

İLKÖĞRETİM MÜZİK

6-7-8

Öğretmen Kılavuz Kitabı

Yazarlar

Metin ÇELİK

Barış Arda ŞENDAĞ

DEVLET KİTAPLARI

BEŞİNCİ BASKI

....., 2016

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI: 5743
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ: 417

16.?.Y.0002.4242

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri
kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

EDİTÖR

Prof. Dr. Aytekin ALBUZ

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI

Melek AY DUMLUPINAR

DİL UZMANI

Serdar ARHAN

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UZMANI

Özge ARICI

GÖRSEL TASARIM UZMANI

Nuran BOZTAŞ

REHBERLİK UZMANI

Ömer Uğur AKSOY

ISBN 978-975-11-3650-3

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 27.03.2012 gün ve 1861 sayılı yazısı ile eğitim
aracı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 17.05.2016 gün ve 5526273 sayılı
yazısı ile beşinci defa 16.390 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

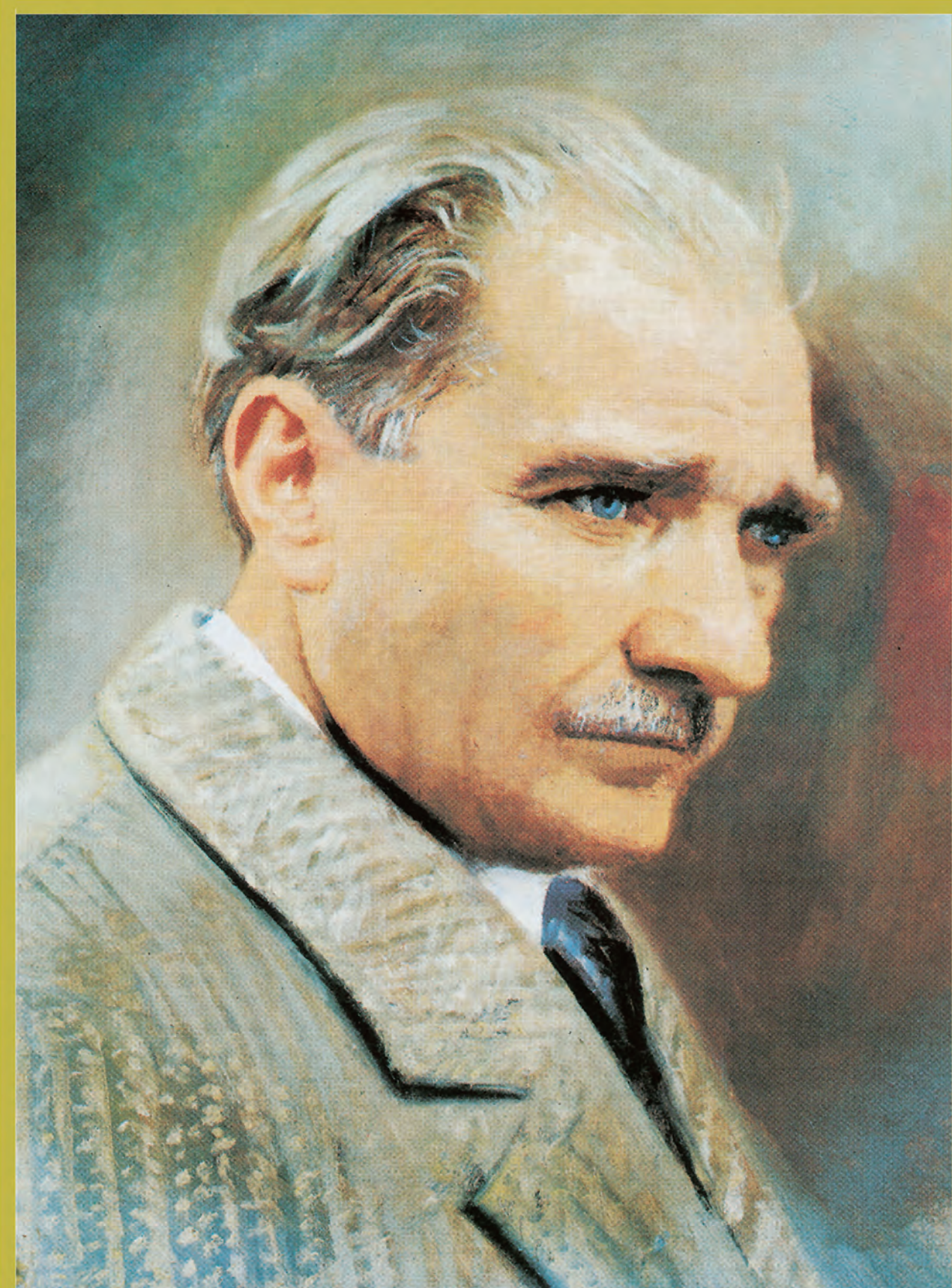
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI HAKKINDA	10
KURAMLAR VE YÖNTEMLER	16
YAPILANDIRMACI EĞİTİM-ÖĞRETİM SÜRECİNDE ÖĞRETMEN ROLLERİ	21
MÜZİK DERSİ İŞLENİŞİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN TEMEL İLKELER.....	22
MÜZİK DERSİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	23
KİTABIMIZI TANIYALIM.....	28
6. SINIF ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI.....	29
Yıllık Plan	30
6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı “İçindeki Şarkılar” Dizini.....	34
Millî Marşımız	36
Müziğin Dili.....	38
On Altılık Notalar	40
Atatürk	42
Hece Bağı.....	44
Müzikte Çok Seslilik.....	47
Yurdumuzdaki Müzik Türleri.....	48
Müzik ve Dans	51
Ritim Kalıbı İle Eşlik	53
Uzatma Bağı ve Çoğaltma Noktası.....	55
İnsan Sesinin Oluşumu	57
Atatürk ve Müzik	59
6/8’lik Şarkılarla Dans Edelim.....	61
Atatürk’ün Müzik Sevgisi.....	63
5/8’lik Şarkılar	65
Sesin Değişimi	67
Marşlar	69
Kendi Ezgimi Oluşturuyorum.....	71
6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabında Yer Alan Şarkıların Notaları	73

7. SINIF ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI97

Yıllık Plan	98
7. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı “ İçindeki Şarkılar” Dizini	101
Millî Marşımız	102
Müziği Öğreniyorum	103
Müziği Çözümlüyorum.....	106
Ata’mı Dinliyorum.....	108
Atatürk’ün Türk Müziğine Verdiği Önem	111
Benim Ritim Kalıbım.....	113
Çalgı Toplulukları	115
İnsan Ses Gruplarını Öğreniyorum	117
Müzikte Çok Seslilik.....	119
Müzikte Dizi, Kavram ve Makamlar	121
Müziği Yaşıyorum.....	123
Dünyanın Müzik Renkleri.....	128
Türkülerimizin Yaşanmış Öyküleri	131
Kendi Ezgimi Oluşturuyorum.....	133
Gösteri Zamanı.....	135
7. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabında Yern Alan Şarkıların Notaları	139

8. SINIF ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI.....159

Yıllık Plan	160
8. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı “İçindeki Şarkılar” Dizini.....	164
Millî Marşımız	166
9/8’lik Aksak Ölçü	168
Çalalım Söyleyelim.....	170
Marşlarımız.....	172
Atatürk	174
Ses Değiştirici İşaretler	176
Müzikte Diziler ve Makamlar	179
Senkop (Aksatım)	182
Ritim Kalıbım	184

Sanat ve Müzik	186
Türkülerimizin Yaşanmış Öyküleri	188
Geleneksel Türk Müzikleri	190
Kendi Ezgimi Oluşturuyorum	193
Müzikte Çok Seslilik	195
Ezgilerimiz	198
Atatürk ve Müzik	200
Uluslararası Müzikler	201
8. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabında Yer Alan Şarkıların Notaları	205
ŞARKI DAĞARCIĞI	231
SÖZLÜK	245
KAYNAKÇA	247

1.1. GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilgi ve teknolojide yaşanan hızlı değişimler toplumların yaşam standartlarını yükseltmiş, iletişimi hızlandırarak ülkeler arası ve kültürler arası mesafeleri yakınlaştırmış, küreselleşme sürecini hızlandırmış, insan hayatını çok boyutlu etkileyerek bireylerin ve toplumların yapı ve ihtiyaçlarını değiştirmiştir. Bireylerde değişim gösteren bu ihtiyaç ve istekleri karşılama yönünde verilen çaba, ülkelerin eğitim politikalarına da yansarak son yıllarda köklü değişimlerin yapılmasını zorunlu kılmıştır. Değişimlerin ihtiyaçlara cevap vermesi amacıyla özellikle son yıllarda önem kazanan eğitimdeki modern yaklaşımlar incelemeye alınmış ve eğitim sektöründe sıklıkla kullanılan “eğitim, öğrenme ve öğretme, bilgi, yöntem gibi” kavramlar tekrar yorumlanmıştır. Teknolojinin gelişmesi ile artan bilgi birikimi ve bilgiye her an bireylere doğrudan verilerek istendiğinde tekrar alınması yönündeki becerilerin kazandırılmasını savunan davranışçı yaklaşımın aksine, bilgiye ihtiyaç duyduğu anda ulaşma becerisini kazanmış, edindiği bilgiler ihtiyacına uygun kullanabilen ve hatta üretebilen, öğrenme sürecinde aktif ve yaşam boyu öğrenmeyi ilke edinen bireylerin yetiştirilmesine önem veren modern eğitim yaklaşımları önem kazanmıştır. Programın oluşturulması sürecinde modern yöntemler birey ve toplumun ihtiyaçlarına uygun olarak analiz edilmiş, Öğrenci merkezli öğrenmeyi dikkate alan Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı ilköğretim müzik programları ve program çerçevesinde hazırlanan Öğretmen Kılavuz ve Öğrenci Çalışma Kitaplarına kaynaklık etmiştir.

1.2. PROGRAMIN VİZYONU

“İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı”nın vizyonu, öğrencilerin müziği etkinlikler aracılığıyla yaşayarak hayatlarını ayrılmaz bir parçası hâline getirmek ve müzik yoluyla;

- Kendisi ve çevresiyle barışık,
- Ulusal ve uluslar arası kültürleri tanıyan,
- Vatan ve millet sevgisine sahip,
- Çevresindeki olaylara, değişim ve gelişmelere duyarlı,
- Güzel sanatların her türüne açık,
- Mutlu, kişilikli ve öz güveni olan bireyler olarak yetişmelerini sağlamaya yöneliktir.

1.3. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI

Yapılandırmacı anlayış, öğrenci merkezli bir anlayışa dayanmakla birlikte, öğrencinin yeni bir bilgiyi ve beceriyi, daha önce edindiği bilgi ve beceriler ile birleştirmesi, yorumlaması ve yaşamına katması ilkesine dayanır.

Yapılandırmacı kurama göre;

- Her birey, daha önce sahip olduğu ön bilgi ve inançlarla öğrenme ortamına gelir.
- Öğrenme, toplumsal bir sürecin parçasıdır.
- Kalıcı izli esas öğrenme, etkinlikler aracılığıyla olur.
- Öğrenme pasif bir süreç değil öğrencinin içerisinde bizzat yer aldığı, sürekli ve dinamik bir işlemdir.
- Kazanılan bilgi, her birey tarafından hem kişisel hem de sosyal anlamda yeniden yapılandırılır.

Yukarıda ifade edilen temel prensiplere uygun bir öğretim sürecini gerçekleştirebilmek için kısmen de olsa öğretmenin kendi öğretim stratejisini oluşturmaya izin verilmelidir. Teknoloji, etkin, özgün, amaçlı oynayabilecekleri çeşitli öğrenme yaşantıları da sunulmalıdır.

Özetle, müzik eğitiminde yapılandırıcı anlayış;

- Öğretmeye değil öğrenmeye önem verir.

- Bireylerin farklılığını kabul eder.
- Öğrencileri araştırmaya yönlendirir.
- Öğrenme sürecinde daha önceki yaşantılara önem verir.
- Öğrencinin nasıl öğrendiğini dikkate alır.
- Öğrencinin sosyal bir çevre içerisinde öğrenmesi anlayışını benimser.
- Öğretimde gerçekçilik ve işlevselliği destekler.
- Öğrencilere bilgi oluşturma ve deneyimlerinden sonuç çıkarma fırsatı verir.

1.4. MÜZİK DERSİ (1-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAPISI

İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı, genel amaçlar, temel beceriler, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, açıklamalar, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme boyutlarından oluşmaktadır.

1.4.1. Genel Amaçlar

Müzik öğretiminin amacı, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin ;

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal, uluslar arası müzik kültürlerini tanımak,
- Kişilik ve öz güven gelişimlerine katkı sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- İstiklâl Marşı başta olmak üzere millî marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır.

1.4.2. Temel Beceriler ve Değerler

“İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı”, içerdiği öğrenme alanları ve kazanımlarla öğrencilerde aşağıdaki temel becerilerin ve değerlerin gelişmesini sağlayacaktır. Bu programla ulaşılmaması beklenen;

Temel Beceriler;

- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, müziksel algılama ve bilgilenme, kişisel ve sosyal değerlere

önem verme, müzik okur-yazarlığı edinebilme, estetik duyarlığa sahip olma.

Değerler;

- Paylaşım, hoşgörü, sorumluluk olarak belirlenmiştir.

1.4.3. Öğrenme Alanları

“İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı”, “Dinleme-Söyleme-Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve “Müzik Kültürü” adı altında dört temel öğrenme alanı üzerine oturtulmuştur. Bu öğrenme alanları, içerikleri bakımından birbirleriyle tamamen kenetli olup sadece gerekli hâllerde ayrılabilirler.

1.4.4. Kazanımlar

Kazanımlar, öğrenme-öğretme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığı ile öğrencilerde görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir. Kazanımlar, öğrencilerin gelişim düzeyi göz önünde bulundurularak birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar programda sunulmuştur.

1.4.5. Etkinlikler

“İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı”nda verilen etkinlikler sadece örnek niteliğinde olup; öğretmen bu etkinlikleri aynen kullanabilir veya değişiklikler yapabilir. Etkinliklerin, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin etkin rol almasını sağlayacak biçimde düzenlenmesine; çevresel özellikler ile öğrencilerin ilgi, ihtiyaçları ve var olan bilgileri göz önünde bulundurularak öğrenci merkezli ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun planlanmasına dikkat edilmelidir.

1.4.6. Açıklamalar

“İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programında yer alan semboller ve anlamları aşağıdaki tabloda açıklanmıştır.

 Sınıf-Okul İçi Etkinlik: Bu sembol, ilgili etkinliklerin (çalışma kağıdı doldurma, görsel materyal okuma, grup çalışması, sanal alan gezisi, yaratıcı drama vb.) sınıf içinde yapılacağını gösterir.

 Okul Dışı Etkinlik: Bu sembol, ilgili etkinliklerin tümünün, bir kısmının ya da bazı aşamalarının ev, kütüphane, konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarda yapılabileceğini, kaynak kişilerle yapılacak görüşmeleri kapsar.

 Uyarı: Bu sembol, ilgili üniteye verilecek beceri ve değer ifadelerini, işlenecek konuların sınırlarını, kullanması önerilen araç ve gerece dikkat edilmesi gereken noktaları ifade eder.

 Diğer Derslerle İlişkilendirme: Bu sembol, ilgili kazanımla ilişkilendirilebilecek diğer dersleri gösterir.

 Ölçme ve Değerlendirme: Bu sembol, eğitim öğretim sürecinde yapılabilecek değerlendirme etkinliklerini gösterir. Burada yazılan değerlendirme etkinliği bir öneridir. Öğrencilerin başarısını en iyi ölçebileceği düşünülen başka etkinlik ve yöntemler de uygulanabilir.

Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: Bu sembol, eğitim öğretim sürecinde verilmek istenen kazanımların diğer kazanımlarla ilişkilendirilmesi gerektiğini gösterir.

 Ders İçi İlişkilendirme: Bu sembol müzik dersinin içerisinde yer alan kazanımların diğer ilgili kazanımlarla ilişkilendirilmesi gerektiğini gösterir.

→ **Sıralı Kazanımların İşleniş Sırası:** Bu sembol, sıralı kazanımların işleniş sırasını göstermektedir.

1.4.7. Müzik Dersi Öğrenme-Öğretme Süreci

İlköğretim müzik dersinin öğrenme ve öğretme sürecinde öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile paralellik gösteren

müzik dersine yönelik aktif öğrenme yöntemleri (Dalcroze, Orff, Kodaly vb.) ile birlikte, genel öğretim yöntemlerine de yer verilmiştir (bk. s. 21).

Müzik eğitiminde kazanımlara uygun olarak “oyun, dans, devinim” ekseninde ilgili yöntemlerden yararlanılması, dersin işlenişinde ayrı bir önem taşımaktadır.

Genel müzik eğitiminde nota öğretiminin amaç değil araç olduğu ilkesinden hareketle, programda nota öğretimi 4. sınıftan başlatılmıştır. Kulaktan şarkı öğretim yöntemi ise 4. sınıf düzeyine kadar aktif olarak uygulanmakla birlikte, nota öğretiminin yanında ilköğretim süreci boyunca her düzeyde mutlaka kullanılmalıdır. Ayrıca, 7-8. sınıflarda, öğrencilerin ergenlik dönemine ilişkin ses yapılarındaki değişim sebebiyle, bu dönem çocuklarında şarkı söyleme etkinliğinden çok; dinleme, çalma ve yaratıcılık eğitimlerine ağırlık verilmesi uygun olacaktır.

İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı’nda ifade edilen kazanımlardan bazıları, eğitim-öğretim yılı içerisinde, müzik eğitiminin basitten karmaşığa doğru işlenmesini sağlamak ve hangi kazanımın hangi kazanımdan önce mutlaka işleneceğine işaret etmek amacıyla “→” sembolü ile gösterilen “sıralı kazanımlar” kazanım tablosunun açıklamalar bölümünde belirtilmiştir. (Açıklamalar bölümündeki sıralı kazanımlarda belirtilen “→” sembolü, kazanımın hangi kazanımdan önce verilmesi gerektiğini ifade etmektedir.) Sıralı kazanımların işlenmesinde belirtilen öncelik sonralık sırasına uyulması önemlidir. Sıralı kazanımların ne zaman verileceği ise müzik öğretiminin etkililiği, öğrencilerin öğrenme ihtiyaçları, bireysel farklılıkları ve çevre özellikleri göz önünde bulundurularak düzenlenmeli ve yıllık planda eğitim-öğretim yılına yayılarak verilmelidir. **Özetle sıralı kazanımlardan anlaşılması gereken, kazanımların birbirini takip eden haftalarda işlenmesi zorunluluğu değil sadece etkili müzik eğitimi için, kendi içlerinde belirtilen öncelik sonralık sırasına uyulmasına dikkat edilerek işlenmesidir.** Ayrıca kazanımlar başka ders işleniş süreçlerinde, farklı kazanımlarla ders içi ilişkilendirme yapılarak tekrar verilebilir.

Sıralı olan kazanımların dışındaki diğer kazanımlar ise yukarıda belirtilen eğitim-öğretim süreçlerinin planlanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar gözetilerek, yıl içinde farklı zamanlarda tekrar ederek kullanılabilir. Ayrıca bu kazanımlar farklı kazanımlarla ders içi ilişkilendirme yapılarak da verilebilir. Belirtilen sıralı kazanımların öncelik sonralık sırasına uymak kaydıyla, birbirlerini tamamlayan, birbiriyle ilişkili birden fazla kazanım, öğrenme ve öğretme süreçlerinin planlanmasında aynı ders işleniş süreçlerinde ele alınabilir.

Programda sınıf düzeylerine göre verilmiş olan kazanımlar, müzik eğitiminin diğer öğrenme alanlarıyla ve özellikle “Dinleme-Söyleme-Çalma” alanında uygun görülen kazanımlarla, öğrenme-öğretme süreçlerinin her aşamasında ilişkilendirilmelidir.

Kazanımların işlenişinde açıklamalar bölümündeki sınırlılıklara dikkat edilmeli ve öğrenci seviyesine uygun bir işleniş sırası izlenmelidir.

“Türkiye Cumhuriyeti’nin temeli kültürdür.” (M.K. Atatürk) özdeyişi ışığında, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, ulusal bilinci geliştirmiş, ince sanat zevkine sahip, kültürlü bireyler yetiştirme anlayışı da her zaman göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca, Atatürkçülük kazanımları yıl içerisinde tekrarlanarak (10 Kasım Atatürk Haftası, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı vb. özel gün ve haftalarla ilişkilendirilerek) işlenmelidir.

Müzik dersinde, temel yaşam becerilerinin yanı sıra olumlu kişilik gelişimine de dikkat edilmeli, diğer disiplinler ile de ilişkiler kurularak müziğin yaşamın bir parçası olduğu gerçeği her fırsatta dile getirilmelidir.

Programı oluşturan kazanımlarda öngörülen bilgi, beceri, tutum ve değerler gözlenebilir nitelikte olup; öğrencilerin kazanımlara ulaşmasında program içerisinde örnek olarak verilen etkinlikler sadece bir araç olarak görülmelidir.

Programın ölçme-değerlendirme boyutu, sonraki bölümlerde ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Yapılacak ölçme ve değerlendirmeler farklı ölçek-ölçütlerin kullanımına olanak sağlayacak biçimde düzenlenmelidir.

- Öğrenme-öğretme sürecinin başında öğrencilerin ön öğrenmelerini (bilgilerini) ortaya çıkarmak amacıyla derse hazırlayıcı ve motive edici uygulamalara (etkinliklere) yer verilmelidir.
- Ders yılı sonunda öğrendiklerini sergilemek, paylaşmak ve öğrenmeyi zevkli kılmak amacıyla yıl sonu etkinlikleri yapılabilir.
- Dersin işleniş sırasında Öğretmen Kılavuz Kitabı, Öğrenci Çalışma Kitabı ve bu kitapları destekleyecek ses efektleri de içeren millî bayramlar, özel gün ve haftalarla ilgili marş, türkü ve benzeri seçkin eserlerin de yer aldığı görsel ve teknolojik araçlar kullanılmalıdır. CD’de yer alacak eserlerin; çocuğa görelilik ilkesi doğrultusunda sınıf seviyelerine, ses sınırlarına ve üsluba uygun seslendirilip çalınmış, eğitimde kullanılabilir nitelikte olmasına özen gösterilmelidir.
- İlköğretim Müzik Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı yapılandırmacı yaklaşımın 5E modeline göre oluşturulmuştur. Programın uygulanmasında “Öğrenme-Öğretme” sürecinin işleniş bölümünde, aşağıda ifade edilen başlıkların belirtilmesi yerine, uygulamaların bu bölümde etkinlik temelli olarak yapılandırılması gerekir. Değerlendirme bölümü hariç, 5E modelini yansıtan alt başlıkların (Giriş, Sezdirme, Bilgiyi Paylaşma, Bilgiyi Kullanma) öğrenme-öğretme sürecinin işleniş bölümü etkinliklerine yansıtılmalıdır.

DERS İŞLENİŞ SÜRECİ

Öğrencilerin daha önceki deneyimlerinden ve ön bilgilerinden yararlanarak karşılaştıkları farklı durumlara yeni anlam verdiklerini ve özümstediklerini savunan yapılandırmacı öğrenme kuramı çerçevesinde hazırlanan ders kitaplarında, kuramın eğitimde kullanımına yönelik; müzik programında öğrenme-öğretme süreci 5E modeline göre oluşturulmuştur. Zihinde yapılanma kuramı evrelerine 5E metodu denir. Bu evreler “girme”, “keşfetme”, “açıklama”, “derinleştirme” ve “değerlendirme”dir. Bu model çerçevesinde oluşturulan öğrenme-öğretme süreçleri aşağıda açıklanmıştır.

Sınıf:

Öğrenme Alanı:

Kazanımlar:

Süre:

Yöntem ve Teknikler:

Araç-Gereç:

I. Hazırlık

a. Öğretmen Hazırlığı: Öğretmen ders işleniş sürecinde kullanacağı kaynaklar, araç-gereç araştırma konuları planlanması gibi hazırlıkları kapsar.

b. Öğrenci Hazırlığı: Öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmek amacıyla, ulaşacağı araştırma sonuçları ya da pratik uygulamalar olabileceği gibi, ders işleniş sürecinde kullanacakları öğrenmelerinde yardımcı olacak çeşitli araç-gereci kapsar.

II. Öğrenme-Öğretme Süreci

a. Giriş: Öğrencilerin derse ilgisinin sağlanması amacıyla yapılacak çalışmaları kapsayan bölümdür. Yeni öğrenilecek bilgi ve becerilerin öğrencilere sunulmasından önce onların konu hakkında önceki bildiklerinden yola çıkılmalı ve ön bilgileri harekete geçirilmelidir. Soru, örnek olay, görsel okuma, dinleme, doğaçlama, ritmi bedensel

hareketlerle hissetme vb. gibi merak uyandırıcı ve eğlendirici çeşitli yöntemler kullanarak öğrencilerin derse ilgileri uyandırılmalı ve ön bilgileri harekete geçirilmelidir. Ön bilgilerin açığa çıkartılmasının ardından bunlar analiz edilerek öğrencilerin mevcut bildiklerinin yeni öğrenileceklerle çelişme durumu ortaya konulmalıdır. Bu yolla zihinsel çatışma-dengesizlik durumunu yaşanmaması için var olan zihinsel anlamların yeni öğrenilecek bilgi ve becerilere uyum sağlaması amacıyla yeniden yapılandırılmasını sağlayacak çeşitli etkinlikler yapılmalı ve öğrenmenin belli yapılar etrafında oluşması kolaylaştırılmalıdır. Konunun özelliğine göre belli anahtar kavramlar etrafında bilgilerin yapılandırılması sağlanabilir. Bu aşamada önemli olan öğrencilerin değişik fikirler ileri sürmelerini, soru sormalarını teşvik ederek ön bilgilerini açığa çıkartmak ve öğrencilerin derse motivasyonlarını sağlamaktır.

b. Sezdirme: Bu aşamada yeni bilgiler, beceriler, tutum ve değerler öğretmen rehberliğinde çeşitli etkinlikler yapılarak kazandırılmaya çalışılır. Burada önemli olan öğrencilerin bireysel farklılıklara uygun olarak öğrenme etkinliklerinin öğrencilere sunulmasıdır. Öğretmen, etkinliklerde yol gösterici olmalıdır. Öğrencilerin birlikte çalışabilmelerine ve iletişim kurmalarına yardımcı olunmalıdır. Öğrenciler aktif kılınarak öğretmen rehberliğinde istenilen amaca ulaşabilmeleri için yönlendirmeli, bunun yanında da her öğrenmenin bireylerde aynı şekilde oluşmayacağının da bilincinde olunmalıdır.

c. Bilgiyi Paylaşma: Sezdirme aşamasından sonra varılan sonuçları öğrencilerin öncelikle birbirleriyle paylaşmalarına imkan verilmelidir. Her bilgi ve beceri “Yapılandırıcı Yaklaşım”a göre her öğrencide farklı düzeyde ve biçimde anlamlandırılacağı için sonuçların paylaşılmasında etkili iletişim kurulması desteklenmelidir. Daha sonra öğretmen, öğrencilerin yetersiz kaldığı yerlerde, öğrencilerin deneyimlerini bir araya getirmelerinde, sonuçlarını açıklamalarında ve yeni kavramlar oluşturmalarında onlara temel bilgi düzeyinde açıklamalarda bulunarak yeni öğrenilenlerin yapılandırılmasını desteklemelidir.

d. Bilgiyi Kullanma: Öğrenciler, ulaştıkları bilgi ve becerileri çeşitli etkinlikler aracılığıyla uygularlar ya da yeni olaylara uyarlar. Bu yolla öğrendiklerini pekiştirdiği gibi farklı uygulamalarını da öğrenmiş olurlar. Öğretmen yeni öğrenilenlerin uygulamasında öğrencilerden doğruluk, sorumluluk beklemeli ve öğrencilerin yaratıcılıklarını desteklemelidir.

III. Değerlendirme

Dersin tüm etkinliklerinde öğrencilerden geri dönüt alma amaçlı yapılan çalışmaları içeren değerlendirme boyutu; eğitimin süreç odaklı olmasından yola çıkılarak sadece ders işleniş sonucunda yapılan etkinlikler olarak anlaşılmamalıdır. Diğer değerlendirme çalışmalarının yanında çoğu zaman öğretmenin öğrencileri gözlemesi ya da onlara açık uçlu sorular sorması da değerlendirme kapsamına girmektedir. Bu aşamada amaç, öğrencilerin ulaştıkları anlamları ifade etmeleri ya da ürünleri sergilemelerini sağlayabilmektir. Dolayısıyla öğrenciler yeni edindikleri bilgilerini ve becerilerini değerlendirerek bir sonuca ulaşabilmelidir. Öğretmen ise öğrencilerin gelişim düzeylerini kontrol etme yönünde değerlendirme çalışmalarının sonuç değil, süreç odaklı olarak sürekli yapılmasına özen göstermelidir.

KURAMLAR VE YÖNTEMLER

KURAMLAR VE YÖNTEMLER

Bilim ve teknolojinin hızla değişmesi ve gelişmesiyle birlikte, her alanda olduğu gibi eğitim alanında da köklü değişikliklere gidilmesi söz konusu olmuştur. Günümüzde “öğretme” kavramından çok “öğrenme” kavramı önem kazanmış olup; bu anlayış doğrultusunda bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve bilgiyi üretme gibi ihtiyaç duyulan temel becerilerin bireylere kazandırılması ve bu becerilerin yaşam boyu sürdürülebilmesi hususunda mevcut eğitim

yaklaşımları birey ve toplum ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak tekrar analiz edilmiş ve yeni bir yapılandırma-ya gidilmiştir.

2006 İlköğretim Müzik Dersi (1-8 Sınıflar) Öğretim Programının hazırlanması sürecinde de benzer anlayıştan yola çıkılmış ve programın temel felsefesine öğrenci merkezli bir anlayışı içeren “Yapılandırmacı Yaklaşım” ve “Çoklu Zeka Kuramı” kaynaklık etmiştir. Müzik dersi eğitim-öğretim süreçlerinin planlanmasında siz öğretmenlerimize yol gösterebilecek bu kuram ve yaklaşımlara kısaca yer verilmiştir.

ÖĞRENCİ MERKEZLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMI NEDİR?

Öğrenci Merkezli Öğrenme Yaklaşımı’na göre, öğrenci bilgiyi kendisi yapılandırır. Mevcut hazır bilgileri olduğu gibi almak yerine, insanların kendi bilgilerini yine kendilerinin yapılandırması gerektiği anlayışı, yapılandırmacı yaklaşımın özünü oluşturur.

Yapılandırmacı Yaklaşım, öğrenenlerin etkin oldukları, anlama seçerek ulaştıkları ve kendi bilgilerini hem bireysel hem de sosyal etkinlikler aracılığıyla bir bütün olarak yapılandırdıkları anlayışı savunmaktadır (Yurdakul, 2005). Bir başka deyişle Yapılandırmacı Yaklaşım’da bireylerin öğrenme sürecinde aktif oldukları, her bilgiyi önceki bilgileri üzerine inşaa ederek yapılandırdıkları ve bu nedenle de öğrenme sonuçlarının bireyler arası farklılıklara göre oluşacağı savunulmaktadır. Bilginin yapılandırılmasında, öğrenme sonuçları bireylerde farklılık gösterebilmektedir ki bilgi, bireysel ve toplumsal olarak sosyal bir bağlam içinde oluşturulur.

Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı’na göre; birey öğrenirken daha önce edindiği mevcut bilgilerden yola çıkar. Yeni bilgi kişinin önceki bilgileri ile uyuyorsa bu durumda bir zihinsel dengelenme söz konusudur ve yeni öğrenilen bilgiler zihinde bir dengesizlik yaşar ve zihin bir denge arayışına girerek bilgiyi anlamlı kılmak için uğraşır. Bu nedenle öğrencilerin yeni bilgileri edinmelerinden önce, onların daha önceki bilgilerinin çeşitli etkinliklerle açığa çıkartılması gerekir. Bu yolla, öğrencilerin ön bilgilerinin harekete geçirilmesi ile yeni öğrenilecek bilgilerin anlamlandırılması kolaylaştırılacağı gibi, yeni bilgilerin edinilmesi sürecinde ihtiyaç duyulan ön yaşantılar ve zihinsel şemalar da ortaya konulacak ve olası yanlış yapılandırmaların engellenmesi sağlanacaktır. Bunun için öğrenme süreci başlamadan önce öncelikle öğrencilerin öğretim hedeflerinden haberdar edilmesi gerekir. Ardından, öğrenme konularını kapsayan temel kavramlar öğrencilere sunularak konu ile ilgili bildiklerini paylaşmaları sağlanmalıdır. Öğrenmenin temel kavramlar etrafında yapılandırılması ile öğrenciler, bilginin edinilmesi ve bütünleştirilmesi için ihtiyaç duydukları anlamlı bir yapıya kavuşmuş olurlar. Bunun için çalışmanın ana hatları, araştırma sonuçları ve sorular öğrencilere sunularak rehberlik edilmelidir. Öğrencilerden, önceden öğrendikleri konu ile o derste öğrenecekleri konu arasında bağlantı kurmaları sağlanmalıdır.

Dersin yönlendirilmesi ve öğrenme stratejilerini değiştirme konusunda öğrencilerin fikirleri alınmalıdır. Aynı şekilde, öğretmen bir kavramı vermeden önce, o kavramla ilgili öğrencilerin görüşlerini de almalıdır (Demirel, 2002).

Öğrenilen bir konunun başka bir öğrenci tarafından açıklanması, açıklamayı yapan öğrencinin de öğrenmesini pekiştirdiği gibi bireysel farklılıklara dayalı oluşan farklı algılamaları da engellemiş olacaktır.

Bireylerin her birinin yaşantıları, beklentileri, ilgi ve ihtiyaçları çeşitli olduğundan bilginin anlamlandırılması sürecinde, yapılandırma her bireyde aynı şekilde olmamaktadır. Kuramın öğrenme sonuçlarında farklılıklar da bu noktada başlamaktadır. Yapılandırmacı yaklaşımda bilginin zihinde yapılandırılmasında sosyal çevre, geçmiş yaşantılar ve dilin önemi büyüktür. Zira insanların yaşadıkları sosyal çevrenin özellikleri, karşılıklı etkileşim ve dil ile bilgileri yapılandırmaları da farklılık göstermektedir. Yapılandırmacı yaklaşımda bilginin her bireyin zihninde farklı yapılandırıldığı düşüncesinden yola çıkarak öğrenenlerin bu yapılandırdıkları bilgiyi paylaşmaları ya da yapılanırken iletişim kurmaları gerektiği özellikle vurgulanır.

Yapılandırmacı Kurama Göre Öğrenme;

- Zihinsel bir süreçtir. Bilginin yapılanmasında birey aktiftir ve öğrenirken zihinsel bir çaba sarf eder.
- Öğrencilerin önceki bilgi birikimi öğrenmeyi etkileyen en önemli öğedir. Öğrenciye yeni bir bilgi, onun önceki bilgi birikimi ile ilişkilendirilerek verilmelidir.
- Öğrenenlerin zihninde yeni bilgilerin öğretilmesine engel olabilecek çeşitli yanlış kavramalar, kabul edilebilir bilgilerle değiştirilerek öğretime başlanmalıdır.
- Öğrenmede motivasyonun sağlanması için öğrencilerin mevcut bilgilerinin yanlış ya da tatmin edici düzeyde olmadığına onlara hissettirilmesi gerekir. Öğrencilerin bu noktaya dikkat çekmeleri için öğrenci tarafından kazanılan deneyimler kullanılabilir. Bu yolla öğrencilerin deneyimleri ile ilgili olarak mevcut bilgilerini kullanarak doğru tahminde bulunma çalışmalarının yapılması gerekir.
- Öğrenme aynı zamanda sosyal bir süreç olduğundan, anlamda gelişmeler sosyal etkileşimler sonucunda meydana gelir.
- Anlamli öğrenmenin sağlanabilmesi için yeni öğrenilen kavramlarla ilgili uygulamalar yapılmalı ve bu yolla öğrenmenin pekiştirilmesi sağlanmalıdır.

Bu çerçevede hazırlanan kaynaklarda şu hususlar göz önünde tutulmuştur.

1. Bilgiler transfer edilmekten çok, etkinlik temelli yaklaşımlarla anlamlandırılmaya çalışılmıştır.
2. Öğrenmelerin ön bilgiler üzerinde yapılandırıldığından hareketle, ön bilgilerin açığa çıkartılması desteklenmiştir.
3. Üst düzey düşünme becerileri, program içerisine yedirilmiş ve bilgilerin amaç olduğu sav yıkılıp, üst düzey becerilerin kazandırılmasında araç görevi üstlenmiştir.
4. İş birlikle öğrenmeler desteklenerek öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri, sosyal etkileşim kuracakları ve bu yolla öğrenme yaşantıları hakkında doğrudan geri dönüt alabilecekleri bir yapı oluşturulmaya çalışılmıştır.
5. Öğrenme süreçleri; iş birliğine, üreticiliğe, yansıtmaya, etkin katılıma, kişisel bilgi ve ihtiyaçlar ile çoğulculuk kavramlarına hizmet edecek şekilde planlanmıştır.
6. Kazanımların uzun dönemli, ürüne yönelik ve okul dışında da kullanılabilecek bilgi, beceri, tutum ve değerleri de ifade eden bir yapıda olması amaçlanmıştır.
7. Mantıksal ve eleştirel düşünme, bilgiyi anlama ve kullanma, araştırma, karar verme, yaratıcı düşünme vb. üst düzey becerilerin kazandırılması amaçlanmıştır.
8. Sonuçsal değerlendirmenin yerini süreçsel değerlendirme almıştır.
9. Etkin öğrenmeye ağırlık verilmiştir.

ÇOKLU ZEKÂ KURAMI NEDİR?

Gardner, 1983 yılında yedi ayrı evrensel zekâ alanı tanımlamış ve bireylerde doğuştan var olan bu zekâ alanlarının farklı kültürlerde, farklı biçimlerde ortaya çıktığını öne sürmüştür (Bümen, 2005). Başlangıçta yedi olarak belirlenen zekâ sayısı, daha sonra “doğa zekâsı” da eklenmesiyle sekize çıkmıştır.

Çoklu Zekâ Kuramı, eğitime taraf olan tüm kesimleri, geleneksel zekâ anlayışını ve okullarda verilen eğitimi sorgulamaya yönelmiştir. Çünkü kuramın temelinde, zekânın alışıldık tanımının artık geçerli olmadığı anlayışı vardır. Eğitim-öğretim sürecinde, Çoklu Zekâ Kuramının önerilerinin dikkate alınması gerekir. Çoklu Zekâ Kuramının, zekânın çağdaş anlamına ve öğrenmenin doğasına ilişkin ilkeleri şöyle özetlenebilir (Filiz, 2003; Selçuk ve diğerleri, 2004).

1. İnsanlar çok farklı zekâ türlerine sahip olabilirler. Günlük yaşantıdaki etkinlikler aynı anda birden fazla zekâ

alanına hitap eder. Çok basit işlerde bile farklı zekâ alanları kullanılır. Her insanın aktif olarak kullandığı zekâ alanları kendine özgü bir karışıma sahiptir.

2. Bir bilginin öğrenilmesi için tek yol yoktur. Bir bilgi, birden fazla yolla öğrenilebilir ve öğretilir.

3. Zekâ alanları dinamik, yani değişmeye ve gelişmeye açıktır. Her insanın sahip olduğu güçlü zekâ alanları yanında, zayıf olduğu zekâ alanları da olabilir. Ancak, zayıf zekâ alanlarının güçlendirilmesi mümkündür.

4. Zekâ alanlarının her biri hafıza, algılama ve problem çözme açısından farklı bir sisteme sahiptir. Her bir zekâ alanının gelişimi kendine hastır ve kendi içinde değerlendirilmelidir.

5. Bütün zekâ alanları insanların kendilerini gerçekleştirmelerine yöneliktir. Birey zekâ alanlarını tanımalı, bunları geliştirecek etkinliklerde bulunmalıdır.

Derslerde farklı zekâ alanlarına hitap edecek etkinliklerin bir arada kullanılması sağlanmalıdır. Çünkü öğrencilerin öğrenme esnasında kullandıkları zekâ alanları birbirinde ayrılmaktadır. Böylelikle, öğrenirken farklı zekâ alanlarını kullanan öğrencilerin de işlenişte aktif kılınması kolaylaşacaktır.

Çoklu Zekâ Kuramı, öğrenme sürecinde bilginin algılanması ve kalıcılığın sağlanmasında insanların farklı algılama ve öğrenme stillerine sahip olduğunu savunur. Bireysel farklılıklara uygun olarak öğrenme ortamlarında bireyin algılama ve bilgiyi yapılandırma şekline uygun olarak öğrenme ortamlarında bireyin algılama ve bilgiyi yapılandırma şekline uygun değişik öğrenme yöntem ve tekniklerinin kullanılması gerektiğini öngörür. Öğrencilerin kaynaklara ulaşma şansının, tarihsel-kültürel, coğrafi, ailesel ve durumsal etkilerin, bireylerde zekâ alanlarının gelişmesine etki ettiğini belirtmektedir (Bümen, 2005).

Çoklu Zekâ Kuramına göre, öğretim sürecinde değerlendirme, çocuğun iç içe olduğu toplumsal ve kültürel değerlerle, beceri ve bireysel özelliklerini ele alarak yapılmalıdır. Öğrenciyle ilgili başvurulacak kaynak, sadece sınav sonuçları olmamalı, proje üretimi, ekip çalışmaları, topluca yapılan etkinliklere katılım gibi kriterler de değerlendirilmelidir. Her çocuğun bir çalışma ve gelişim dosyası (portfolyosu) olmalı ve bunlarda çocukların hangi biçimde, nasıl daha kolay öğrendiklerine ilişkin kişisel özellikleri yer almalıdır. Yani, başarısızlık yerine öğrencinin nerelerde başarı gösterdiği vurgulanmalıdır.

Gardner tarafından geliştirilen Çoklu Zekâ Kuramına göre, bireylerde sekiz zekâ alanı bulunmaktadır. Bu zekâ alanları şöyle özetlenebilir (Bacanlı, 2005; Selçuk, 2005; Erçetin, 2001; Özden, 2003; Gültekin, 2004; Demirel, 2004; Özdemir ve diğerleri, 2004; Eren-Yavuz, 2004; Bümen, 2005):

1. Sözel/Dilsel Zekâ: Sözcükleri hem sözlü hem de yazılı olarak etkili biçimde kullanma becerisidir.

2. Mantıksal/Matematiksel Zekâ: Bilgiyi kategorize ederek, sınıflayarak, soyut ilişkiler üzerinde çalışarak öğrenme becerisidir.

3. Görsel/Uzaysal Zekâ: Bu zekâ alanı temelde, nesneleri görebilmeye ve görselleştirebilmeye dayanır.

4. Müziksel/Ritmik Zekâ: Duyguların aktarımında müziği algılama ve sunmada, müziği bir araç olarak kullanma, yani müziğe ve müziksel içeriğe karşı duyarlı olma yeteneğidir.

5. Bedensel/Kinestetik Zekâ: Vücut hareketlerini kontrol etme, bedeninin farkında olma (istem dışı bedenin verdiği tepkilerin anlamlarının farkında olma), zihin ve beden arasında güçlü bir bağ kurma (bir düşünce karşısında bedenin düşünceye bağlı olarak davranış göstermesi), pandomim yetenekleri, bedeni tümüyle iyi kullanma.

6. Sosyal Zekâ: Grup içerisinde iş birliği çalışma, sözel ve sözsüz iletişim kurma, insanların duygu, düşünce ve davranışlarını anlama, paylaşma, ifade edebilme, yorumlama ve insanları ikna edebilme becerisidir.

7. İçsel Zekâ: Bu zekâyâ benlik zekâsı da denmektedir. Kişinin kendini tanıması, içsel durumlarının farkında olma, kendisi ile ilgili düşüncelerin ve duyguların farkındalığı gibi özellikleri içerir.

8. Doğa Zekâsı: Bu zekâyâ sahip bireyler, kaynaklara ve sağlıklı bir çevreye ilgi duyarlar.

Çoklu Zekâ Kuramına göre ders işleniş içeriklerinin çeşitlenmesi ve daha fazla zekâ alanına hitap eden öğrenmenin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin çoklu zekâ alanlarının tespit edilerek onları tanımaya ve öğrenmelerindeki farklılıkların belirlenmesine çalışılmalıdır. Fakat bu çoklu zekâ envanterlerinin bir zekâ testi olmadığı, sadece öğrencilerin zekâ alanlarını tanımak ve bir profil oluşturmak için kullanılması gerektiği unutulmamalıdır. Dolayısıyla, öğrencilerin etiketlenmesi, belirli seviyelere ayrılması gibi yan uygulamalardan uzak durulmalı, bu yöntem sadece öğrencilerin bireysel farklılıklarını belirlemek ve onların bireysel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kullanılmalıdır.

İŞ BİRLİĞİNE DAYALI ÖĞRENME NEDİR?

İş birliğine dayalı öğrenme; öğrencilerin küçük gruplar hâlinde çalışarak ve birbirlerinin öğrenmesine yardım ederek öğrenmeyi gerçekleştirme sürecidir. İş birlikli sınıflar, öğrencilerin küçük gruplar hâlinde toplanarak etkileşimde bulundukları, öğretmenin de grupların arasında dolaşarak gereksinim duyanlara yardımcı oldukları yerlerdir (Açıkgöz, 2003; Açıkgöz, 1998).

İş birliğine dayalı öğrenmeyi diğer küçük grup çalışmalarından ayıran en önemli özellik, öğrencilerin yalnız öğrenmelerinin yanında, asıl önemli olanın grup içerisinde iş birliği yaparak öğrenmeleridir. Bu öğrenme kalıcıdır. İş birliğine dayalı öğrenme ortamında amaca ulaşmak için iş birliği ve karşılıklı ilişki zorunludur. Bir çocuk amacına ulaştığında onunla ilişkili tüm çocuklarda ortaklaşa amaçlarına ulaşmış olurlar.

İş birliğine dayanan öğrenme gruplarının geleneksel öğrenme gruplarından farkı şöyle özetlenebilir (Johnson ve Johnson, 1988; Aktaran; Gömleksiz, 1993):

1. Geleneksel öğrenme anlayışında gruplarda olumlu bağımlılık görülmezken, iş birliğine dayalı öğrenme gruplarında olumlu bağımlılık söz konusudur.
2. Gruplar yetenek, cinsiyet, sosyal ve kişilik özellikleri göz önüne alınarak heterojen şekilde kurulmalıdır.
3. Geleneksel öğrenme gruplarında grubu yönlendiren bir lider varken, İş birliğine dayalı öğrenme gruplarında liderlik, grup üyeleri arasında paylaşılmaktadır.
4. Geleneksel öğrenme gruplarında üyeler nadiren diğerlerinin öğrenmesi için sorumluluk duyarlarken iş birliğine dayalı öğrenme gruplarında, üyeler birbirlerinin öğrenme sorumluluğunu taşırlar.
5. Geleneksel öğrenme gruplarında çoğunlukla tek başına çalışma vardır ve grup üyeleri bireysel ürünler yaratırlar. İş birliğine dayalı öğrenme gruplarında ise her üyenin en iyi derecede öğrenebilmesi için üyeler arasında iyi çalışma ilişkilerinin yapılandırılması amaçlanır.
6. Geleneksel öğrenme gruplarında bireyler arası ilişkilere daha az yer verilir ve bir yarışma ortamı vardır. Oysaki iş birliğine dayalı öğrenme gruplarında liderlik, iletişim yeteneği, birbirine karşı dürüstlük, karar verme, grup içindeki çatışmaların çözümü, paylaşma gibi sosyal beceriler doğrudan öğretilir.
7. İş birliğine dayalı öğrenme gruplarında öğretmenin gözlemci ve katılımcı bir rolü vardır. Grup sürecinde ortaya çıkan sorunların çözümünü yapar. Öğretmen, grupların daha etkili çalışabilmesi için uygulama sürecindeki gerekli işlemleri yapılandırır.
8. Geleneksel öğrenme gruplarında grup çalışmasında paylaşımı sağlamak için yeterince bireysel sorumluluk yoktur. İş birliğine dayalı öğrenme gruplarında ise grup üyelerine bireysel sorumluluk verilir. Bu sorumluluk, her üyenin

değerlendireceği ve çalışacağı materyalle ilgilidir. Üyeler birbirlerine ilerlemeleri için dönüt verirler. Grup üyeleri kimin güdülenmesi ve kime yardım edilmesi gerektiğini bilirler.

İŞ BİRLİĞİNE DAYALI ÖĞRENMENİN TEMEL ÖGELERİ

1. Olumlu Bağımlılık: Öğrenciler diğer grup üyeleri başarılı olmadıkça kendilerinin de başarılı olamayacaklarını bilerek birbirlerine bağımlılıklarına inanmalıdırlar.

2. Bireysel Sorumluluk: Öğrencilerin birlikte öğrenmeleri için her öğrenciye belirli iş sorumluluğu verilmesi gerekir.

3. Yüz Yüze Etkileşim: Grup üyeleri, gruba verilen görevin başarılabilmesi için birbirinin öğrenmesini etkilemeli, çabasını desteklemeli, birbirini güdülemeli, cesaretlendirmeli ve yardım etmelidir.

4. Sosyal Beceriler: Grup üyeleri birbirini tanımalı, birbirine güvenmeli, birbirini cesaretlendirmeli, gerektiğinde lider olabilmeli ve aralarında etkili iletişim kurmalıdır.

5. Grup İşleyişinin Değerlendirilmesi: Grup üyeleri, bireysel grup amaçlarını hangi ölçüde başarabildiklerini değerlendirmeli ve birlikte öğrenme becerilerini geliştirmeye devam etmelidirler.

6. Grup Ödülü: Bir ödül belirlenmeli ve bu ödül geleneksel grup alıştırmalarından farklı olarak bireylerine değil, tüm gruba verilmelidir.

7. Başarı İçin Eşit Fırsat: Öğrenciler en iyi oldukları konularda kendilerini ifade etmelidir.

GENEL VE ÖZEL MÜZİK ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Her alanda olduğu gibi müzik eğitimi sürecinde de öğrenciyi aktif kılarak bilgiyi keşfetmesini ve yapılandırmasını sağlamaya yönelik; genel ve alana özgü bazı özel müzik öğretim yöntemlerinden yararlanması öngörülmüştür.

Genel öğretim yöntemleri; diğer dersler için de ortak olarak uygulanan bazı öğretim yöntemlerinin müzik eğitimiye uyarlanması yolu ile oluşturulmuştur. Dersin işlenişinde müzik eğitimi öğrenme ve öğretme sürecinin aşamalarına (motivasyon, sezdirme-keşfetme, bilgiyi açıklama, bilgiyi kullanma ve değerlendirme) en uygun olanlar, bu yöntemler arasından itina ile seçilerek kullanılmalıdır.

GENEL “MÜZİK” ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Anlatım, tartışma, soru/cevap, karşılıklı konuşma, görüşme, araştırma/inceleme, sunma/alma, bulma/keşfetme, yaratma/üretme, oyunlaştırma, rol yapma, örnek olay inceleme, yaşam öyküleme, iş birliği yapma, paylaşma, sorun çözme, gösterme/yaptırma, tasarlama/gerçekleştirme, yapma/yaşatma olarak sıralanabilir (Uçan, 1999).

Özel müzik öğretim yöntemleri ise müzik eğitiminde alana özgü; yine öğrenciyi aktif kılacak ve bilgiyi yapılandırmasına yön verecek müzik öğretim ve yöntemlerini içermektedir.

ÖZEL MÜZİK ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ:

- Müziksel işitme-okuma-yazma yoluyla müzik öğretimi
- Müziksel devinme/ritimleme yoluyla müzik öğretimi (Dalcroze)
- Müziksel toplu söyleme yoluyla müzik öğretimi (Kodaly)
- Müziksel devinme/ritimleme/söyleme-çalma/doğaçlama yoluyla müzik öğretimi (Orff), (Uçan-1999).

Özellikle Orff, Dalcroze gibi öğrenciyi aktif kılan ve yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlayan özel müzik öğretim yöntemlerinin müzik eğitimi öğrenme-öğretme sürecinde kullanılması öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile paralellik gösterdiği için önemlidir.

Yukarıda Özel Müzik Öğretim Yöntemleri başlığı altında verilen yöntemler incelendiğinde, genel müzik öğretim yöntemlerinden öğrenciyi aktif kılan bazı yöntemlerin de içinde yer aldığı görülmüştür. Ayrıca Özel Müzik Öğretim Yöntemleri içerisinde verilen Orff yöntemi hakkında çağımızda sadece bir yöntem olmadığı, Orff Shulwerk yaklaşımı olduğu konusunda görüşler bildirilmektedir.

YAPILANDIRMACI EĞİTİM-ÖĞRETİM SÜRECİNDE ÖĞRETMEN ROLLERİ

1. Öğretmen her şeyden önce öğrencilerini sorumlu olan aktif bireyler olarak görmelidir.
2. Öğretmen, öğrencilerin farklı çevrelerden geldiğini ve farklı öğrenme yaşantılarından geçtiğini kabul etmeli, öğrencilerin yeni bilgiyi yapılandırırken kullanacakları ön bilgilerinin de farklı olduğunu bilmelidir. Bu nedenle öğrenme sürecine başlamadan önce yeni öğrenilecek bilginin konusu ile ilgili öğrencilerin ön bilgilerini açığa çıkartacak çeşitli etkinlikler yapmalıdır. Ön bilgilerin açığa çıkartılmasında öğretmen öğrencilerden karşılaştığı bir sorunu veya gözlediği bir olayı anlamak için eğlendirici ve merak uyandırıcı bir girişle derse başlayabilir ya da bu aşamada görsel anlatım, soru-cevap, örnek olay incelemesi ve yorumlanması gibi diğer çalışmalar yapılabilir. Burada önemli olan öğrencilerin doğru cevabı bulmaları değil değişik fikirler ileri sürerek, soru sormalarını teşvik etmek ve ön bilgilerinin açığa çıkartılmasının sağlanmasıdır. Bu yolla öğrencilerin etkili bir iletişime girerek bunu arkadaşlarıyla paylaşmalarına destek verilmelidir. Öğrencilerin edinecekleri yeni bilgilerin eski bilgilerle tutarlı olması, yeni bilgilerin yapılandırmasını kolaylaştıracaktır. Ön bilgilerin eski bilgilerle tutarlı olması yeni bilgilerin yapılandırılmasını kolaylaştıracaktır. Ön bilgilerin açığa çıkartılmasının ardından öğretmen yeni bilgilerin verileceği metod ve teknikleri buna göre belirlemelidir. Metod ve tekniklerin belirlenmesinde öğrencilerin var olan bilgileri yanında, bireysel farklılıkları da (farklı ilgi ve öğrenme ihtiyaçlarını) göz önünde tutulmalıdır.
3. Öğretmen bilgilerin her öğrenci zihninde aynı şekilde yapılandırılmayacağını, öğrenmede farklı öğrenme sonuçlarının yaşanacağını kabul etmelidir.
4. Öğretmen yeni bilgilerin sunulmasında öğrencilerine çeşitli öğrenme ortamlarını düzenlemekle sorumlu olmanın yanında etkinliklerin amacına uygun bir şekilde gerçekleştirilmesinde öğrencilere rehberlik de etmelidir.
5. Öğretmen öğrencilerin görüşlerine önem vermelidir. Gerekirse öğrenci görüşleri doğrultusunda yöntem teknik ve dersin içeriğini değiştirebilir.
6. Yeni edinilecek olan bilgi ve becerilerin, öğretmen rehberliğinde öğrenciler tarafından keşfederek yapılandırılmasına çalışılmalıdır. Bunun için öğretmen yeni bilgileri öğrencilerin kendilerinin keşfedecekleri öğrenme yaşantılarına dönük kurgulamalı ve bunları etkinlik olarak gerçekleştirmelidir. Her bilgi ve beceri yapılandırıcı yaklaşıma göre her öğrencide farklı düzeyde ve biçimde anlamlandırılacağı için anlamları paylaşımlarına imkân verebilmek adına öğrencilerin birlikte çalışmaları ve iletişim kurmaları özendirilmelidir. Öğrenciler bu etkinliklerde (çeşitli örnek olay, sorun çözme, inceleme yapma vb.) aktif kılınarak bilgiyi kendilerinin keşfetmeleri sağlanmalıdır.
7. Öğretmen, yapılan etkinliklerin ardından öğrencilerin keşfettikleri sonuçları paylaşımlarına imkân tanımalıdır. Öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanarak vardığı sonuçları etkili bir iletişim kurarak ortaya koymaları sağlanmalıdır. Bilginin yapısına göre öğretmen formal olarak tanımları ve bilimsel açıklamaları yapabilir ya da önemli noktalara değinebilir. Bu şekilde bilginin özelliğine göre yeni öğrenilenlerin zihinde yapılandırmasını mümkün kılacak anahtar kavramları sunmuş olur. Mümkün olan yerlerde, öğrencilerin deneyimleri bir araya getirmelerinde, sonuçlarında ve yeni kavramlar oluşturmalarında onlara temel bilgi düzeyince açıklamalarda yol gösterici olmalıdır.
8. Öğrencilerin kendi yanlışlarını, görüşlerindeki çelişkileri kendilerinin görmesine, bulmasına fırsat verecek etkin-

likler düzenlenmelidir. Öğretmen, öğrenci hatalarını öğrenmede bir fırsat olarak bilmeli ve kullanmalıdır.

9. Öğrencilerin keşfettikleri bilgileri yeni durumlara uyarlayacak öğrenme yaşantılarının oluşturulması sağlanmalıdır. Bu yaşantılar ile öğrenciler bilginin farklı uygulamalarını öğrenmiş ve edindikleri bilgiyi pekiştirmiş olurlar. Öğrencilere bireysel ve grup çalışmaları yapacakları ortamlar sağlanarak (yeni olaylar ve problemler yaratılarak) keşfettikleri bilgileri kullanmalarına, yeni çıkarımlar yapmalarına ve yeni bilgilere ulaşmalarına önayak olunmalıdır.

10. Öğrencilerin özgün, yaratıcı yönlerinin tespit ve takdirinde çok titiz davranılmalıdır.

11. Öğretmen değerlendirme etkinliklerini süreç ve sonuç odaklı olarak yapmalıdır. Ancak bu sayede öğrencilerin düşünme tarzları değişir ve ürünler sergilenir. Değerlendirme etkinliklerinde öğrencilerin yeni kavram ve becerileri öğrenmeleri gerçekleşebileceği gibi kendi gelişimlerini ve akranlarını değerlendirmelerini de sağlamalıdır.

12. Ders süreçleri planlanırken müzik eğitimi öğrencilerin deneyimleri üzerinde planlanmalıdır. Eğitim verilirken öncelikle pratiğe dönüştürülen uygulamalar yapılmalı, öğrencilerin kazanmaları beklenen ilgi, beceri, tutum ve değerlerin yapılandırılması sağlanmalıdır.

13. Müzik eğitiminde müziksel algının ve ifade becerilerinin geliştirilmesi için öğrencilerin bu becerileri öncelikle hissetmelerini sağlayacakları etkinlikler gerçekleştirilmelidir. Bu nedenle müzik çalışmaları genellikle psikomotor uygulamalar aracılığıyla gerçekleştirilmelidir.

14. Müzik çalışmalarında araştırma, keşfetme ve yaratıcılık becerilerinin geliştirilmesi önemlidir. Bu becerilerinin geliştirilmesi adına özellikle özgür hareket, dans, şarkı söyleme, beden perküsyonunu sağlama ve drama türünden etkinliklere yer verilmeli, öğrencilerin ilgi alanlarına göre kullanabilecekleri çeşitli vurmalı enstrümanlardan bu etkinliklerde yararlanılmalıdır.

15. Öğrencilere müzik eğitimi verilirken kulak eğitimi ön planda tutulmalı, bu yolla öncelikle işitsel becerilerin geliştirilmesi desteklenerek ardından bilişsel öğrenmenin yapılandırılması sağlanmalıdır.

16. Etkinlikler, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmelerini sağlayacak nitelikte yapılandırılmalıdır.

17. Müziğin içindeki ritmin içselleştirilebilmesi için müzikte hareket birlikteliği sağlanmalıdır.

18. Müzik eğitiminde teorik açıklamaların yanı sıra, müzikal düşünceden hareket edilerek, şarkı söyleme ve çalgı çalma becerileri ön planda tutulmalıdır.

MÜZİK DERSİ İŞLENİŞİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN TEMEL İLKELER

- Müzik dersi eğitim öğretim süreci, öğrenci merkezli olarak yapılandırılmalıdır.
- Öğrenciler edilgen değil, aksine dersin etkinlikler boyutuna aktif olarak katılmalıdır.
- Öğrenilecek bilgi ve beceriler, yaşam içerisinde kullanılabilir niteliğe dönüştürülmelidir.
- Müzik dersi ancak yaşayarak ve yaşatarak işlenebilir. Dolayısıyla her derste olabildiğince, müziğin tüm boyutlarına yer verilmelidir (dört öğrenme alanı).
- Müzik eğitiminde kulak eğitimi teorinin önünde tutulmalı, işitsel becerilerin geliştirilmesine de önem verilmelidir.
- Yaratma becerisinin öğrencilere kazandırılmasında, oyun dürtüsünün içte yarattığı ihtiyaçtan yola çıkılmalıdır.
- Ritim ögesinin müzikteki önemi göz önünde bulundurularak her fırsatta bu unsurdan yararlanma yoluna gidilmelidir (oyun, dans, devinim vb.).

“İlköğretim, çocuğun öğrenim hayatının en önemli basamağıdır. Çocuğun gelişimine bakıldığında bu dönemde ilginin oyun, spor, müzik, dans ve drama gibi etkinlikler üzerine olduğu görülmektedir. Toplu ya da bireysel müzik etkinliği içinde bulunan çocuklar; birlikte iş yapabilme alışkanlığı kazanmakta; bir grubun üyesi olma ve aldığı görevi yerine getirme sorumluluğu edinmekte; bireysel özelliklerinin ve yeteneğinin farkına varmakta; tek başına bir şeyler başarmanın doyumuna ulaşmaktadırlar. Böylece duygusal ve sosyal yönden daha sağlıklı, güvenli, dengeli ve uyumlu bir gelişim sürdürebilmektedirler” (Yıldız, 2002; Akt. Afacan, 2008). Ayrıca müzik eğitiminin bireyin duyuşsal ve devinışsel davranışlarındaki olumlu etkilerinin yanı sıra, bilişsel öğrenmelerinde de önemli ölçüde etkili rol oynadığı birçok araştırmayla kanıtlanmıştır (Şendurur ve Barış, 2002). Bu anlamda ilköğretimde müzik eğitiminin yeri son derece önemlidir.

Çağdaş ilköğretimde müzik eğitimi öğrenci merkezlidir. Bu durum ilköğretimde müzik eğitiminin öğrenci merkezli bir anlayışla yapılandırılmasını gerektirmektedir (Otacıoğlu, 2007). Bu anlayışla ilköğretimdeki müzik eğitime yönelik ölçme ve değerlendirme çalışmalarında sadece sonuca yönelik değil, sürece yönelik değerlendirmenin de yapılması gerekmektedir. Bunun için her bir ders planında bulunan “ÖLÇME-DEĞERLENDİRME” bölümlerindeki önerileri dikkate almanın yanında portfolyolar; dereceli puanlama anahtarları; performans görevleri; projeler; öz, akran ve grup değerlendirme formları kullanılabilir (Brophy, 2008). Burada bu tekniklerden kısaca bahsedilip örnekler sunulacaktır. Burada sunulan örnekler dışında sizler de öğretim programındaki kazanımları dikkate alarak ölçme ve değerlendirme araçları geliştirebilirsiniz.

PORTFOLYO

Portfolyo Türkçe literatürde kişisel gelişim dosyası, ürün seçki dosyası ya da öğrenci ürün dosyası olarak da isimlendirilmektedir. En genel tanımı ile portfolyo bir dönem ya da bir yıl boyunca öğrencilerin yaptıkları çalışmaların belirli standartlara göre organize edilmiş halidir (Bahar, Nartgün, Durmuş ve Bıçak, 2006).

Portfolyo uygulamalarının okullardaki dosya tutturma uygulamalarıyla karıştırılmaması gerekmektedir. “Portfolyoda yeni olan nedir?” sorusuna ilişkin cevaplar şu şekilde sıralanabilir (Kutlu, Doğan ve Karakaya, 2008):

- Çalışmaların belirli bir amaca göre sistematik olarak toplanması,
- Çalışmalardan öğrencinin sahip olduğu başarı düzeyinin yanında geliştirilmesi gereken özelliklerin de belirlenmesi,
- Öğrencilerin yaptıkları akademik çalışmaları koruma eğilimlerinin geliştirilmesi,
- Çalışmalarına tekrar bakmalarının sağlanması,
- Çalışmaların daha nasıl iyileştirilebileceği üzerinde düşünülmesi,

Literatürde portfolyo türlerine ilişkin farklı sınıflandırmalar bulunmaktadır. Burada O’Malley ve Valdez (1997) tarafından yapılmış olan sınıflamaya yer verilecektir (Akt. Kutlu ve diğerleri, 2008).

1. Derleme Portfolyosu

Derleme portfolyosunda öğrenciye ait ürünler içerisinden öğretmenin rehberliğinde seçilen bütün çalışmalar yer alır. Öğrenci derleme portfolyosuna öğretmen tarafından puanlanmış çalışmalarını koyabileceği gibi (örneğin, performans görevi), puan verilmesi düşünülmeyen çalışmalarını da (çalışma yaprakları) koyabilir. Bu portfolyonun puanlanmaması ancak öğrenciye geribildirim verilmesi gerekmektedir.

2. Vitrin Portfolyosu

Vitrin portfolyo öğrencinin öğretmeniyle birlikte en iyi olduğunu düşündüğü çalışmaları içerir. Derleme portfolyosunda olduğu gibi vitrin portfolyosunun da puanlanmaması gerekmektedir.

3. Değerlendirme Portfolyosu

Değerlendirme portfolyosunda öğrencilerin gelişimi hakkında bilgi verebilecek, özellikle üst düzey zihinsel süreçlerin kullanıldığı sınıf içi etkinlikler ya da performans görevleri bulunmalıdır. Ancak az sayıda alt düzey zihinsel süreçlere ilişkin çalışmalara da yer verilebilir. Öğrencilerin en iyi çalışmalarını yansıtmalarının yanında puanlama amacıyla kullanılan portfolyolardır. Burada her bir çalışmaya ilişkin puanlama işleminden sonra bu puanların aritmetik ortalaması alınır. Çalışmaların niteliğine göre puanlar ağırlıklara ayrılabilir.

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Dereceli puanlama anahtarı Popham'a (1997) göre, her bir çalışma için ölçütleri (ölçülecek boyutları) listeleyen ve çalışmada nelerin yapılacağını gösteren bir puanlama aracıdır. Dereceli puanlama anahtarı geliştirilme aşamalarına ve kullanım amaçlarına göre farklılık göstermektedir. Yaygın olarak "bütüncül (holistik)" ve "analitik" olmak üzere iki türü kullanılmaktadır. Ölçülen bir yetenek boyutunun öğelere ayrıştırılabildiğinde ve daha ayrıntılı puanlama yapmak istendiğinde analitik puanlama anahtarı kullanılmaktadır. Bazı durumlarda yapılan bir değerlendirmeyi bağımsız etkenlere (ölçüt) ayırtırmak mümkün olamamakta, performansın farklı düzeylerinin ortaya çıkarılması için belirlenmiş ölçütler arasında bir ayrışma bulunmamaktadır. Böyle durumlarda bütünsel puanlama anahtarı kullanılmalıdır (Nitko, 2004).

Aşağıda bir portfolyo çalışmasının değerlendirilmesinde kullanılacak bütünsel bir dereceli puanlama anahtarı verilmiştir.

PORTFOLYOYA İLİŞKİN BÜTÜNSEL DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Örnek Gösterilebilir • Öğrenci tanıtım ve içindekiler sayfası tam. • Çalışmalar sistematik ve düzenli bir şekilde toplanmış. • Her sayfada sayfa numarası ve çalışmaların dosyaya konuluş tarihi yazılmış. • Performans görevleri için gerekli formlar eksiksiz. • Her sayfa rahatça görölüp okunacak şekilde dosyalanmış.
Oldukça Başarılı • Öğrenci tanıtım ve içindekiler sayfası tam. • Çalışmalar sistematik ve düzenli bir şekilde toplanmış. • Bazı sayfalarda sayfa numarası ve bazı çalışmaların dosyaya konuluş tarihi yazılmamış. • Performans görevleri için gerekli olan formlar eksiksiz tamamlanmış. • Her sayfa rahatça görölüp okunacak şekilde dosyalanmış.
Geliştirilmesi Gerekir • Çalışmalar düzenli bir şekilde toplanmış. • Öğrenci tanıtım ve içindekiler sayfasında, sayfaların numaralandırılmasında ve tarihlendirilmesinde dikkate değer eksiklikler var. • Performans görevleri için gerekli bazı formlar dosyaya konulmamış. • Öğrenci çalışmaları, rahatça fark edilip okunacak şekilde konulmamış.
Öğretmen Yorumu

Kutlu ve diğerleri (2008, 113)

ŞARKI/TÜRKÜ/MARŞ PERFORMANSINA YÖNELİK ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Ölçütler	1	2	3	Başarı puanı
Nota	Notaları söylerken sık sık hata yapar.	Notaları genellikle doğru şekilde söyler	Notaları tümüyle doğru şekilde söyler.	
Nüans	Nüanslara çok az dikkat eder.	Şarkının/türkünün/marşın tamamında nüanslara genellikle dikkat eder.	Şarkının/türkünün/marşın tamamında nüanslara çok dikkat eder.	
Nota süreleri	Notaların sürelerine çok az dikkat eder.	Notalar genellikle sürelerine dikkat edilerek okunur.	Notalar tümüyle sürelerine dikkat edilerek okunur.	
Ritim	Söylediği şarkının/türkünün/marşın ritmine çok az dikkat eder.	Söylediği şarkının/türkünün/marşın ritmine genel olarak dikkat eder.	Söylediği şarkının/türkünün/marşın ritmine dikkat eder.	
Sesin kullanımı	Sesinin doğru ve etkili kullanmaya özen göstermez.	Sesini çoğunlukla doğru ve etkili kullanır.	Sesini doğru ve etkili kullanır.	
Şarkı sözü	Şarkı/türkü/marş sözlerini söylerken sık sık hata yapar.	Şarkı/türkü/marş sözlerini genel olarak doğru şekilde söyler.	Şarkı/türkü/marş sözlerini doğru şekilde söyler.	
Toplam puan				
Öğretmen Yorumu				

Dereceli Puanlama Anahtarına Göre Puan Verme

Öğrencinin performansının dereceli puanlama anahtarıyla puanlanması sonucunda elde ettiği puanı, 100 üzerinden bir puana çevirmek için öğrencinin puanının 100 ile çarpılıp bu dereceli puanlama anahtarından elde edilebilecek en yüksek puan olan 18 puana bölünmesi gerekmektedir.

Örneğin; öğrencinin dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilmesi sonucunda elde ettiği puanın 12 puan olduğunu düşünürsek; puan öğrencinin 100 üzerinden elde ettiği puandır.

PERFORMANS GÖREVİ VE PROJE

Performans görevi, “Varolan bilgi ve becerilerin kullanılmasını gerektiren ve kesin doğru ya da kesin yanlış cevabı olmayan bir öğrenme görevidir.” (Büyüköztürk, 2007). Projeler ise önemli kazanımları içeren ve öğrencilerin ilginç bulduğu etkinliklerle öğrencileri meşgul eden yoğun tecrübelerdir. Projelerin altı önemli özelliğe sahip olması gerekir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir (Fleming, 2000; akt. Atılgan, Kan ve Doğan, 2007).

Problemin ve beklenen ürünün güncel olması

Çalışmaya akademik özen gösterilmesi

Okul dışı hayat ve çalışma bağlamına dayanan uygulamalı öğrenimin olması

Öğrenciler tarafından aktif inceleme yapılması

Öğrencilerin yetişkinleri ve onların çalışmalarını daha iyi anlayabilmeleri için yetişkinlerle bağlantı kurmaları

Açık ölçüt ve kendi kendini değerlendirme yapısını içermesi

Performans görevlerinin ve projenin değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarları, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve grup değerlendirme formları kullanılır.

ÖĞRENCİLERİN DEĞERLENDİRME SÜRECİNE KATILMASI

Bireylerin kendilerine ve çevrelerine nesnel bir gözle bakabilmeleri, eğitim sürecinde yapılacak uygulamalarla son derece ilişkilidir. Bu anlayış doğrultusunda eğitim sürecindeki ölçme ve değerlendirme uygulamalarıyla, öğrencinin öğretim programlarındaki kazanımları ne derece edindiklerinin yanında kendilerini ve akranlarını değerlendirmelerine de olanak sağlanmalıdır. Bu durum onların güçlü ve zayıf yönlerini analiz etmelerine ve yaşamda başarılı olmalarına ortam hazırlamaktadır. Öğrenciler ölçme ve değerlendirme sürecine kendilerini (öz değerlendirme), arkadaşlarını (akran değerlendirme) ve grup çalışmalarını (grup değerlendirme) değerlendirerek katılmaktadırlar (Kutlu ve diğerleri, 2008).

Öğretim sürecinde kullanılan bu formlara ilişkin örnekler aşağıda gösterilmiştir:

ÇALGI BECERİLERİNE YÖNELİK AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

Sevgili öğrenciler;

Aşağıda verilen ölçütler ve puanlar bir arkadaşınızın çalgı çalarken göstermiş olduğu performansı değerlendirme-
niz için düzenlenmiştir.

Buna göre, her ölçüt için 3 puan üzerinden arkadaşınıza puan vermelisiniz. Örneğin; notaları doğru olarak çaldığını düşünüyorsanız 3 puan, notaları çalarken çok az hata yaptığını düşünüyorsanız 2 puan, çok hata yaptığını düşünüyorsanız 1 puan vermelisiniz.

Değerlendirme için kullanılan şarkı/türkü/marş adı:

Değerlendirilen öğrencinin adı:

Başarı puanı:

_____ notaları doğru olarak çaldı.
_____ notaların sürelerine dikkat ederek çaldı.
_____ nüanslara dikkat ederek çaldı.
_____ ritme dikkat ederek çaldı.
_____ çalgısını doğru tutmaya dikkat etti.
_____ hız ve gürlük özelliklerine dikkat ederek çaldı.
_____ toplam puan

<http://www.eed.state.ak.us>

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form yaptığınız çalışmada kendinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Aşağıda verilen sorulara, kendinizi yansıtan cevaplar veriniz.

Öğrencinin Adı ve Soyadı:

Tarih:

Sınıfı-Numarası:

1. Bu çalışmada neler yaptım?

.....

.....

.....

.....

2. Bu çalışmadan neler öğrendim?

.....

.....

.....

.....

3. Bu çalışmada başarılı olduğum bölümler neler?

.....

.....

.....

.....

4. Bu çalışmada en çok zorlandığım bölümler neler?

.....

.....

.....

.....

5. Çalışmamı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım?

.....

.....

.....

.....

6. Bu çalışmayı tekrar yapsaydım nasıl yapardım?

.....

.....

.....

.....

6. SINIF ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI

İlköğretim kurumlarında belirli gün ve haftalar (29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 10 Kasım Atatürk Haftası, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı) ile ilgili kazanım ve etkinlikler bu zamanlara denk gelen haftalarda işlenecektir. Burada yer almayan diğer belirli gün ve haftaların kutlanmasına, anılmasına (kurumların tür, seviye, imkân ve şartlarına; çevrenin ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi özelliklerine göre) okul yönetimleri karar verecektir.

YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

YILLIK PLAN ÖRNEĞİ					
OKUL ADI:					
SINIF:					
HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR
BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR					
2 HAFTA	40'+40'	MİLLÎ MARŞIMIZ	A.1. İstiklal Marşı'nı anlamına uygun söyler.	İstiklâl Marşı'nın minör tonda kaydedilmiş bulunduğu CD	
2 HAFTA	40'+40'	MÜZİĞİN DİLİ	B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (do1-do2). A.3. Öğrendiği notaları seslendirir.	"do1-do2" aralığında yazılmış olan ezgi örnekleri, flüt, melodika, org, piyano vb. çalgılar	B.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Uzatma bağı, hece bağı, "do1-do2" arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelerle ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir. Uyarı: Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir. A.3. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Bu sınıf düzeyinde öğrencilere; "do1-do2" arasındaki sesleri, çalgıları ve kendi seslerini kullanarak algılamalarına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. B.1 → A.3
2 HAFTA	40'+40'	ON ALTILIK NOTALAR	B.1. Temel Müzik Yazı ve Öğelerini Kullanır (On Altılık Notalar).	Ritim kartları, makas vb.	B.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Uzatma bağı, hece bağı, "do1-do2" arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelerle ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir. B.1 → A.3
2 HAFTA	40'+40'	ATATÜRK	A.7. Atatürk'le ilgili marşları, şarkıları anlamlarına uygun seslendirir. A.6. Seslendirdiği müziklerde hız ve gürültü basamaklarını uygular.	Atatürk'le ilgili belirli gün ve haftaları kapsayan şarkı, marşlar ve fotoğraflar, "Ata'm" ve "Atatürk'ü Anış" marşları, Atatürk konulu görsel, CD, mp3 çalar vb.	A.7. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, "Dinleme/İzleme" Öğrenme Alanı: Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. Uyarı: 10 Kasım Atatürk'ü Anma Törenlerinde ve Millî bayramlarda bu kazanıma yer verilmelidir. A.6. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Öğrenilen hız ve gürültü terimlerini birlikte uygulayabilmek için çalışmalarına yer verilmeli. Ders İçi İlişkilendirme: "Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.", "Öğrendiği notaları seslendirir" kazanımları ile ilişkilendirilmelidir.

HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
2 HAFTA	40'+40'	HECE BAĞI	B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (Hece Bağı).	"Silifke'nin Yoğurdu", "Mavi Yeleğim Oğlan" ve "Cilveloy" isimli türkülerin notaları	B.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama Uyarı: Uzatma bağı, hece bağı, "do1-do2" arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelerle ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir. Uyarı: Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir.	
2 HAFTA	40'+40'	MÜZİKTE ÇOK SESLİLİK	A.4. Basit çok sesli şarkılar söyler.	Blok flüt, "Sağlık" ve "Çok Çalışkan Olmalıyız" şarkısı	A.4. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Kanonların yapısı hakkında genel bilgiler verilmeli ve iki sesli basit kanonlar söyletilmelidir. Uyarı: Kanonların yapısı önce ritim çalışmaları veya vücut perküsyonu ile ritimsel olarak verilmeli daha sonra ise ezgili olarak seslendirilmelidir.	
2 HAFTA	40'+40'	YURDUMUZDAKİ MÜZİK TÜRLERİ	D.1. Yurdumuzdaki başlıca müzik türlerini ayırt eder. A.9. Yurdumuzdaki müzik türlerinden seçkin örnekler seslendirir. C.1. Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini farklı anlatım yollarıyla ifade eder.	Farklı müzik türlerinden örneklerin yer aldığı CD, kaset vb., "Süt İçtim" türküsü, "Kapat Gözlerini" şarkısı, "Samanyolu" şarkısı, "Dumrupınar Marşı" "Sü-pürgesi Yoncadan" türküsü	D.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Geleneksel Türk halk ve Türk sanat müziği, pop müzik ve çağdaş çok sesli Türk müziği hakkında örnekler verilmeli, bu türlerin doğuşu ve genel özellikleri hakkında açıklamalar yapılmalıdır. A.9. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Geleneksel Türk halk ve Türk sanat müziği, pop müzik ve çağdaş çok sesli Türk müziğinden seçkin örnekler, öğrencilerin ses sınırlarına ve sınıf düzeyine uygun biçimde dönüştürülerek verilmelidir. C.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, "Konuşma", Öğrenme Alanı: Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. "Yazma" Öğrenme Alanı: Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazılı olarak ifade eder.	
2 HAFTA	40'+40'	MÜZİK VE DANS	C.4. Müziklerde aynı ve farklı bölümleri dansa dönüştürür. B.2. Müziklerde aynı ve farklı bölümleri ritim çalışmalarıyla ayırt eder.	Blok flüt, çeşitli ritim çalışmaları, "Kahraman" ve "Kuşlar" şarkılarının notaları	C.4. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Örnek Alman eserler seviyeye uygun "İki, Üç Bölümlü" müzikler olmalıdır. B.2. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Seviyeye uygun "İki, Üç Bölümlü" örnek müzikler verilmelidir. C.4 → B.2	
2 HAFTA	40'+40'	RİTİM KALIBI İLE EŞLİK	C.3. Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.	Çeşitli vurmali çalgılar (tef, def, davul, zil, kaşık vb.), "Karlı Dağlar" ve "Akvaryum" şarkıları	C.3. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Oluşturulan ritim kalıpları, öğrenilen süre değerleri ve ustalar ile sınırlı olup; yalın eşlikler olmalıdır. Diğer Derslerle İlişkilendirme: 6. sınıf kazanımları, canlandırma, sergileme, ritim tutma, görselleştirme, sözlü anlatım etkinlikleri yapılarak; gözlem ölçekleri, çalışma yapıtları, öğrenci ürün dosyası vb. kullanılarak değerlendirilebilir. B.1 → C.3	

HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇLER	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
2 HAFTA	40'+40'	UZATMA BAĞI VE ÇOĞALTMA NOKTASI	B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.	Ritim çalgıları, farklı enstrümanlar, "Neşeli Günler" şarkısı ve "Sazuma" türküsü	B.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama Uyarı: Uzatma bağı, hece bağı, "do1-do2" arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelere ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir. Uyarı: Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir.	
1 HAFTA	40'	İNSAN SESİNİN OLUŞUMU	B.4. İnsan sesinin oluşumunu açıklar.	Balon, gitar bağlama gibi herhangi bir telli çalgı veya iki çivi arasına gerilmiş pamuk lastiği ve "Yurdumda" şarkısı	B.4. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Fen ve Teknoloji dersi, "Vücudumuzda Sistemler" öğrenme alanı ile ilişkilendirilecektir.	
3 HAFTA	40'+40'+40'	ATATÜRK VE MÜZİK	D.4. Atatürk'ün müzikle ilgili görüşlerini anlamlamak için çeşitli kaynaklardan yararlanır. D.2. Atatürk'ün müzikle ilgili temel düşüncelerini kavrar.	Atatürk'ün müzikle ilgili görüşlerine ilişkin çeşitli kaynaklar, Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülerden oluşan örnek müziklerin bulunduğu CD	D.4. Kazanımı ile İlgili Açıklama: D.4 → D.2 D.2. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin görüş ve önerilerine yer verilmelidir. Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, "Konuşma" Öğrenme Alanı: Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır.	
3 HAFTA	40'+40'+40'	6/8'LİK ŞARKILARLA DANS EDELİM	A.5. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri seslendirir. B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır. C.2. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri harekete dönüştürür.	Barış Manço'nun "Unutamadım" isimli şarkısının bulunduğu CD, "Dere", "Üç Alma", "Okula Başladık" isimli şarkılar, çeşitli ritim çalgıları	A.5. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Bu kazanım daha önce bilişsel ve kulaktan öğrenilmiş basit, bileşik ve aksak ölçülerle sınırlıdır. B.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Uzatma bağı, hece bağı, "do1-do2" arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelere ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir. Uyarı: Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir. C.2. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Bu kazanım daha önce öğrenilen bilişsel ve kulaktan öğrenilmiş basit, bileşik ve aksak ölçülerle sınırlıdır.	
2 HAFTA	40'+40'	ATATÜRK'ÜN MÜZİK SEVGİSİ	D.3. Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin düşüncelerini kavrar. D.5. Müzikle ilgili araştırmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.	Atatürk'ün sevdiği türküler ve şarkıları içeren DVD, CD, mp3, Atatürk'ün Türk müziğiyle ilgili düşünceleri ve görüşlerini anlatan yayınlar, "Atatürk" isimli şarkı örneği, "Vardar Ovası" ve "Manastır" türküler	D.3. Kazanımı ile İlgili Açıklama: D.2 → D.3 D.5. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Sosyal Bilgiler Dersi, "Birey ve Toplum" Öğrenme Alanı: Bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak araştırma yapar.	

HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
2 HAFTA	40'+40'	5/8'LİK ŞARKILAR	A.5. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri seslendirir. B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (5/8'lik aksak ölçü).	4/4'lük ölçüden oluşmuş popüler bir şarkı ve 5/8'lik ölçüden oluşmuş "Ben Seni Sevdiğimi Dünyalara Bildirdüm" isimli türkünün bulunduğu CD, "Yenice Yolları" ve "Sevgi Çiçekleri" isimli şarkılar	A.5. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Bu kazanımı daha önce bilişsel ve kulaktan öğrenilmiş basit, bileşik ve aksak ölçülerle sınırlıdır. B.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Uzatma bağı, hece bağı, "do₁-do₂" arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelerle ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir. Uyarı: Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir.	
1 HAFTA	40'	SESİN DEĞİŞİMİ	B.3. Ergenlik dönemi ses değişim özelliklerini fark eder.	Farklı yaş gruplarına ait görseller ve ses kayıtları	B.3. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Fen ve Teknoloji dersi, "Canlılar ve Hayat" Öğrenme Alanı, "Canlılarda Üreme, Büyüme ve Gelişme" Ünitesi ile ilişkilendirilerek ergenlik dönemi ses değişimi ve özellikleri açıklanmalı, seslendirilecek şarkı ve türkülerde seçici davranılmalıdır. B.4 → B.3	
2 HAFTA	40'+40'	MARŞLAR	A.2. Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler.	"Cumhuriyet Marşı", "Gençlik Marşı" ve çeşitli marşların kayıtlarının bulunduğu CD	A.2. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, "Dinleme/İzleme" Öğrenme Alanı: Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler. A.1 → A.2.	
2 HAFTA	40'+40'	KENDİ EZGİMİ OLUŞTURUYORUM	A.8. Müzik çalışmalarını sergiler. C.5. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.	Nikolai Rimsky Korsakov'a ait "Flight of the Bumble Bee" isimli eserin kaydının olduğu CD vb., blok flüt	C.5. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Ders İçi İlişkilendirme: Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder kazanımı ile ilişkilendirilmelidir. Uyarı: Basit ölçüler ile öğrenilen nota ve süreler değerleri kullanılmalıdır. B.1 → C.5	

1. İstiklâl Marşı	Söz: Mehmet Âkif Ersoy, Müzik: Osman Zeki Üngör74
2. Üç Şey	Söz ve Müzik: Salih Aydoğan74
3. İğne Battı	Sayışma75
4. Malatya	Türkü/Yöresi: Malatya75
5. Bahçeye İndik ki	Türkü/Yöresi: Elazığ76
6. Silifke'nin Yoğurdu	Türkü/Yöresi: Silifke76
7. Mavi Yeleğim Oğlan	Türkü/Yöresi: Tokat77
8. İndim Dere Irmağa	Türkü/Yöresi: Artvin77
9. Çok Çalışkan Olmalıyız	Söz ve Müzik: Sefai Acay78
10. Sağlık	Çek Şarkısı / Müzik: Saip Egüz-Ziya Aydınant78
11. Süt İçtim	Türkü/Yöresi: Kilis79
12. Kapat Gözlerini	Söz: Mehmet Erbulan, Müzik: Mustafa Seyran80
13. Samanyolu	Söz ve Müzik: Metin Bükey81
14. Yollarda Aradım İzlerini	Söz ve Müzik: Mustafa Günay82
15. Süpürgesi Yoncadan	Erzincan Türküsü, Düzenleme: Ziya Aydınant83
16. Çağrı	Söz ve Müzik: Mahir Dinçer84
17. Kahraman	Söz: George Frideric Handel (Uyarlama)85
18. Karlı Dağlar	Söz ve Müzik: Salih Aydoğan86
19. Akvaryum	Uyarlama, Söz: Sadıka Şen87
20. Neşeli Günler	Uyarlama88
21. Sazıma	Söz ve Müzik: Aşık Veysel Şatıroğlu88
22. Yurdumda	Müzik: Mahir Dinçer89
23. Havada Bulut Yok	Türkü/Yöresi: Muş90
24. Bülbülüm	Türkü/Yöresi: Rumeli91
25. Dere	Söz ve Müzik: Ziya Aydınant92

26. Üç Alma	Türkü/Yöresi: Kars.....92
27. Okula Başladık	Söz ve Müzik: Muammer Sun93
28. Atatürk	Söz ve Müzik: İsa Çoşkuner93
29. Yenice Yolları	Türkü/Yöresi: Adana.....94
30. Sevgi Çiçekleri	Söz ve Müzik: İsa Çoşkuner94
31. Cumhuriyet Marşı	Söz ve Müzik: Zati Arca95
32. Gençlik Marşı	Söz: Ali Ulvi Elöve, Müzik: Felix Körling96

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME-SÖYLEME-ÇALMA

İlgili Kazanım: A.1. İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söyler.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: İstiklâl Marşı'nın mi minör tonda kaydının bulunduğu CD

ETKİNLİKLER

1. ETKİNLİK

Öğrencilere İstiklâl Marşı'nın sözleri yazdırılır ve şiir olarak sözlerin doğru okunmasına dikkat edilir. Daha sonra birkaç öğrenciye ezbere okutulur. Tahtada sözler üzerinde nefes yerleri belirtilir ve öğrencilerden de kitaplarına işaretlemeleri istenir. Bir grup öğrenci ayağa kaldırılır ve nefes yerlerine göre bölünen şiirin her bölümü bir öğrenciye okutturularak nefes yerleri pekiştirilir. Bu çalışma sınıftaki diğer çocuklarla da tekrarlanır. Ardından şiir, müzik cümlelerine bölünerek okutulur.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda✓ yüzen al sancak; ✓
Sönmeden yurdumun üstünde✓ tüten en son ocak.
O benim milletimin✓ yıldızıdır, parlayacak,
O benimdir, ✓ o benim milletimindir ancak. ✓

Çatma, kurban olayım, ✓ çehreni ey nazlı hilâl! ✓
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana✓ olmaz dökülen✓ kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, ✓ Hakk'a tapın, milletimin istiklâl!

2. ETKİNLİK

Öğrencilere İstiklâl Marşı CD'den dinletilir. Öğrencilerin ses registirine daha uygun olan mi minör ton tercih edilmelidir. Daha sonra, İstiklâl Marşı dinletilirken yanındaki tabloyu takip etmeleri ve CD ile birlikte marşı söylemeleri istenir.

1- MİLLÎ MARŞIMIZ

1. ETKİNLİK: İstiklâl Marşı'nın ilk iki kıtasını aşağıdaki noktalı yerlere yazınız ve ezberleyiniz. Marşı söylerken nefes almanız gereken yerleri öğretmeninizin gösterdiği şekilde kırmızı kalem kullanarak işaretleyiniz.

Korkma

Çatma

2. ETKİNLİK: İstiklâl Marşı'nı CD'den dinleyiniz. Dinlerken aşağıdaki tabloyu takip ediniz. Tabloda hangi vuruşlarda hangi hecelerin söylendiğine, hecelerin uzunluklarına ve nefes yerlerine dikkat ediniz. Tabloyu takip ederek CD ile birlikte İstiklâl Marşı'nı söyleyiniz.

	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş
Kork	ma	sön	mez	bu şa	fak			lar	da	yü	zen	al san	cak			Sönmeden
	yur	du	mun	üstün	de tü	ten en	son o	cak O	be	nim mil	le	ti	min			yıldız
	dir	par	Laya	cak O be	nim	dir	o	benim	mille	ti min	dir	an	cak			Çat
	ma	kur	ban	ola	yım			çeh	re	ni	ey naz	lı hi	lâl			Kahraman
	ır	kı	ma	bir gül	ne bu	şiddet	bu ce	lâl sa	na	olmaz	dö	kü	len			kanları
	mız	son	ra he	lâl Hakk	dır	hak	ka	tapın	mille	timin	is	tik	lâl			

9

	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş	vuruş
Kork	ma	sön	mez	bu şa	fak			lar	da	yü	zen	al san	cak			Sönmeden
	yur	du	mun	üstün	de tü	ten en	son o	cak O	be	nim mil	le	ti	min			yıldız
	dir	par	Laya	cak O be	nim	dir	o	benim	mille	ti min	dir	an	cak			Çat
	ma	kur	ban	ola	yım			çeh	re	ni	ey naz	lı hi	lâl			Kahraman
	ır	kı	ma	bir gül	ne bu	şiddet	bu ce	lâl sa	na	olmaz	dö	kü	len			kanları
	mız	son	ra he	lâl Hakk	dır	hak	ka	tapın	mille	timin	is	tik	lâl			

3. ETKİNLİK

Öğrencilerin İstiklâl Marşı'nı seslendirirken hissettikleri duygu ve düşünceleri sınıfla paylaşmalarını sağlayınız. İstiklâl Marşı'nı birlikte söyleyiniz ve söylerken öğrencilerden notayı takip etmelerini isteyiniz.

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİ-LENME

(A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA)

İlgili Kazanım: B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır. (“do” dizisi)

Uyarı: Uzatma bağı, hece bağı, “do₁-do₂” arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelerle ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir.

Uyarı: Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir.

İlgili Kazanım: A.3. Öğrendiği notaları seslendirir.

Uyarı: Bu sınıf düzeyinde öğrencilere; “do₁-do₂” arasındaki sesleri, çalgıları ve kendi seslerini kullanarak algılamalarına yönelik çalışmalar yaptırılmalıdır.

B.1 → A.3

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: “do₁-do₂” aralığında yazılmış olan ezgi örnekleri, flüt, melodika, org, piyano vb. çalgılar

Ders Öncesi Hazırlık: “do₁-do₂” aralığındaki sesler, inici ve çıkıcı olarak porte üzerine yazılır.

Hatırlatma: 4 ve 5. sınıfta öğretilen re-mi-fa-sol-la notaları çocuklara hatırlatılmalıdır.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Konu İle İlgili Açıklamalar:

Dizi: Birbirine komşu sekiz sesin art arda dizilmesi ile oluşan sıra seslere dizi denir. Diziler isimlerini başlangıç sesinden alır. Başlangıç ve bitiş sesleri aynı sestir. Ancak aralarında bir oktav (sekiz ses) fark vardır. Dizi sesleri kalından inceye doğru sıralanıyor ise “çıkıcı dizi”, inceden kalına doğru sıralanıyor ise “inici dizi” denir.

1. ETKİNLİK

Öğrencilere dizi kavramı hakkında bilgi verilerek onlardan “do” dizisindeki henüz öğrenmemiş oldukları notalara dikkat etmeleri istenir. Çıkıcı ve inici diziler dizik üzerinde gösterilir.

Öğrencilerden, çalışma kitabında yer alan notaları incelemeleri istenir. Daha sonra öğrendikleri yeni notaların isimlerini her birinin altına doğru bir şekilde yazmaları

2- MÜZİĞİN DİLİ

1. ETKİNLİK

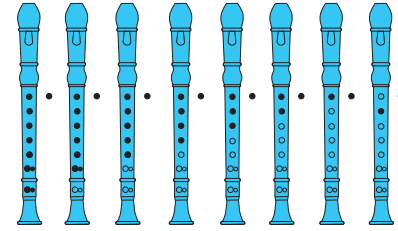
- Aşağıda verilen dizilerdeki notaların isimlerini altındaki boşluklara yazınız.
Aşağıdaki dizilerin hangisinin inici dizi, hangisinin çıkıcı dizi olduğunu belirtiniz.

2. ETKİNLİK:

Aşağıda verilen kalın “do” ve ince “do” arasındaki sesleri örnekte blok flüt üzerinde gösterildiği gibi sizde kendi flütünüzde delikleri kapatarak gösteriniz.

Do Dizisi

11

söylenir. Ardından hangi dizinin çıkıcı, hangisinin inici diziler olduğu sorulur.

2. ETKİNLİK

Öğrencilerin, kalın “do” ile ince “do” arasındaki ses farklılıklarını algılamaları sağlanır. Öğrencilerden dizik üzerinde yazılmış olan çıkıcı ve inici dizileri kendi çalgıları ile birlikte çalmaları istenir.

3. ETKİNLİK

Öğrencilerin öğrenmiş oldukları notaları seslendirmeleri ve çalgıları ile birlikte çalmaları istenir. Çalışma kitabı 3. Etkinlikte bulunan “Ezgi” hep birlikte seslendirilir ve blok flütü çalmaları sağlanır.

4. ETKİNLİK

Öğrencilerin, “do” dizisi seslerinden oluşan “Üç Şey” isimli şarkıyı seslendirmeleri istenir. (Öğrenci Çalışma Kitabı 4. etkinlik)

3. ETKİNLİK: Aşağıda verilen ezgiyi blok flütünüz ile çalınız.

EZGi

Metin Çelik

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki "Üç Şey" isimli şarkıyı blok flütünüz ile çalınız ve söyleyiniz.

ÜÇ ŞEY

Salih Aydoğan

12

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işlenişte göstermiş oldukları performansını değerlendirmek için aşağıdaki ölçütleri kullanabilirsiniz. Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntem ya da etkinlikler kullanabilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. Yapılan etkinliklere aktif olarak katıldı.
2. İnci dizi ve çıkıcı diziyi doğru şekilde tanımladı.
3. Kalın “do” ile ince “do” arasındaki sesleri blok flüt üzerinde doğru şekilde gösterdi.

Notlarım

[illegible]

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİ-LENME

İlgili Kazanım: B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır. (On altılık notalar)

Uyarı: Uzatma bağı, hece bağı, “do₁-do₂” arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelerle ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir.

Uyarı: Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Ritim kartları, makas vb.

Ders Öncesi Hazırlık: 1 ve 2. etkinlikteki tablolar, fotokopi ile büyütülerek tahtaya asılır. 2. Etkinlikte bulunan tablo ise öğrencilere verilmek üzere iki adet çoğaltılır.

Hatırlatma: 4 ve 5. sınıfta öğrenilen dörtlük ve sekizlik notalar öğrencilere hatırlatılmalıdır.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

İğ-ne	bat-tı,	ca-nı-mı	yak-tı.
Tom-bul	kuş	a-ra-ba-ya	koş
A-ra-ba-nın	te-ke-ri	İs-tan-bu-lun	şe-ke-ri
Hop	hop	al-tın	top
Bun-dan	baş-ka	o	yun
yok			

Yukarıdaki tabloda her kutucuk bir vuruşu, her yuvarlak ise o vuruş içindeki süreleri temsil etmektedir. Öğrencilere sabit bir tempo verilir. Sayışmanın sözleri öğrencilere ritmik olarak birkaç kez söylenir. Her bir yuvarlağa bir alkış gelecek şekilde sözler söylenirken ritim tutulur. Birkaç kez bu şekilde tekrar edildikten sonra sözler söylenmez, tablodaki yuvarlaklar takip edilerek sadece ritim tutulur.

9- ON ALTILIK NOTALAR

1. ETKİNLİK

- Aşağıda notaları verilen “İğne Battı” isimli sayışmayı; önce sözleriyle seslendiriniz.
- Daha sonra sayışmayı, her ölçüde dört vuruş olacak şekilde alkışla tempo tutarak seslendiriniz.

İĞNE BATTI

Sayışma

Herhangi bir dize öğretmen tarafından alkışla seslendirilerek bunun hangi dize olduğunun öğrenciler tarafından bulunması istenir.

2. ETKİNLİK

Sınıf ikiye bölünür. Aşağıdaki tablo fotokopi ile büyütülerek sınıfta oluşan iki gruba dağıtılır ve çizgilerden kesmeleri istenir. Gruplar ortaya çıkan ritim kartlarını önce rastgele bir şekilde dizerler. Sonra ortaya çıkan tartım, el çırparak seslendirilir. Daha sonra ise ritim kartları üzerindeki numaralara göre sıralanarak “İğne

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20
21	22	23	24

İğ-ne ● ●	bat-tı, ● ●	ca-nı-mı ● ● ● ●	yak-tı. ● ●
Tom-bul ● ●	kuş ●	a-ra-ba-ya ● ● ● ● ● ●	koş ● ● ● ● ● ●
A-ra-ba-nın ● ● ● ● ●	te-ke-ri ● ● ● ●	İs-tan-bu-lun ● ● ● ● ● ● ● ●	şe-ke-ri ● ● ● ● ● ●
Hop ●	hop ●	al-tın ● ● ●	top ●
Bun-dan ● ● ●	baş-ka ● ● ●	o ●	yun ●
yok ●	}}	}}	}}

Orta

Ma la... ya hü hü... hü... hü... hü... hü...

Gü... gü... gü... gü... gü... gü...

[illegible]

A musical staff with a treble clef, showing the first line of the melody. The notes are: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F#4 (quarter), E4 (quarter), D4 (half). The staff is enclosed in a dashed rectangular box.

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: A.7. Atatürk’le ilgili marşları, şarkıları anlamlarına uygun seslendirir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Dinleme/İzleme” Öğrenme Alanı: Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler.

Uyarı: 10 Kasım Atatürk’ü Anma Törenlerinde ve millî bayramlarda bu kazanıma yer verilmelidir.

İlgili Kazanım: A.6. Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular.

Uyarı: Öğrenilen hız ve gürlük terimlerini birlikte uygulayabilme çalışmalarına yer verilmeli.

Ders içi ilişkilendirme: “Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.”, “Öğrendiği notaları seslendirir.” kazanımları ile ilişkilendirilmelidir.

Süre : 40’ + 40’

Araç ve Gereç: Atatürk’le ilgili belirli gün ve haftaları kapsayan şarkı, marşlar ve fotoğraflar, “Ata’m” ve “Atatürk’ü Anış” marşları, Atatürk konulu görsel, CD, mp3 çalar vb.

Ders Öncesi Hazırlık: Atatürk’ü anlatan belirli gün ve haftalarla ilgili marşlar, şarkı örnekleri ve fotoğraflar sınıfa getirilir.

Öğrenci Hazırlığı: Öğrencilerden, Atatürk’le ilgili bir marş veya şarkının sözünü, sınıfa getirmeleri istenir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere, Atatürk’ü konu alan marş ve şarkılardan hangilerini bildikleri sorulur ve derse başlanır.

Öğrenciler, bildikleri marş ve şarkılardan örnekler verdikten sonra Atatürk ile ilgili yazılmış olan “Ata’m” marşı ve “Atatürk’ü Anış” şarkısı dinletilerek sözleri okutulur. Ardından, marş ve şarkıda anlatılmak istenilenler sorulur (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

2. ETKİNLİK

Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlikteki marş ve şarkı, CD veya mp3 çalardan dinletilir. Burada ezgilerin hız ve gürlük farklılıklarını tespit etmek için, hız ve gürlük te-

1. ETKİNLİK

a) Aşağıda verilmiş olan marş ve şarkının sözlerini inceleyiniz ve ne anlatıldığını arkadaşlarınızla tartışınız.

ATA'M

Ziya Aydıntan

İstiklal güneş gibi hür alımda parıldar.
Nabızında ateş gibi Fatihlerden bir kan var.
Ata'm sen rahat uyu, yolcusunuz biz hürriyetin.
Ata'm sen rahat uyu, bekçisiyiz Cumhuriyetin.

İnsanlıkla ün aldı, tarihinde bu millet.
Ata'mdan eser kaldı, ülkümüz Cumhuriyet.
Ata'm sen rahat uyu, yolcusunuz biz hürriyetin.
Ata'm sen rahat uyu, bekçisiyiz Cumhuriyetin.

ATATÜRK'Ü ANIŞ

M. Necati Öngay

Düşmanların elinden bizi kurtaran sensin.
Bu vatanı yeniden özenle kuran sensin.
Adını küçük büyük anıyoruz her zaman.
Adı büyük Atatürk, anlı şanlı kahraman.

16

rimleri hakkında bilgi verilir. Dinletilen marş ve şarkıların ne gibi duygular hissettirdiği sorulur. Hız ve gürlük durumlarına dikkat çekilir. Tüm şarkıların üzerinde belirtilen hız ve gürlük terimlerine uygun olarak söylenmesi gerektiği, bu terimlere uygun çalıp ve söylemenin şarkının anlamını pekiştirdiği anlatılır. Uygun hızda ve gürlükte seslendirilmeyen müziklerin bizi ve çevremizi rahatsız edeceği hatırlatılır. Ardından “Ata’m” marşı ve “Atatürk’ü Anış” şarkısı yansılama yöntemi ile öğretilecek, hız ve gürlüklerine uygun şekilde söylenir.

3. ETKİNLİK

Öğrencilere gelecek haftaya yönelik bir çalışma yapmaları söylenerek onlardan 10 Kasım Atatürk Haftası ile ilgili bir marş veya şarkı bulmaları, buldukları marş veya şarkının hız ve gürlük basamaklarını Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlikte yer alan boşluğa sözleriyle birlikte yazmaları istenir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işleniş sırasında göstermiş oldukları performansı aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz:

b) Öğretmeninizin dinleteceği "Ata'm" marşı ve "Atatürk'ü Anış" şarkısının gürlük değişikliklerini hissetmeye çalışınız ve bu değişikliklerin nerelerde yapıldığını sözler üzerinde gösteriniz.

ö) Öğretmeninizin dinleteceği "Ata'm" marşı ve "Atatürk'ü Anış" şarkısını gürlük değişikliklerine dikkat ederek hep birlikte söyleyiniz.

4) Aşağıda verilmiş olan boşluğa, içinde bulunduğumuz 10 Kasım Atatürk Haftası ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

2. ETKİNLİK

Sizinle bir çalışma yapalım, bunun için:

- 1- 10 Kasım Atatürk Haftası ile ilgili bir marş veya şarkı belirleyiniz. Belirlediğiniz bu eserin sözlerini aşağıdaki boşluğa yazınız.
- 2- Eseri dinleyiniz ve gürlük değişikliklerini sözlerin altına yazınız.
- 3- Gürlük değişikliklerine dikkat ederek eseri söyleyiniz.

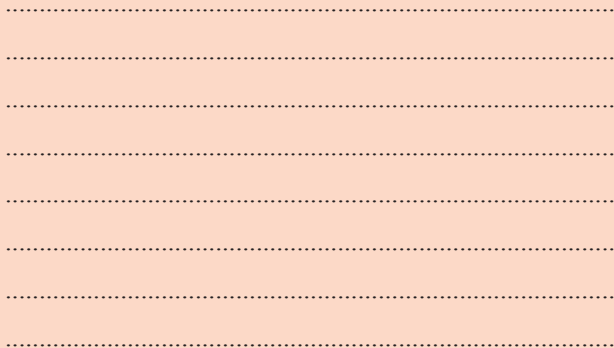
17

ÖLÇÜTLER:

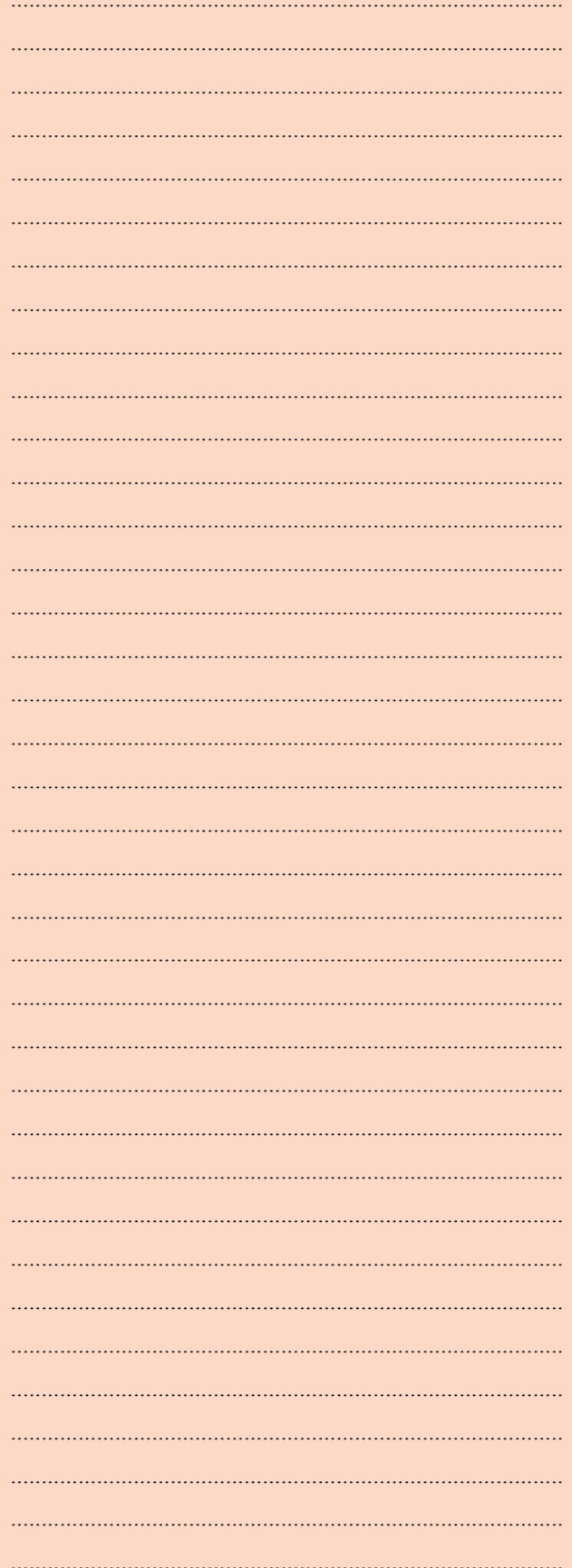
1. Yapılan etkinliklere aktif olarak katıldı.
2. Atatürk ile ilgili marş ve şarkıları gürlük değişikliklerine dikkat ederek söyledi.
3. Atatürk ile ilgili marş ve şarkıları anlamına uygun şekilde seslendirdi.
4. Verilen eserdeki gürlük farklılıklarını sözler üzerinde doğru şekilde gösterdi.

Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz.

Notlarım

Notlarım

Öğrenme Alanı: (A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA)

B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

İlgili Kazanım: B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır. (Hece Bağı)

Uyarı: Uzatma bağı, hece bağı, “do₁-do₂” arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelere ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir.

Uyarı: Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir.

İlgili Kazanım: A.3. Öğrendiği notaları seslendirir.

Uyarı: Bu sınıf düzeyinde öğrencilere; “do₁-do₂” arasındaki sesleri, çalgıları ve kendi seslerini kullanarak algılamalarına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

B.1 → A.3

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: “Silifke’nin Yoğurdu”, “Mavi Yeleşim Oğlan” ve “İndim Dere Irmağa” isimli türkülerin notaları

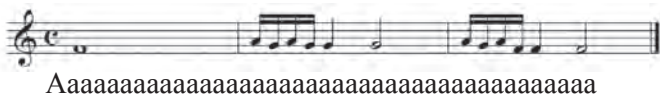
Ders Öncesi Hazırlık: 1. etkinlikteki ezgi tahtaya yazılır.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Hece bağı: Şarkılarda farklı iki veya daha çok notayı birbirine bağlayan notaların altına veya üstüne konan eğri çizgi olup; bir heceyi iki veya daha fazla nota ile seslendirmek için kullanılır.

1. ETKİNLİK

Öğrencilerinizden, Tarzan’ın bağırışını taklit etmeleri istenir ve bu bağırışın bir ezgisi olduğuna dikkat çekilerek aşağıdaki notalar tahtaya yazılır. Öğrencilere, bu kadar çok notanın nasıl olup da tek bir “A” harfi ile seslendirildiği sorulur. Bu notaların birbirine bağlanması için ne gerektiği sorularak sınıfta tartışma ortamı yaratılır ve hece bağı çizimleri beklenir.

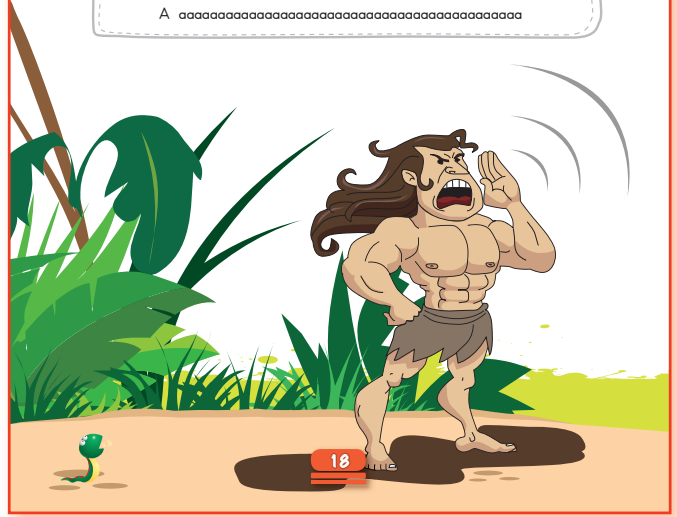
2. ETKİNLİK

“Silifke’nin Yoğurdu” isimli türkü hece bağları olmadan tahtaya yazılır. Hece bağı ile ilgili bilgiler

5- HECE BAĞI

1. ETKİNLİK

- Tarzan’ın bağırışını taklit ediniz.
- Bu bağırışın bir ezgisi var mıdır? Aşağıdaki ezgi bu bağırışa ait olabilir mi?
- Bu ezgide bir “A” harfi ile birden fazla nota seslendiriliyor. Bir harfin veya bir hecenin birden fazla nota ile seslendirilebilmesi nasıl gösterilir?

2. ETKİNLİK: “Silifke’nin Yoğurdu” isimli türkünün hece bağlarını çiziniz.

SİLİFKE’NİN YOĞURDU

Türkü
Yöresi: Silifke

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki ezgiyi öğretmeninizin yönergelerine uyarak seslendiriniz.

EZGİ

Söylerken: Bir dal__ da i ki__ e__ ma

Çalarken: tü tü__ü tü tü tü__ü tü__ü tüü

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki ezgiyi blok flütünüzle hece bağlarına dikkat ederek seslendiriniz.

EZGİ

Bariş Arda Şendağ

Orta

verildikten sonra türkünün bonası ve solfeji öğrencilerle birlikte yapılır. Her notanın altında bir hece olmadığına öğrencilerin dikkati çekilir ve bunun sebebinin bulmaları istenir. Daha sonra hece bağları çizilerek öğrencilerin tahtadaki türküyü incelemeleri istenir. Ardından türkü, birlikte seslendirilir.

SİLİFKE’NİN YOĞURDU

Türkü

Yöresi: Silifke

Çabuk

3. ETKİNLİK

Öğrencilerinize, çalışma kitabı 3 ve 4. etkinliklerde bulunan ezgileri blok flüt ile çaldırınız.

Söylerken: Bir dal__ da i ki__ el__ ma

Çalarken: tü tü__ü tü tü tü__ü tü__ü tüü

EZGİ

Orta

Bariş Arda Şendağ

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki türkülerini hece bağlarına dikkat ederek seslendiriniz.

MAVİ YELEĞİN OĞLAN

Türkü

Yöresi: Tokat

Orta

4. ETKİNLİK

Öğrencilerin “Mavi Yeleğim Oğlan” ve “İndim Dere Irmağa” isimli türkülerini, hece bağlarına dikkat ederek seslendirmeleri sağlanır.

MAVİ YELEĞİN OĞLAN

Orta

Türkü

Yöresi: Tokat

İNDİM DERE IRMAĞA

Türkü

Yöresi: Artvin

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işlenişi sırasında göstermiş oldukları performansı aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz:

ÖLÇÜTLER

1. Hece bağlarını doğru yerlere yazdı.
2. Ezgileri seslendirirken hece bağlarını doğru şekilde uyguladı.
3. İşlenişte öğretilen ezgileri sınıfla uyum içinde seslendirdi.
4. İşlenişte öğretilen ezgileri doğru şekilde çaldı.
5. İşlenişte öğretilen ezgileri sınıfla uyum içinde çaldı.

Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri, farklı yöntemler ya da etkinlikler kullanarak gideriniz.

İNDİM DERE IRMAĞA

Türkü

Yöresi: Artvin

Notlarım

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: A.4. Basit çok sesli şarkılar söyler.

Uyarı: Kanonların yapısı hakkında genel bilgiler verilmeli ve iki sesli basit kanonlar söyletilmelidir.

Uyarı: Kanonların yapısı önce ritim çalgıları veya vücut perküsyonu ile ritimsel olarak verilmeli daha sonra ise ezgili olarak seslendirilmelidir.

İlgili Kazanım: A.3. Öğrendiği notaları seslendirir.

Uyarı: Bu sınıf düzeyinde öğrencilere; “do1-do2” arasındaki sesleri, çalgıları ve kendi seslerini kullanarak algılamalarına yönelik çalışmalar yaptırılmaktadır.

B.1 → A.3

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Blok flüt, “Sağlık” ve “Çok Çalışkan Olmalıyız” şarkısı

Ders Öncesi Hazırlık: Öğretilecek Kanon ve iki sesli şarkının notaları ve sözleri tahtaya yazılır.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere kanon hakkında bilgi verilir. Kanon'un nasıl yapıldığı konusunda örnekler gösterilir. “Çok Çalışkan Olmalıyız” şarkısı kulaktan yansılama yolu ile öğretilir.

Öğrenciler iki gruba ayrılır. Tahtaya yazılan “Çok Çalışkan Olmalıyız” şarkısına birinci grubun başlaması istenir. Üçüncü ölçüye geçildiğinde ise ikinci gruba şarkıya baştan başlayıp birinci grubu takip etmesi söylenir. Bu işlem birkaç kez tekrar edilir.

2. ETKİNLİK

Öğrencilere çalacakları iki sesli “Sağlık” şarkısı hakkında bilgi verilir. Kanonları seslendirebilmek için kanonun türüne göre iki veya daha fazla grubun bulunması gerektiği söylenir. Blok flütle ön çalışmaya (parmak egzersizlerine) geçilir.

Yapılan ön çalışmadan sonra öğrenciler iki gruba ayrılır, çalacakları yerler gösterilir. Her bir grup kendi bölümünü birkaç defa çalarak pekiştirir. Ardından “Sağlık” şarkısı önce birlikte daha sonra çok sesli olarak seslendirilir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinin işleniş sırasında göstermiş oldukları performansı aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. Şarkının sözlerini doğru söyledi.
2. Şarkıyı grubuyla uyum içinde seslendirdi.
3. Şarkıyı grubuyla uyumlu çaldı.
4. Grup arkadaşları ile uyumlu çalıştı.

Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz.

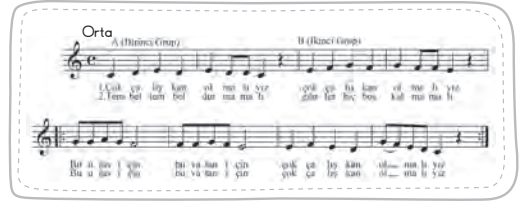
6- MÜZİKTE ÇOK SESLİLİK

1. ETKİNLİK: Aşağıda verilmiş olan “Çok Çalışkan Olmalıyız” isimli şarkının notalarını ve sözlerini inceleyiniz. Altındaki örnek resimde görüldüğü gibi “iki” gruba ayrılarak şarkıyı söyleyiniz ve blok flütünüzle çalınız.

ÇOK ÇALIŞKAN OLMALIYIZ

Sefai Acay

23

2. ETKİNLİK: Aşağıda “kanon” ile ilgili bilgilerden hangileri doğrudur? İşaretleyiniz.

- a- “A” grubu şarkıya başlar, “B” grubu işaretle birlikte “A” grubunu takip eder. ☐
- b- “B” grubu her zaman şarkıya ilk başlayan gruptur. ☐
- c- “A” ve “B” grubu, öğretmenin işaretyle kanonu aynı anda bitirirler. ☐
- d- Kanon için en az “iki” grup olması gereklidir. ☐

3. ETKİNLİK: Aşağıda verilen iki sesli “Sağlık” şarkısını iki gruba ayrılarak blok flütünüzle çalınız.

SAĞLIK

Çek şarkısı

Söz: Saip Egüz-Ziya Aydıntan

24

Öğrenme Alanı: A.DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA
D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

C. MÜZİKTE YARATICILIK

İlgili Kazanım: D.1. Yurdumuzdaki başlıca müzik türlerini ayırt eder.

Uyarı: Geleneksel Türk halk ve Türk sanat müziği, pop müzik ve çağdaş çok sesli Türk müziği hakkında örnekler verilmeli, bu türlerin doğuşu ve genel özellikleri hakkında açıklamalar yapılmalıdır.

İlgili Kazanım: A.9. Yurdumuzdaki müzik türlerinden seçkin örnekler seslendirir.

Uyarı: Geleneksel Türk halk ve Türk sanat müziği, pop müzik ve çağdaş çok sesli Türk müziğinden seçkin örnekler, öğrencilerin ses sınırlarına ve sınıf düzeyine uygun biçime dönüştürülerek verilmelidir.

İlgili Kazanım: C.1. Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini farklı anlatım yollarıyla ifade eder.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Konuşma” Öğrenme Alanı: Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazılı olarak ifade eder.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Farklı müzik türlerinden örneklerin yer aldığı CD, kaset vb., “Süt İçtim” türküsü, “Kapat Gözlerini” şarkısı, “Samanyolu” şarkısı, “Dumlupınar Marşı”, “Süpürgesi Yoncadan” türküsü

Ders Öncesi Hazırlık:

1. Farklı müzik türlerinden seçkin örneklerin bulunduğu CD, kaset vb. araçlar öğretmen tarafından hazırlanır.
2. Sevdikleri şarkı ve türkü örneklerinin bulunduğu CD, kaset vb. araçlar öğrenciler tarafından sınıfa getirilir.

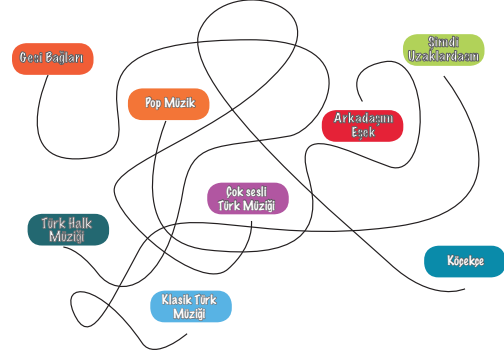
ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Öğrencilere, yurdumuzda hangi müzik türlerinin bulunduğu sorulur ve onlardan gelen cevaplar tahtaya yazılır. Eksik kalan türler öğretmen tarafından tamamlanır. Türk halk ve Türk sanat müziği, pop müzik ve çok sesli Türk müziğinin doğuşu ve genel özellikleri hakkında bilgi verilir.

7- YURDUMUZDAKİ MÜZİK TÜRLERİ

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki oyunda, çizgileri takip ederek eser-tür eşleştirmelerini bulunuz ve aşağıdaki boşluklara yazınız.

25

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki eseri söyleyiniz ve çalgınızla çalınız. Eserin türünü yazınız. Bu eseri dinlediğinizde sizde uyandırdığı duygu ve düşünceleri kısa bir paragraf şeklinde yazılı olarak ifade ediniz.

SÜT İÇTİM

Türkü
Yöresi: Kilis

Eserin Türü:

26

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki eseri öğretmeninizin eşliğinde söyleyiniz ve altına eserin türünü yazınız. Bu eseri dinlediğinizde sizde uyandırdığı duygu ve düşünceleri görsel olarak aşağıdaki boşluğa ifade ediniz.

YOLLARDA ARADIM İZLERİNİ

Mustafa Günay

Eserin Türü:

29

6. ETKİNLİK: Aşağıdaki eseri öğretmeninizin eşliğinde söyleyiniz ve altına eserin türünü yazınız.

SÜPÜRGESİ YONCADAN

Erzincan Türküsü

Düzenleme: Cemal Reşit Rey

Eserin Türü:

7. ETKİNLİK: Yurdumuzdaki müzik türleri ile ilgili öğrendiklerinizi yazınız.

Türk halk müziği ile ilgili olarak

öğrendim.

30

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işleniş sırasında göstermiş oldukları performansı, örnek olarak verilen ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz:

ÖLÇÜTLER

1. Yurdumuzda yaşayan isimlerini eksiksiz ve doğru bir şekilde sıraladı.
2. Müzik türlerinin genel özelliklerini açıkladı.
3. Dinlediği bir eserin türünü doğru şekilde belirledi.
4. Müzik dinlerken oluşan duygu ve düşüncelerini farklı anlatım yollarıyla ifade etti.

Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntemler ve etkinlikler kullanarak konu tekrarı yapabilirsiniz.

● Klasik Türk müziği ile ilgili olarak

öğrendim.

• Türk pop müziği ile ilgili olarak

öğrendim.

• Çağdaş çok sesli Türk müziği ile ilgili olarak

öğrendim.

31

Öğrenme Alanı:

B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

C. MÜZİKSEL YARATICILIK

İlgili Kazanım: C.4. Müziklerde aynı ve farklı bölümleri dansa dönüştürür.**Uyarı:** Örnek alınan eserler seviyeye uygun “İki, üç bölümlü” müzikler olmalıdır.

B.2. Müziklerde aynı ve farklı bölümleri ritim çalgılarıyla ayırt eder.

Uyarı: Seviyeye uygun “İki, üç bölümlü” örnek müzikler verilmelidir.

C.4 → B.2

Süre: 40'+40'**Araç ve Gereç:** Blok flüt, çeşitli ritim çalgıları, “Kahraman” ve “Çağrı” isimli şarkı notaları.**Ders Öncesi Hazırlık:** Tahtaya “ABA” formunda “Çağrı” ve “Kahraman” isimli şarkılar yazılır. Farklı renkteki kalemlerle şarkıların bölümleri işaretlenir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere “Çağrı” isimli şarkı yansılama yolu ile öğretilir. Daha sonra el ele tutuşarak daire olmaları söylenir. Her vuruşa bir adım atılacak şekilde ilk önce sekiz adım sağa, sonra sekiz adım sola giderek ‘A’ bölümü tamamlanır. Sekizinci adımlar daha kuvvetli bir şekilde sol ayağın yanına çekilerek vurulur. “B” bölümünde ise eller serbest bırakılarak daire içine doğru sekiz adım atılır. Ardından sekizinci adım sol ayağın yanına çekilir ve aynı anda eller vurulur. Daha sonra aynı hareketler geriye doğru yapılarak başlanılan yere geri dönlür. A temasına gelindiğinde I. bölümdeki hareketler tekrar edilerek dansa dönüştürülür.

2. ETKİNLİK

Öğrencilerin, farklı ezgiler olan “A” ve “B” bölümlerini daha iyi anlamaları için ritim çalgıları ile birlikte iki gruba ayrılmalrı istenir. Bu uygulama için “Kahraman” isimli şarkı örnek alınır (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik). Şarkı kulaktan yansılama yolu ile öğretilir. Ritim çalgıları olarak A Bölümü için “Marakas” ve “Tef”, B Bölümü için ise “Kaşık” ve “Zil” kullanılır. Bu çalgıların dışında farklı ritim çalgıları da kullanılabilir. Her bir grubun çalışması arka sayfadaki gibidir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

8- MÜZİK VE DANS

1. ETKİNLİK: Aşağıda verilen “Çağrı” isimli şarkıyı blok flütünüz ile çalınız.

Aşağıdaki “Çağrı” isimli şarkıyı seslendiriniz. Şarkının ezgisinin aynı ve farklı bölümlerini renkli kalemle altlarını çizerek işaretleyiniz.

Aşağıdaki “Çağrı” isimli şarkının sözlerine uygun hareketler yaparak dans ediniz..

ÇAĞRI

Mahir Dinçer

Çabuk

32

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki “Kahraman” isimli şarkıyı söyleyiniz.

KAHRAMAN

Uyarlama

Müzik: George Frideric Handel

Çabuk

33

KAHRAMAN

Uyarılama
Müzik: George Frideric Handel

A BÖLÜMÜ

Çabuk

B BÖLÜMÜ

(Kapak-Zil)

A BÖLÜMÜ

(Marakas-Tef)

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işlenişte göstermiş oldukları performansı etkinliklere aktif olarak katılım ve müzikteki aynı veya farklı bölümleri ritim çalgıları veya dans yoluyla doğru şekilde ayırt etme bakımından değerlendiriniz. Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri, farklı yöntemler ya da etkinlikler kullanarak gideriniz.

9. ETKİNLİK

a) Öğrenmiş olduğunuz "Kahraman" isimli şarkıyı inceleyiniz. Ezgileri aynı olan "A" bölümleri için bir ritim çalgısı, ezgisi farklı olan "B" bölümü için de başka bir ritim çalgısı belirleyiniz.

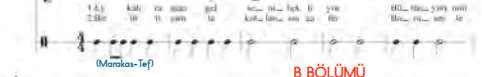
b) "Kahraman" isimli şarkıyı seslendirirken belirlediğiniz bu çalgılarla eşlik ediniz.

KAHRAMAN

Uyarılama
Müzik: George Frideric Handel

A BÖLÜMÜ

Çabuk

B BÖLÜMÜ

(Kapak-Zil)

A BÖLÜMÜ

(Marakas-Tef)

Notlarım

3. ETKİNLİK

Öğrencilerden Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlikte noktalarla verilen ritim kalıbını incelemeleri istenir. Ardından altında yer alan tartımlardan hangisi ile eşleştiği sorulur ve alkışla seslendirmeleri istenir.

4. ETKİNLİK

Öğrencilere “Karlı Dağlar” şarkısı öğretilir. “Karlı Dağlar” şarkısı seslendirilirken şarkıya doğaçlama olarak eşlik etmeleri istenir.

Ardından öğrencilere kitap üzerinde kendi ritim kalıplarını oluşturmaları ve şarkıya kendi oluşturdıkları ritim kalıbıyla eşlik etmeleri istenir (Bkz. 6. Sınıf Şarkı Dağarcığı).

5. ETKİNLİK

Öğrencilere “Akvaryum” şarkısı öğretilir. Onlardan kitap üzerinde kendi ritim kalıplarını oluşturmaları ve şarkıya kendi oluşturdıkları ritim kalıbıyla eşlik etmeleri istenir (Bkz 6. Sınıf Şarkı Dağarcığı).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işlenişte göstermiş oldukları performansı değerlendirmek için aşağıdaki ölçütleri kullanabilirsiniz. Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntem ya da etkinlikler kullanabilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. İşleniş sırasında ve etkinliklerde sorulan soruları doğru cevapladı
2. Oluşturulan ritim kalıbı şarkıya uygundu.
3. Oluşturduğu ritim kalıbını doğru şekilde seslendirdi.

4. ETKİNLİK

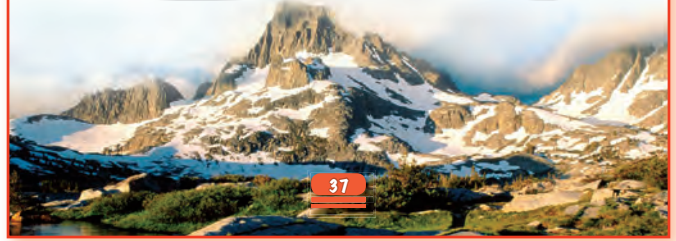
a) Bildiğiniz süre değerlerini kullanarak “Karlı Dağlar” isimli şarkı için bir ritim oluşturunuz.

b) Arkadaşlarınızla iki grup oluşturunuz ve aşağıdaki yönergelere uyarak şarkıyı birlikte seslendiriniz.

1. Grup: Şarkıyı blok flütünüzle çalınız.
2. Grup: Oluşturulan ritmi, ritim çalgınızla çalınız.

KARLI DAĞLAR

Salih Aydoğan

37

5. ETKİNLİK

a) Bildiğiniz süre değerlerini kullanarak “Akvaryum” isimli şarkı için bir ritim oluşturunuz.

b) Arkadaşlarınızla iki grup oluşturunuz ve aşağıdaki yönergelere uyarak şarkıyı birlikte seslendiriniz.

1. Grup: Şarkıyı blok flütünüzle çalınız.
2. Grup: Oluşturulan ritmi, ritim çalgınızla çalınız.

AKVARYUM

Uyarılama
Söz: Sadıka Şen

38

Öğrenme Alanı:

B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENDİRME

A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır. (Uzatma Bağı, Çoğaltma noktası)

Uyarı: Uzatma bağı, hece bağı, “do₁-do₂” arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelerle ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir.

Uyarı: Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir.

İlgili Kazanım: A.3. Öğrendiği notaları seslendirir.

Uyarı: Bu sınıf düzeyinde öğrencilere; “do₁-do₂” arasındaki sesleri, çalgıları ve kendi seslerini kullanarak algılamalarına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

B.1 → A.3

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Ritim çalgıları, farklı enstrümanlar, “Neşeli Günler” şarkısı, “Sazıma” türküsü

Ders Öncesi Hazırlık: Tahtaya konularla ilgili örnekler yazılır. Kullanılacak ritim çalgıları ve enstrümanlar temin edilir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Hatırlatma: Kazanımlar B.1 Bölümünde işlenen ”hece bağı” konusu tekrar hatırlatılır. ”Sazıma” türküsü içinde bulunan hece bağlarının yerleri sorulur.

Konu ile ilgili açıklamalar

Uzatma Bağı: Aynı adı taşıyan iki notayı birbirine bağlayan bağa “uzatma bağı” denir. Uzatma bağı ile birbirine bağlanan notalar, birbirine bağlı notaların süresi kadar uzatılır.

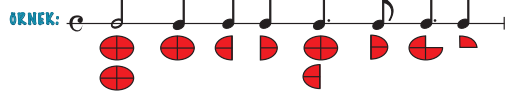
Çoğaltma Noktası: Herhangi bir notanın “Sağına” konulan nokta, o notayı kendi değerinin yarısı kadar uzatır. Örneğin, iki vuruşluk bir nota kendi değerinin yarısı kadar uzayacağı için 3 vuruş olarak çalınır ya da okunur.

10- UZATMA BAĞI VE ÇOĞALTMA NOKTASI

1. ETKİNLİK

a) Aşağıda nota sürelerinin altlarında verilmiş olan sembolleri inceleyiniz.

b) Aşağıda verilmiş olan nota sürelerini inceleyerek örnekte olduğu gibi altlarına uygun sembolleri yerleştiriniz.

c) Aşağıda verilmiş olan nota sürelerini inceleyerek örnekte olduğu gibi altlarına uygun sembolleri yerleştiriniz.

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki ezgiyi inceleyiniz. Nota sürelerine dikkat ederek blok flütünüzle çalınız.

39

9. ETKİNLİK: Aşağıdaki “Neşeli Günler” isimli şarkıyı seslendiriniz. Blok flütünüzle çalınız.

NEŞELİ GÜNLER

Uyarlama

Müzik: Richard Rodgers

40

1. ETKİNLİK

Öğrencilere “uzatma bağı” ve “çoğaltma noktası” konuları ile ilgili bilgiler verilir. Öğrenci çalışma kitabında verilen ritim kalıplarını ve nota sürelerini inceleyerek altındaki sembolleri farklı renkteki kalemlemlerle işaretlemeleri istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

2. ETKİNLİK

Öğrencilerden uzatma bağı ve çoğaltma noktasına dikkat ederek Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlikteki “Ezgi” ile “Neşeli Günler” isimli şarkısını ve “Sazıma” isimli türküyü seslendirmeleri istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3 ve 4. etkinlik).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin ders işleniş sırasında göstermiş oldukları performansı aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

- 1.İşleniş sırasında yapılan açıklamaları dikkatli şekilde dinledi.
- 2.Nota sürelerini ve sembollerini doğru eşleştirdi.
- 3.Verilen notalar üzerinde uzatma bağlarını doğru şekilde gösterdi.
- 4.Verilen notalar üzerinde çoğaltma noktasını doğru şekilde gösterdi.
- 5.Şarkının sözlerini doğru bir şekilde söyledi.
- 6.Şarkıyı uzatma bağı ve çoğaltma noktalarına dikkat ederek seslendirdi.
- 7.Ezgiyi nota sürelerine dikkat ederek çaldı.

Öğrencilerinizin bu örnek ölçütlerde göstermiş oldukları performans hakkında kendilerine geri bildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik veya yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntemler yada etkinlikler kullanarak konu tekrarı yapabilirsiniz

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki "Sazıma" türküsünü nota sürelerine dikkat ederek seslendiriniz. Blok flütünüzle çalınız.

SAZIMA

Âşık Veysel Şatıroğlu

Notlarım

[illegible]

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİ-LENME

İlgili Kazanım: B.4. İnsan sesinin oluşumunu açıklar.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Fen ve Teknoloji Dersi, “Vücudumuzda Sistemler” öğrenme alanı ile ilişkilendirilecektir.

Süre: 40'

Araç ve Gereç: Balon, gitar, bağlama gibi herhangi bir telli çalgı veya iki çivi arasına gerilmiş paket lastiği, “Yurdumda” şarkısı.

Ders Öncesi Hazırlık: Tahtaya konularla ilgili örnekler yazılır. Kullanılacak ritim çalgıları ve enstrümanlar temin edilir.

1. Öğretmen, sesin titreşimle oluştuğunu göstermek üzere sınıfa telli bir çalgı getirir.
2. Öğretmen derse gelirken bir paket lastiği ve 10-15 cm.lik bir tahtanın iki ucuna çivi çakarak getirir.
3. Öğrencilere bir ders önce “İnsan sesi nasıl oluşur?” sorusu sorulur ve onların bu konuda hazırlık yapmaları sağlanır.
4. Öğrencilerden derse gelirken ayrıca bir balon getirmesi istenir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Bir önceki derste öğrencilere yöneltilen “İnsan sesi nasıl oluşur?” sorusu sorularak sınıfta bir bilgi paylaşım ortamı yaratılır.

Öğrencilerin getirdikleri balonları şişirmeleri ve ağız kısmını iki ucundan gerdirerek havayı boşaltmaları ve ses çıkarmaları istenir. Duyulan bu tiz sesin nasıl oluştuğu öğrencilerle tartışılır. Öğrencilere balonun akciğerlerimizi, içindeki havanın aldığımız nefesi ve balonun gerdirilen ağzının ise ses tellerimizi temsil ettiği söylenerek insan sesinin oluşumu ile ilişkilendirilmeye çalışılır.

2. ETKİNLİK

Öğrencilerden, parmaklarını ses tellerinin olduğu yere hafifçe koyarak ses çıkarmaları istenir ve onların buradaki titreşimi hissetmeleri sağlanır.

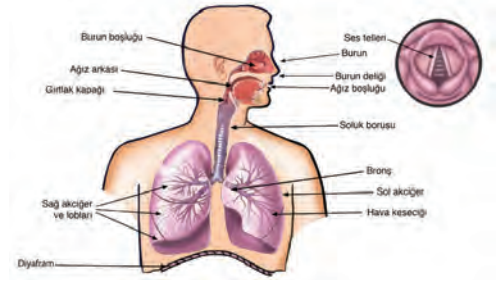

11- İNSAN SESİNİN OLUŞUMU

1. ETKİNLİK: Sınıfa getirdiğiniz balonu şişiriniz. Balonun ağız kısmını gerdirerek içindeki havayı yavaşça boşaltınız. Balondan ses çıkıyor mu? Sizce bu ses nasıl oluşuyor? Açıklayınız.

2. ETKİNLİK: Parmaklarınızı boğazınıza hafifçe koyarak çok fazla bağırmadan bir ses çıkarınız. Parmaklarınızda hissettiklerinizi ve nedenine ilişkin düşüncelerinizi kısaca yazınız. Yazdıklarınızı öğretmeniniz ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

42

3. ETKİNLİK: Tahta üzerinde iki çivi arasına gerilmiş lastiği parmağınızla hafifçe çekip bırakınız. Gördüklerinizi kısaca yazınız ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

4. ETKİNLİK: İnsan sesinin oluşumunu sağlayan nefes ve ses organlarının isimlerini aşağıdaki harf kutularında bulup kalemizle işaretleyiniz.

Bu isimler soldan sağa ve yukarıdan aşağıya yazılmıştır.

Ağız	N	U	F	Ş	B	Y	A	Ğ	I	Z
Burun	V	B	U	R	U	N	K	O	D	Ş
Dil	C	T	P	L	F	H	C	I	U	Y
Dış	S	E	S	T	E	L	İ	V	O	F
Dudak	D	L	H	I	N	N	Ğ	D	O	T
Akciğer	L	P	D	U	Ğ	Ü	E	J	P	F
Diafram	N	D	İ	Y	A	F	R	A	M	C
Ses teli	J	U	L	D	Ş	Ğ	I	T	A	Z
Sinüs	Ç	D	Ö	M	N	D	B	N	H	K
	L	A	G	F	S	İ	N	Ü	S	D
	Y	K	J	R	O	Ş	Y	E	Y	J

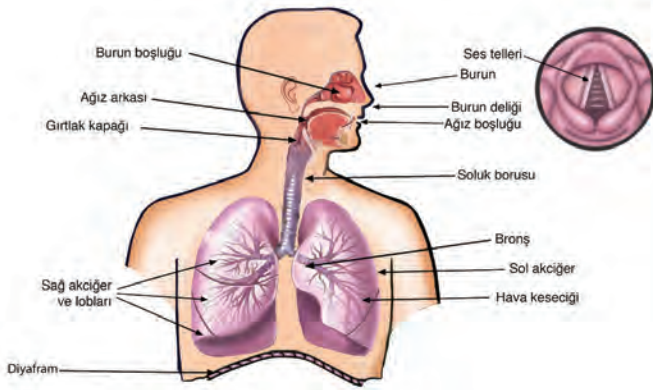
43

3. ETKİNLİK

Sınıfa getirilen telli çalgının herhangi bir teli veya hazırlanan tahta üzerine gerilmiş olan lastik titreştirilir. Öğrencilerin telin titreştiği sürece sesin oluştuğu, titreşimin bitmesiyle de sesin sona erdiğinin gözlemlemesi sağlanır.

4. ETKİNLİK

Öğrencilere “sesin oluşması için hangi organlar gereklidir?” sorusu yöneltilir ve bu konuda bilgi verilir. Görselden de yararlanarak insan sesinin oluşumu şu şekilde anlatılır. “Ciğerlerimize aldığımız hava dışarı çıkarken gırtlığımızda bulunan ses tellerini titreştirir. Titreşen ses tellerinden çıkan ses; ağız, burun ve sinüs boşluklarına yansıtılarak çoğaltılır. Oluşan ses ağız, dil, diş, damak ve dudaklar yardımıyla şekillendirilerek insan sesi olarak dışarıya çıkar.”

Etkili ve güzel konuşmanın düzgün bir diksiyonun yanı sıra sağlıklı bir sesle ve doğru nefes alma ile olduğu üzerinde durulur. Şarkı söylemeye en uygun nefesin diyafram nefesi olduğu söylenir ve diyafram nefesiyle ilgili kısaca bilgi verilir. Bu konunun daha önce “Fen ve Teknoloji” dersi “Vücudumuzda Sistemler” ünitesi “Solunum Sistemi” konusunda işlendiği söylenerek de hatırlatma yapılır.

Ardından öğrenci çalışma kitabı 4. etkinlikteki kelime bulma oyunu oynatılır.

5. ETKİNLİK

“Yurdumda” şarkısı kulaktan öğretme yöntemiyle öğrencilere öğretilir. Öğrencilerden insan sesinin oluşumu ile ilgili öğrendiklerini düşünerek şarkıyı söylemeleri istenir (Bkz. 6. Sınıf Şarkı Dağarcığı).

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki şarkıyı arkadaşlarınızla birlikte seslendiriniz. Şarkıyı söylerken insan sesinin oluşumu ile ilgili öğrendiklerinizi düşünerek sesinizin nasıl oluştuğunu hayal etmeye çalışınız.

YURDUMDA

Mahir Dinçer

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işleniş sırasında ve etkinliklerde sorulan sorulara verdikleri cevapları doğruluk ve konuya uygunluk bakımından değerlendiriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntem ve etkinlikleri kullanarak konu tekrarı yapabilirsiniz.

Notlarım

Öğrenme Alanı: D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

İlgili Kazanım: D.2. Atatürk'ün müzikle ilgili temel düşüncelerini kavrar.

Uyarı: Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin görüş ve önerilerine yer verilmelidir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Konuşma” Öğrenme Alanı: Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır.

D.4. Atatürk'ün müzikle ilgili görüşlerini anlamak için çeşitli kaynaklardan yararlanır.

D.4 → D.2

Süre: 40'+40'+40'

Araç ve Gereç: Atatürk'ün müzikle ilgili görüşlerine ilişkin çeşitli kaynaklar, Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülerden oluşan örnek müziklerin bulunduğu CD

Ders Öncesi Hazırlık: Öğrencilerden Atatürk'ün müzikle ilgili düşünce ve görüşlerini belirten kaynaklara ilişkin araştırma yapmaları ve getirmeleri istenir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ**1. ETKİNLİK**

Öğretmen sınıfa girdikten sonra, öğrencilere Atatürk'ün müzik ile ilgili düşünceleri hakkında ne bildikleri sorusunu yöneltir. Atatürk'e göre; Kültür ve Sanatın en önemli öğelerinden biri olan müziğin gelişmiş uygarlıklar düzeyine çıkmak için çok önemli bir olgu olduğu vurgulanır. Cumhuriyetin kurulması ile birlikte 1924 yılında açılan Musiki Muallim Mektebiyle birlikte bu süreçte ilk adım atılmış olduğu anlatılır. Atatürk'ün yine bu süreçte yurt dışına eğitim almak için göndermiş olduğu müzik adamlarından örnekler verilir.

Öğrencilere verilen bu bilgiler ışığında, Atatürk ve müzik hakkında öğrendiklerini sınıf içinde paylaşımları istenir. Daha sonra tamamlayıcı bilgiler verilerek eksikler giderilir.

Öğrencilerden, bir sonraki derse Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin görüş ve düşünceleri hakkında bir

12- ATATÜRK VE MÜZİK

Atatürk 1925 yılında İzmir Kız Öğretmen Okulunu ziyaretinde, öğrencilere “Müzik; hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve her şeyidir.” demiştir.

1. ETKİNLİK: Sizce Atatürk bu sözü ile öğrencilere ne anlatmak istemiştir. Kısaca açıklayınız.

Handwritten text area for the first activity.

45

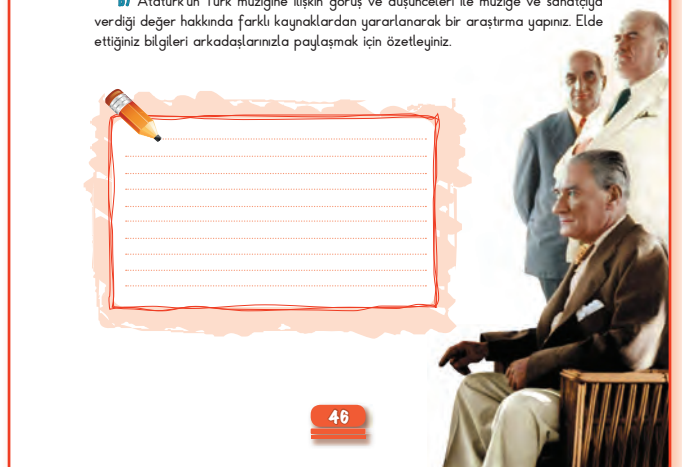
2. ETKİNLİK

a) Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkeleri araştırınız. Bunlardan bir tanesinin sözlerini yazınız. Yazdığınız bu eserin ses kaydı varsa sınıfa dinletiniz.

Handwritten text area for the second activity (a).

b) Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin görüş ve düşünceleri ile müziğe ve sanata verdiği değer hakkında farklı kaynaklardan yararlanarak bir araştırma yapınız. Elde ettiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşmak için özetleyiniz.

Handwritten text area for the second activity (b).

46

araştırma yapıp, Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinliğin “b” bölümündeki boşluğa yazmaları istenir.

2. ETKİNLİK

Atatürk’ün müziğe ve sanatçıya verdiği değer, örneklerle ifade edilir (müzik için söylemiş olduğu sözler). Öğrencilerden konu ile ilgili yaptıkları araştırma sonucunda Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinliğin “b” bölümüne yazdıklarını sınıfta okunur.

3. ETKİNLİK

Atatürk’ün sevdiği türkülerden “Havada Bulut Yok” ve “Bülbülüm” türküleri dinletilir, kulaktan yansılama yoluyla öğretilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerin ders işleniş sırasında sorulan sorulara vermiş oldukları cevapları doğruluk ve konuya uygunluk bakımından değerlendiriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntemler kullanabilir ya da etkinlikler tasarlayabilirsiniz.

Öğrencilerinizin araştırma görevi ve şarkı seslendirmede göstermiş oldukları performansı aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz:

ÖLÇÜTLER

1. Araştırmasında farklı türdeki (internet, ansiklopedi vb.) kaynaklardan yararlandı.
2. Yaptığı araştırmada yeterli sayıda (en az 3) kaynak kullandı.
3. Araştırma sonunda elde ettiği bilgileri anlaşılır şekilde özetledi.
4. Araştırma özetinde sadece gerekli bilgilere yer verdi.
5. Araştırma özetinde Türkçe dilbilgisi ve yazım kurallarını doğru şekilde kullandı.
6. Şarkı sözlerini doğru olarak söyledi.
7. Şarkıları sınıfta uyum içinde seslendirdi.

Bu ölçütler örnek olarak verilmiştir. Ders işleyiş şekli, sınıf mevcudu, sınıf imkânları vb. koşulları dikkate alarak, öğretim programı kazanımlarına uygun olması koşuluyla farklı ölçütler hazırlayabilir, ölçüt sayısını değiştirebilirsiniz. Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geribildirim vermelisiniz. Öğrencilerinizin düşük performans sergiledikleri ölçütlerde performanslarını arttırmak için gerekli önlemleri (öğrenciyle görüşme, rehber öğretmenle görüşme vb.) alınız.

9. ETKİNLİK: Atatürk’ün sevdiği türkülerden olan “Havada Bulut Yok” ve “Bülbülüm” isimli türkülerini sınıfta arkadaşlarınızla birlikte seslendiriniz.

HAVADA BULUT YOK

Türkü
Yöresi: Muş

1- Ha va da bu lut... yok bu ne... du man... dir meh le de o
2- Şu da gi nur dın... da... se si... var va rm bu km
3- Kış la mı nın... de... ça lı... mır saz... lar a ya ğm yal

lüm... yok bu ne... şı van... dir su ye menel le... ri
çar... ta... sında... ne si... var bir çift pa bu ci... le
na... yak... ya re... ğm saz... lar ye me ne gi de... ne

— ne de... ya man... di ri a nom... ye men... di ri gü lü... ce... men...
— bir de... fe si... va ri bu ra... sı muş... tu ru yo lu... yo... kuş...
— ağı lı... yor kız... la ri bu ra... sı muş... tu ru yo lu... yo... kuş...

di ri giden... gel... mi... yo ru a cep... ne den... dir...
tu ru giden... gel... mi... yo ru a cep... ne iş... dir...
tu ru giden... gel... mi... yo ru a cep... ne iş... dir...

BÜLBÜLÜM

Türkü
Yöresi: Rumeli

Orta

1. Şu bu lüm... al... bin ka... fca... te...
2. Öt me bul... tui... yit... rım... ka... ta...

Bul bul lüm... al... bin ka... fca... te...
Öt me bul... tui... yit... rım... ka... ta...

Ö... der... a... bes... de... a... lüm... de...
Ab... ney... la... yim... yit... a... lüm... de...

Ö... der... a... bes... de... a... lüm... de...
Has... yet... a... lüm... yim... yit... a... lüm... de...

Ber... sa... da... ya... na... mım... ya... rım... ber... ce... ni... al... da... na... mım...

Öğrenme Alanı:

A.DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

B.MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

C.MÜZİKTE YARATICILIK

İlgili Kazanım: A.5. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri seslendirir.**Uyarı:** Bu kazanım daha önce bilişsel ve kulaktan öğrenilmiş basit, bileşik ve aksak ölçülerle sınırlıdır.**İlgili Kazanım:** B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.**Uyarı:** Uzatma bağı, hece bağı, “do₁-do₂” arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelerle ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir.**Uyarı:** Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir.**İlgili Kazanım:** C.2. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri harekete dönüştürür.**Uyarı:** Bu kazanım daha önce öğrenilen bilişsel ve kulaktan öğrenilmiş basit, bileşik ve aksak ölçülerle sınırlıdır.**İlgili Kazanım:** B.3. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.**Diğer Derslerle İlişkilendirme:** Fen ve Teknoloji dersi, “Canlılar ve Hayat” Öğrenme Alanı, “Canlılarda Üreme, Büyüme ve Gelişme” Ünitesi ile ilişkilendirilerek ergenlik dönemi ses değişimi ve özellikleri açıklanmalı, seslendirilecek şarkı ve türkülerde seçici davranılmalıdır.

B.4 → B.3

Süre: 40'+40'+40'**Araç ve Gereç:** Barış Manço'nun “Unutamadım” isimli şarkısının bulunduğu CD, “Dere”, “Üç Alma”, “Okula Başladık” isimli şarkılar, çeşitli ritim çalgıları**ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ****1. ETKİNLİK**

Öğrencilere Barış Manço'nun 6/8'lik olan “Unutamadım” şarkısı CD'den dinletilerek 6/8'lik ölçünün ve kuvvetli zamanlarının öğrenciler tarafından hissedilmesi beklenir. 6/8'lik bileşik ölçünün iki zamanlı olduğu ve 3+3 biçiminde olduğu ifade edilerek 6/8'lik bileşik ölçünün farklı devinimleri-

13- 6/8'LİK ŞARKILARLA DANS EDELİM**1. ETKİNLİK:** Öğretmeninizin dinletmiş olduğu Barış Manço'nun “Unutamadım” isimli şarkısının ritmini hissetmeye çalışınız. Öğretmeninizin oluşturduğu gruplarda bu ritme uygun devinimlerle dans ediniz.**2. ETKİNLİK:** Aşağıda verilen ezginin notalarını örnekte görüldüğü gibi ok işaretleri üzerine yazınız. Ezginin solfejini yaparak blok flütünüzle çalınız.

EZGİ

Barış Arda Şendağ

Orta

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki ritim kalıbını inceleyerek ölçü belirtecini yazınız.

49

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki “Dere” isimli şarkının ölçü çizgilerini ölçü birimine dikkat ederek uygun yerlere çiziniz.

DERE

Ziya Aydıntan

Orta

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki şarkıları arkadaşlarınızla birlikte seslendiriniz. Şarkılara uygun danslar yaratınız.

ÜÇ ALMA

Türkü

Yöresi: Kars

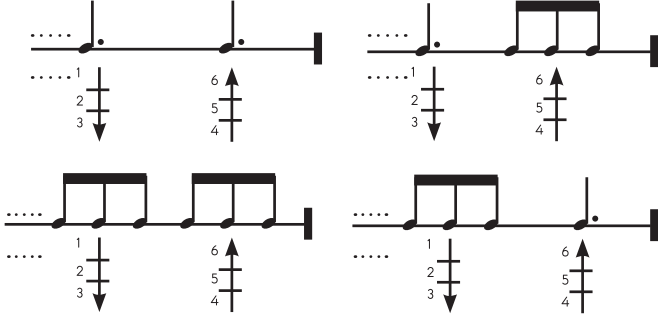
Çabuk

50

le öğrencilere hissettirilmesi sağlanır. Öğrencilere “Unutamadım” isimli şarkı kulaktan öğretilir. Daha sonra öğrencilerden önce gruplara ayrılarak ardından bireysel olarak şarkıya uygun kendi danslarını yaratmaları istenir. En güzel dansı yaratan grup veya kişiler sınıfça seçilerek ödüllendirilir.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki kesitler tahtaya yazılarak öğrencilerden ölçülerini belirlemeleri istenir.

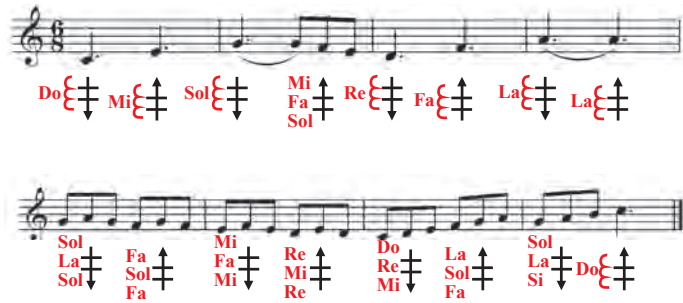

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki ezgi tahtaya yazılır. Ezginin altına 6/8'lik vuruşları temsil eden ok işaretleri çizilir. Ok işareti üzerinde bulunan her bir çentiğin bir sekizlik notayı temsil ettiği ifade edilerek öğrencilerden notaların isimlerini bu çentiklerin üzerinde göstermeleri istenir. Notalar yazıldıktan sonra ok işaretlerine uyarak 6/8'lik ölçü öğrencilere vurdurularak ezginin bonası yaptırılır. Daha sonra solfeji yaptırılır ve blok flütle çaldırılır.

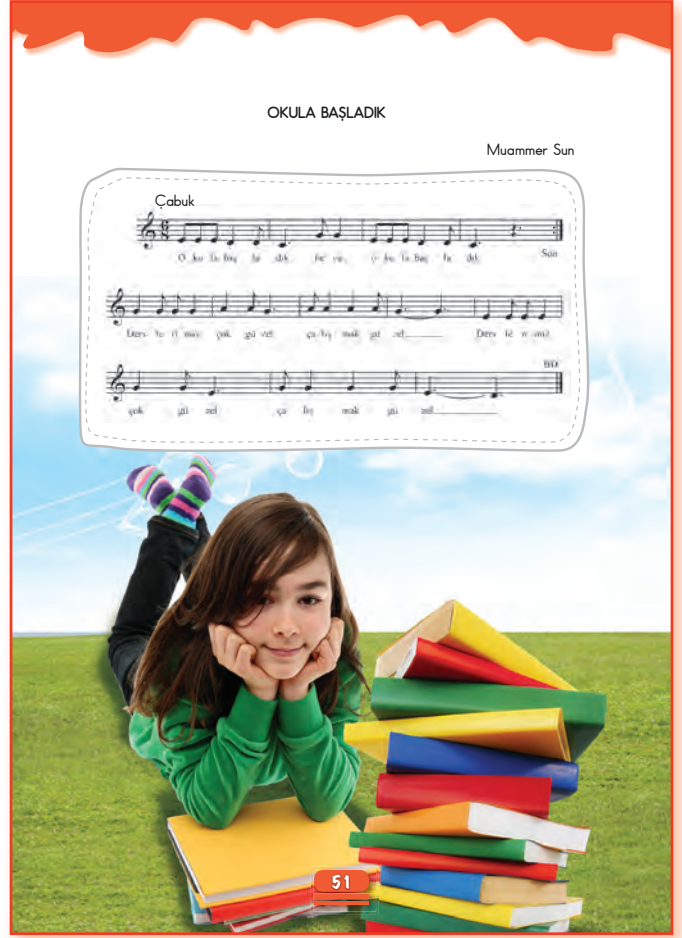
EZGİ

Barış Arda Şendağ

4. ETKİNLİK

“Dere” isimli şarkının Öğrenci Çalışma Kitabı 4. etkinlikte ölçü çizgileri çizilmeden verilmiştir. Öğrencilerden şarkının ölçü çizgilerini uygun olan yerlere çizmelerini isteyerek şarkıyı birlikte seslendiriniz (Bkz. 6. Sınıf Şarkı Dağarcığı).

5. ETKİNLİK

“Üç Alma” isimli türkü ve “Okula Başladık” isimli şarkı sınıfça seslendirilir. Öğrenciler gruplara ayrılarak şarkılara uygun biçimde kendi danslarını yaratırlar. Yaratılan danslar sınıfta sergilenir ve en güzel dans seçilerek ödüllendirilir (Bkz. 6. Sınıf Şarkı Dağarcığı).

Notlarım

Öğrenme Alanı:

D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

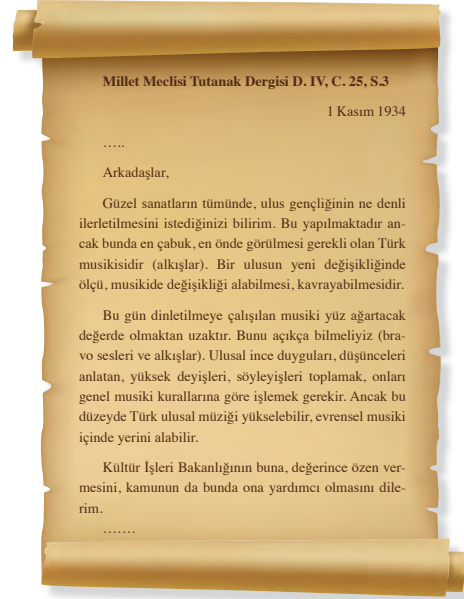
A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: D.3. Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin düşüncelerini kavrar.

D.2 → D.3

İlgili Kazanım: D.5 Müzikle ilgili araştırmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.**Diğer Derslerle İlişkilendirme:** Sosyal Bilgiler dersi, “Birey ve Toplum” Öğrenme Alanı: Bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak araştırma yapar.**İlgili Kazanım:** A.7. Atatürk'le ilgili marşları, şarkıları anlamlarına uygun seslendirir.**Diğer Derslerle İlişkilendirme:** Türkçe dersi, “Dinleme/İzleme” Öğrenme Alanı: Şiir, türkü, şarkı türlerinin metinler ezberler.**Uyarı:** 10 Kasım Atatürk'ü Anma Törenlerinde ve Millî bayramlarda bu kazanıma yer verilmelidir.**Süre:** 40'+40'+40'**Araç ve Gereç:** Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkıları içeren DVD, CD, mp3 çalar, Atatürk'ün Türk müziğiyle ilgili düşünce ve görüşlerini anlatan yayınlar, “Atatürk” isimli şarkı örneği, “Vardar Ovası” ve “Manastır” türkü örnekleri**Ders Öncesi Hazırlık****Öğretmen hazırlığı:** Atatürk'ün Türk müziğine verdiği önem ile ilgili olarak söylediği sözler, resimler, kayıtlar vb. materyaller araştırılarak sınıfa getirilir. Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkı örneklerini içeren CD veya mp3 çalar hazırlanır.**Öğrenci Hazırlığı:** Öğrencilere Atatürk'ün müzik ile ilgili söylediği sözleri bilişim teknolojilerinden yararlanarak araştırmaları istenir.**ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ****1. ETKİNLİK**

Atatürk'ün müzik ile ilgili söylediği sözler hakkında öğrenciler tarafından yapılan araştırmalar sorularak derse başlanır. Öğrencilerin bu konudaki araştırmaları sınıfta paylaşılır. Atatürk'ün sevdiği türkü ve şarkı örneklerini içeren CD veya mp3 çalar-
dan müzikler duyurulur. Ardından Atatürk'ün Türk

14- ATATÜRK'ÜN MÜZİK SEVGİSİ**1. ETKİNLİK:** Atatürk'ün Meclis'te yapmış olduğu konuşmayı sınıfta arkadaşlarınızla okuyunuz.

52

Atatürk'ün yanda verilen konuşmasını okuduktan sonra aşağıdaki metindeki boşlukları uygun şekilde doldurunuz. Duygu ve düşüncelerinizi arkadaşlarınızla sınıfta paylaşınız.

Atatürk, yukarıdaki konuşmasını tarihinde
..... te yapmıştır. Atatürk bu konuşmasında gençlerin
..... konusunda ilerletilmesi gerektiğini, bunların içinde de en
önde görülmesi gerekenin olduğunu belirtmiştir. Bunun
sebebinin de şeklinde açıklamıştır.

2. ETKİNLİK: Aşağıda verilen Atatürk'le ilgili şarkıyı anlamına uygun seslendiriniz.

ATATÜRK

İsa Coşkun

53

müziği ile ilgili 1 Kasım 1934'te Mecliste yaptığı konuşmasının yer aldığı metin öğrencilere okutulur. Bu metinde öğrencilerin ne anladığını belirlemek için aşağıdaki sorular sorulur ve düşünceleri paylaşılır.

- Atatürk, bu konuşmasını nerede, ne zaman ve kimlerle paylaşmıştır?
- Atatürk'ün konuşmasında acilen bir şeyler yapılmasını istediği konu nedir?
- Atatürk neden bu konu için acele edilmesini istemektedir?
- Atatürk bu konu ile ilgili neler yapılması gerektiğini önermiştir?

Soruların cevapları paylaşıldıktan sonra öğrenci çalışma kitabı 1.Etkinlikte yer alan metne göre verilen boşlukların öğrenciler tarafından doldurulması istenir.

Millet Meclisi Tutanak Dergisi

D. IV, C. 25, S.3

1 Kasım 1934

.....

Arkadaşlar,

Güzel sanatların tümünde, ulus gençliğinin ne denli ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu yapılmaktadır ancak bunda en çabuk, en önde görülmesi gerekli olan Türk musikisidir (alkışlar). Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir.

Bu gün dinletilmeye çalışılan musiki yüz artacak değerde olmaktan uzaktır. Bunu açıkça bilmeliyiz(bravo sesleri ve alkışlar). Ulusal ince duyguları, düşünceleri anlatan, yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları genel musiki kurallarına göre işlemek gerekir. Ancak bu düzeyde Türk ulusal müziği yükselebilir, evrensel musiki içinde yerini alabilir.

Kültür İşleri Bakanlığının buna, değerince özen vermesini, kamunun da bunda ona yardımcı olmasını dilerim.

.....

2. ETKİNLİK

Atatürk'ün müziğin farklı türlerine olan ilgisinden bahsedilir. Dinlemeyi ve söylemeyi sevdiği müziklerden örnekler verilir. Türkülerden “Alişimin Kaşları Kara”, “Vardar Ovası”, “Bülbülüm Altın Kafeste”, “Kırmızı Gülün Alı Var”, “Bilâl Oğlan”

9. ETKİNLİK: Atatürk'ün sevdiği türkülerden “Vardar Ovası” ve “Manastır” isimli türkülerin sözlerini aşağıya yazınız ve sınıfta arkadaşlarınızla birlikte söyleyiniz.

VARDAR OVASI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MANASTIR

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

54

(Bu Rumeli türküsü radyo repertuvarına bizzat Atatürk tarafından kazandırılmıştır).

Türk sanat müziğinden, “Şahane Gözler”, “Delisin Deli Gönlüm”, Batı müziğinden, valsler, Toska'nın büyük aryası, Karmen operasından arylar gibi örnekler verilerek öğrenciler bilgilendirilir. Atatürk'ün kendi yöresine ait (Rumeli) türkülerini dinlerken gözlerinin yaşardığı ve çok etkilendiği hatırlatılır. Öğrenci çalışma kitabı 2. etkinlikte yer alan “Atatürk” isimli şarkı örneği notaları ile birlikte seslendirilir. Ardından Rumeli türkülerinden “Vardar Ovası” ve “Manastır” türküsünün sözleri öğrenci çalışma kitabı 3. etkinlikteki boşluklara yazdırılarak kulaktan yansılama yolu ile öğretilerek söylenir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işleniş sırasında ve etkinliklerde sorulan sorulara verdikleri cevapları doğruluk ve konuya uygunluk bakımından değerlendiriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntem ve etkinlikleri kullanarak konu tekrarı yapabilirsiniz.

Öğrenme Alanı:

A. DİNLEME- SÖYLEME- ÇALMA

B. MÜZİKSEK ALGI VE BİLGİLENME

İlgili Kazanım: A.5. Farklı ritmik yapıdaki müzikleri seslendirir.**Uyarı:** Bu kazanım daha önce bilişsel ve kulaktan öğrenilmiş basit, bileşik ve aksak ölçülerle sınırlıdır.**İlgili Kazanım:** B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (5/8'lik aksak ölçü).**Uyarı:** Uzatma bağı, hece bağı, “do₁-do₂” arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelerle ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir.**Uyarı:** Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir.**İlgili Kazanım:** A.7. Atatürk'le ilgili marşları, şarkıları anlamlarına uygun seslendirir.**Diğer Derslerle İlişkilendirme:** Türkçe dersi, “Dinleme/İzleme” Öğrenme Alanı: Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler.**Uyarı:** 10 Kasım Atatürk'ü Anma Törenlerinde ve Millî bayramlarda bu kazanıma yer verilmelidir.**Süre:** 40'+40'+40'**Araç ve Gereç:** 4/4'lük ölçüden oluşmuş popüler bir şarkı ve 5/8'lik ölçüden oluşmuş “Ben Seni Sevdiğimi Dünyalara Bildirdim” isimli türkünün bulunduğu CD, “Yenice Yolları” ve “Sevgi Çiçekleri” isimli şarkılar**ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ****1. ETKİNLİK**

Öğrencilere “Ben Seni Sevdiğimi Dünyalara Bildirdim” isimli 5/8'lik türkü dinletilir. Onlardan türküyü dinlerken alkışla tempo tutmaları istenerek 5/8'lik ölçüyle yazılmış olan türkünün ritmi öğrencilere hissettirilir.

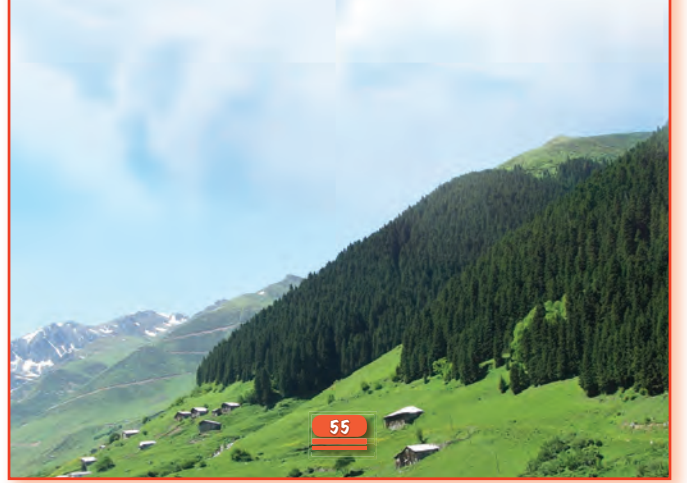
2. ETKİNLİK

Öğrenci çalışma kitabı 2. Etkinlikte bulunan ezginin ölçü çizgileri kitap üzerinde çizdirilir.

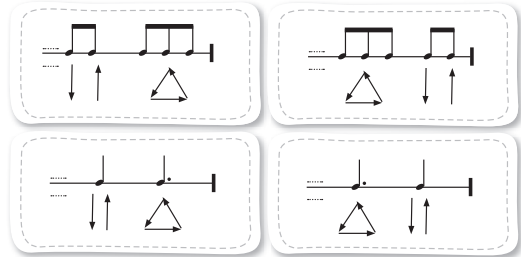
15- 5/8'LİK ŞARKILAR

1. ETKİNLİK: Öğretmeninizin dinlettiği “Ben Seni Sevdiğimi Dünyalara Bildirdim” isimli türküyü dinlerken alkışla tempo tutunuz. 5/8'lik ölçüyle yazılmış olan türkünün ritmini hissetmeye çalışınız.

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki ezginin ölçü çizgilerini 5/8'lik ölçüye uygun olacak şekilde çizin.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki ritim kalıplarının ölçü belirteçlerini noktalı yerlere yazınız.

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki “Yenice Yolları” türküsünü ve “Sevgi Çiçekleri” şarkısını sınıfınızla birlikte seslendiriniz. Blok flütünüzle çalınız.

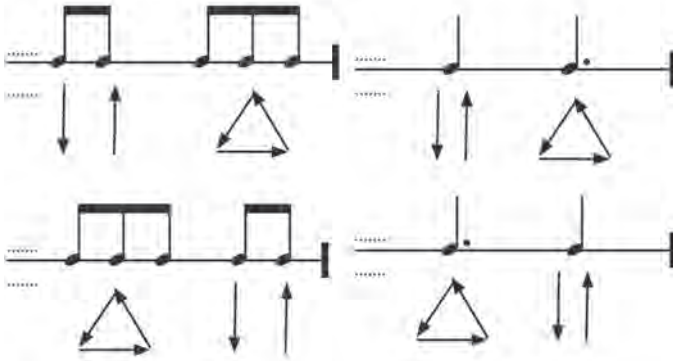
YENİCE YOLLARI

Türkü
Yöresi: Adana

3. ETKİNLİK

Öğrencilerden aşağıdaki ritim kalıplarının ölçülerini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

4. ETKİNLİK

Öğrencilerin “Yenice Yolları” türküsünü ve “Sevgi Çiçekleri” şarkısını seslendirmeleri sağlanır. Sınıf düzeyine göre blok flütle de çaldırılabilir (Bkz. 6. Sınıf Şarkı Dağarcığı).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işleniş sırasında göstermiş oldukları performansı, örnek olarak verilen ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz:

ÖLÇÜTLER

1. Ölçü çizgilerini doğru şekilde çizdi.
2. Ölçü değerlerini doğru olarak yazdı.
3. Ritme doğru şekilde tempo tutarak eşlik etti.
4. Şarkıları ritme uygun şekilde seslendirdi.
5. Birlikte seslendirilen şarkıları sınıfla uyumlu şekilde söyledi.
6. Ritim kalıplarını doğru şekilde ayırt etti.
7. Şarkıyı/ezgiyi flütle doğru şekilde çaldı.

Yaptığınız değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geribildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri, farklı yöntemler ya da etkinlikler kullanarak gideriniz.

SEVGİ ÇİÇEKLERİ

İsa Coşkuner

Çabuk

57

Notlarım

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEK ALGI VE BİLGİ-LENME

İlgili Kazanım: B.3. Ergenlik dönemi ses değişim özelliklerini fark eder.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Fen ve Teknoloji dersi, “Canlılar ve Hayat” Öğrenme Alanı, “Canlılarda Üreme, Büyüme ve Gelişme” Ünitesi ile ilişkilendirilerek ergenlik dönemi ses değişimi ve özellikleri açıklanmalı, seslendirilecek şarkı ve türkülerde seçici davranılmalıdır.

B.4 → B.3

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Farklı yaş gruplarına ait görseller ve ses kayıtları

Ders Öncesi Hazırlık: Öğretmen farklı yaş gruplarına ait ses kayıtlarını, varsa görüntüleri hazırlar.

BİLGİLENDİRME

Genellikle 12-18 yaşları arasında yaşanan ergenlik döneminde insan vücudunda oluşan fiziksel değişimlere paralel olarak insan sesi de değişim göstermektedir. Bu ses değişim dönemine “mutasyon” denmektedir. Mutasyon döneminde erkek sesleri bir oktav kadar, kız sesleri ise üç-dört sese kadar kalınlaşma göstermektedir. Bu dönem genellikle kızlarda 11-13, erkeklerde ise 12-14 yaşları arasını kapsamaktadır. Ancak bazı durumlarda yaşlarda farklılık görülebilmektedir. Bu süreçte seste bazı çatlama, ani incelme ve kalınlaşmalar oluşması normaldir. Ancak bu durum geçicidir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere mutasyon dönemi hakkında bilgi verilir. Erkeklerde ve kızlarda bu değişimin nasıl ve ne zaman başladığı anlatılır. Bu dönemde seste nasıl değişiklikler olabileceği ve ses sağlığını korumamız için ne gibi önlemler almamız gerektiği vurgulanır. Canlılarda üreme, büyüme ve gelişme ile ilgili fen ve teknoloji dersi ilişkilendirmesi yapılarak bu dönemde çocuklarda bedensel ve ruhsal olarak ne gibi

16- SESİN DEĞİŞİMİ

1. ETKİNLİK: Öğretmenin mutasyon dönemi ile ilgili verdiği bilgilere dayanarak aşağıdaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

- mutasyon dönemi denir.
- Mutasyon döneminde erkeklerin sesleri kızların sesleri ise kalınlaşır.
- Mutasyon döneminde seste ve olması normaldir.

2. ETKİNLİK: Mutasyon döneminde ses sağlığını korumak için yapılması ve yapılmaması gerekenler nelerdir? Aşağıdaki boşluğa yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

58

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki mutasyon dönemi ile ilgili verilen soruları okuyunuz ve doğru cevapları işaretleyiniz.

1. Mutasyon dönemi, genellikle kızlarda yaş aralığında gerçekleşir.

A) 4-9 B) 12-14 C) 9-11 D) 11-13

2. Mutasyon dönemi, genellikle erkeklerde yaş aralığında gerçekleşir.

A) 9-11 B) 14-15 C) 12-14 D) 12-14

3. Aşağıdakilerden hangisi mutasyon döneminde ses sağlığını korumak için yapmamız gereken davranışlardan birisi olabilir.

A) Şarkıları bağırarak söylemek.
B) Çok ince ve çok kalın sesleri çıkarmaya çalışmak.
C) Yüksek sesle konuşmak.
D) Sesimizi zorlamayacak şarkılar söylemek ve bağırmadan konuşmak.

59

değişimlerin olduğu sorularak konuya ilişkin bilgi ve düşüncelerini paylaşmaları sağlanır.

2. ETKİNLİK

Öğrencilere, ses kayıtlarından şarkı söyleyen çocuk korusu ve yetişkin korosundan örnek müzikler dinletilir. Ardından dinledikleri seslerin hangi yaş grubundaki bireylere ait olabileceklerini tahmin etmeleri istenir. Mutasyon döneminde olan bir kişi ile bu dönemde olmayan bir kişinin seslerinin farklı olabileceği ifade edilir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işleniş sırasında sorulan sorulara verdikleri cevapları doğruluk ve konuya uygunluk bakımından değerlendiriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntem ve etkinlikler kullanarak konu tekrarı yapabilirsiniz.

Notlarım

Notlarım

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: A.2. Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Dinleme/İzleme” Öğrenme Alanı: Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler.

A.1 → A.2.

İlgili Kazanım: A.7. Atatürk’le ilgili marşları, şarkıları anlamlarına uygun seslendirir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Dinleme/İzleme” Öğrenme Alanı: Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler.

Uyarı: 10 Kasım Atatürk’ü Anma Törenlerinde ve Millî bayramlarda bu kazanıma yer verilmelidir.

Süre: 40’+40’

Araç ve Gereç: “Cumhuriyet Marşı”, “Gençlik Marşı” ve çeşitli marşların kayıtlarının bulunduğu CD

Ders Öncesi Hazırlık:

- Öğrencilerden Kurtuluş Savaşı’na ilişkin görseller getirip dersten önce sınıfın panolarına ve tahtaya uygun biçimde bu görselleri asmaları istenir.
- “Cumhuriyet Marşı”, “Gençlik Marşı” ve çeşitli marşların bulunduğu bir CD hazırlanır.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere bildikleri marşların isimleri sorulur ve tahtaya yazılır. Bu marşlardan en çok bilinenlerden bir kaçı sınıfla birlikte, öğretmenin çalgısı eşliğinde söylenir. Marşları seslendirirken dikkat etmeleri gereken doğru tempo ve doğru gürlükle söylemenin önemi vurgulanır. Daha sonra “Cumhuriyet Marşı”nın notaları tahtaya yazılarak marşın sözleri şiir olarak okutulur. Marşın solfeji yaptırıldıktan sonra öğrencilerin marşı söylemeleri ve çalgılarıyla çalmaları sağlanır.

Öğrencilere, “Cumhuriyet Marşı” seslendirilirken neler hissettikleri sorulur ve bunları arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir (Bkz. 6. Sınıf Şarkı Dağarcığı).

17- MARŞLAR

1. ETKİNLİK: “Cumhuriyet” marşını arkadaşlarınızla birlikte söyleyiniz ve çalgınızla çalınız.

CUMHURİYET MARŞI

Zati Arca

2. ETKİNLİK: Marşlarımızı seslendirirken nelere dikkat etmeliyiz?

Marşlarımızı seslendirirken...

Çünkü: *dikkat ederim.*

3. ETKİNLİK: “Cumhuriyet Marşı”nı seslendirirken hissettiklerimizi yazalım.

Cumhuriyet Marşı’nı seslendirirken hissettiklerim:

4. ETKİNLİK: “Gençlik Marşı”nı arkadaşlarımızla birlikte seslendirelim.

Gençlik Marşı’nı seslendirirken hissettiklerim:

2. ETKİNLİK

“Gençlik Marşı”nın notaları tahtaya yazılarak, öğrencilerin marşı doğru bir şekilde, hız ve gürlük basamaklarına dikkat ederek söylemeleri sağlanır. Ardından marşı söylerken neler hissettikleri sorulur ve bunları arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir. Türkçe dersi “Dinleme/İzleme” öğrenme alanı: “Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler.” kazanımı ile ilişkilendirmek amacıyla seslendirilen marşın ezberlenmesi sağlanır (Bkz. 6. Sınıf Şarkı Dağarcığı).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerin toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı söylerken gösterdikleri performansı nota, ritim, hız ve gürlük basamaklarına uygunluk ile sözlerin doğruluğu bakımından değerlendiriniz.

Notlarım

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Öğrenme Alanı:

- A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA
 B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
 C. MÜZİKSEL YARATICILIK

İlgili Kazanım: A.8. Müzik çalışmalarını sergiler.

İlgili Kazanım: C.5. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.

Ders İçi İlişkilendirme: Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder kazanımı ile ilişkilendirilmelidir.

Uyarı: Basit ölçüler ile öğrenilen nota ve süreler değerleri kullanılmalıdır.

B.1 → C.5

İlgili Kazanım: A.3. Öğrendiği notaları seslendirir.

Uyarı: Bu sınıf düzeyinde öğrencilere; “do₁-do₂” arasındaki sesleri, çalgıları ve kendi seslerini kullanarak algılamalarına yönelik çalışmalar yaptırılmalıdır.

B.1 → A.3

İlgili Kazanım: B.1. Temel müzik ve yazı öğelerini kullanır (do₁-do₂ arasındaki sesler).

Uyarı: Uzatma bağı, hece bağı, “do₁-do₂” arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelerle ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir.

Uyarı: Sesler ve sürelerin öğretimi, öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinliklerle ilgi çekici hâle getirilmelidir.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Nikolai Rimsky Korsakov’a ait “Flight of the Bumble Bee” isimli eserin kaydının olduğu CD vb., blok flüt

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ**1. ETKİNLİK**

Öğretmen derse besteci Nikolai Rimsky Korsakov’a ait “Flight of the Bumble Bee” isimli eseri öğrencilere dinleterek başlar. Bu eserin piyano ve orkestra olmak üzere iki versiyonu vardır. Orkestra versiyonu tercih edilmelidir. Eser dinletilmeden önce öğrencilere herhangi bir açıklama yapılmaz. Öğrenciler ese-

18- KENDİ EZGİMİ OLUŞTURUYORUM

1. ETKİNLİK: Öğretmenin dinlettiği “Flight of the Bumble Bee” (Arının Uçuşu) isimli şarkıyı dinlerken şarkıda ne anlatıldığını gözünüzde canlandırınız. Şarkının size hissettirdiği duygu ve düşünceleri yazınız.

Empty lined box for writing.

2. ETKİNLİK: Aşağıda verilen ritim kalıbını kullanarak kendi ezginizi oluşturunuz.

63

.... Ezginizi oluştururken uyulacak kurallar:

- “Do” ile başlayacak
- 8 ölçüden oluşacak
- 2. ölçü “mi” veya “sol” ile bitecek
- 4. ölçü “do” ile bitecek
- 5. ölçü “la” ile başlayacak
- 8. ölçü “do” ile bitecek
- Genelde sıralı sesler kullanılacak
- En fazla üçlü aralık atlamalar yapılacaktır
- Kullanılacak sesler “do₁-do₂” aralığında olacak

.... Ezginizi oluşturmak için aşağıdaki dizeği kullanabilirsiniz.

3. ETKİNLİK: Öğretmenin başlatmış olduğu ezgiyi aşağıdaki boş dizek üzerinde tamamlayınız.

64

ri dinledikten sonra onlara “Dinlediğiniz eser sizce ne anlatıyor olabilir?” ve “Eserin size hissettirdikleri nelerdir?” soruları yöneltilecek yorumları alınır. Daha sonra öğretmen öğrencilerden bu eseri dinlerken yemyeşil bir kırdan oldukça yaramaz ve hareketli, sürekli bir çiçekten diğerine uçan, yerinde duramayan genç bir arıyı düşünmelerini ister. Yapılan bu açıklamadan sonra eser bir kez daha dinletilir. Bu şekilde sözleri olmayan müziklerin de çok şey anlatabilecekleri vurgulanarak derse giriş yapılmış olur.

2. ETKİNLİK

Öğrencilerden aşağıdaki ritim kalıbını kullanarak kendi ezgilerini oluşturmalarını isteyiniz. Bunun için kurallar koyunuz. Ortaya çıkan ezgileri çalgınızla çalarak öğrencilere dinletin. Aralarından beğendiklerinizi tahtaya yazıp sınıfla birlikte seslendiriniz. Bu ezgilerin bir ya da bir kaçını kartonlara yazdırarak sınıf panosuna asılmasını sağlayınız.

Ezgiyi oluştururken uyulacak kurallar:

- Do ile başlayacak
- 8 ölçüden oluşacak
- 2. ölçü mi veya sol ile bitecek
- 4. ölçü do ile bitecek
- 5. ölçü la ile başlayacak
- 8. ölçü do ile bitecek
- Genelde sıralı sesler kullanılacak
- En fazla üçlü aralık atlamalar yapılacaktır
- Kullanılacak sesler do1-do2 aralığında olacak

Ezgiyi oluştururken kullanılacak ritim kalıbı:

Verilen ritim kalıbına ve kurallara uygun yazılmış ezgi örnekleri:

1. EZGİ

Barış Arda Şendağ

2. EZGİ

Barış Arda Şendağ

3. ETKİNLİK

Tahtaya dört dörtlük ölçüde, bir ezginin başlangıç ölçüsü olabilecek nitelikte ve do ile başlayan bir motif yazınız. Öğrencilerden yazdığınız bu ölçünün arkasına yazılabilecek ölçüyü düşünmelerini isteyiniz. Bunun için çalgılarını da kullanmalarını sağlayınız. Öğrencilerin oluşturdukları bir ölçülük ezgileri dinleyiniz ve sizin başlattığınız ezginin devamı olabilecek nitelikte olan ezgiyi seçerek tahtaya yazınız. Bu şekilde sekiz ölçülük bir ezgi oluşturunuz. Ezgiyi oluştururken birinci cümle sonunu yarım karar, ezginin sonunu ise tam karar bitirmeye dikkat ediniz. Öğrencilerin ortaya çıkan ezgiyi çalgılarıyla seslendirmelerini sağlayınız. Bu ezgiye öğrencilerinizle birlikte söz yazmaya çalışınız ve bu şarkıyı sınıfın şarkısı ilan ederek sınıfın panosuna asılmasını sağlayınız.

Aşağıda örnek ezgi başlangıç ölçüleri verilmiştir. Bunlardan birisini kullanabilir ya da kendiniz bir ölçü yazabilirsiniz.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin kavrama düzeylerini işleniş sırasında sorulan sorulara verdikleri cevapların doğruluğu, temel müzik ve yazı kurallarını doğru yazmaları bakımından değerlendiriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntemler ve etkinlikler kullanarak konu tekrarı yapabilirsiniz. Öğrencilerinizin oluşturdukları ezgileri, kurallara uygunluk ve özgünlük; seslendirdikleri şarkıları ise notaya uygunluk bakımından değerlendirebilirsiniz.

**6. SINIF ÖĞRETMEN
KILAVUZ KİTABINDA
YER ALAN ŞARKILARIN
NOTALARI**

İSTİKLÂL MARŞI*

Söz: Mehmet Âkif Ersoy

Müzik: Osman Zeki Üngör

Orta

1. Kork ma sön mez bu şa fak lar da yü zen al san
2. Çat ma kur ban o la yım çeh re ni ey naz lı hi

cak lâl Sön me den yur du mun üs tün de tû ten en son o cak O
lâl Kah ra man ır kı ma bir gül Ne bu şid det bu ce lâl Sa

be nim mil le ti min yıl di zi dir par la ya cak O be
na ol maz dö kü len kan la rı mız son ra he lâl Hak kı

nim dir o be nim mil le ti min dir an cak
dır Hak ka ta pan mil le ti min is tik lâl

* İstiklâl Marşı'nın birinci dörtlüğünü söylerken virgül (,), ikinci dörtlüğünü söylerken ise yıldız (★) işaretinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

ÜÇ ŞEY

Salih Aydoğan

Orta

Ben yu va mı ben A ta mı ben va ta nı mı se ve rim

Hem se ve rim hem ko ru rum uğ ru na ö lü rüm

İĞNE BATTI

Sayışma

Orta

İğ ne bat ı ca nı mı yak tı tom bul kuş a ra ba ya koş
a ra ba nın te ke ri İs tan bu lun şe ke ri hop hop al tın top
bun dan baş ka o yun yok

MALATYA

Türkü
Yöresi: Malatya

Orta

Ma lat_ ya Ma lat_ ya bu_ lun_ maz_ e_ şin
Gö nül_ le_ ri coş tu rur ay_ la_ gü_ ne şin

BAHÇEYE İNDİM Kİ

Türkü

Yöresi: Elazığ

Çabuk

Bah çe ye — in dim — ki gül — le ri — de — rem —

Gül de ğil — me ra — mın gül — yü — zün — gö — rem
Gül yü zün — gö rem — de yü — zü — me — sü — rem

Bı yü rü — bı yü rü boy — nan do la — nam —

Yar se nin — uğ ru — na od — la — ra — ya — nam

SİLİFKE'NİN YOĞURDU

Türkü

Yöresi: Silifke

Çabuk

1.Si — lif — ke — nin — yo — ğur — du
2.Ka — le — ka — le — ye — ba — kar

Ah — se ni kim — ler — do — ğur — du
Ah — ka ni le den — su — lar — a — kar

Se — ni do — ğu — ran — a — na
De — li kan — ıt — du — rur — ken

Bal — i — le mi — yo — ğur — du
lı — ti — ya — ra — kim — ba — kar

MAVİ YELEĞİN OĞLAN

Türkü

Yöresi: Tokat

Orta

1.Ma vi ye le ğin oğ lan da Ne dir di le ğin oğ lan
2.Ma vi lım di ye me dim de Al ye şil gi ye me dim

Ben sev dim sen sev me din de Yan sın yū re ğin oğ lan
El ler al mış o yâ rı de Be nim sın di ye me dim

İNDİM DERE IRMAĞA

Türkü

Yöresi: Artvin

İn dim de re ır ma ğa hoy na na yı da cil ve loy
Pı nar ba şı pı tı ra koy na na yı da cil ve loy
Kar şı da gül me ne vi şe hoy na na yı da cil ve loy

na na yı da Zey tin da lı kır ma ğa hoy na na yı da cil ve loy
na na yı da Gel bu ra da o tu ra koy na na yı da cil ve loy
na na yı da Gel gü ne şe gü ne şe hoy na na yı da cil ve loy

na na yı da Gel dim se ni al ma ğa hoy na na yı da cil ve loy
na na yı da Bir se söy le bir de be hoy na na yı da cil ve loy
na na yı da Se nin ya rin gü li se hoy na na yı da cil ve loy

na na yı da Baş la dı nağ la ma ğa hoy na na yı da cil ve loy
na na yı da Bu sev da dan kur tu la hoy na na yı da cil ve loy
na na yı da Be nim ya rim me ne vi şe hoy na na yı da cil ve loy

na na yı da nay di nay di na na yı da hoy na na yı da
na na yı da nay di nay di na na yı da hoy na na yı da
na na yı da nay di nay di na na yı da hoy na na yı da

cil ve loy na na yı da
cil ve loy na na yı da
cil ve loy na na yı da

ÇOK ÇALIŞKAN OLMALIYIZ

Sefai Acay

Orta

A (Birinci Grup) B (İkinci Grup)

1. Çok çalışkan olmalıyız 2. Tembel tembel durmamalı

çok çalışkan olmalıyız günler hiç boş kalmamalı

Bu ulus için bu vatan için çok çalışkan olmalıyız

Bu ulus için bu vatan için çok çalışkan olmalıyız

SAĞLIK

Çek şarkısı

Söz: Saip Egüz-Ziya Aydın

Orta

1. Kim erken ya tar sa vak tın de kal kar 2. Sıcağı hiç sevme soğuk tandı kaç

1. Kim erken ya tar sa vak tın de kal kar 2. Sıcağı hiç sevme soğuk tandı kaç

Pislikten hiç hoşlanmazsa çok uzun ya şar

Ter te mizdir a çık hava ya en iyisi şar

SÜT İÇTİM

Türkü
Yöresi: Kilis

Çabuk

1. Süt iç tim — di lim yan di a ma nın a ma nın
2. Ben ki lim — de de ği lem a ma nın a ma nın

Dö kül dü — ki lim yan di kız sa na hay ra nım
Bah çem de — gü lüm yan di ben sa na hay ra nım

KAPAT GÖZLERİNİ

Söz: Mehmet Erbulan

Müzik: Mustafa Seyran

Orta

Ka pat göz le ri ni

Kim se gör me sin Yal nız

be nim i çin bak ye şil ye

şil Göz le rin kim se

ye ü mit ver me sin

Yal nız be nim i çin bak ye

şil ye şil

SAMANYOLU

Metin Bükey

Orta

1. Sen kal bi min meh ta bı
2. Sen ru hu mun vaz ge çil

sin mez gü ne şi sin
sin

Bir şar kı sin sen

ö mür bö yu sü re cek

Du dak la rum dan

Yıl lar ca düş me ye cek

YOLLARDA ARADIM İZLERİNİ

Mustafa Günay

Çabuk

1. Yol lar da a ra dım iz le ri ni Se ni ve lin
2. A na rım o gü zel gün le ri mi Ha ya lın

o ya kı yor göz le ri ni mi Aş kı na muh ta cım yor
Bir a şık sa nı yor

an la be ni Ne o lur bı rak ma el le ri mi
el ler be ni Ne o lur bı rak ma el le ri mi

Gel gel gel gel bı rak ma el le ri mi

Gel gel gel gel bı rak ma el le ri mi

SÜPÜRGESİ YONCADAN

Erzincan Türküsü

Düzenleme: Cemal Reşit Rey

Çabuk

1. Sü pür ge si yon — ca dan a man oy
2. Ben se ni sa kı — nı rım a man oy

Sü pür ge si yon — ca dan a man oy
Ben se ni sa kı — nı rım a man oy

Ga — yet be li — in — ce — den of
Yer — de ki ka — rın — ca — dan of

Ga — yet be li — in — ce — den of
Yer — de ki ka — rın — ca — dan of

ÇAĞRI

Mahir Dinçer

Çabuk A

Hay di ge lin bir lik te e ğ le nip oy na ya lım

Şip şı rin ül ke mi zi ge ze rek ta ni ya lım

B

Ter te miz de ni zin de hay di ge lin yü ze lim

Si de Bod rum Fet hi ye As pen do su ge ze lim

A

Hay di ge lin bir lik te e ğ le nip oy na ya lım

A

Şip şı rin ül ke mi zi ge ze rek ta ni ya lım

KAHRAMAN

Uyarlama
Müzik: George Frideric Handel

Çabuk A BÖLÜMÜ

1.Ey kah ra man gel se ni bek li yor Bü tün yurt min
2.Bir ih ti şam la kut lan sin za fer Bo ru ses le

(Marakas-Tef)

B BÖLÜMÜ

net le çok ya şa di yor Renk renk çi çek ler le
riy le çın la sın her yer Do nan dı tak lar la

(Kaşık-Zıl)

her yer süs len sin Bu yü ce za fer le şan şe ref se
geç ti ğin yol lar Her göz de gu rur la bir se vinç par

A BÖLÜMÜ

nin Ey kah ra man gel se ni bek li yor
lar Bir ih ti şam la kut lan sin za fer

(Marakas-Tef)

Bü tün yurt min net le çok ya şa di yor
Bo ru ses le riy le çın la sın her yer

KARLI DAĞLAR

Salih Aydoğan

Orta

1. Ey u lu dağ lar kar lı dağ lar
2. Hep dö ru har gün ol da sa buz lar kar lar
3. Ah ba har ol sa koş sam gel sem

Hic git mez mi si sin du ma nın
Bak e te ğin de ır mak çag ma lar
Öz le dim ke ki ği ni pı na rı nı su yu nu

AKVARYUM

Uyarlama
Söz: Sadıka Şen

Çabuk

1. Be nim bir ak var yu mum var var
2. Be nim bir ak var yu mum var var

İ çin de renk li ba lık lar
İ çin de renk kum ve ça kıl lar

Sü zu lüp naz lı naz lı da
Yo sun la rın a ra sın

Dans e di yör lar lar
Dans e di yör lar lar

NEŞELİ GÜNLER

Uyarlama

Orta

DO bir kû lah don dur ma RE mas ma vi bir de re

Mİ de niz de bir ge mi FA ge mi de bir tay fa

SOL pa pat ya lı bir yol LA gû neş ten bir dam la

Sİ Ay şe nin ke di si Ve yi ne şim di tek rar SOL Mİ DO

SAZIMA

Âşık Veysel Şatıroğlu

Orta

1. Ben gi der sem sa zım sen kal dün ya da hey (saz)

2. Lâl öl sun dil le rin söy le me ya lan hey

Ga rip bül bül gi bi a hu zar et me hey

zar et me hey zar et me hey zar et me hey

YURDUMDA

Müzik: Mahir Dinçer

Orta

1. To hum lar fi da na fi dan lar a ğa ca
2. Bir tek dal kır ma dan or man siz kal ma dan

A ğaç lar or ma na dön me li yur dum da
Her in san bir fi dan dik me li yur dum da

Yu va dır kuş la ra ör tü dür top ra ğa

Can ve rir do ğa ya or man lar yur dum da

HAVADA BULUT YOK

Türkü

Yöresi: Muş

1- Ha va da bu lut ___ yok ___ bu ne du man ___ dır meh le de ö
 2- Şu da ğı nar dın ___ da ___ re dif se si ___ var va rın ba kın
 3- Kış la nı nō nün ___ de ___ ça lı nır saz ___ lar a ya ğım yal

lüm ___ yok ___ bu ne şi van ___ dır şu ye menel le ri ___
 çan ___ ta ___ sında ne si ___ var bir çift pa bu ci le ___
 na ___ yak ___ yü re ğim sız ___ lar ye me ne gi de ne ___

___ ne de ya man ___ dı rı a nom ye men ___ di ri gü lü ___ çe men ___
 ___ bir de fe si ___ va rı bu ra sı muş ___ tu ru yo lu ___ yo kuş ___
 ___ ağ lı yor kız ___ la rı bu ra sı muş ___ tu ru yo lu ___ yo kuş ___

di ri gi den gel mi ___ yo ru a cep ne den ___ dir ___
 tu ru gi den gel mi ___ yo ru a cep ne iş ___ dir ___
 tu ru gi den gel mi ___ yo ru a cep ne iş ___ dir ___

BÜLBÜLÜM

Türkü

Yöresi: Rumeli

Orta

1. Bül bü lüm al tın ka fes te
2. Ot me bül bül ya rim has ta

Bül bü lüm al tın ka fes te
Ot me bül bül ya rim has ta

Ö ter a hes te a hes te
Ah ney le yim şu gön lü me

Ö ter a hes te a hes te
Has ret kal dım sev di ği me

Ben sa na da ya na mam ya rim ben sa na al da na mam

DERE

Ziya Aydın

Orta

1. Nin__ ni__ ler__ söy__ ler__ ken__ şu__ se__ rin__ de__ re__ Son
 2. Kiv__ ri__ lıp__ a__ kar__ ken__ şu__ se__ rin__ de__ re__

Yıl__ dız__ lar__ o__ nu__ din__ ler__ her__ ge__
 Rüz__ gâ__ ra__ ne__ ler__ söy__ ler__ giz__ li__ çe__

ÜÇ ALMA

Türkü

Yöresi: Kars

Çabuk

1. Dal__ da__ du__ ran__ üç__ al__ ma__ dal__ da__ du__ ran__ üç__ al__ ma__
 2. Al__ al__ ma__ nın__ bi__ ri__ si__ al__ al__ ma__ nın__ bi__ ri__ si__
 3. Dal__ dan__ dü__ şen__ al__ al__ ma__ dal__ dan__ dü__ şen__ al__ al__ ma__

Sen__ de__ gü__ zel__ sen__ de__ gü__ zel__ sen__ de__ gü__ zel__ ko__ par__ ma__
 Böy__ le__ gü__ zel__ böy__ le__ gü__ zel__ böy__ le__ gü__ zel__ o__ lur__ mu__
 Söy__ le__ gü__ zel__ söy__ le__ gü__ zel__ söy__ le__ gü__ zel__ ka__ lır__ mı__

Sen__ de__ gü__ zel__ sen__ de__ gü__ zel__ sen__ de__ gü__ zel__ ko__ par__ ma__
 Böy__ le__ gü__ zel__ böy__ le__ gü__ zel__ böy__ le__ gü__ zel__ o__ lur__ mu__
 Söy__ le__ gü__ zel__ söy__ le__ gü__ zel__ söy__ le__ gü__ zel__ ka__ lır__ mı__

OKULA BAŞLADIK

Muammer Sun

Çabuk

O ku la baş la dık he ya o ku la baş la dık Son

Ders le ri miz çok gü zel ça lış mak gü zel Ders le ri miz

çok gü zel ça lış mak gü zel

ATATÜRK

İsa Coşkun

Orta

Yur du ma ha yat tır gü ne şin gel me miş dün ya ya bir e şin

Ar ma ğa nın cum hu ri ye ti ka nı mız da ki hür ri ye ti

Ya şat mak yü celtmek en bü yük an dı mız ol muş tur A ta türk

YENİCE YOLLARI

Türkü
Yöresi: Adana

Orta

1. Ye ni ce yol la rı bü kü
2. Yi ği din sev di ği gü zel

lür gi der Zü luf ak ger
o lür sa Öm rü ar ka

1. da na dö kü lür gi der
sin dan sö kü lür gi der der

SEVGİ ÇİÇEKLERİ

İsa Coşkun

Çabuk

1. Dal lar da çi çek çi çek Tar la da ba şak ba şak
2. Su la rın ma vi sin de Yap ra ğın ye şil lin de

O cak ta a lev a lev Biz sev gi çi çek le ri
Ba rı şın gü ne şin de Biz sev gi çi çek le ri

Ha lay ba şı çek çek Bi zım ha la yı

Tu tu şan bu el ler Sar sın dün ya yı

CUMHURİYET MARŞI

Zati Arca

Çabuk

1. Cum hu ri yet cum hu ri yet en gü zel şey hür ri yet
2. Ga zi min sen en bü yük bir ya di gâ ri sin ba na
3. Dal ga lan sın her ta raf ta şan lı Türk ün bay ra ğı
4. Bu va tan hiç sen siz ol maz ey gü zel cum hu ri yet

Ni ce zah met ni ce e mek ver di sa na bu mil let
Ni ce zah met ni ce e mek ver di sa na bu mil let
Ko ru mak tır ve yü ce lt mek az mi miz bu top ra ğı
Mil le tim öy le de miş tir ya ö lüm ya hür ri yet

Ni ce zah met ni ce e mek ver di sa na bu mil let
Ni ce zah met ni ce e mek ver di sa na bu mil let
Ko ru mak tır ve yü ce lt mek az mi miz bu top ra ğı
Mil le tim öy le de miş tir ya ö lüm ya hür ri yet

GENÇLİK MARŞI

Uyarlayan: Ali Ulvi Elöve

Müzik: Felix Körling

Çabuk

1. Dağ ba şı nı du man al de miş Gü
2. Bu gök de niz ne re de miş var Ne

müş de re dur maz a kar Gü
re de re bu dağ lar taş lar

neş Bu u fuk tan şim di do ğar Yü
Bu a ğaç lar gü zel kuş lar Yü

rü ye lim ar ka daş lar
rü ye lim ar ka daş lar

Se si mi zi yer gök su din le sin Sert

a dım lar la her yer in le sin

Se si mi zi yer gök su din le sin Sert

a dım lar la her yer in le sin in le sin

7. SINIF ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI

İlköğretim kurumlarında belirli gün ve haftalar (29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 10 Kasım Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı) ile ilgili kazanım ve etkinlikler bu zamanlara denk gelen haftalarda işlenecektir. Burada yer almayan diğer belirli gün ve haftaların kutlanmasına, anılmasına (kurumların tür, seviye, imkân ve şartlarına; çevrenin ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi özelliklerine göre) okul yönetimleri karar verecektir.

YILLIK PLAN ÖRNEĞİ					
OKUL ADI: SINIF:					
HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR
2 HAFTA	40'+40'	MİLLÎ MARŞIMIZ	A.1. İstiklal Marşı'nın anlamına uygun söyler.	İstiklal Marşı'nın yer aldığı CD, MP3 çalar vb.	
2 HAFTA	40'+40'	MÜZİĞİ ÖĞRENTİYORUM	B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (7/8'lik aksak ölçü, çoğaltma noktası, senyô, da capo, fine, kalın la, kalın si, ince re, ince mi).	"Tembel Türküsü", "Ha Buradan Aşağı", "Sunalar" ve "Hiç Kırma Kimseyi" türkülerinin notaları	B.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: 7/8'lik aksak usul verilmelidir. Uyarı: Bu süreçte, ses değişim dönemi dikkate alınarak daha çok çalma boyutuna ağırlık verilmelidir. Uyarı: Çoğaltma noktası, senyô, Da capo, fine, kalın la, kalın si, ince re, ince mi sesleri verilmelidir.
2 HAFTA	40'+40'	MÜZİĞİ ÇÖZÜMLÜYORUM	A.4. Müzikte hız ve gürültü basamaklarını dinlemekten hoşlanır. A.7. Yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir.	"Horozumu kaçırdılar" isimli türkü ve "Oyun" isimli şarkı	A.4. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Ana hız ve gürültü basamakları üzerinde durularak, uluslararası terimler tanıtılmalı ve kullanım yerleri belirtilmelidir. A.7. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Geleneksel Türk halk ve Türk sanat müziği, pop müzik ve çağdaş çoksesli Türk müziğinden seçkin örnekler, öğrencilerin ses sınırlarına ve sınıf düzeyine uygun biçimde dönüştürülerek verilmelidir. B.1. → A.7.
2 HAFTA	40'+40'	ATA'MI DİNLİYORUM	A.6. Atatürk'ü konu alan müzik eserlerini dinlemekten hoşlanır. A.2. Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler.	Atatürk'ü konu alan marşların bulunduğu CD	A.2. Kazanımı ile İlgili Açıklama: A.1. → A.2.
2 HAFTA	40'+40'	ATATÜRK'ÜN TÜRK MÜZİĞİNE VERDİĞİ ÖNEM	D.6. Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini öğrenmeye istekli olur. D.5. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde Türk müziğinin gelişmesine verdiği önemi açıklar.	Atatürk'ün müzik ve sanatla ilgili sözlerinden oluşan dokümanlar, görseller, sevdiği şarkı ve türküler, CD, mp3 çalar, vb.	D.5. Kazanımı ile İlgili Açıklama Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, "Konuşma" Öğrenme Alanı: Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır. D.6. → D.5.
2 HAFTA	40'+40'	BENİM RİTİM KALIBIM	C.2. Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder. C.5. Farklı ve tekrarlanan motiflerden oluşan ritim kalıpları oluşturur.	Davul, ritim çubukları, tef, marakas vb. vurmalı çalgılar	C.2. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Ritim eşliği, öğrenilen ölçü sayısı ve nota değerleri ile sınırlı olmalıdır. B.1 → C.2. C.5. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Farklı ve tekrarlanan motiflerden oluşan ritim kalıpları oluşturulmalıdır. Uyarı: Ritim kalıbı oluşturulurken; m1+m2+m3+m4 motifsel dizilimi dikkate alınabilir, (m = motif) B.1 → C.5.

HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLARLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
2 HAFTA	40'+40'	ÇALGI TOPLULUKLARI	B.4. Çalgı ve çalgı topluluklarını ayırır eder.	Türk ve batı müziği çalgılarının seslerini fark ve ayırt edebileceği CD veya mp3 çalar. Çalgı ve çalgı toplulukları ile ilgili görseller, çeşitli ritim çalgıları	B.4.Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Çalgı ve ses topluluklarının tanıtımında görsel, işitsel materyallerden yararlanılmamalıdır (CD, VCD, DVD, kaset vb.). Uyarı: Türk ve Batı müziği çalgıları kullanış biçimlerine göre tanımlı ve bu çalgıların oluşturduğu topluluklar üzerinde durulmalıdır. B.3. → B.4.	
2 HAFTA	40'+40'	İNSAN SES GRUPLARINI ÖĞRENİYORUM	B.3. İnsan sesi ve ses topluluklarını ayırır eder.	Farklı ses gruplarından oluşmuş koro ve solo kayıtlarını içeren CD	B.3. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Kadın (alto, mezzo soprano, soprano), erkek (bas, bariton, tenor) ve çocuk sesleri açıklanmalı ve bu seslerden oluşan topluluklar tanımlanmalıdır.	
2 HAFTA	40'+40'	MÜZİKTE ÇOK SESLİLİK	A.3. Düzeyine uygun çok sesli eserler seslendirir.	Çeşitli ritim çalgıları, çok sesli eserlerden örneklerin yer aldığı CD	A.3. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Üç sesli ve dört sesli basit kanon örnekleri verilmelidir. Uyarı: Müzikte çoksesliliğin önemi vurgulanmalıdır. Uyarı: Çoksesli verilecek şarkılar, basit iki sesli eserler olup; genellikle "Ostinato" eşlik biçiminde olmalıdır.	
3 HAFTA	40'+40'+40'	MÜZİKTE DİZİ KAVRAMI VE MAKAMLAR	B.2. Müzikte dizileri tanıır.	"Neşeli Ol" ve "Kırlara Doğru" şarkılarının notaları ile "Sarı Mendil", "Hey Güzel-ler" türkülerinin ve "Ezgiler, 1,2,3,4" ezgilerinin notaları, "Hüseyin", "Nihavent" ve "Kürdi" makamlarında örnek şarkıların olduğu CD, mp3 çalar vb.	B.2. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Söz konusu diziler; belirlenen tonal ve makamsal dizilerle sınırlıdır. Uyarı: Bu sınıf düzeyinde: "Do majör ve La minör dizi" verilmelidir. Ancak bu dizilerin öğretimi, kuramsal boyutta tonalite/majör-minör kavramlarına girilmeden sadece dizi boyutunda olmalıdır. Uyarı: Bu sınıf düzeyinde, makamsal dizilerden tampere sisteme uyarlanmış; "Hüseyin, Kürdi ve Nihavent" makamına ait diziler verilmelidir. Ancak bu dizilerin öğretimi, kuramsal boyutta makam kavramlarına girilmeden sadece dizi boyutunda olmalıdır. Bu makamların sadece şarkılarda değil türkülerle de verilebilmesi ve seçilen şarkı, türkü örnekleri çocukların ses sınırlarına ve düzeylerine uygun olmalıdır. Uyarı: Makamsal nitelikli eserlerin seslendirilmesinde, çocuğun ses gelişim süreci göz önünde bulundurularak; mutlaka gerekli göçürüm/transpozeler yapılmalıdır. B.1. → B.2.	
3 HAFTA	40'+40'+40'	MÜZİĞİ YAŞIYORUM	C.3. Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder. D.2. Uluslararası müzik türlerini tanıır.	Besteci Dmitri Shostakovich'in "Jazz süit valse No.2" isimli eserinin ve çeşitli klasik müzik örneklerin, Ulvi Cemal Erkin'in "Köçekçe" adlı eserinin, Enrico Macias'ın seslendirdiği "Je Suis Content Pour Toi" ve Seyyal Taner'in seslendirdiği "Son Verdim Kalbimin İşine" isimli şarkılarını, Barış Manço'nun seslendirdiği "Gülpenbe" isimli şarkısının, Frank Sinatra'nın seslendirdiği "Fly me to the moon" veya jazz standartlarından bilinen eserlerden örneklerin, Kerem Görsen'in "Therapy" veya "One Way" isimli enstrümantal eserlerinden birinin bulunduğu CD	C.3. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, "Konuşma" Öğrenme Alanı: Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. "Yazma" Öğrenme Alanı: Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazılı olarak ifade eder. D.2. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Klasik, caz, pop vb. müzikler üzerinde durulmalı ve bu müziklerin doğuşu, genel özellikleri hakkında öğrencilere bilgiler verilmelidir. Diğer Derslerle İlişkilendirme: Sosyal Bilgiler dersi, "Kültür ve Miras" Öğrenme Alanı, "Türk Tarihinde Yolculuk" Ünitesi: Osmanlı-Avrupa ilişkileri çerçevesinde kültür, sanat ve estetik anlayışındaki etkileşimi fark eder.	

HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
3 HAFTA	40'+40'+40'	DÜNYANIN MÜZİK RENKLERİ	D.2. Uluslararası müzik türlerini tanıır. D.3. Dinlediği uluslararası müzikleri türlerine göre ayırt eder. D.4. Müziklerle ilgili araştırmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.	Jazz müzik, pop müzik, klasik müzik, latin müziği ve flâmenko müziği örneklerinin bulunduğu bir CD	D.2. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Klasik, caz, pop vb. müzikler üzerinde durulmalı ve bu müziklerin doğuşu, genel özellikleri hakkında öğrencilere bilgiler verilmelidir. Diğer Derslerle İlişkilendirme: Sosyal Bilgiler dersi, “Kültür ve Miras” Öğrenme Alanı, “Türk Tarihinde Yolculuk” Ünitesi: Osmanlı-Avrupa ilişkileri çerçevesinde kültür, sanat ve estetik anlayışındaki etkileşimi fark eder. D.3. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Ders İçi İlişkilendirme: Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder “ ve “Uluslararası müzik türlerini tanıır” kazanımları ile ilişkilendirilmelidir. D.2. → D.3.	
3 HAFTA	40'+40'+40'	TÜRKÜLERİMİZİN YAŞANMIŞ ÖYKÜLERİ	D.1. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırır. C.4. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır.	“Yüksek Yüksek Tepelere”, “Yemeni Bağlamış”, “Bilmem Şu Feleğin” türkülerinin notaları ve kayıtlarının bulunduğu CD veya mp3 çalar	D.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Araştırmalarda öğrencilerden bilişim teknolojilerinden de yararlanması istenilir. Ders İçi İlişkilendirme: “Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır” kazanımı ile ilişkilendirilmelidir. Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Konuşma” Öğrenme Alanı:Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır.	
3 HAFTA	40'+40'+40'	KENDİ EZGİMİ OLUŞTURUYORUM	C.1. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.	Çeşitli ritim çalgıları	C.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Ezgi denemeleri, öğrenilen ölçü sayısı, dizi, süre ve küçük şarkı formları ile sınırlı olmalıdır. C) “Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kâhı ile eşlik eder” kazanımı ile ilişkilendirilmelidir. B.1. → C.1.	
3 HAFTA	40'+40'+40'	GÖSTERİ ZAMANI	A.5. Müzik çalışmalarını sergiler. A.8. Ses ve çalgı grupları oluşturmaya istekli olur.	“Kanon”, “Oyun” isimli üç sesli şarkı, “Gençlik Marşı”, “Dere Geliyor Dere” türküsü, blok flüt ve çeşitli ritim çalgıları		

1. İstiklâl Marşı	Söz: Mehmet Âkif Ersoy, Müzik: Osman Zeki Üngör.....	140
2. Tembel Türküsü	Söz ve Müzik: Muammer Sun	141
3. Ha Buradan Aşağı	Türkü/Yöresi: Karadeniz	141
4. Sunalar	Türkü/Yöresi: Van	142
5. Hiç Kırma Kimseyi	Söz ve Müzik: Saip Egüz	142
6. Horozumu Kaçırdılar	Türkü /Yöresi: Eskişehir.....	143
7. Oyun	Müzik: Johannes Brahms, Uyarlama: Hasan Toraganlı	143
8. Ata'm	Söz ve Müzik: Ziya Aydıntan.....	144
9. Onuncu Yıl Marşı	Söz: Behçet Kemal Çağlar-Faruk Nafiz Çamlıbel, Müzik: Cemal Reşit Rey	145
10. Atatürk Marşı	Söz ve Müzik: Metin Tufan.....	146
11. Yangın Olur Biz Yangına Gideriz	Türkü/Yöresi: İstanbul	147
12. Saray Yolu	Türkü/Yöresi: Elâzığ	148
13. Güzel Anadolu	Söz ve Müzik: Hasan Toraganlı	149
14. Tabiatın Dili	(Üç sesli kanon), Uyarlama: Faik Canselen	149
15. Atatürk'üm	(Dört Sesli Kanon) Söz ve Müzik: Selçuk Yıldırım-Besim Akkuş.....	150
16. Yangın Var	Aktarma Ezgi, Söz: Mahiye Morgül	150
17. Neşeli Ol	Söz ve Müzik: Ziya Aydıntan-Saip Egüz	151
18. Kirlara Doğru	Söz ve Müzik: Ziya Aydıntan.....	151
19. Sarı Mendil	Türkü /Yöresi: Ergani	152
20. Hey Güzeller	Türkü/Yöresi: Sivas	152
21. Kahraman	Uyarlama, Müzik: George Frideric Handel.....	153
22. Yemeni Bağlamış	Söz ve Müzik: Ali Ulvi Baradan	154
23. Bilmem Şu Feleğin	Türkü/Yöresi: Orta Anadolu.....	155
24. Kanon	Fransız Çocuk Şarkısı, Söz: Halil Bedîf Yönetken	155
25. Oyun	Müzik: Carl Orff, Düzenleme: Metin Tufan	156
26. Gençlik Marşı	Söz: Kemal Kaya, Müzik: Ferit Hilmi Atrek	157
27. Dere Geliyor Dere	Türkü/Yöresi: Lüleburgaz	158

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME-SÖYLEME-ÇALMA

İlgili Kazanım: A.1. İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söyler.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: İstiklâl Marşı'nın yer aldığı CD, MP3 çalar vb.

Ders Öncesi Hazırlık: Öğrencilerden Kurtuluş Savaşı günlerini yansıtan görselleri sınıfa getirmeleri istenir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Derse “Millî Marşı’mızın anlamı nedir?” sorusu ile başlanır. Alınan görüş ve düşünceler sınıfta paylaşılır. Kendi egemenliklerini ilan etmiş ve dünya tarafından kabul görmüş her milletin millî marşının olduğu anlatılır. Milletlerin özgürlüğünün simgesi olan millî marşların, önemi vurgulanır. İstiklâl Marşı’mızın; Türklerin bağımsızlık göstergelerinden biri olduğu ve Kurtuluş Savaşı’nı anlattığı vurgulanır.

2. ETKİNLİK

İstiklâl Marşı’mızı söylerken dikkat edilmesi gereken önemli noktalar hatırlatılır (uzatılması gereken notalar, kelimeleri bölmeden ve yaymadan okuma, nefes yerleri vb.). İstiklâl Marşı’mızı sınıfta söylemeden önce CD veya Mp3 çalardan marşımız dinletilerek gerekli uyarılar yapılır. Ardından tüm sınıf İstiklâl Marşı’mızı anlamına uygun, doğru ve coşkulu bir şekilde söyler (Öğrenci Çalışma Kitabı, 2. etkinlik).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işlenişi sırasında göstermiş oldukları performansı, örnek olarak verilen ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz:

ÖLÇÜTLER

1. İşleniş sırasında ve etkinliklerde sorulan soruları doğru cevapladı.
2. Millî Marşı’mızın anlamı ile ilgili görüş ve düşüncelerini uygun bir şekilde ifade etti.
3. İstiklâl Marşı’mızı okurken dikkat edilmesi gereken önemli noktaları sıraladı.
4. İstiklâl Marşı’mızı anlamına uygun, doğru bir şekilde söyledi.

Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntemler ve etkinlikler kullanarak konu tekrarı yapabilirsiniz.

1- MİLLÎ MARŞIMIZ

1. ETKİNLİK: Kurtuluş Savaşı ile ilgili aşağıdaki görselleri dikkatli bir şekilde inceleyiniz. Duygu ve düşüncelerinizi boş bırakılan yere yazınız.

Duygu ve Düşüncelerim

A large rectangular box with horizontal lines for writing, intended for students to express their feelings and thoughts about the images.

9

2. ETKİNLİK: İstiklâl Marşımızı söylerken dikkat edilmesi gereken önemli yerleri hatırlayınız. Millî Marşımızı anlamına uygun coşkulu bir şekilde söyleyiniz.

İSTİKLÂL MARŞI*

Söz: Mehmet Akif Ersoy
Müzik: Osman Zeki Ungar

Orta

İstiklâl Marşı'nın birinci dörtlüğünü söyleyen ve 1.3. kıtaya dörtte üçü oranıyla iki yedinci dörtlüğünü söyleyenler nefes almasın.

* İstiklâl Marşı'nın birinci dörtlüğünü söyleyen ve 1.3. kıtaya dörtte üçü oranıyla iki yedinci dörtlüğünü söyleyenler nefes almasın.

10

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİ-LENDİRME

İlgili Kazanım: B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (7/8'lik aksak ölçü, çoğaltma noktası, senyö, da capo, fine, kalın la, kalın si, ince re, ince mi).

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: “Tembel Türküsü”, “Ha Buradan Aşağı”, “Sunalar” ve “Hiç Kırma Kimseyi” türkülerinin notaları

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Da Capo (D.C.): Başa dön. Türkçe karşılığı “başla” anlamına gelir. Müzik eserlerinin sonuna konulur. Eser tekrar baştan çalınır “Fine” (Son) işaretinde bitirilir.

Senyö (S): İşarete dön. Müzik eserlerinde işaretin ikinci defa konulduğu yerden, birinci defa konulduğu yere döneceğini belirtir. Birinci işarete döndükten sonra “Fine” işaretinde bitirilir.

Fine: Son, bitiş. “Senyö” veya “Da Capo” kullanılarak yapılan dönüşlerden sonra müzik eserinin bitirileceği yeri belirtir.

1. ETKİNLİK

Öğrencilere çalışma kitabı 1. etkinlikte bulunan oyun oynatılarak terimlerin karşılıkları buldurulur. “Da Capo”, “Senyö” ve “Fine” terimleri açıklanarak aşağıdaki “Tembel Türküsü” ve “Ezgi” blok flütle seslendirilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

TEMBEL TÜRKÜSÜ

Muammer Sun

Orta

Tam bel tem bel tem bel ay tam bel ay Son

Bir has ta tik yar dir br lir mi si nüz

Sa fi tik de me har a bir mi si nüz

Tem bel tik de ni lir u mu a di na

Bir yer de gö se nüz ta nır nır si nüz

EZGİ-1

Barış Arda Şendağ

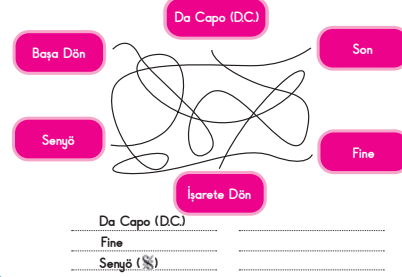
Orta

Son

2. MÜZİK ÖĞRENİYORUM

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki terimlerin Türkçe karşılıklarını bularak aşağıdaki boşluklara yazınız.

Aşağıdaki “Tembel Türküsü” ve “Ezgi-1” dönüş işaretlerine uyararak blok flütünüzle çalınız.

TEMBEL TÜRKÜSÜ

Muammer Sun

Orta

Tam bel tem bel tem bel ay tam bel ay Son

Bir has ta tik yar dir br lir mi si nüz

Sa fi tik de me har a bir mi si nüz

Tem bel tik de ni lir u mu a di na

Bir yer de gö se nüz ta nır nır si nüz

11

EZGİ-1

Barış Arda Şendağ

Orta

Son

2. ETKİNLİK: Aşağıda noktalı olarak verilmiş olan notaların kaç vuruş olduklarını altlarındaki boşluklara yazınız.

4 2 6 12

Aşağıdaki “Ezgi-2”yi blok flütünüzle çoğaltma noktalarına dikkat ederek çalınız.

EZGİ-2

Barış Arda Şendağ

Orta

Son

12

2. ETKİNLİK

Öğrencilere şimdiye kadar öğrendikleri nota süreleri sorulur ve bu süreler tahtaya yazılır. Öğrenciler bu sınıfa kadar birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik ve on altılık notaları öğrenmişlerdir. Öğrencilere bu notaların 4, 2, 1, 1/2 ve 1/4 vuruş oldukları hatırlatılır ve “Bize 6 vuruş, 3 vuruş, 1,5 vuruş ve 0,75 vuruşluk nota gerektiğinde ne yapmalıyız?” sorusu yöneltilerek 6. sınıfta öğrenmiş oldukları çoğaltma noktası hatırlatılmaya çalışılır. Çoğaltma noktasının, notaların sağına konulduğu ve ilgili notanın süre (vuruş) değerini yarıya kadar arttırdığı ifade edilmelidir. Bu bilgilerin ışığında öğrencilerden aşağıdaki notaların sürelerini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik).

4+2= 6

2+ 1= 3

1+0,5= 1,5

0,5+0,25= 0,75

Aşağıdaki ezgiyi öğrencilerinize çoğaltma noktalarına dikkat etmelerini söyleyerek blok flüt ile çaldırınız.

EZGİ-2

Bariş Arda Şendağ

3. ETKİNLİK

Öğrencilere “Karadeniz türküleri biliyor musunuz?” sorusu yöneltilir. Bildikleri Karadeniz türkülerinden birkaç örneği seslendirmeleri sağlanır. Seslendirdikleri türkülerde dikkatlerini çeken özelliklerin neler olduğu sorulur ve dikkatleri ritimlerinin aksak olmasına çekilir. Karadeniz yöresinin hareketli türkülerinin genellikle 7/8’lik aksak ölçü ile yazıldığı söylenir.

7/8’lik ölçü ile ilgili şu bilgiler verilir:

7/8’lik ölçü ikisi ikişerli ve biri üçerli üç zamandan oluşan aksak ölçüdür. 7/8’lik ölçü genellikle üçerli birim

3. ETKİNLİK: 7/8’lik ölçüler aksak ve üç zamanlıdır. Bu üç zaman farklı sıralamalarla gelebilir. Aşağıda verilen 7/8’lik ölçülerin kuruluşlarını (zaman sıralamalarını) yazınız.

A) 7/8 2 2 3

B) 7/8 3 2 2

C) 7/8 3 2 2

Aşağıdaki “Ha Buradan Aşağı” isimli türküyü arkadaşlarınızla birlikte söyleyiniz, blok flütünüzle çalınız.

HA BURADAN AŞAĞI

Türkü
Yöresi: Karadeniz

Çabuk (2+2+3)

1. Ha bu ra dan a şa ğı da Ben i ne mem i ne mem
2. Ay do ğan ci ni ci ni Op sem e lin ci ni

1. Ku çu cük so n Fa di mem de So zu ne ğu ve ne mem ve ne mem
2. Dün ğe çe ne re dey din Gö n lü mün ğu ver ci ni ver ci ni

sonda olacak şekilde kullanılır. Ancak üçerli birimin ortada ve başta kullanıldığı da görülmektedir.

Öğrencilere Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlikte verilen 7/8’lik ölçülerin kuruluşlarını yazdırınız.

Aşağıdaki “Ha Buradan Aşağı” isimli türkü birlikte söylenerek blok flütle çaldırılır.

HA BURADAN AŞAĞI

Türkü
Yöresi: Karadeniz

Çabuk

1. Ha bu ra dan a şa ğı da Ben i ne mem i ne mem
2. Ay do ğan ci ni ci ni Op sem e lin ci ni

1. Ku çu cük so n Fa di mem de So zu ne ğu ve ne mem ve ne mem
2. Dün ğe çe ne re dey din Gö n lü mün ğu ver ci ni ver ci ni

4. ETKİNLİK

Öğrencilerden “Sunalar” isimli türküyü incelemeleri ve bilmedikleri notaları kırmızı kalemle işaretlemeleri istenir. Bu notaların “ince re” ve “ince mi” oldukları söylenerek türkü birlikte seslendirilir.

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki "Sunalar" isimli türkün notalarını inceleyiniz. Bilmediğiniz notaları kırmızı kalemınızla işaretleyiniz. Bu notalar ince do notasına komşu ve ince do notasından daha ince olduklarına göre isimleri ne olabilir?

Türkü arkadaşlarınızla birlikte seslendiriniz.

SUNALAR

Türkü
Yöresi: Van

"Hiç Kırma Kimseyi" isimli şarkının notalarını inceleyiniz. Bilmediğiniz notaları kırmızı kalemınızla işaretleyiniz. Bu notalar kalın do notasına komşu ve kalın do notasından daha kalın olduklarına göre isimleri ne olabilir?

14

SUNALAR

Türkü
Yöresi: Van

Yavaş

Öğrencilerden "Hiç Kırma Kimseyi" isimli şarkıyı incelemeleri ve bilmedikleri notaları kırmızı kalemlemleriyle işaretlemeleri istenir. Bu notaların "kalın sı" ve "kalın la" oldukları söylenerek şarkı birlikte seslendirilir.

HİÇ KIRMA KİMSEYİ

Söz ve Müzik: Saip Egüz

Çabuk

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işlenişte göstermiş oldukları performansı değerlendirmek için aşağıdaki ölçütleri kullanabilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. Dersin işleniş sırasında sorulan soruları doğru cevapladı.
2. "Da Capo", "Senyö" ve "Fine" öğelerini doğru şekilde kullandı.
3. Verilen notaların sürelerini doğru şekilde yazdı.
4. Yapılan etkinliklere aktif olarak katıldı.
5. 7/8'lik ölçülerin kuruluşlarını (zaman sıralamalarını) doğru şekilde yazdı.

Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz.

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME-SÖYLEME-ÇALMA

İlgili Kazanım: A.4. Müzikte hız ve gürlük basamaklarını uygular.

Uyarı: Ana hız ve gürlük basamakları üzerinde durularak uluslararası terimler tanıtılmalı ve kullanım yerleri belirtilmelidir.

İlgili Kazanım: A.7. Yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir.

Uyarı: Geleneksel Türk halk ve Türk sanat müziği, pop müzik ve çağdaş çok sesli Türk müziğinden seçkin örnekler, öğrencilerin ses sınırlarına ve sınıf düzeyine uygun biçime dönüştürülerek verilmelidir.

$$B.1 \rightarrow A.7$$

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: “Horozumu Kaçırdılar” isimli türkü ve “Oyun” isimli şarkı

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilerden bir ebe seçilir ve sınıfın dışına çıkarılır. Ebe dışarı çıktıktan sonra, küçük bir silgi bir öğrencinin cebine konur ve ebe içeri alınır. Ebe sınıfın içinde doluşmaya başlar. Sınıftaki öğrenciler sürekli olarak kapalı ağızla “hmm” şeklinde ses çıkarırlar. Ebe silgiyi saklayan öğrenciye yaklaştıkça ses kuvvetlenir, uzaklaştıkça ses hafifler. Ebe bu sesin kuvvetine göre silgiyi saklayan öğrenciyi bulmaya çalışır. Bulduğu zaman oyunu kazanmış olur ve yeni ebe silgiyi saklayan öğrenci olur ve oyun istenildiği kadar sürdürülür. Bu şekilde öğrencilere sesin dinamiklerinin olduğu kavratılmaya çalışılır. Sesin kuvvetli veya hafif şekilde çıkabildiği, bunun da müzikte duyguları anlatmanın yollarından biri olduğu söylenir. Ardından Öğrenci Çalışma Kitabındaki 1. etkinlikte yer alan oyun oynatılarak ana gürlük basamaklarının uluslararası karşılıkları yazdırılır.

Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlikteki semboller büyüklüklerine göre değerlendirilerek günlük terimleriyle eşleştirilir.

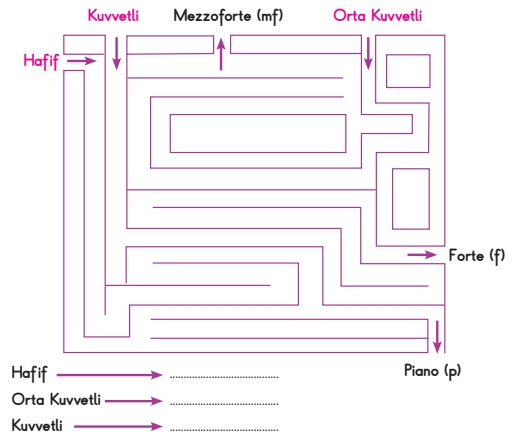
2. ETKİNLİK

“Horozumu Kaçırdılar” isimli türküyü öğrencilerinizin günlük terimlerine uyararak seslendirmesini sağlayınız. Bir öğrenci seçip onun koro şefi olduğunu söyleyiniz ve şarkı söylerken koroyu yönetmesini isteyiniz. Burada vuruşlar ve yönetim şekli önemli değildir. Önemli olan şefin “forte” söylenecek yerde büyük hareketler, “piano” söylenecek yerde ise küçük hareketler sergilemesidir.

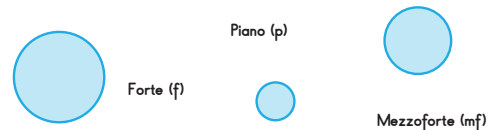

3- MÜZİĞİ ÇÖZÜMLÖYÜRÜM

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki ana gürtlük basamaklarının uluslararası karşılıklarını bularak yazınız.

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki sembolleri büyüklüklerine göre değerlendirerek günlük terimleri ile eşleştiriniz.

16

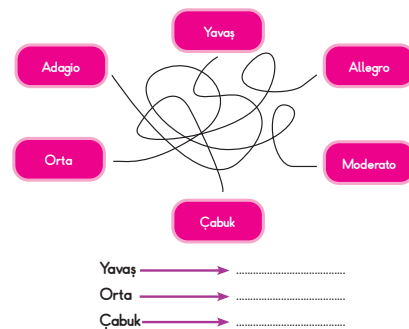
3. ETKİNLİK: Aşağıdaki türküyü gürlük terimlerine dikkat ederek söyleyiniz.

HOROZUMU KAÇIRDILAR

Türkü
Yöresi: Eskişehir

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki hız terimlerinin uluslararası karşılıklarını bularak yazınız.

17

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki "Oyun" isimli şarkıyı hız ve gürlük basamaklarına dikkat ederek söyleyiniz ve blok flütünüzle çalınız.

OYUN

Müzik: Johannes Brahms
Uyarlama: Hasan Toraganlı

HOROZUMU KAÇIRDILAR

Türkü
Yöresi: Eskişehir

3. ETKİNLİK

Öğrencilere “Her şarkının hızı aynı mıdır?” sorusu sorularak şarkıların kendilerine ait hızlarının olduğuna dikkat çekilir. Şarkıların hızlarını anlayabilmek için uluslararası terimlerin olduğu söylenerek Öğrenci Çalışma Kitabı 4. etkinlikte bu terimleri bularak yazmaları istenir.

4. ETKİNLİK

“Oyun” isimli şarkının hız ve gürlük basamaklarına dikkat edilerek seslendirilmesini sağlayınız.

OYUN

Uyarlama: Hasan Toraganlı
Müzik: Johannes Brahms

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işlenişte göstermiş oldukları performansı değerlendirmek için aşağıdaki ölçütleri kullanabilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. Ana gürlük basamaklarının uluslararası karşılıklarını doğru şekilde belirledi.
2. Gürlük terimlerinin sembollerini doğru şekilde belirledi.
3. Hız terimlerinin uluslararası karşılıklarını doğru şekilde belirledi.
4. Şarkıyı hız ve gürlük basamaklarına uygun şekilde seslendirdi.

Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz.

Notlarım

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME-SÖYLEME-ÇALMA**İlgili Kazanımlar**

A.6. Atatürk'ü konu alan müzik eserlerini dinlemek-ten hoşlanır.

A.2. Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler.

A.1 → A.2

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Atatürk'ü konu alan marşların bulunduğu CD

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ**1. ETKİNLİK**

Öğrencilere 6. sınıfta anlatılan Atatürk'ün çağdaş Türk müziğine olan katkıları ve sanata ve sanatçıya verdiği önem hatırlatılır. "Ata'm" marşının sözleri tahtaya yazılarak sözleri şiir olarak okutulur. Sözlerde anlatılmak istenilenler üzerine sınıfta tartışma ortamı yaratılır. Marşın sözleri okutulduktan sonra öğrencilerden duygu ve düşüncelerini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

Ata'm Marşı kulaktan öğretilerek öğretmenin çalgısı eşliğinde, marşın hız ve gürlüğüne dikkat edilerek sınıfta birlikte söylenir.

ATA'M

Söz ve Müzik: Ziya Aydıntan

Çabuk

4- ATA'MI DİNLIYORUM

1. ETKİNLİK: "Ata'm" marşının sözlerini okuyunuz. Daha sonra sözlerle ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazınız ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

ATA'M

İstiklâl güneş gibi, hür alınmda parıldar
Nabzımda ateş gibi, Fatihlerden bir kan var

Ata'm sen rahat uyu, yolcusunuz biz hürriyetin
Ata'm sen rahat uyu, bekçisiz cumhuriyetin

İnsanlıkla ün aldı, tarihinde bu millet
Atamdan eser kaldı, ülkümüz cumhuriyet

Ata'm sen rahat uyu, yolcusunuz biz hürriyetin
Ata'm sen rahat uyu, bekçisiz cumhuriyetin

"Ata'm" marşını arkadaşlarınızla birlikte söyleyiniz. Marşı seslendirirken "hızına" ve "gürlüğüne" dikkat ediniz.

ATA'M

Ziya Aydıntan

2. ETKİNLİK: Onuncu Yıl Marşı'nı arkadaşlarınızla birlikte seslendiriniz.

ONUNCU YIL MARŞI

Söz: Behçet Kemal Çağlar
Faruk Nafiz Çamlıbel
Müzik: Cemal Reşit Rey

Çabuk

1. Çıkık a çıkık a luy la on yıl da her sa vaa tan
2. Bir luy da ku lu lu lu lu gıc ri li si bu la rız.
On yıl da on beş mil yon genç ya rır nk her yaş tan
Ka ran lı gun üs tu ne gü neş gi bi do ga rız.
Baş ta bu nün dün ya nın say dı gi baş ku nın dan
Tür küz bu nün baş lar dan us nın a lan baş la rız.
De mör ağ lar la ör duk a na yur du dört baş lan
Ta rih ten on ce yar dik la rih ten son ra la rız.
Türk üz Cuni hu ri ye tin göğ sa mız tunç si pe ri.
Tür ke dur mak ya raş maz. Türk on de Türk j le ri i le ri.

21

Cumhuriyetin 10. yılını yazılmış olan "Onuncu Yıl Marşı"nın yazıldığı dönem göz önünde bulundurularak marşta anlatılmak istenen duygu ve düşünceleri yazınız.

22

2. ETKİNLİK

Atatürk'ü konu alan marşlar ve şarkılar öğrencilere CD'den dinletilir. Marşlar ve şarkılar dinletilmeden önce sözleri tahtaya yazılır, bildikleri marşlara eşlik etmeleri sağlanır.

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki marşın sözleri şiir olarak öğrencilere okutulur ve yansılama tekniği ile öğretilir. Ardından çalgı ile eşlik edilerek marşı söylemeleri sağlanır.

ONUNCU YIL MARŞI

Söz: Behçet Kemal Çağlar
Faruk Nafiz Çamlıbel
Müzik: Cemal Reşit Rey

Çabuk

1. Çıkık nk a çıkık a luy la on yıl da her sa vaa tan
2. Bir luy da ku lu lu lu lu gıc ri li si bu la rız.
On yıl da on beş mil yon genç ya rır nk her yaş tan
Ka ran lı gun üs tu ne gü neş gi bi do ga rız.
Baş ta bu nün dün ya nın say dı gi baş ku nın dan
Tür küz bu nün baş lar dan us nın a lan baş la rız.
De mör ağ lar la ör duk a na yur du dört baş lan
Ta rih ten on ce yar dik la rih ten son ra la rız.
Türk üz Cuni hu ri ye tin göğ sa mız tunç si pe ri.
Tür ke dur mak ya raş maz. Türk on de Türk j le ri i le ri.

4. ETKİNLİK

"Atatürk" marşının sözleri şiir olarak öğrencilere okutulur ve yansılama tekniği ile öğretilir. Ardından çalgı ile eşlik edilerek marşı söylemeleri sağlanır.

2. ETKİNLİK: Atatürk Marşı'nı arkadaşlarınızla birlikte seslendiriniz.

ATATÜRK MARŞI

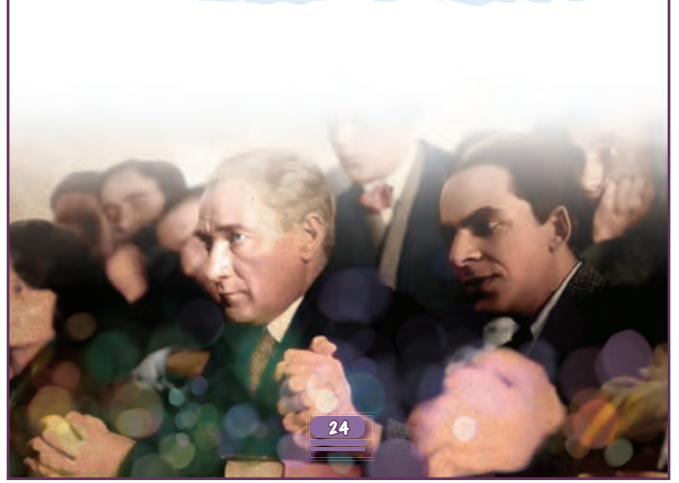
Metin Tufan

Orta

Ba nı do lu dı ş le ye I ş k tu tu
yor A ta'm Ö r nek s in sen b iz le re
yor A ta'm Ö r nek s in sen b iz le re
Ba nı sen de dir A ta'm Kar deş ta'm Dün ya
Sev gi sen de dir A ta'm Kar deş ta'm Dün ya
yı ay dın la tan B u yük ö n der
yü ce Türk Türk lü gü ya ş a ta cak
Genç ler bi ziz A ta türk dün ya türk

23

"Atatürk" marşında anlatılmak istenen duygu ve düşünceleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

24

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ATATÜRK MARŞI

Söz ve Müzik: Metin Tufan

Orta

Ba nı do lu dı ş le ye I ş k tu tu
yor A ta'm Ö r nek s in sen b iz le re
yor A ta'm Ö r nek s in sen b iz le re
Ba nı sen de dir A ta'm Kar deş ta'm Dün ya
Sev gi sen de dir A ta'm Kar deş ta'm Dün ya
yı ay dın la tan B u yük ö n der
yü ce Türk Türk lü gü ya ş a ta cak
Genç ler bi ziz A ta türk dün ya türk

Öğrencilerin toplum hayatında önemli yer tutan ve Atatürk'ü konu alan marşlarımızı söylerken gösterdikleri performanslarını nota, ritim, hız ve gürlük basamaklarına uygunluk bakımından değerlendiriniz. Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz.

Notlarım

Öğrenme Alanı: D. MÜZİK KÜLTÜRÜ**İlgili Kazanımlar**

D.6. Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini öğrenmeye istekli olur.

D.5. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde Türk müziğinin gelişmesine verdiği önemi açıklar.

Süre: 40' + 40'

Araç ve Gereç: Atatürk'ün müzik ve sanatla ilgili sözlerinden oluşan dokümanlar, görseller, sevdiği şarkı ve türküler, CD, mp3 çalar, vb.

Ders Öncesi Hazırlık

Öğretmen Hazırlığı: Atatürk'ün Türk müziğine ilişkin yapmış olduğu konuşma metni tahtaya yazılır. Müzik ve sanatla ilgili Atatürk görselleri sınıf panolarına asılır.

Öğrenci Hazırlığı: Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin düşünce ve görüşlerine yönelik öğren-cilerden araştırma yapmaları istenir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ**1. ETKİNLİK**

Öğretmen, Atatürk'ün şu sözlerini hatırlayalım “Beyler, şu gördüğünüz küçük sazın bağrında bir milletin kültürü dile geliyor. Bir milletin kültür ve sanat hareketlerini ve seviyesini, millî geleneklerine bağlı kalarak medeni dünyanın kendisine ayak uydurmaya mecbur olduğumuzu unutmamalıyız. Bu küçük sazın bağrından kopan nağmeleri, bu istikamette geliştirmeye ve değerlendirmeye ehemmiyet ve kıymet verilmelidir.” diyerek derse başlar. Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesiyle ilgili fikirlerinin bize büyük bir ışık tuttuğu ve bu meşalenin ışığı altında yapmamız gereken çok şeyler olduğu vurgulanır. Sonra öğrencilerden Atatürk'ün “Beyler, şu gördüğünüz küçük sazın bağrında bir milletin kültürü dile geliyor” sözüyle ne anlatmak istediğini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

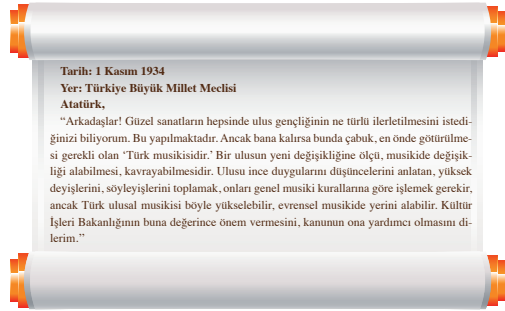
2. ETKİNLİK

Atatürk'ün; 1 Kasım 1934 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde, meclis kürsüsünden, Türk müziğinin gelişmesine ilişkin konuşması sınıfta öğrenciler tarafından okunur.

5- ATATÜRK'ÜN TÜRK MÜZİĞİNE VERDİĞİ ÖNEM

1. ETKİNLİK: Atatürk bir konuşmasında; “Beyler, şu gördüğünüz küçük sazın bağrında bir milletin kültürü dile geliyor.” sözünü söylemiştir. Bu sözde ne anlatmak istediğini aşağıdaki boşluğa yazınız.

2. ETKİNLİK: Aşağıda Atatürk'ün 1 Kasım 1934'te Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yapmış olduğu konuşmayı dikkatli bir şekilde okuyunuz.

25

“Arkadaşlar! Güzel sanatların hepsinde ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğinizi biliyorum. Bu yapılmaktadır. Ancak bana kalırsa bunda çabuk, en önde götürülmesi gerekli olan Türk musikisidir. Bir ulusun yeni değişikliğine ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir. Ulusu ince duygularını düşüncelerini anlatan, yüksek deyişlerini, söyleyişlerini toplamak, onları genel musiki kurallarına göre işlemek gerekir, ancak Türk ulusal musikisi böyle yükselebilir, evrensel musikide yerini alabilir. Kültür İşleri Bakanlığı'nın buna değerince önem vermesini, kanunun ona yardımcı olmasını dilerim.”

Atatürk'ün yıllar önce söylediği bu sözleriyle, Türk musikisinin sağlam temeller üstünde geliştirilmesinde, temel ilkeyi tespit ettiği bu musikinin layık olduğu biçimde, çağdaş medeniyet kurallarına göre gelişmesini istediği anlatılır, düşünce ve görüşler öğrencilerle sınıfta paylaşılır.

Atatürk'ün 1 Kasım 1934 günü mecliste yapmış olduğu bu konuşmasından yola çıkarak öğrencilerin belirtilen boşluğa duygu ve düşüncelerini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik).

3. ETKİNLİK

Atatürk’ün çok sevdiği Türk müziği eserlerinden olan “Yangın Olur Biz Yangına Gideriz” türküsü mp3 çalardan öğrencilere dinletilir. Ardından türkünün sözleri okutulur ve kulaktan yansılama yöntemi ile öğretilerek söylenir.

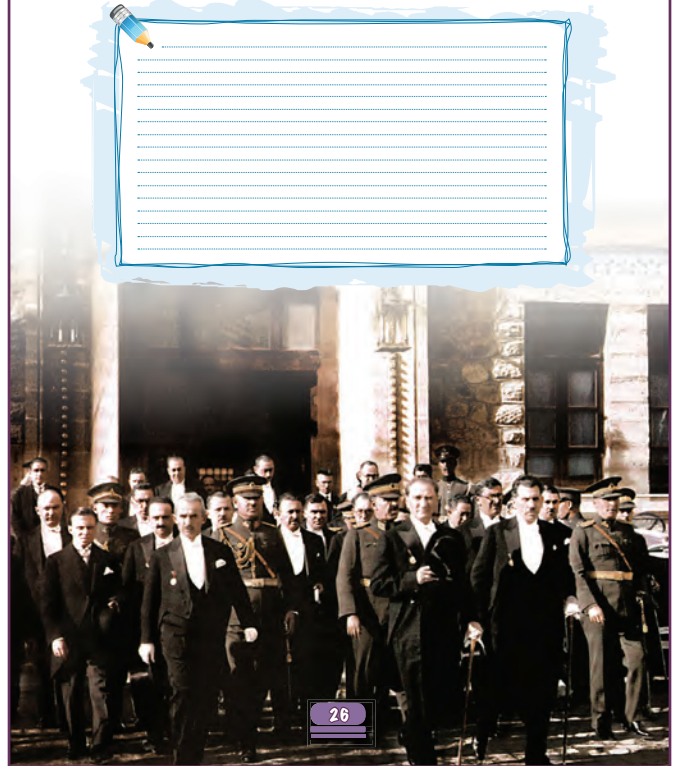
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işlenişi sırasında ve etkinliklerde sorulan sorulara verdikleri cevapları doğruluk ve konuya uygunluk bakımından değerlendiriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntem ve etkinlikleri kullanarak konu tekrarı yapabilirsiniz.

Notlarım

[illegible]

Atatürk'ün 1 Kasım 1934 günü mecliste yapmış olduğu konuşmasından yola çıkarak aşağıya bu konudaki duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

3. ETKİNLİK: Aşağıda verilen "Yangın Olur Biz Yangına Gideriz" türküsünü seslendiriniz.

YANGIN OLUR BİZ YANGINA GİDERİZ

Türkü
Yöresi: İstanbul

Öğrenme Alanı: C. MÜZİKTE YARATICILIK

İlgili Kazanım: C.2. Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.

B.1 → C.2

Uyarı: Ritim eşliği, öğrenilen ölçü sayısı ve nota değerleri ile sınırlı olmalıdır.

İlgili Kazanım: C.5. Farklı ve tekrarlanan motiflerden oluşan ritim kalıpları oluşturur.

B.1 → C.5

Uyarı: Farklı ve tekrarlanan motiflerden oluşan ritim kalıpları oluşturulmalıdır.

Uyarı: Ritim kalıbı oluşturulurken; $m_1 + m_2 + m_1 + m_3 + m_1$ motifsel dizilimi dikkate alınabilir. (m= motif)

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Davul, ritim çubukları, tef, marakas vb. vurmali çalgılar

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Öğrencilere, biçim ve motifle ilgili aşağıdaki bilgiler verilerek derse giriş yapılır.

Bir müzik eserinin yapısına, kuruluşuna, o müzik parçasının biçimi denir ve her müzik eseri kuruluşuna göre bir biçime sahiptir.

Bir müzik eserinin yapısını, biçimini anlamamanın önemi şunlardır:

- Bestecinin, ezgi kesitleri arasında denge kurmasını ve ezgide bütünlük sağlamasını sağlar.
- Yorumcunun, eserin yapısını anlamasını ve doğru yorum yapmasını sağlar.
- Dinleyicinin, müziği daha iyi kavramasını sağlar.

O hâlde bir müzik eserinin biçimi, bestelenmesinden tüketilmesine kadar önem taşımaktadır.

Müzik biçimini oluşturmaya yarayan öğeler vardır. Bunlara biçim öğeleri denir. Müzik parçalarının biçim öğeleri: nota, motif, cümle ve dönemdir. Biz bu derste anlamlı en küçük yapı taşı olan motifi öğreneceğiz. Motif, küçük bir ezgi kesitidir ve kendine özgü ritimsel ve ezgisel özellikler taşır. Motifler 2 ölçü, 3 ölçü ve 4 ölçü uzunluğunda olabilir. 2 ve daha fazla motifin bir araya gelmesi cümleleri oluşturur.

6- BENİM RİTİM KALIBIM

1. STADYUM: Aşağıdaki ritim kalıbı dört motiften oluşmaktadır. Her motifi aynı bir ritim çalgısıyla (tef, marakas, kazık, zil vb.) seslendiriniz.

2. STADYUM: Sınıfındaki arkadaşlarınızla dört grup oluşturunuz. Kendi grup arkadaşlarınızla birlikte aşağıda verilen süre değerlerini kullanarak 2/4' lük ölçü sayısında 2 ölçülük bir ritim kalıbı oluşturunuz ve öğretmeninize veriniz. Sizin ve diğer grupların oluşturduğu ritim kalıplarını öğretmeninizin yaptığı sıralamayla aşağıdaki ritim çizgisine yazınız. Ritim çalgıları veya beden perküsyonu kullanarak ritim kalıbını seslendiriniz.

28

3. STADYUM: Aşağıda verilen türküye farklı ve tekrarlanan motiflerden oluşan bir ritim eşliği oluşturarak türküyü birlikte seslendiriniz.

SARAY YOLU

Türkü
Yöresi: Elâzığ

29

nota → motif → cümle → dönem → müzik eseri

Bugünkü derste, müzik parçalarının biçim öğelerinden olan motifleri tanıyarak farklı ve tekrarlanan motiflerden oluşan ritim kalıpları oluşturulacağı söylenerek derse geçilir.

1. ETKİNLİK

Öğrencilerin aşağıdaki ritim kalıbının her motifini ayrı bir ritim çalgısıyla seslendirmeleri sağlanır.

2. ETKİNLİK

Sınıf 4 gruba ayrılır. Her grup öğrendikleri süreleri kullanarak 2/4'lük ölçü sayısında 2'şer ölçülük ritim kalıbı oluşturur. Ritim kalıbını oluştururken dördlük, sekizlik ve on altılık notalardan, dördlük ve sekizlik suslardan yararlanılır. Oluşturduğu ritim kalıbını tahtaya yazması için öğretmenine verir. Her grubun verdiği ritim kalıpları öğretmen tarafından bir sıralama yapılarak tahtaya yazılır. Öğretmenin yapmış olduğu sıralamaya göre gruplar kendi motiflerini seslendirir. Seslendirirken her grup ayrı bir ritim çalgısı veya beden perküsyonu kullanır.

Örneğin;

- m1 → alkışla vurma → marakas
 m2 → parmak şıklatma → trampet
 m3 → dize vurma → tef
 m4 → göğüse vurma → zil

3. ETKİNLİK

“Saray Yolu” türküsü birlikte seslendirilir. Öğretmen rehberliğinde sınıfça ezgiye uygun farklı ve tekrarlanan motiflerden oluşan bir ritim eşliği oluşturulur. Sınıfın bir bölümü türküyü seslendirirken diğer bölümü oluşturulan ritim eşliğini çeşitli vurmali çalgı veya beden perküsyonu kullanarak türküyü eşlik eder.

SARAY YOLU

Türkü
Yöresi: Elazığ

Orta

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işlenişi sırasında göstermiş oldukları performansı değerlendirmek için aşağıdaki ölçütleri kullanabilirsiniz. Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntem ya da etkinlikler kullanabilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. Müzik eserlerinin biçimini kendi cümleleriyle doğru şekilde ifade etti.
2. Müzik eserlerinin biçim öğelerini doğru ve eksiksiz şekilde sıraladı.
3. Biçim öğelerinden motifleri kendi cümleleriyle doğru şekilde ifade etti.
4. Farklı ve tekrarlanan motiflerden ritim kalıplarını doğru şekilde oluşturdu.

Notlarım

Öğrenme Alanı: C. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİ-LENME

İlgili Kazanım: B.4 Çalgı ve çalgı topluluklarını ayırt eder.

Uyarı: Çalgı ve ses topluluklarının tanıtımında mutlaka görsel, işitsel materyallerden yararlanılmalıdır (CD, VCD, DVD, mp3 çalar vb).

B.3 → B.4

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Türk ve batı müziği çalgılarının seslerini ayırt edebileceği CD veya mp3 çalar, çalgı ve çalgı toplulukları ile ilgili görseller, çeşitli ritim çalgıları

Ders Öncesi Hazırlık

Öğretmen Hazırlığı: Çalgı ve çalgı toplulukları ile ilgili görseller sınıf panosuna asılır. Varsa ritim çalgıları getirilir.

Öğrenci Hazırlığı: Öğrencilerin ellerinde bulunan ritim çalgısı vb. getirmeleri istenir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere “Çalgı (müzik aleti) denildiğinde ne anlıyorsunuz?” sorusu sorularak derse başlanır. Alınan cevaplar doğrultusunda müzik yapmak için kullanılan aletlerin genel adına “çalgı” denildiği anlatılır. Ardından “Ailenizde veya çevrenizde çalgı çalmasını bilen var mı?” sorusu sorularak derse başlanır.

Aşağıdaki tablolarda verilen Geleneksel Türk Müziği ve Batı Müziği çalgılarının isimleri tahtaya yazılır. Öğrencilerden bu çalgıların hangi çalgı gruplarına ait oldukları sorularak çalgı grupları tablolarda görüldüğü gibi düzenlenir.

GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ ÇALGILARI

VURMALI ÇALGILAR	ÜFLEMELİ ÇALGILAR	TELLİ-TEZENELİ ÇALGILAR	YAYLI ÇALGILAR
-Davul	-Kaval	-Tambur	-Yaylı Tambur
-Def	-Zurna	-Bağlama	-Kemençe
-Darbuka	-Ney	-Ut	-Kabak Kemane
-Zil	-Tulum	-Kanun	
-Kaşık		-Tar	
-Bendir			

KLASİK BATI MÜZİĞİ ÇALGILARI

VURMALI ÇALGILAR	ÜFLEMELİ ÇALGILAR	TELLİ ÇALGILAR	YAYLI ÇALGILAR	TUŞLU ÇALGILAR
-Ksilofon	-Flüt	-Arp	-Keman	-Piyano
-Çelik üçgen	-Korno	-Gitar	-Viyola	-Org
-Timpani	-Trompet		-Viyolonsel	
-Def	-Tuba		-Kontrbas	
-Kastanyet	-Obua			
-Trampet	-Trombon			

7. ÇALGI TOPLULUKLARI

1. STANULUK: Aşağıda verilen resimlerin altındaki boşluğa, örnek resimde olduğu gibi çalgıların isimlerini yazınız.

Örnek:

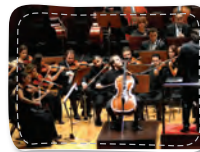

30

2. STANULUK: Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları uygun şekilde tamamlayınız.

- Geleneksel Türk müziği çalgılarımızdan “bağlama” ve “ut” çalgılar grubundandır.
- Batı müziği çalgılarından ve Telli çalgılar grubundandır.
- Keman, viyolonsel, kemençe çalgılar grubundandır.
- ve üflemeli geleneksel Türk müziği çalgılarımızdandır.
- Vurmalı Batı müziği çalgılarına ve 1 örnek verebiliriz.

3. STANULUK: Aşağıda resimleri verilmiş çalgı topluluklarını isimleri verilen müzik türleri ile eşleştiriniz.

Bando toplulukları

Pop müziği çalgı toplulukları

Geleneksel Türk müziği çalgı toplulukları

Caz müziği çalgı toplulukları

Çok sesli müzik çalgı toplulukları

Oda müziği çalgı toplulukları

31

Öğrenci Çalışma Kitabı 1 ve 2. etkinlikteki uygulamalarla öğrenci bilgileri pekiştirilir.

2. ETKİNLİK

Öğrencilere müzik türlerine göre oluşan çeşitli çalgı topluluklarının olduğu anlatılır ve çevrelerinde bu tür grupların olup olmadığı sorulur. Düşünceler sınıfta paylaşılır.

Müzik türlerine göre oluşan çeşitli çalgı toplulukları tahtaya yazılarak sınıflandırılır ve görsellerle desteklenir. Bu topluluklar;

1. Bando Toplulukları

Nefesli ve vurmali çalgılardan oluşan çoğunlukla törenlerde kullanılan çalgı topluluğudur. Bandolar genellikle marşlar seslendirirler.

2. Pop Müziği Çalgı Toplulukları

Pop müziği çalgı toplulukları, pop müzik eserlerini seslendirmek üzere oluşturulan topluluklardır. Pop müziği çalgı topluluklarında her türlü vurmalı, nefesli, telli, elektronik çalgılar kullanılabilir. Klavye (org), gitar, bateri, elektrogitar vb. çalgılar ön plandadır.

3. Caz Müziği Çalgı Toplulukları

Caz müziği çalgı toplulukları, caz müziklerini seslendirmek üzere oluşturulan topluluklardır. Caz müziği çalgı topluluklarında genellikle saksafon, trompet, klarnet, trombon, piyano, kontrbas, gitar gibi çalgılar kullanılır. Caz müziğinin en büyük özelliği bestelenmiş eserlerin yanı sıra doğaçlama olarak da müzik yapılmasıdır.

4. Oda Müziği Çalgı Toplulukları

Klasik Batı müziği türlerini seslendirmek üzere oluşturulan küçük topluluklardır. Bu topluluklar en az iki, en çok on çalgı ile oluşturulur. Oda müziği topluluğundan bazıları şöyle sıralanabilir:

- İkili (düo): Keman-piyano, obua-flüt gibi iki çalgıdan oluşur.
- Üçlü (trio): Keman-viyola-viyolonsel vb. üç çalgıdan oluşur.
- Dörtlü (kuartet): İki keman, viyola, viyolonsel, vb. dört çalgıdan oluşur.

5. Geleneksel Türk Müziği Çalgı Toplulukları

Geleneksel Türk müziği çalgı toplulukları, iki gruba ayrılırlar. Bunlar;

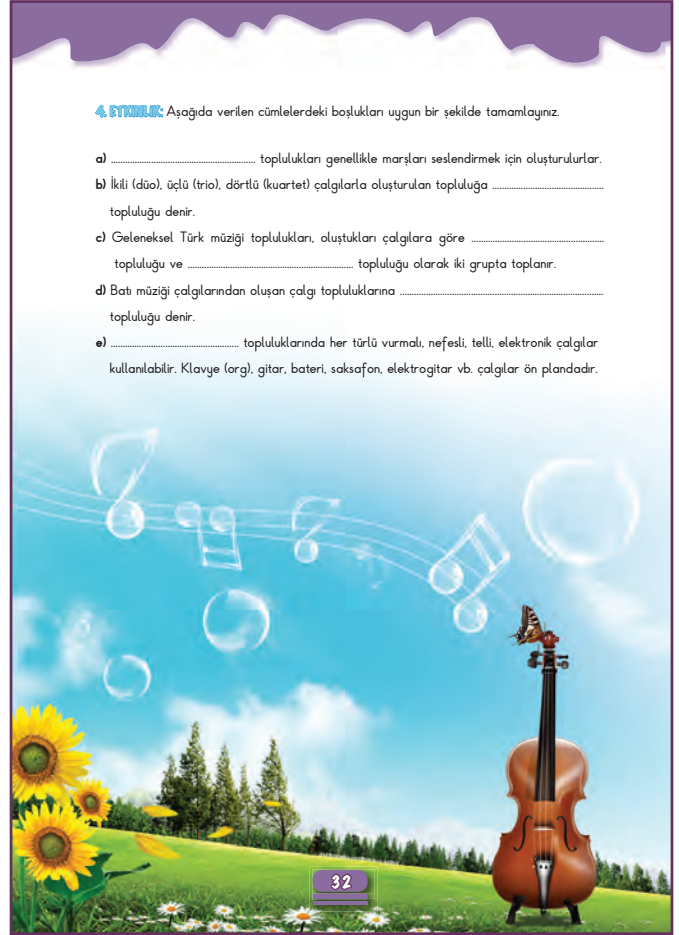
- 1) Türk Halk Müziği çalgı toplulukları (davul, kaval, zurna, kaşık, bendir, ney, bağlama, kabak kemane, kemençe, zil, tar, tulum vb.).
- 2) Klasik Türk müziği çalgı toplulukları (Klasik Türk Musikisi), (ut, kanun, keman, def, darbuka, tambur, yaylı tambur vb.).

6. Klasik Batı Müziği Çalgı Toplulukları

Klasik Batı müziğinin eserlerini seslendirmek üzere oluşturulan çalgı topluluklarıdır. Bu topluluklarda genel-

4. ETKİNLİK: Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları uygun bir şekilde tamamlayınız.

- a) toplulukları genellikle marşları seslendirmek için oluşturulur.
- b) İki (düo), üçlü (trio), dörtlü (kuartet) çalgılarla oluşturulan topluluğa topluluğu denir.
- c) Geleneksel Türk müziği toplulukları, oluşturulan çalgılara göre topluluğu ve topluluğu olarak iki grupta toplanır.
- d) Batı müziği çalgılarından oluşan çalgı topluluklarına topluluğu denir.
- e) topluluklarında her türlü vurmali, nefesli, telli, elektronik çalgılar kullanılabilir. Klavye (org), gitar, bateri, saksofon, elektro gitar vb. çalgılar ön plandadır.

likle yaylı, üflemeli ve vurmali çalgılar kullanılmaktadır. Senfoni orkestraları ve filarmoni orkestraları bu topluluklara örnektir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işlenişi sırasında ve etkinliklerde sorulan sorulara verdikleri cevapları doğruluk ve konuya uygunluk bakımından değerlendiriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntem ve etkinlikleri kullanarak konu tekrarı yapabilirsiniz.

Notlarım

Öğrenme Alanı: C. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİ-LENME

İlgili Kazanım: B.3. İnsan sesi ve ses topluluklarını ayırt eder.

Uyarı: Kadın (alto, mezzosoprano, soprano), erkek (bas, bariton, tenor) ve çocuk sesleri açıklanmalı ve bu seslerden oluşan topluluklar tanıtılmalıdır.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Farklı ses gruplarından oluşmuş koro ve solo kayıtlarını içeren CD

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

İnsan sesinin oluşumu konusu 6. sınıfta işlenmişti. Öğrencilere “İnsan sesi nasıl oluşur?” sorusu yöneltilerek bu konunun hatırlanması sağlanır ve kısaca insan sesinin oluşumu tekrar edilir. Daha sonra öğrencilerden çevresindeki insanların seslerini düşünmeleri istenir ve herkesin sesinin farklı kalınlıklarda olduğunu farkına varmaları sağlanarak ve bu durumun ses tellerinin uzunluk ve kalınlık farklarından kaynaklandığı söylenir. İnsan sesleri kalınlık-inceliklerine göre farklı isimler alırlar. Bu isimleri Öğrenci Çalışma Kitabındaki 1. etkinliği yaptırarak yazdırınız.

2. ETKİNLİK

İnsan ses grupları ile ilgili bilgiler verildikten sonra korolarla ilgili aşağıdaki bilgiler verilir.

• Şarkı söylemek amacıyla oluşturulan insan sesi topluluğuna koro denir.

• Korolar yaşlara ve cinsiyete göre sınıflandırılırlar.

Yaşlara göre

- Çocuk koroları
- Gençlik koroları
- Yetişkin koroları

Cinsiyete göre

- Kadın koroları
- Erkek koroları
- Karma korolar

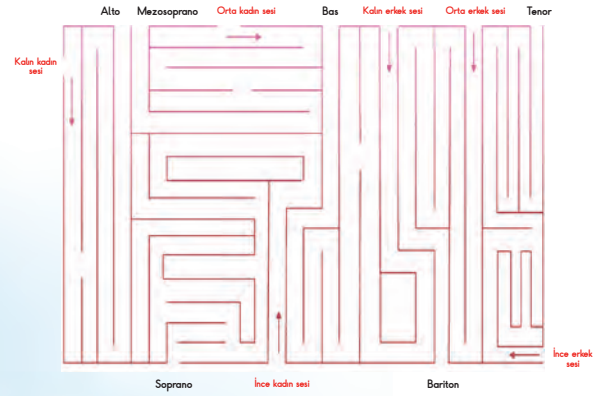
Çocuk koroları; mutasyon dönemine girmemiş 6-12 yaşları arasındaki bireylerin oluşturduğu korolardır. İlköğretim okul ve sınıf koroları ile TRT Çocuk Korusu, çocuk korolarına birer örnektir ve genellikle tek sesli eserleri seslendirirler.

Gençlik koroları; mutasyon dönemini tamamlamış çoğunlukla lise ve üniversite öğrencilerinden oluşan korolardır. Bu korolar tek sesli ve çok sesli eserleri seslendirebilirler.

8- İNSAN SES GRUPLARINI ÖĞRENİYORUM

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki labirente kadın ve erkek ses gruplarını bulunuz ve alttaki noktalı yerlere yazınız.

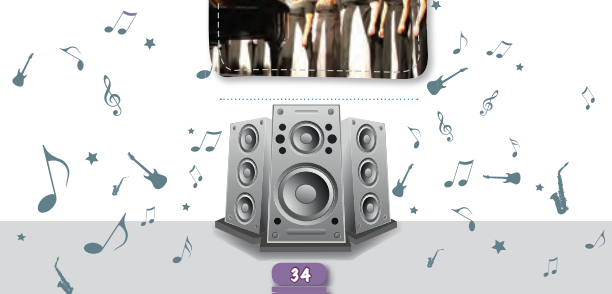

Kadın Sesleri	Erkek Sesleri
Kalın kadın sesi →	Kalın erkek sesi →
Orta kadın sesi →	Orta erkek sesi →
İnce kadın sesi →	İnce erkek sesi →

33

2. ETKİNLİK: Öğretmeninizin dinleteceği korolardan yola çıkarak koro türlerini ait oldukları resimlerin altına yazınız.

34

Yetişkin koroları; yetişkin kadın ve erkek seslerinin oluşturduğu korolardır. Bu korolar tek sesli ve çok sesli eserleri seslendirebilirler.

Kadın koroları; sadece yetişkin kadın seslerinden oluşan korolardır. Bu korolar tek sesli ve çok sesli eserleri seslendirebilirler.

Erkek koroları; sadece yetişkin erkek seslerinden oluşan korolardır. Bu korolar tek sesli ve çok sesli eserleri seslendirebilirler.

Karma korolar; kadın ve erkek seslerinin oluşturduğu korolardır. Bu korolar, en kapsamlı tek sesli ve çok sesli eserleri seslendirebilir.

Öğrencilere Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlikteki resimlere uygun örnekleri dinleterek resimlerdeki koroların türlerini yazdırınız.

3. ETKİNLİK

Aşağıdaki şarkı sınıfla birlikte seslendirilir. Sınıftaki öğrencilerin de bir koro olduğu hatırlatılarak şarkının güzel ve birlikte söyleme kurallarına uyarak seslendirilmesi istenir.

GÜZEL ANADOLU

Söz ve Müzik: Hasan Toraganlı

Orta

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işleniş sırasında göstermiş oldukları performansı değerlendirmek için aşağıdaki ölçütleri kullanabilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. İşleniş sırasında sorulan soruları doğru şekilde yanıtladı.
2. Koroları doğru şekilde sınıflandırdı.
3. Kadın, erkek ve çocuk seslerini doğru şekilde sınıflandırdı.

Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki şarkı birlikte seslendiriniz.

GÜZEL ANADOLU

Hasan Toraganlı

Orta

Notlarım

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA
İlgili Kazanım: A.3. Düzeyine uygun çok sesli eserler seslendirir.

Uyarı: Üç sesli ve dört sesli basit kanon örnekleri verilmelidir.

Uyarı: Müzikte çok sesliliğin önemi vurgulanmalıdır.

Uyarı: Çok sesli verilecek şarkılar, basit iki sesli eserler olup, genellikle “Ostinato” eşlik biçiminde olmalıdır.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Çeşitli ritim çalgıları, çok sesli eserlerden örneklerin yer aldığı CD

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Çok sesli müziğin önemini vurgulamak için aşağıdaki yazı okunarak derse giriş yapılır.

“Çok sesli müzik, toplum hayatında özgürlüğün, demokrasinin, cumhuriyetin ve yaşamdaki çok sesliliğin müzikteki karşılığıdır.

Evrenseldir; çünkü hiçbir inanca, ulusa, kültüre, dile, ait olmaksızın, yalnızca seslerin uyumundan elde edilir. Bütün insanların farklı duygu ve düşüncelerini, üzüntülerini, sevinçlerini ve çatışmalarını, sesler evreninin barış ortamı içerisinde, bir uyum yaratacak biçimde seslendirmeleridir çok sesli müzik.

Geleneksel dayatmacı yönetimler altında yaşayan eski ve ortaçağ'dan kalma toplumların, aklın ve bilimin çok sesliliğin egemen olduğu aydınlanma döneminde demokratik toplumlara dönüşümlerinin müziğidir çok sesli müzik.

Onun için, çok sesli müzik eğitiminin yaygınlaşmadığı toplumlarda, bireyler arasındaki ilişkilerde uyum sağlanamayacağından ister istemez çok sesli olması gereken demokrasi de kolay kolay kökleşemez.

Atatürk ülkemizde çok sesli müziğin sağlam temellerini atarken işte bunu bilerek bu işe önem vermişti.”

Çok sesli müziğin önemini vurgulayan bu yazı okunduktan sonra çok sesli müzikle ilgili örnekler CD'den dinletilir ve böylece derse giriş yapılır.

1. ETKİNLİK

Sınıf iki gruba ayrılır. Gruplardaki öğrencilerden çeşitli ritim çalgıları dağıtılarak veya beden perküsyonu ile aşağıdaki ritim kalıplarını seslendirmeleri istenir.

Öğretmen tarafından bu örnekler çoğaltılabilir veya geliştirilebilir.

2. ETKİNLİK

Sınıf iki gruba ayrılarak aşağıdaki iki sesli çalışmanın öğrenciler tarafından çalgılarıyla seslendirmeleri sağlanır.

9- MÜZİKTE ÇOK SESLİLİK

1. ETKİNLİK: Aşağıda verilen ritim kalıplarını öğretmenin rehberliğinde ritim çalgılarınızla seslendiriniz.

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki iki sesli ezgiyi çalgınızla seslendiriniz.

EZGİ

Metin Çelik-Barış Arda Şendağ

36

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki üç sesli kanonu öğretmenin yardımı ile seslendiriniz.

TABİATIN DİLİ

(Üç sesli kanon)

Uyarılma: Fikr Canselen

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki dört sesli kanonu öğretmenin yardımı ile seslendiriniz.

ATATÜRK'ÜM

(Dört sesli kanon)

Selçuk Yıldırım-Besim Akkış

37

EZGİ

Yavaş

Metin Çelik-Barış Arda Şendağ

3. ETKİNLİK

Sınıftaki öğrencileri üç gruba ayırarak aşağıdaki üç sesli kanonun öğrencilerin sesleriyle veya çalgılarıyla seslendirmeleri sağlanır.

TABİATIN DİLİ
(Üç sesli kanon)

Çabuk

Uyarlama: Faik Canselen

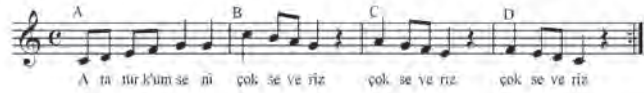
4. ETKİNLİK

Sınıftaki öğrencilerin dört gruba ayrılarak aşağıdaki dört sesli kanonu çalgılarıyla seslendirmeleri sağlanır.

ATATÜRK'ÜM
(Dört sesli kanon)

Orta

Söz ve Müzik: Selçuk Yıldırım-Besim Akkuş

5. ETKİNLİK

Yandaki “Yangın Var” isimli dört ezgili dem ve bir solo ezgiden oluşan çok sesli şarkı birlikte seslendirilir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin performanslarını işleniş sırasında etkinliklere aktif olarak katılımları bakımından değerlendiriniz.

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki “Yangın Var” isimli bir solo ve dört sesli eşlikten oluşan şarkıyı birlikte seslendiriniz. Eşlik eden grupların hafif, soloğu söyleyenin biraz daha kuvvetli olmasına dikkat ediniz.

YANGIN VAR

Aktarma Ezgi
Söz: Mahiye Morgül

3. Merdivene çıkıyor, bebeği kurtarıyor. Brandayı açıyor, insanlar atılıyor.
İtfaiyeci çok cesur yangını söndürüyor. İtfaiyeci çok cesur yangını söndürüyor.

38

YANGIN VAR

Aktarma Ezgi
Söz: Mahiye Morgül

Orta

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

İlgili Kazanım: B.2. Müzikte dizileri tanıır.

Uyarı: Söz konusu diziler; belirtilen tonal ve makamsal dizilerle sınırlıdır.

Uyarı: Bu sınıf düzeyinde; “Do majör” ve “La minör” dizi verilmelidir. Ancak bu dizilerin öğretimi, kuramsal boyutta tonalite/majör-minör kavramlarına girilmeden sadece dizi boyutunda olmalıdır.

Uyarı: Bu sınıf düzeyinde, makamsal dizilerden tampere sisteme uyarlanmış; “Hüseyni”, “Nihavent” ve “Kürdi” makamlarına ait diziler verilmelidir. Ancak bu dizilerin öğretimi, kuramsal boyutta makam kavramlarına girilmeden sadece dizi boyutunda olmalıdır. Bu makamlar sadece şarkılarda değil türkülerle de verilebilmeli ve seçilen şarkı, türkü örnekleri çocukların ses sınırlarına ve düzeylerine uygun olmalıdır.

Uyarı: Makamsal nitelikli eserlerin seslendirilmesinde, çocuğun ses gelişim süreci göz önünde bulundurularak; mutlaka gerekli göçürüm/transpozeler yapılmalıdır.

B.1 → B.2

Süre: 40' + 40' + 40'

Araç ve Gereç: “Neşeli Ol” ve “Kırlara Doğru” şarkılarının notaları ile “Sarı Mendil”, “Hey Güzeller” türkülerinin ve “Ezgi-1,2,3,4” ezgilerinin notaları, “Hüseyni”, “Nihavent” ve “Kürdi” makamlarında örnek şarkıların olduğu CD, mp3 çalar vb.

Ders öncesi hazırlık: Tahtaya do majör, la minör dizileri ile, “Hüseyni”, “Nihavent” ve “Kürdi” makam dizileri yazılır.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Hüseyni makamı dizisi

Nihavent makamı dizisi

Kürdi makamı dizisi

10- MÜZİKTE DİZİ KAVRAMI VE MAKAMLAR

1. STADAK: Aşağıdaki “do” dizisinin seslerinden oluşan “Neşeli Ol” şarkısını blok flütünüzle çalınız ve söyleyiniz.

NEŞELİ OL

Ziya Aydıntan-Saip Egüz

Çabuk

2. STADAK: Aşağıdaki “la” dizisinin seslerinden oluşan “Kırlara Doğru” şarkısını blok flütünüzle çalınız ve söyleyiniz.

KIRLARA DOĞRU

Ziya Aydıntan

Orta

39

3. STADAK: Aşağıda verilen “Sarı Mendil” türküsünü Hüseyni dizisinin makamsal özelliklerine dikkat ederek blok flütünüzle çalınız ve söyleyiniz.

SARI MENDİL

Türkü
Yöresi: Ergani

Orta

4. STADAK: Aşağıda verilen dizilerin isimlerini altlarındaki boşluklara yazınız.

a)

b)

c)

d)

40

1. ETKİNLİK

Öğrencilere daha önce öğrenmiş oldukları “Dizi” kavramı (inici, çıkıcı dizi) hatırlatılır.

Bu sınıfta verilmesi gereken “do majör” ve “la minör” diziler dizek üzerinde gösterilir. Diziler örnek şarkılarla pekiştirilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1 ve 2. etkinlik).

Do majör dizi

La minör dizi

2. ETKİNLİK

Öğrencilere CD veya mp3 çalardan “Hüseyini”, “Nihavent” ve “Kürdi” eserler dinletilerek bu makamlar hissettirilmeye çalışılır. Örneğin: “Sarı mendil”, “Kâtibim”, “Uzun İnce Bir Yoldayım” vb.

“Hüseyini”, “Nihavent” ve “Kürdi” makam dizileri dizek üzerinde gösterilir (Bu makamlara yönelik dizi sesleri öğrencilere tampere sisteme göre uyarlanmış olarak verilmelidir). Ardından Öğrenci Çalışma Kitabı 3, 4 ve 5. etkinliklerde bulunan “Sarı Mendil” ve “Hey Güzeller” türküleri ile “Ezgi-1, 2, 3, 4” birlikte çalınır ve söylenir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işleniş sırasında göstermiş oldukları performansı, örnek olarak verilen ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. İşleniş sırasında ve etkinliklerde sorulan soruları doğru cevapladı.
2. Örnek şarkıları o şarkılara ilişkin dizi seslerine uygun olarak çaldı.
3. Örnek şarkıları o şarkılara ilişkin dizi seslerine uygun olarak seslendirdi.
4. Verilen bir dizinin ismini doğru şekilde belirledi.
5. Verilen bir ezginin dizisini doğru şekilde belirledi.
6. Verilen bir ezginin makamını doğru şekilde belirledi.

Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntemler ve etkinlikler kullanarak konu tekrarı yapabilirsiniz.

5. ETKİNLİK

a) Aşağıdaki ezgilerin hangi diziler kullanılarak yazıldığını belirleyerek altındaki boşluğa yazınız.

EZGİ-1

Metin Çelik

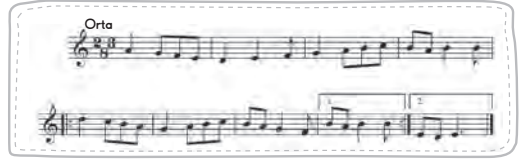
EZGİ-2

Aytekin Albuz

EZGİ-3

Aytekin Albuz

41

EZGİ-4

Aytekin Albuz

b) Aşağıda verilen “Hey Güzeller” türküsünün hangi dizide yazılmış olduğunu belirleyerek altındaki boşluğa yazınız ve türküyü seslendiriniz.

HEY GÜZELLER

Türkü
Yöresi: Sivas

2. Karşıda kavun yerler, biz de varsak ne derler?
Otursak biz de yesek, şu şunu sevmiş derler.
Hey güzeller güzeller, güzeller güzeller
Gerdana gül dizerler, dizerler dizerler.

42

Öğrenme Alanı:

C. MÜZİKTE YARATICILIK

D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

İlgili Kazanım: C.3. Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Konuşma” Öğrenme Alanı: Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. “Yazma” öğrenme alanı: Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazılı olarak ifade eder.

İlgili Kazanım: D.2. Uluslararası müzik türlerini tanıır

Uyarı: Klasik, caz, pop vb. müzikler üzerinde durulmalı ve bu müziklerin doğuşu, genel özellikleri hakkında öğrencilere bilgiler verilmelidir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Sosyal Bilgiler dersi, “Kültür ve Miras” Öğrenme Alanı, “Türk Tarihine Yolculuk” ünitesi: Osmanlı-Avrupa ilişkileri çerçevesinde kültür, sanat ve estetik anlayışındaki etkileşimi fark eder.

Süre: 40'+40'+40'

Araç ve Gereç: Besteci Dmitri Shostakovich'in “Jazz Süt Valtz No:2” isimli eserinin, çeşitli klasik müzik eserlerinin, Ulvi Cemal Erkin'in “Köçekçe” adlı eserinin, Enrico Macias'ın seslendirdiği “Je Suis Content Pour Toi” ve Seyyal Taner'in seslendirdiği “Son Verdim Kalbimin İşine” isimli şarkıların, Barış Manço'nun seslendirdiği “Gülpembe” isimli şarkının, Frank Sinatra'nın seslendirdiği “Fly me to the moon” veya jazz standartlarından bilinen eserlerden örneklerin, Kerem Görsev'in “Therapy” veya “One Way” isimli enstrümantal eserlerinden birinin bulunduğu CD

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Öğrencilere klasik Batı müziği ile ilgili aşağıdaki bilgiler verilir.

“Klasik Batı müziği, Avrupa kökenli olup en önemli özelliği çok sesli olmasıdır. Klasik Batı müziği tarihini beş döneme ayırmak mümkündür. Bunlar:

1. Rönesans Dönemi: Rönesans akımı 15. yüzyılda İtalya'da doğmuş ve Avrupa'ya yayılmıştır. Yaklaşık 100 yıllık bir zaman dilimini kapsamaktadır. Orta Çağ'ın sonuna kadar üstünlüğünü koruyan tek sesli müzik, yerini çok sesli müziğe bırakmıştır. 9. yüzyıldan beri gelişen

11- MÜZİK YAŞIYORUM

1. STANULUK: Dinlediğiniz Rus besteci Dmitri Shostakovich'in "Jazz Süt Valtz No: 2" isimli eseri ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. STANULUK: Dinlediğiniz Türk besteci Ulvi Cemal Erkin'in "Köçekçe" isimli eseri ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

43

vokal çok seslilik bu dönemde zirveye ulaşmıştır. İlk opera eseri bu dönemde bestelenmiştir. Din dışı müzikte önemli gelişmeler yaşanmıştır. Dönemin ünlü bestecileri Josquin Desprez, Orlande de Lassus, Giovanni Pierluigi da Palestrina ve Carlo Gesualdo'dur.

2. Barok Dönem: Bu akım 17. yüzyılda doğmuştur. Bu dönemde müzik stil olarak daha süslü bir anlatıma sahiptir. Din dışı müzikler daha önem kazanmıştır. Dönemin en ünlü çalgısı klavsendir. Bu dönemde vokal müziğin yanı sıra enstrümantal müzik de (sözsüz müzik) gelişmiştir. Müzik yazısı bu dönemde gelişme göstermiştir. Nota şekilleri gelişerek günümüz yazısına çok yakın bir duruma gelmiştir. Bugün kullanılan müzik terimleri ve kavramları çoğunlukla bu dönemde ortaya çıkmıştır. Rönesans döneminde gelişen armoni, Barok dönemde mükemmele ulaşmıştır. Orkestrasyon gelişerek senfonik orkestranın temeli atılmıştır. Kilise dizilerinin yerini majör minör diziler almıştır. Piyano bu dönemde icat edilmiştir. Dönemin ünlü bestecileri Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Arcangelo Corelli, Claudio Monteverdi, Henry Purcell, George Frideric Handel ve Georg Philipp Telemann'dır.

3. Klasik Dönem: Ünlü besteci Johann Sebastian Bach'ın ölümünden (1750), Ludvig van Beethoven'ın

ölümüne kadar (1827) geçen döneme müzik tarihinde klasik dönem denmektedir. Bu dönemde eserler barok döneme göre daha sade bestelenmişlerdir. Opera müziğine yeni anlayış getirilmiş, çalgı müziğinde önemli gelişmeler görülmüştür. Vurmalı çalgılarla birlikte nefesli çalgılar da gelişerek orkestraya katılmışlardır. Piyano daha da ön plana çıkmıştır. Dönemin ünlü bestecileri Ludwig van Beethoven, Franz Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Christoph Willibald Gluck ve Muzio Clementi'dir.

4. Romantik Dönem: 18. yüzyılın sonunda Almanya'da başlayan edebî romantizm bütün Avrupa'ya yayıldı. 19. yüzyılın ilk yarısında bu akımın müzik eserleri üzerindeki etkileri görülmeye başlanmıştır. Artık klasik sanatın mükemmeliyetçiliğinin yerini romantizm almıştır. Rönesansla başlayan gelişme tamamlanmış, müzik edebiyatın etkisi altına girerek vokal ve dramatik müzik egemen olmuştur. Senfonik şiir doğmuş, ulusal müzik okulları bu dönemde açılmıştır. Armoni sadece ezgiye eşlik olmakla kalmayıp başlı başına bir anlatım şekline dönüşmüştür. Dönemin ünlü bestecileri Franz Schubert, Gioacchino Rossini, Hector Berlioz, Franz Liszt, Felix Mendelssohn Bartholdy, Niccolò Paganini, Robert Schumann, Frederic Chopin, Johannes Brahms, Giuseppe Verdi, Richard Wagner, Aleksandr Borodin, Nikolay Rimski Korsakov, Peter İlyiç Çaykovski ve Antonin Dvorak'dır.

5. Çağdaş Dönem: Müzikte 1900'lerin başından günümüze kadar süre gelen döneme çağdaş dönem denir. Yeni bir yüzyılın başlamasıyla müzik de yeni bir döneme adım atmıştır. Bu dönemde bilinçli olarak müzikte her türlü sınır zorlanmıştır. Teknikte, ifadede, biçimde, stilde, içerikte ve özde tüm geleneksel kurallar değişime uğramıştır. Bu dönemde diğer dönemlerdeki gibi belli bir stil ya da kalıp yoktur. Çağdaş dönem besteci ve yorumcuların birbirinden etkilendikleri bir dönem değil, birbirinden tamamen bağımsız, gerçekçi ve ait oldukları kültürün kökenlerine inen sanatçıların çağı olmuştur. Dönemin ünlü bestecileri Richard Strauss, Gustav Mahler, Sergey Rahmaninov, Claude Debussy, Maurice Ravel, Bela Bartok, Igor Stravinski, Dimitri Şostakoviç, George Gershwin, Carl Orff'tur. Ayrıca Türkiye'de çok sesli müziğin başlaması da bu döneme rastlar. Önemli Türk bestecileri Cemal Reşit Rey, Ulvi Cemal Erkin, Ahmet Adnan Saygun, Necil Kazım Akses, Ferit Tüzün, Hasan Ferit Alnar, Muammer Sun, Selman Ada, Fazıl Say'dır.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki klasik müzik eserini birlikte seslendiriniz.

KAHRAMAN

Uyarılama

Müzik: George Frideric Handel

Orta

2. Bir ritimle kütülmüş zafere.
Bunu sesleriyle çalınan her yer.
Donandı taklarla peçenin yolları.
Her gözde gururlu bir sevinç patlası.
Bir ritimle kütülmüş zafere.
Bunu sesleriyle çalınan her yer.

44

Öğrencilere bu bilgiler verildikten sonra klasik müzikle ilgili etkinliklere geçilir.

1. ETKİNLİK

Öğrencilere Rus besteci Dmitri Shostakovich'in "Jazz Süit Valtz No: 2" isimli eseri dinletilir. Dinletilen eserden sonra öğrencilerden dinledikleri eserle ilgili duygu ve düşüncelerini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

2. ETKİNLİK

Öğrencilere Türk çağdaş müziğinin önemli bestecilerinden Ulvi Cemal Erkin'in "Köçekçe" isimli eseri dinletilir. Bu eserle ilgili duygu ve düşünceleri yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik).

3. ETKİNLİK

"Kahraman" isimli klasik müzik örneği öğrencilere kulaktan öğretilerek birlikte seslendirilir.

4. ETKİNLİK: Dinlemiş olduğunuz “Je Suis Content Pour Toi” ve “Son Verdim Kalbimin İşine” şarkılarıyla ilgili duygu ve düşüncelerinizi aşağıdaki boşluğa yazarak arkadaşlarınızla paylaşınız.

5. ETKİNLİK: Dinlemiş olduğunuz “Gülpembe” şarkısıyla ilgili duygu ve düşüncelerinizi aşağıdaki boşluğa yazarak arkadaşlarınızla paylaşınız.

6. ETKİNLİK: Dinlemiş olduğunuz jazz eseri ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi aşağıdaki boşluğa yazarak arkadaşlarınızla paylaşınız.

7. ETKİNLİK: Dinlemiş olduğunuz enstrümantal eser ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi aşağıdaki boşluğa yazarak arkadaşlarınızla paylaşınız.

45

KAHRAMAN

Uyarlama

Müzik: George Frideric Handel

Orta

Ey kah ra man gel se mi bek li yor.
Bu ün yurt min net le çok ya sa di yor.
Renk renk çi çek ler te her yer sü ren sin.
Bir ün ce za fer le san se rel se om.
Ey kah ra man gel se mi bek li yor.
Bu ün yurt min net le çok ya sa di yor.

2. Bir iltişimla kullansın zafer
Bori sesleriyle çınlasın her yer
Donandı taklarda geçtiğin yollar
Her gözde gururla bir sevinç parlar
Bir iltişimla kullansın zafer
Bori sesleriyle çınlasın her yer

Öğrencilere pop müzik ile ilgili aşağıdaki bilgiler verilir.

“Pop müzik kavramı genellikle popüler müzik kavramı ile karıştırılır. Ancak pop müzik, popüler müziğin bir alt grubudur. Her popüler olan müzik pop müzik değildir.

Pop müziğin belirgin bir özelliği ezgisinin sade olmasıdır. Ezgi sade olduğu sürece daha fazla akılda kalacak, herkes tarafından hatırlanıp söylenecek ve buna bağlı olarak daha fazla gündemde kalacaktır. Sade olan ezgi bir de zengin ritimlerle desteklenmişse o zaman söz ve ezginin değeri daha da azalacak ve eser dans edilmek için hazırlanan eğlenceli bir şarkı olacaktır. Bu durum pop müziğin ticari bir müzik türü olmasından dolayı önem taşımaktadır.

Pop müzik 1950’li yıllarda Amerika’da doğmuştur. Amerikan halkının etnik, dans ve hafif müzik şarkılarından doğmuş ve İngiltere’de büyük gelişme göstererek bütün dünya ülkelerine yayılmıştır.

Ülkemizde pop müziğin gelişimine bakacak olursak önceleri Türk şarkıcılar yabancı pop şarkılarını yazıldıkları dillerde söylemeye başladılar. Daha sonra bu tür şarkılara Türkçe sözler yazılarak yabancı ezgiler Türkçe sözlerle seslendirilmeye başlandı ve bunlara “aranjman” denildi. Aranjmanlardan sonra ezgileri bu yabancı şarkılara benzeyen şarkılar bestelenmeye başlandı. Sonrasında ise ezgisinin kaynağı geleneksel müziklerimizden gelen pop müzik eserleri bestelenmeye başladı. Bu gelişmeden sonra kendine özgü ürünlere sahip olan “Türk pop müziği” doğmuş oldu.”

Öğrencilere pop müzikle ilgili verilen bu bilgilerden sonra pop müzikle ilgili etkinliklere geçilir.

4. ETKİNLİK

Öğrencilere Enrico Macias’ın seslendirdiği “Je Suis Content Pour Toi” ve Seyyal Taner’in seslendirdiği “Son Verdim Kalbimin İşine” isimli şarkıları dinletilir. Bu iki şarkı ile ilgili duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 4. etkinlik).

5. ETKİNLİK

Öğrencilere Barış Manço’nun seslendirdiği “Gülpembe” isimli şarkısı dinletilir ve öğretmenin çalgısı eşliğinde seslendirmeleri sağlanır. Bu şarkı ile ilgili duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 5. etkinlik)

GÜLPembe

Söz: Barış Manço
Müzik: Ahmet Güneç

Orta

Öğrencilere Jazz müziği ile ilgili aşağıdaki bilgiler verilir.

“Jazz müziği 1880’lerde Amerika New Orleans’ta ortaya çıkmıştır. Kökeni aslen Afrika’ya dayanmaktadır. Sömürgecinin yaygın olduğu dönemlerde Amerika’ya köle olarak getirilen Afrikalılar, buraya kendi kültürlerine ait müzikleri de getirmişlerdir. Burada köle olarak çalışırken tarlalarda söyledikleri şarkılar jazzın temelini oluşturmuştur. 1920’lerin başında New York, Los Angeles ve Chicago’da gelişmiş ve dünyaya yayılmıştır.

Doğaçlama, jazz müziğinin önemli bir unsurudur. Doğaçlamanın kökeni yine Afrika’ya dayanmaktadır. Doğaçlama sırasında müzisyenler, melodilerin ritimleriyle oynarlar, vuruşlar biraz daha erken veya geç başlatılır veya vurulan bir nota bir kere yerine birden fazla çalınabilir. Benzeri şekilde bir nota başlatılır sonra yumuşatılır, sonra tekrar inanılmaz garip bir ses artışıyla yükseltilebilir. Bazen bütün cümleler ritmi belirginleştirmek için değişik şekillerde yerleştirilir. Bu “ritmik yer değiştirme” olarak bilinir.

Jazz müziğinde genellikle saksafon, trombon, trompet, klarnet gibi üflemeli çalgılar, gitar, bas gitar gibi mızraplı tezeneli çalgılar, davul ve perküsyon gibi vurmalı çalgılar, piyano gibi klavyeli çalgılar ve kontrbas gibi yaylı çalgılar kullanılır. Ancak kontrbas klasik müzikte kullanıldığı gibi yayla çalınarak değil, bas gitar gibi parmakla çalınmaktadır.

Yurdumuzda jazz’ın gelişimin bakacak olursak, Cumhuriyetin ilk yıllarından bu yana jazz müzik çok popüler olmasa da saygın yerini korumuştur. 1940’lı ve 1950’li yıllarda Türk jazzı kendi ustalarını yetiştirmekteydi. New York, Woodstock’taki efsanevi Creative Music Studio’da verdiği dersler ve konserlerle dünya çapında iz bırakmış bir müzik bilgisi İsmet Sıral ve Türkiye’nin ilk Jazz müziği yorumcusu ünvanına sahip dünyaca ünlü ses sanatçımız Sevinç Tevs bu dönemin önemli jazz sanatçılarından. Türkiye’de jazz müziğinin gelişmesine büyük katkılar sağlamıştır. Davulcu Erol Pekcan, Türkiye’de jazz sanatının sevilmesinde öncü rol oynamış, Berklee Müzik Okulunda öğrenim gören bes-teci ve piyanist Emin Fındıkoğlu ise 1960 sonrası jazz gelişimine soluk katmıştır. Fındıkoğlu’nun yanı sıra Neşet Ruacan, Onno Tunç, Arto Tunçboyacıyan, Altan İltar, Günnur Perin, Turan Etike, Selim Selçuk, Murat Verdi, Nilüfer Ruacan ve şarkıcı Nükhet Ruacan’ın katkıları göz ardı edilemez. Jazz sanatının gelişmesinde piyanist ve saksofoncu Tuna Ötenel’in payı ayrıca önem taşımaktadır.

Türkiye’de ilk “Jazz Festivali” 1982’de İstanbul’da gerçekleşmiş, festivalin ev sahipliğini Neşet Ruacan ve Önder Focan’ın toplulukları yapmıştır. 1983’te kurulan TRT İstanbul Radyosu Jazz Orkestrası gibi önemli bir kuruluşu 1997’ye kadar Süheyl Denizci yönetmiş, bu görevi ondan Neşet Ruacan devralmıştır.

1990’lı yıllarda özellikle genç piyanist Kerem Görsev ve deneyimli gitarıcı Önder Focan Türkiye’de Jazz sanatına hareket getirmişlerdir. Bu iki sanatçının yanı sıra, Tuna Ötenel, Emin Fındıkoğlu ve piyanist Nilüfer Ruacan’ın CD’leri de yurt dışında ilgiyle karşılanmaktadır.”

Öğrencilere jazz müziği ile ilgili verilen bu bilgilerden sonra jazz müziği etkinliklerine geçilir.

6. ETKİNLİK

Öğrencilere Frank Sinatra'nın seslendirdiği "Fly me to the moon" veya jazz standartlarından bilinen eserlerden birisi dinletilir. Dinledikleri şarkı ile ilgili duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 6. etkinlik).

7. ETKİNLİK

Öğrencilere ünlü jazz piyanistimiz Kerem Görsev'in "Therapy" veya "One Way" isimli enstrümantal eserlerinden herhangi biri dinletilir. Dinledikleri eser ile ilgili duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 7. etkinlik).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin performanslarını işleniş sırasında sorulan sorulara verdikleri cevapların doğruluğu ve uygunluğu, etkinliklere aktif olarak katılımları bakımından değerlendiriniz.

Notlarım

Öğrenme Alanı:**D. MÜZİK KÜLTÜRÜ**

İlgili Kazanım: D.2. Uluslararası müzik türlerini tanıtır.

İlgili Kazanım: D.3. Dinlediği uluslararası müzikleri türlerine göre ayırt eder.

Uyarı: Klasik, caz, pop vb. müzikler üzerinde durulmalı ve bu müziklerin doğuşu, genel özellikleri hakkında öğrencilere bilgiler verilmelidir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Sosyal Bilgiler dersi, “Kültür ve Miras” Öğrenme Alanı, “Türk Tarihinde Yolculuk” Ünitesi: Osmanlı-Avrupa ilişkileri çerçevesinde kültür, sanat ve estetik anlayışındaki etkileşimi fark eder.

Ders İçi İlişkilendirme: Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder ve “Uluslararası müzik türlerini tanıtır.” kazanımları ile ilişkilendirilmelidir.

D.2 → D.3

İlgili Kazanım: D.4. Müziklerle ilgili araştırmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.

Süre: 40'+40'+40'

Araç ve Gereç: Jazz müzik, pop müzik, klasik müzik, latin müziği ve flâmenko müziği örneklerinin bulunduğu bir CD

Ders Öncesi Hazırlık: Öğrencilere İnternette araştırılmaları için aşağıdaki ödev verilir.

“Bir klasik müzik bestecisi, bir pop müzik sanatçısı ve bir jazz müziği sanatçısının hayatını araştırınız.”

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ**1. ETKİNLİK**

Öğrencilere CD'den bir jazz müziği, bir pop müziği ve bir de klasik müzik örneği dinletilir. Eserler dinletirken eserin adı tahtaya yazılır. Dinledikleri eserlerin adını ve hangi müzik türüne ait olduklarını yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

2. ETKİNLİK

Öğrencilerin bulmuş oldukları besteci ve sanatçıların isimleri klasik, jazz ve pop müzik türlerinde gruplandırılarak tahtaya yazılır. Öğrencilerin yaptıkları araştırmaları arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir. (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik).

12- DÜNYANIN MÜZİK RENKLERİ

1. ETKİNLİK: Öğretmeniniz dinletmiş olduğu müziklerin hangi müzik türüne ait olduklarını, görsellerden de yararlanarak boşluklara yazınız.

Eserin Adı:

Eserin Türü:

Eserin Adı:

Eserin Türü:

Eserin Adı:

Eserin Türü:

46

2. ETKİNLİK: Bilişim teknolojilerinden yararlanarak araştırdığınız klasik Batı müziği, pop müziği ve jazz müziği eserlerinin isimlerini aşağıdaki boşluklara yazınız.

Klasik Batı Müziği Eserleri

Pop Müziği Eserleri

Jazz Müziği Eserleri

Ludwig Van Beethoven

Michael Jackson

Kerem Görev

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki orkestraların hangi müzik türüne ait olabileceğini yazınız.

47

4. ETKİNLİK: Aşağıda karışık bir şekilde yazılmış olan besteci ve sanatçı isimlerini ait oldukları görşellerle eşleştiriniz.

James Brown		Ludvig Van Beethoven
Önder Focan	Klasik Müzik	Wolfgang Amadeus Mozart
Rimsky Korsakov		Michael Jackson
Okay Temiz	Pop Müzik	Kerem Görsev
Johann Sebastian Bach		Kylie Minogue
Ajda Pekkan	Jazz Müziği	Nâkhet Ruacan

48

5. ETKİNLİK: Dinletilen eserlerin türlerini grup arkadaşlarınızla birlikte yazınız. En çok doğru cevabı veren ilk üç grup öğretmeniniz tarafından ödüllendirilecektir.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

6. ETKİNLİK: Dinlediğiniz müziklerin türlerini yazınız.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

49

3. ETKİNLİK

Öğrenciler sınıfın durumuna göre dörderli veya beşerli gruplara ayrılır. Daha önceden CD’de hazırlanan on tane şarkıdan (klasik müzik, pop müzik ve jazz müziği) bölümler dinletilir ve öğrencilerden dinledikleri eserlerin türlerini yazmaları istenir. Dinletilen on eserden kaçını doğru olarak bildikleri kontrol edilerek birinci, ikinci ve üçüncü seçilerek küçük hediyelerle veya alkışla ödüllendirilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 5. etkinlik.).

ÖĞRETMENE NOT: Öğrencilere bir sonraki derse gelirken “Latin müziği” ve “Flamenko müzik” ile ilgili İnternette araştırma yapmaları ve sınıfa getirmeleri istenir. Flamenko ve Latin müziklerinden örneklerin yer aldığı bir CD öğretmen tarafından hazırlanır.

Öğrencilerden Flamenko ve Latin müzikle ilgili yaptıkları araştırmaları okumaları istenir. Daha sonra bu müziklerle ilgili aşağıdaki bilgiler verilir.

Flamenko müzik: Flamenko, Güney İspanya’nın Endülüs bölgesine özgü ama bu bölgeyle sınırlı kalmamış bir müzik ve dans türüdür. 14. yy. sonrasında bu bölgede toplum dışı bırakılmış toplulukların kendi içinde kaynaşması sonucu ortaya çıkmıştır.

Halkların problemleri vardır. Kendilerini bir şekilde ifade etmek isterler. Bunu da müzik ve dans yoluyla yaparlar. Yıllarca zulüm gören, yoksulluk çeken, ezilen, toplumsal sorun ve güvenilmez olarak nitelendirilen, bütün tarihleri boyunca mal mülk edinemeyen, adi işlerde, tarım ya da maden ocaklarında çalıştırılan Çingeneler hırs, şefkat, özgürlük ruhu, isyan, sosyal kalıplaşmanın olmaması gibi etkenlerle Flamenko’yu oluşturdu. Acılarını, mutsuzluklarını Flamenko ile ifade ettiler. Flamenko’daki sert duruşlar, ifadeler hep bunların sonucudur.

Flamenko’nun özü şarkıdır. Çoğunlukla gitar ve doğaçlama dans şarkıya eşlik eder.

Latin müzik: Latin müzik olarak isimlendirilen bu müzik Meksika’nın sade müziğinden, Küba’nın karmaşık ezgilerine kadar Latin Amerika’nın birçok ülkesinin, birçok çeşit müziğini kapsar. Latin müzik çok çeşitlidir ve bu çeşitlerin ortak tek yanı Brezilya’da İspanyolca veya Portekizce kullanılmasıdır. İspanyol müziği ve Latin Amerika müziği birbirinden beslenmiştir. Ancak Latin müzik aynı zamanda İngiliz, Amerikan ve özellikle

Afrika müziğinden etkilenmiştir.

Latin müzikte de Flamenko müzikte olduğu gibi müziklere eşlik eden danslar bulunmaktadır. Bir bütün olarak Latin müziğini oluşturan müzik çeşitleri şunlardır; Merengue, salsa, rumba, tango, cha cha, bachata vb.

4. ETKİNLİK

Öğrencilere CD'den çeşitli Flamenko ve Latin müzik örnekleri dinletilir. Öğrenci Çalışma Kitabı 6. etkinlikte bulunan boşluklara, dinledikleri müziklerin türlerini yazmaları istenir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işleniş sırasında ve etkinliklerde sorulan sorulara verdikleri cevapları doğruluk ve konuya uygunluk bakımından değerlendiriniz. Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz.

Notlarım

Öğrenme Alanı:

C. MÜZİKTE YARATICILIK

D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

İlgili Kazanım: C.4. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır.

Uyarı: Seçkin örnekler üzerinde durularak, öykünün canlandırılması sağlanmalıdır.

Ders İçi İlişkilendirme: “Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırır.” kazanımı ile ilişkilendirilmelidir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Konuşma” Öğrenme Alanı: Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır.

D.1. $\rightarrow$ C.4.

İlgili Kazanım: D.1. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırır.

Uyarı: Araştırmalarda öğrencilerden bilişim teknolojilerinden de yararlanması istenilir.

Ders İçi İlişkilendirme: “Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır” kazanımı ile ilişkilendirilmelidir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Konuşma” Öğrenme Alanı: Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır.

Süre: $40' + 40' + 40'$

Araç ve Gereç: “Yüksek Yüksek Tepelere”, “Yemeni Bağlamış”, “Bilmem Şu Feleğin” türkülerinin notaları ve kayıtlarının bulunduğu CD veya mp3 çalar

Ders Öncesi Hazırlık: Öğrencileri sınıf mevcuduna göre birkaç gruba ayırarak yaşanmış türkü hikâyelerini araştırmaları istenir. Bu araştırmada bilişim teknolojilerinden yararlanabilecekleri konusunda yönlendirmeler yapılır. Araştırmalarını grup arkadaşlarıyla canlandırmaları istenir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere halk müziğimizle ilgili sorular yöneltilerek derse başlanır.

- Halk müziği nedir?
- Bildiğiniz ezgilerden hangileri halk müziği olabilir?
- Halk müziğini diğer müzik türlerinden ayıran özellikler nelerdir?

Öğrencilerden alınan cevaplar sınıfta paylaşılır, düzeltmeler yapılır ve eksik bilgiler tamamlanır.

Halk müziği: Toplamların tüm boyutlarıyla duygu, düşünce ve yaşayış biçimlerini dile getiren, ait oldukları toplumların kültürünü yansıtan sözlü ve sözsüz eserlerdir.

Özellikleri

- En belirgin özelliği “anonim” (yaratıcısı bilinmeyen) olmasıdır.
- Geleneksel hali tek seslidir.
- Ölçü bakımından zengindir.
- Yöresel özellikler taşır.
- Halkın yaşam tarzını yansıtır.

19- TÜRKLEKİMİZİN YAŞANMIŞ ÖYKELERİ

1. ETKİNLİK: Aşağıda verilen ifadelerde boş bırakan yerleri tamamlayınız.

- Türk halk müziği yansıtır.
- Türk halk müziği özellikler taşır.
- Türk halk müziğinin en belirgin özelliği olmasıdır.

2. ETKİNLİK: Dinlediğiniz "Yüksek Yüksek Tepelere" türküsünün öyküsünü kısaca yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ETKİNLİK

a) Araştırdığınız türkünün sözlerini aşağıdaki boşluğa yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

50

[illegible]

Öğretmen “Yüksek Yüksek Tepelere” isimli halk türkümüzün müziğini CD veya mp3 çalardan dinletir, yaşanmış hikâyesini örnek olarak öğrencilere okutur veya anlatır. Öğrencilerden bu hikâyeyi gözlerinde canlandırmaları istenir. Bir grup öğrenci seçilerek hikâyedeki karakterler belirlenir, hikâyeyi canlandırma etkinliği yaptırılır. Bu etkinlikle birlikte halk müziğimiz ve hikâyedeki bazı önemli noktalar hakkında öğrencilere sorular sorularak cevaplarını yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1 ve 2. etkinlik).

“Yüksek Yüksek Tepeler Ev Kurmasınlar” türküsünün öyküsü

Bu öykü Malkara köylerinden alınmış olup çevrede herkes tarafından bilinen bir öyküdür. Söylentiye göre, çok eskiden köyün birinde Zeynep isimli çok güzel bir kız vardır. Zeynep’i köylerindeki bir düğünde aşırı (uzak) köylerden gelen Ali isimli bir genç görür. Ali Zeynep’i çok beğenir ve köyüne döndüğünde kızın babasına hemen görücü gönderir. Zeynep’i Ali’ye verirler. Kısa bir zaman sonra düğünleri olur. Ali, Zeynep’i alıp köyüne götürür.

Zeynep’in gelin gittiği köy ile kendi köyü arası üç gün üç gece çeker. Bu kadar uzak olduğundan dolayı Zeynep, anasını babasını ve kardeşlerini tam yedi yıl göremez. Bu özlem Zeynep’in yüreğinde her gün biraz daha büyüyerek dayanılmaz bir hal alır. Köyün büyük bir tepesinde bulunan evinin bahçesine çıkarak kendi köyüne doğru dönüp için için kendi yaktığı türküyü mırıldanır ve gözleri uzaklarda sıra özlemini gidermeye çalışır.

Oysa kocası, Zeynep’in bu özlemine pek aldırmaz, umursamaz. Sonunda bu özlem Zeynep’i yataklara düşürür.

Gün geçtikçe hastalığı artan Zeynep’in düzelmesi için köyden gelip gidenler ailesine haber verirler. Uzun süren bir yolculuktan sonra bir akşamüstü Zeynep’in ailesi köye gelir, Zeynep’i yatakta bulurlar. Perişan bir halde Zeynep hâlâ türküsünü mırıldanmaktadır. Aynı türküyü anasına babasına da söylemeye başlar. Çevresindeki bütün köy kadınları duygulanıp gözyaşı dökerler.

Zeynep hasretini giderir ama artık çok geç kalınmıştır. Bir daha iyileşemez, sonu ölümle biter. İşte o gün bu gündür bu türkü ayrılığın türküsü olarak söylenip durur (Bu öykü seviyeye uygun olarak düzenlenmiştir).

YÜKSEK YÜKSEK TEPELER EV KURMASINLAR

Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar
Aşırı aşırı memlekete kız vermesinler
Annesinin bir tanesini hor görmesinler

Uçan da kuşlara malum olsun ben annemi özledim
Hem annemi hem babamı hem köyümü özledim

Babamın bir atı olsa binse de gelse
Annemin yelkeni olsa uça da gelse
Kardeşlerim yolları bilse de gelse

Uçan da kuşlara malum olsun ben annemi özledim
Hem annemi hem babamı hem köyümü özledim

Aşağıda verilen “Bilmem Şu Feleğin” türküsünü notalarına dikkat ederek blok flütünüzle seslendiriniz.

BİLMEM ŞU FELEĞİN

Türkü
Yöresi: Orta Anadolu

Orta

2. ETKİNLİK

Öğrencilerin sınıfa getirdikleri türkü hikayelerini canlandırmaları istenir. Ardından gruplardan hikâyeyi canlandırmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

3. ETKİNLİK

Öğretmen “Yemeni Bağlamış” ve “Bilmem Şu Feleğin” türkülerinin notalarını öğrencilerle okuduktan sonra, blok flütleri ile çalmalarını ister (Öğrenci Çalışma Kitabı 4. etkinlik).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin işleniş sırasında göstermiş oldukları performansı, örnek olarak verilen ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. Öğrenciler dersin işleniş sırasında sorulan soruları doğru cevapladı.
2. Halk müziğinin özelliklerini doğru şekilde sıraladı.
3. Türkülerimizin yaşanmış öykülerine yönelik bir araştırma yaptı.
4. Türkülerimizin yaşanmış öykülerine yönelik olarak yaptığı araştırmanın kapsamı yeterliydi.
5. Verilen türküyü sözlerine dikkat ederek söyledi.
6. Verilen türküyü notalarına uygun şekilde çaldı.

Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntemler ve etkinlikler kullanarak konu tekrarı yapabilirsiniz.

Öğrenme Alanı: C. MÜZİKTE YARATICILIK

İlgili Kazanım: C.1. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.

Uyarı: Ezgi denemeleri, öğrenilen ölçü sayısı, dizi, süre ve küçük şarkı formları ile sınırlı olmalıdır.

Ders İçi İlişkilendirme: “Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.” kazanımı ile ilişkilendirilmelidir.

Süre: 40'+40'+40'

Araç ve Gereç: Çeşitli ritim çalgıları

Ders Öncesi Hazırlık: Öğrencilerden “Kendi Ezgi-mi Oluşturuyorum” konusunun 2. veya 3. dersine gelirken bildikleri nota süreleri ve tartımları kullanarak dört dörtlük ölçü biriminde do, mi, sol seslerinden biriyle başlayıp do sesi ile biten (do majör) dört ölçülük birer ezgi oluşturmaları istenir.

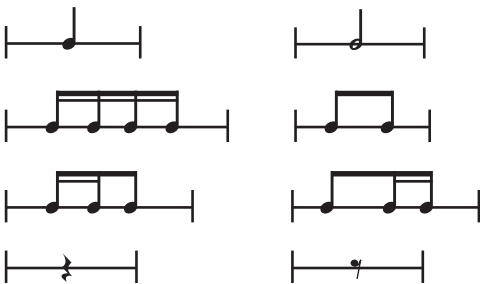
ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ**1. ETKİNLİK**

Öğrencilere çeşitli ritim çalgıları dağıtılır. Ritim çalgıları yok ise beden perküsyonu da kullanılabilir. Öğretmen, dört dörtlük ölçü biriminde dörtlük, sekizlik ve on altılık nota ve susları kullanarak bir ölçülük ritim kalıbı seslendirerek oyunu başlatır. Bundan sonra sınıftaki öğrenciler kendisine sıra geldiğinde farklı bir ritim kalıbını seslendirerek oyunu devam ettirir. İlk ritim kalıbından son ritim kalıbına kadar tempoda değişiklik yapılmadan ve ritim kalıpları arasında boşluk bırakılmadan devam edilir. Tempoyu bozan öğrenci oyundan çıkarılır, devam eden öğrenciler oyunun galibi olurlar. Sınıfın kalabalıklığından dolayı oyunu oynamak zorlaşırsa sınıf gruplara ayrılarak birkaç kez oynatılabilir.

2. ETKİNLİK

Öğrencilerden daha önce öğrendikleri nota süreleri ve tartımları kullanarak dört dörtlük ölçü biriminde, dört ölçüden oluşan bir ritim kalıbı oluşturmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

Kullanılacak nota süreleri ve tartımlar:

14- KENDİ EZGİMİ OLUŞTURUYORUM

1. ETKİNLİK: Daha önce öğrendiğiniz nota süreleri ve tartımları kullanarak dört dörtlük ölçü biriminde, dört ölçüden oluşan bir ritim kalıbı oluşturunuz.

Kullanılacak nota süreleri ve tartımlar:

Ritim kalıbını aşağıdaki ritim çizgisine yazınız.

2. ETKİNLİK

2. ETKİNLİK: Öğretmeninizin seçtiği ritim kalıbını aşağıdaki ritim çizgisine yazınız.

Bu ritim kalıbına göre başlangıç sesi do, mi veya sol olan bitiş sesi ise do olan do₁-do₂ aralığındaki sesleri kullanarak bir ezgi oluşturunuz.

Oluşturduğunuz ezgiyi çalgınızla seslendiriniz.

53

3. ETKİNLİK: İlk cümlesi verilen ezginin ikinci cümlesini siz tamamlayınız.

Oluşturduğunuz ezgiyi çalgınızla seslendiriniz.

4. ETKİNLİK: Kendiniz bir ezgi oluşturunuz. Oluşturacağınız ezgi do, mi, sol seslerinden biriyle başlamalı ve do sesi ile bitmelidir. Ayrıca yazdığınız ezgiye ritim kalıbı da oluşturarak arkadaşlarınızla seslendiriniz.

54

3. ETKİNLİK

Öğrencilerin oluşturduğu ritim kalıplarından bir tanesi seçilerek tahtaya yazılır. Bu ritim kalıbında kullanılan süre değerlerine bağlı kalarak öğrencilerden bir ezgi oluşturmaları istenir. Ezgiyi oluştururken başlangıç sesinin do, mi veya sol (do majör) olması, bitiş sesinin do olması istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik).

4. ETKİNLİK

İlk cümlesi öğretmen tarafından yazılan bir ezginin ikinci cümlesinin öğrenciler tarafından tamamlanması istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

5. ETKİNLİK

Öğrencilere derste bildikleri nota süreleri ve tartımları kullanarak dört dörtlük ölçüde do, mi, sol seslerinden biriyle başlayıp do sesi ile biten (do majör) dört ölçülük birer ezgi oluşturmaları istenir. Oluşturulan ezgilerden bir tanesi seçilerek blok flütle çaldırılır. Daha sonra ezgiye sınıfla birlikte ritim eşliği yazılır. Sınıfın bir bölümü ezgiyi çalarken diğer bölümü de ritim eşliğini seslendirir (Öğrenci Çalışma Kitabı 4. etkinlik).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işleniş sırasında göstermiş oldukları performansı değerlendirmek için aşağıdaki ölçütleri kullanabilirsiniz. Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı yöntem ya da etkinlikler kullanabilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. Ritim kalıbını doğru şekilde oluşturdu.
2. Belirlenen ritim kalıbının süre değerlerine bağlı kalarak bir ezgi oluşturdu.
3. Ezgiyi, başlangıç sesi do, mi veya sol; bitiş sesi do olacak şekilde oluşturdu.
4. İlk cümlesi öğretmen tarafından verilen ezginin ikinci cümlesini uygun şekilde tamamladı.

Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz.

Notlarım

Kanona bir ritim eşliği oluşturarak tekrar seslendirmelerini sağlayınız. Ritim eşliği oluştururken birden fazla ritim çalgısı için ayrı ayrı ritim eşliği oluşturulabilir. Burada bütün sınıf sesleriyle, çalgılarıyla ve ritim çalgılarıyla bu etkinliği dâhil edilmelidir.

KANON

Fransız Çocuk Şarkısı
Söz: Halil Bedii Yönetken

Çabuk

3. ETKİNLİK

Sınıf üç gruba ayrılır. Aşağıdaki üç sesli “Oyun” şarkısı bir sonraki ders için gruplara ödev verilir. Her grup yalnızca kendi partiyonunu çalışarak gelir. Öğretmenin rehberliğinde “Oyun” şarkısı üç sesli olarak çalınır. İstenirse ritim eşliği de oluşturulabilir. Okul ortamı müsaitse, sınıflardan seçilebilecek yetenekli öğrencilerle bu çalışma yıl sonu gösterisinde bütün okula sunulabilir.

OYUN

Müzik: Carl Orff
Düzenleme: Metin Tufan

Orta

4. ETKİNLİK

Yandaki marş kulaktan öğretilir. Marş, öğretmenin çalgısı eşliğinde sınıfa söylenir. Öğrencilerden marşa doğaçlama olarak ritim çalgılarıyla eşlik etmeleri istenir.

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki marş arkadaşlarınızla birlikte söyleyiniz. Ritim çalgılarınızla doğaçlama olarak eşlik ediniz.

GENÇLİK MARŞI

Söz: Kemal Kaya
Müzik: Ferit Hilmi Atrek

57

GENÇLİK MARŞI

Söz: Kemal Kaya
Müzik: Ferit Hilmi Atrek

Çabuk

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki türküyü blok flütünüzle çalınız ve söyleyiniz. Ritim çalgılarınızla doğaçlama olarak eşlik ediniz.

DERE GELİYOR DERE

Türkü
Yöresi: Lüleburgaz

5. ETKİNLİK

Aşağıdaki türkü öğrencilere söylenir ve çalgılarıyla çaldırılır. Öğrencilerden türküye doğaçlama olarak ritim çalgılarıyla eşlik etmeleri istenir.

DERE GELİYOR DERE

Türkü
Yöresi: Lüleburgaz

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin dersin işlenişi sırasında göstermiş oldukları performansı, verilen ezgiye ritim çalgıları ya da beden perküsyonuyla doğru şekilde eşlik etmeleri bakımından değerlendiriniz. Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz.

Notlarım

[illegible]

This image shows a full page of a document template designed for handwriting practice. It features a series of evenly spaced, horizontal blue dashed lines that run across the entire width of the page. The background is a solid light blue color. There are no margins, text, or other markings present on the page.

[illegible]

**7. SINIF ÖĞRETMEN
KILAVUZ KİTABINDA
YER ALAN ŞARKILARIN
NOTALARI**

İSTİKLÂL MARŞI*

Söz: Mehmet Âkif Ersoy

Müzik: Osman Zeki Üngör

Orta

1. Kork ma sön mez bu şa fak lar da yü zen - al san
2. Çat ma kur ban o la yım çeh re ni ey naz lı hi

cak lâl Sön me den yur du mun üs tün de tü ten en son o cak O
Kah ra man ır kı ma bir gül ne bu şid det bu ce lâl Sa

be nim - mil le ti min yıl dı zı dır par la ya cak O be
na ol - maz dö kü len kan la rı mız son ra he lâl Hak kı

nim dir Hak o be nim mil le ti min dir an tik cak lâl

* İstiklâl Marşı'nın birinci dörtlüğünü söylerken virgül (,), ikinci dörtlüğünü söylerken ise yıldız (★) işaretinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

TEMBEL TÜRKÜSÜ

Muammer Sun

Orta %

HA BURADAN AŞAĞI

Türkü
Yöresi: Karadeniz

Çabuk (2+2+3)

SUNALAR

Türkü

Yöresi: Van

Yavaş

1. Gök ten bir çift su na uç tu
2. Uç tu da bi zim gö le düş tü

su na lar hey su na lar
su na lar hey su na lar

HIÇ KIRMA KİMSEYİ

Saip Egüz

Çabuk

1. Hiç kir ma kim se yi
2. Çok tat lı dır ha yat

Her kalp a cı çe ker
Her kes ö nu se ver

Sen san ma bu ya ra
Bir gün ge lir o da

1.
çok ça buk ge çer

2.
kay bö lur gi der

HOROZUMU KAÇIRDILAR

Türkü

Yöresi: Eskişehir

Orta

f 1. Ho ro zu mu ka çır dı lar Dam dan da ma u çur du lar
2. Ho ro zu mun tü yü ka ra Se si gi der Us kü da ra

p Su yu na da pi lav pi şir di ler ra Geh bi li bi li bi li bi li bil
Bu gün ler de düş tüm da ra Geh bi li bi li bi li bi li bil

f Bi li bi li bi li çil li de ho ro zum kay bol du
Bi li bi li bi li çil li de ho ro zum kay bol du

OYUN

Müzik: Johannes Brahms

Uyarlama: Hasan Toraganlı

Çabuk

mf Hay di tu ta lım el e le hop hop Hız la dö ne

p lim el e le hop hop P Gel e şin le

mf gel ça buk ça buk koş gel P Gel se vinç le

mf gel gü le gü le koş gel

ATA'M

Ziya Aydın

Çabuk

mf 1. İs tik lâl gü neş gi bi
2. İn san lık ıla ün al dı

Hür al nım da pa rıl dar
Ta ri hin de bu mil let

Nab zım da a teş gi bi Fa tih
A tam dan e ser kal dı Ul kü

ler den bir kan var *f* A
müz cum hu ri yet A

tam sen ra hat u yu yol cu
tam sen ra hat u yu yol cu

su yuz biz hür ri ye tin A
su yuz biz hür ri ye tin A

tam sen ra hat u yu *mf* bek çi
tam sen ra hat u yu bek bek çi

si yiz cum hu ri ye tin
si yiz cum hu ri ye tin

ONUNCU YIL MARŞI

Söz: Behçet Kemal Çağlar

Faruk Nafiz Çamlıbel

Müzik: Cemal Reşit Rey

Çabuk

1. Çık tık a çık a lın la on yıl da her sa vaş tan
2. Bir hız da kö tü lü gü ge ri li ği bo ğa rız

On yıl da on beş mil yon genç ya rat tık— her yaş tan
Ka ran lı ğın üs tü— ne gü neş gi bi do ğa rız

Baş ta bü tün dün ya nın say dı ğı baş ku man dan
Tür küz bü tün baş lar dan üs tün o lan baş la rız

De mir ağ lar la ör dük a na yur du dört baş tan
Ta rih ten ön ce var dık ta rih ten son ra va rız

Türk üz Cum hu ri ye tin göğ sü müz— tunç si pe ri

Tür ke dur mak ya raş maz Türk ön de Türk— i le ri — i le ri

ATATÜRK MARŞI

Metin Tufan

Çabuk

Ba rış do lu ğe düş le re I şık tu tu
yor A ta'm Ör nek sın sen biz le re
yor A ta'm Ör nek sın sen biz le re
I. Ba rış sen de dir A ta'm Kardeş ta'm Dün ya
2. Sev gi sen de dir A ta'm Kardeş ta'm Dün ya
yi ay dın la tan Bü yük ön der
yû ce Türk Türk lü ğü ya şa ta cak
I. Genç ler bi ziz A ta türk dün ya türk
2.

YANGIN OLUR BİZ YANGINA GİDERİZ

Türkü

Yöresi: İstanbul

Çabuk

SARAY YOLU

Türkü

Yöresi: Elâzığ

Orta

1. Sa ray yo lu in ce dir
2. Sa ray yo lu ne taş lı

Sa ray yo lu in ce dir
Sa ray yo lu ne taş lı

Ne ka ran lık ge ce dir loy
O ya rin gö zü yaş lı loy

Ne ka ran lık ge ce dir
O ya rin gö zü yaş lı

GÜZEL ANADOLU

Hasan Toraganlı

Orta

mf 1. Dağ de niz o va ça yır gü zel A na do lu
2. Sel gi bi a kan su lar ke kik ko kan dağ lar

Rüz gâ rin se rin e ser yer gök ı şık do lu
Nar zey tin ve ren kır lar bal dam la yan bağ lar

Her yıl dört mev sim ü rün ta şar tar la la ri
Gün ba tar er ken kö ye dö ner ku zu ko yun

Buğ day sap sa rı al tın dal lar al tın sa rı
Ses siz bir ya şam sü rer her ev dü şer yor gun

TABIATIN DİLİ (Üç sesli kanon)

Uyarlama: Faik Canselen

Çabuk

A

1. Duy dum bir ses tar la lar da tar la lar da
2. Gök yü zü boş her ta raf ta her ta raf ta
3. Kay bol du bak ar tık kar da ar tık kar da

B

Es rüz gâr es yay la lar da yay la lar da
Uç uç ey kuş fun da lar da fun da lar da
Ey de re ak boz kır lar da boz kır lar da

C

vu
pır
şır

vu
pır
şır

vu
pır
şır

vu
pır
şır

vu
pır
şır

vu
pır
şır

ATATÜRK'ÜM
(Dört sesli kanon)

Selçuk Yıldırım-Besim Akkuş

Orta

A B C D

A ta tür k'üm se ni çok se ve riz çok se ve riz çok se ve riz

YANGIN VAR

Aktarma Ezgi

Söz: Mahiye Morgül

Orta

1. Si re ni ça lı yor it fa i ye ge li yor
2. Hor tu mu a çı yor yan gı na su sı kı yor

Yan gın var Yan gın var
Yan gın var Yan gın var
Yan gın var Yan gın var
Yan gın var Yan gın var

it fa i ye ci çok ce sur yan gı nı sön dü rü yor
it fa i ye ci çok ce sur yan gı nı sön dü rü yor

Yan gın var Yan gın var
Yan gın var Yan gın var
Yan gın var Yan gın var
Yan gın var Yan gın var

NEŞELİ OL

Ziya Aydınan-Saip Egüz

Çabuk

1. Ne şe li ol ki genç ka la sin
2. Ne şe li ol ki art sin gü cün

Bu dün ya dan da zevk a la sin
Yor gun fuk ne dir bil me bü tün gün

Ü mit ler hep süs le nir ne şey le
Gay ret ler hep bes le nir ne şey le

Ne şe li ol ki genç ka la sin
Ne şe li ol ki hep art sin gü cün

KIRLARA DOĞRU

Ziya Aydınan

Orta

1. Se rin e sen rüz gâr çi çek ko kan kır
2. Gü müş de re bo yu so guk pı nar su

lar Bek ler bi zi ar ka daş lar yol cu luk

var Bek ler bi zi ar ka daş lar yol cu luk var

SARI MENDİL

Türkü

Yöresi: Ergani

Çabuk

1. Sa rı men dil el de dir Yâr yâr yâr a man
 2. Gül le rim bağ da bi ter Yâr Yâr yâr a man

Gü rün şa lı bel de dir Yâr yâr yâr a man
 Tü tū nüm dağ da bi ter Yâr Yâr yâr a man

HEY GÜZELLER

Türkü

Yöresi: Sivas

Orta

1. Ge lin kız lar oy nı yah Bu ho ro na doy mı yah
 (N). Hey gü zel ler gü zel ler gü zel ler gü zel ler

Son ra dan ge len le ri a ra mı za al mı yah
 Ger da na gül di zer ler di zer ler di zer ler

KAHRAMAN

Uyarlama

Müzik: George Frideric Handel

Orta

1. Ey kah ra man gel se ni bek li yor

Bü tün yurt min net le çok ya şa di yor

Renk renk çi çek ler le her yer süs len sin

Bu yü ce za fer le şan şe ref se nin

Ey kah ra man gel se ni bek li yor

Bü tün yurt min net le çok ya şa di yor

2. Bir ihtişamla kutlansın zafer
Boru sesleriyle çınlasın her yer
Donandı taklarla geçtiğin yollar
Her gözde gururla bir sevinç parlar
Bir ihtişamla kutlansın zafer
Boru sesleriyle çınlasın her yer

YEMENİ BAĞLAMIS

Ali Ulvi Baradan

Orta

1. Ye me ni bağ la mış tel li ba şı na
2. Gel se ni köy lü kız a lıp ka ça yım

Zü lüf le ri düş müş hi lâl ka şı na
Tel li du va ğı na al tın sa ça yım

Ye ni gir miş on üç on dört ya şı na
Se ni bu di yar dan a lıp ka ça yım

E da lı iş ve li köy lü gü ze li
E da lı iş ve li köy lü gü ze li

BİLMEM ŞU FELEĞİN

Türkü
Yöresi: Orta Anadolu

Orta

1. Bil mem şu fe le ğin ben de ne si var
2. Ev le ri nin ö nü zey tin a ğa cı

Her git ti ğim yer de ği yâr kal mış ter a ben den cı
Dö kül müş yap ra ğı

San ki be nim mor süm bül lü ba ğım var
E ğer se nin gön lün ben de yok i se

Zem he ri a yın da ca nım gül is ter ben den
sen ba na kardeş de ca nım ben sa na ba cı

KANON

Fransız Çocuk Şarkısı
Söz: Halil Bedî Yönetken

Orta

1 Ne gü zel şar kı böy— le hay di sen de gel söy— le

2

3 Tra la la la la la la la la la la tra la la tra la la

4

OYUN

Müzik: Carl Orff

Düzenleme: Metin Tufan

Orta

GENÇLİK MARŞI

Söz: Kemal Kaya

Müzik: Ferit Hilmi Atrek

Çabuk

f Biz ler de mir bi lek li Türk gen ci yiz

Yıl dız gi bi pa rıl dı yor al nı mız

Yur da ha yat do lun ca ne şe miz le

Tit ri yor u fuk bi zim çe lik se sı miz le SON

p Her göz de sön me yen bir me şa le ya nar

Her göğ sü dol du ran va tan aş kı var

f Her say ha dan kö par ve yük se lir a *ff* zim

B.D.
A ta türk di yor bi lin Cum hu ri yet bi zim

DERE GELİYOR DERE

Türkü

Yöresi: Lüleburgaz

Çabuk

1. De re ge li yor de re ya le lel ya le lel

2. De re be ni al gö tür ya le lel ya le lel

Ku mu nu se re se re ya le lel li li

Se nin gel di ğin ye re ya le lel li li

8. SINIF ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI

İlköğretim kurumlarında belirli gün ve haftalar (29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 10 Kasım Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı) ile ilgili kazanım ve etkinlikler bu zamanlara denk gelen haftalarda işlenecektir. Burada yer almayan diğer belirli gün ve haftaların kutlanmasına, anılmasına (kurumların tür, seviye, imkân ve şartlarına; çevrenin ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi özelliklerine göre) okul yönetimleri karar verecektir.

YILLIK PLAN ÖRNEĞİ						
OKUL ADI: SINIF:						
HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
2 HAFTA	40' +40'	İSTİKLÂL MARŞI'MIZ	A.1. İstiklal Marşı'nı anlamına uygun söyler. A.5. Müzik çalışmalarını sergiler A.7. Ses ve çalgı grupları oluşturur.	Ezgili ve ezgisiz vurmali çalgılar, vurmali çalgılar eşlikli İstiklâl Marşı notaları	A.5. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık: İlgi, yetenek ve değerlerin eğitim hayatını nasıl etkilediğini fark eder.	
2 HAFTA	40'+40'	9/8'LİK AKSAK ÖLÇÜ	B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (9/8'lik aksak ölçü). A.6. Yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir.	"Çemberimde Gül Oya" türküsü ve "Geçse de Gençlik Çağı" isimli şarkıların kayıtlarını içeren CD	B.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Senkop ve 9/8'lik aksak usul verilmelidir. Uyarı: Değiştirici işaretler (diyez, bemol ve natürel) verilmelidir. A.6. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Seviyeye ve ses sınırlarına uygun geleneksel Türk halk ve Türk sanat müziği, pop müzik ve çağdaş çok sesli Türk müziğinden seçkin örnekler verilmelidir. B.1. → A.6.	
1 HAFTA	40'	ÇALALIM SÖYLEYELİM	A.7. Ses ve çalgı grupları oluşturur.	Ritim çalgıları (marakas, tef, zil, ritim çubukları, davul vb.), blok flüt, org, melodika vb.		
2 HAFTA	40'+40'	MARŞLARIMIZ	A.2. Toplum hayatımızda önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler.	Millî coşkuyu ve kahramanlık duygularını içeren cumhuriyet konulu görsel, işitsel kaynaklar (DVD, CD, mp3 çalar vb.). "Vatan Marşı" ve "Sakarya Marşı" notaları	A.2. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi, "Ya İstiklâl Ya Ölüm" Ünitesi: "Sakarya Meydan Savaşı ve Büyük Taarruz'un kazanılmasında Atatürk'ün rolünü fark eder." Kazanımı ile ilişkilendirilerek "Sakarya Marşı" seslendirilmelidir. Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe Dersi, "Dinleme/ İzleme Öğrenme Alanı: Söz varlığını zenginleştirme şiir, türkü, şarkı, türlerinde metinler ezberler. A.1. → A.2.	

HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
2 HAFTA	40'+40'	ATATÜRK	D.5. Atatürk'ün yeni müzik kurumlarının açılmasında ve müzik sanatçılarının yetiştirilmesindeki önderliğini örneklerle açıklar. D.7. Atatürk'ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda yapılan çalışmalar ve sağlanan gelişmeleri anlatır.	Atatürk ve Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda açılmış olan müzik kurumları ile ilgili görseller	D.5. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Diğer Derslerle İlişkilendirme: Uzatma bağı, hece bağı, “do1-do2” arası sesler, aksak ölçü (5/8), bileşik ölçü (6/8) ve diğer sürelerle ilave olarak on altılık nota süreleri ile uzatma noktası verilmelidir. D.7. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Kariyer Bilinci Geliştirme: Liderlerin davranışlarını ve aldığı kararların başkalarının yaşamını nasıl etkilediğini açıklar. Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi, “Atatürkçülük” Ünitesi: İnkılâpçılık ilkesinin Türk ulusunun millî kültür değerlerini geliştirerek çağdaşlaşmasının bir aracı olarak kavrar. Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe Dersi, “Konuşma”, Öğrenme Alanı: Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır.	
2 HAFTA	40'+40'	SES DEĞİŞTİRİCİ İŞARETLER	B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.	“Son Bahar” şarkısının ve “Hoş Bilezik” türküsünün notaları	B.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Değiştirici işaretler (diyez, bemol, natürel) verilmelidir.	
3 HAFTA	40'+40'+40'	MÜZİKTE DİZİLER VE MAKAMLAR	B.2. Müzikte dizileri tanıır.	Sol majör, Mi minör, Fa majör ve Re minör tonlarda örnek ezgi notaları, Hicaz, Rast ve Segâh makamı dizi örnekleri, “En Güzel Şarkılar Yurdu-ma”, “İzmir’in Kavakları”, “Divane Aşk Gibi”, “Rüya Gibi Her Hatıra” şarkı ve türkü notaları, DVD, CD, Mp3 çalar vb.	B.2.Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Söz konusu diziler belirlenen tonal ve makamsal dizilerle sınırlıdır. Uyarı: Bu sınıf düzeyinde, tek diyez alan Sol majör ve Mi minör dizileri ile tek bemol alan Fa majör ve Re minör dizileri verilmelidir. Ancak bu dizilerin öğretimi, kuramsal boyutta tonalite /majör-minör kavramlarına girilmeden sadece dizi boyutunda olmalıdır. Uyarı: Bu sınıf düzeyinde, makamsal dizilerden tampere sisteme uyarlanmış; “Hicaz, Rast ve Segâh” makam dizileri verilmelidir. Ancak bu dizilerin öğretimi, kuramsal boyutta makam kavramlarına girilmeden sadece dizi boyutunda olmalıdır. Bu makamlar sadece şarkılarla değil türkülerle de verilebilmeli ve seçilen şarkı, türkü örnekleri çocukların ses sınırlarına ve düzeylerine uygun olmalıdır. Uyarı: Makamsal nitelikli eserlerin seslendirilmesinde, çoğun ses gelişim süreci göz önünde bulundurularak mutlaka gerekli göçürüm/aktarımlar yapılmalıdır. B.1. → B.2.	

HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIM	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
2 HAFTA	40'+40'	SENKOP (AKSATIM)	B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.	Çeşitli ritim çalgıları, "Mutlu Bir Yılın Özlemi" isimli şarkının notaları	B.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Senkop verilmelidir.	
2 HAFTA	40'+40'	RİTİM KALIBIM	C.1. Bildiği müziklere basit ritim eşlikleri yazmaktan hoşlanır. C.3. Farklı ve tekrarlanan bölümlerden oluşan ritim kalıpları oluşturur.	"Vatan" marşının notaları ve çeşitli ritim çalgıları	C.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Yazılacak ritim kalıpları, öğrenilmiş ölçti sayısı ve nota değerlerinden oluşmalıdır. B.1. → C.1. C.3. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Öğrencilerden; (ab), (aba), (abaca) diziliminde ritim kalıpları oluşturmaları istenmelidir. B.1. → C.3.	
1 HAFTA	40'	SANAT VE MÜZİK	D.6. Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrar.	"Müzik" isimli şarkının notası		
3 HAFTA	40'+40'+40'	TÜRKÜLERİMİZİN YAŞANMIŞ ÖYKÜLERİ	D.3. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırır. C.2. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır.	"Müzik" isimli şarkının notası, "Masalların Masaları" isimli şiir	C.2. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Ders İçerisi İlişkileştirme: "Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırır." kazanımı ile ilişkilendirilmelidir. Diğer Derslerle İlişkileştirme: Türkçe Dersi, "Konuşma" Öğrenme Alanı: Canlandırmalarda sesini, varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır. Ölçme ve Değerlendirme: 8. Sınıf kazanımları, canlandırma, sergileme, ritim tutma, görselleştirme, sözlü anlatımlar yapılarak gözlem ölçekleri, çalışma yapıları, öğrenci ürün dosyası vb. kullanılarak değerlendirilebilir. D.3. → C.2.	
3 HAFTA	40'+40'+40'	GELENEKSEL TÜRK MÜZİKLERİ	D.1. Geleneksel Türk müziklerine ilişkin türleri ayırt eder. D.2. Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini açıklar. D.4. Dinlediği değişik türdeki müziklerden arşiv oluşturur.	Türk halk ve klasik Türk müziği türlerine ait eser örnekleri içeren DVD, CD, Mp3 çalar, geleneksel Türk müziği eserlerine ait notalar	D.1. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Uyarı: Türk Halk Müziği (kıvrık hava-uzun hava) ve Klasik Türk Müziğine ilişkin (fasıl, dinî, mehter vb.) başlıca türler, dinletiler yoluyla ayırt ettirilmelidir. D.4. Kazanımı ile İlgili Açıklama: Diğer Derslerle İlişkileştirme: Türkçe dersi, "Dinleme/İzleme" Öğrenme Alanı: Kaset, CD, film vb. kaynaklardan kişisel arşiv oluşturur.	

HAFTA	SÜRE	ANA KAZANIM TEMALARI	KAZANIMLAR	ARAÇ VE GEREÇ	AÇIKLAMALAR	BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR
2 HAFTA	40'+40'	KENDİ EZGİMİ OLUŞTURUYORUM	C.4. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.	Çeşitli ritim çalgıları	C.4. Kazanımı ile ilgili Açıklama: Uyarı: Ezgi denemeleri; öğrenilen dizi, ölçü sayısı, süre ve küçük şarkı formlarında olmalıdır. B.1. → C.4.	
2 HAFTA	40'+40'	MÜZİKTE ÇOK SESLİLİK	A.4. Çok sesli örnekler seslendirir.	Tek sesli ve çok sesli olarak "Ay gız" isimli türkünün ve Kültür Bakanlığı Devlet Çok Sesli Korosu, TRT Çok Sesli Korosu, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının seslendirdiği eserlerin bulunduğu CD., "Mutluluk Şarkısı", "Gel Gidelim Bizim Köye", "Yeni Dünya Senfonisi" ve "Türk Marşı" nın notaları	A.4. Kazanımı ile ilgili Açıklama: Uyarı: Seviyeye uygun kolay çok sesli eserler verilmelidir	
3 HAFTA	40'+40'+40'	EZGİLERİMİZ	A.3. Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürlerinden uygun örnekleri dinlemekten hoşlanır.	Türk toplum ve topluluklarının müzik kültüründen örneklerin bulunduğu CD		
2 HAFTA	40'+40'	ATATÜRK VE MÜZİK	D.8. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yeri ve önemi kavrar.	Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği öneme ilgili görsel ve işitsel materyaller(DVD, CD, Mp3 çalar vb.)		
2 HAFTA	40'+40'	ULUSLARARASI MÜZİKLER	A.8. Uluslararası müzik türlerinden eserleri dinlemekten ve çalmaktan hoşlanır.	Pop, caz, klasik müzik vb. türleri ile ilgili görseller, DVD, CD, Mp3 çalar vb.		

1. İstiklâl Marşı	Söz: Mehmet Âkif Ersoy, Müzik: Osman Zeki Üngör.....	206
2. Çayır Çimen Geze Geze	Türkü /Yöresi: Isparta.....	207
3. Oynaya Oynaya Gelin Çocuklar	Söz: Adnan Çakmakçıoğlu, Müzik: Salih Aydoğan.....	208
4. Değirmen Üstü Çiçek	Türkü/Yöresi: Erzurum.....	208
5. Vatan Marşı	Söz: Cemal Edhem, Müzik: Musa Süreyya.....	209
6. Sakarya Marşı	Müzik: Cemallettin Çinkılıç	210
7. Sonbahar	Alman Ezgisi	211
8. Hoş Bilezik	Türkü/Yöresi: Ardahan	212
9. Ömürde Çiçek Gibi	Uyarlama, Söz: Ali Ulvi Elöve	212
10. En Güzel Şarkılar Yurduma	Söz ve Müzik: Salih Aydoğan	213
11. Divane Âşık Gibi	Türkü/Yöresi: Trabzon	213
12. Rüya Gibi Her Hatıra	Söz: Cengizhan Altuntaş, Müzik: Mehmet Ilgın	214
13. İzmir’in Kavakları	Türkü/Yöresi: İzmir	215
14. Mutlu Bir Yılın Özlemi	Söz: Süheyla Sinkil, Müzik: Saip Egüz.....	216
15. Vatan	Söz ve Müzik: Saip Egüz.....	217
16. Müzik	Söz: Ziya Aydıntan-Saip Egüz, Müzik: Wolfgang Amadeus Mozart	218
17. Zeytinyağı Yiyemem	Türkü/Yöresi: Bursa	219
18. Horon	Türkü/Yöresi: Artvin	220
19. Yollarda Aradım İzlerini	Söz ve Müzik: Mustafa Günay	220
20. Mutluluk Şarkısı	Söz ve Müzik: Muammer Sun (İki Sesli Kanon)	221
21. Gel Gidelim Bizim Köye	Fransız Ezgisi, Söz: Halil Bedîf Yönetken (Dört Sesli Kanon)	222
22. Yeni Dünya Senfonisi	Müzik: Antonin Dvorak.....	223
23. Türk Marşı	Müzik: Wolfgang Amadeus Mozart	224

24. Nazende Sevgilim	Müzik: Bekirof 224
25. Dillirga	Kıbrıs Türküsü 225
26. Anayurt Marşı	Özbek Türküsü 226
27. Gençlik Marşı	Uyarlayan: Ali Ulvi Elöve, Müzik: Felix Körling 227
28. Cielito Lindo	Meksika Ezgisi 228
29. Kalinka	Rus Ezgisi 229
30. Love Me Tender	Söz ve Müzik: Elvis Presley-Vera Matson 230

Öğrenme Alanı: A.DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: A.1. İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun doğru söyler.

İlgili Kazanım: A.5. Müzik çalışmalarını sergiler.

Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık: 13. İlgi, yetenek ve değerlerin eğitim hayatını nasıl etkilediğini fark eder.

İlgili Kazanım: A.7. Ses ve çalgı grupları oluşturur.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Ezgili ve ezgisiz vurmali çalgılar, vurmali çalgılar eşlikli İstiklâl Marşı notaları

Ders Öncesi Hazırlık: Öğrencilerden İstiklâl Marşı'nın yazılma ve bestelenme süreci ile ilgili bir araştırma yapmaları ve topladıkları bilgileri sınıfa getirmeleri istenir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere “İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söylemek” için nüans (gürlük) terimlerine dikkat edilmesinin gerektiği söylenir. Bunun için nefes ve nüans yerlerinin notaların üzerinde işaretli olması gerektiği vurgulanır. Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlikte verilen eşlikli İstiklâl Marşı'nı öğrencilerden incelemeleri istenir. Nefes ve nüans yerleri verilmemiş olan eşlikli İstiklâl Marşı notalarının (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik) üzerine, öğrencilerle birlikte nefes ve nüans terimleri öğretmenin yardımıyla işaretlenir.

2. ETKİNLİK

İstiklâl Marşı nefes yerlerine dikkat edilerek öğretmen tarafından öğrencilere söylenir. Daha sonra marşın anlamına uygun söylenebilmesi için nüans ve hız farklılıklarını hissettirme çalışmaları yapılır. İstiklâl Marşı dinletilerek öğrencilerden çalışma kitabı 1. etkinlikteki marşı takip etmeleri ve bu farklılıkları algılamaları istenir. Ardından öğrencilere İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söyleme çalışmaları yaptırılır.

1- MİLLÎ MARŞIMIZ

1. ETKİNLİK: Aşağıda verilen İstiklâl Marşı'nın,

- a) Sözlerini notalarının altına yazınız. b) Nefes yerlerini işaretleyiniz.
c) Nüans değişim yerlerini belirleyiniz. d) Farklı çalgılarla eşlik ediniz.

İSTİKLÂL MARŞI

Söz: Mehmet Âkif Ersoy
Müzik: Osman Zeki Üngör
Orff Çalgılarına Uyarlayan: Metin Çelik

9

3. ETKİNLİK

İstiklâl Marşı'nda nüans yerlerinin doğru bir şekilde belirlenip söylenmesinden sonra çalgı çalacak olan grubun çalışmasına geçilir. Burada eşlikte belirtilen ksilofon ve metalofon dışında blok flütte kullanılabilir. Vurmali çalgılar için de bu durum aynıdır. Çalgı grubuna seçilen öğrenciler çalacakları bölümleri gözden geçirdikten sonra kendi aralarında eşlikleri çalışır. Ardından öğrencilerden oluşan ses (koro) grubuyla birlikte İstiklâl Marşı anlamına uygun olarak birlikte seslendirilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

4. ETKİNLİK

İstiklâl Marşı'nın yazılma ve bestelenme süreci ile ilgili araştırma ödevinde toplanan bilgiler öğrenciler tarafından sınıfta paylaşılır. “İstiklâl Marşı neden yazılmıştır, bestelenme sürecinde neler yaşanmıştır?” sorusu sorularak Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlikteki boşluğa yazmaları istenir.

2. ETKİNLİK: İstiklâl Marşı'nın niçin yazıldığı, kabul sürecinde neler yaşandığı ile ilgili yapmış olduğunuz araştırma sonucunda topladığınız bilgileri aşağıya yazınız.

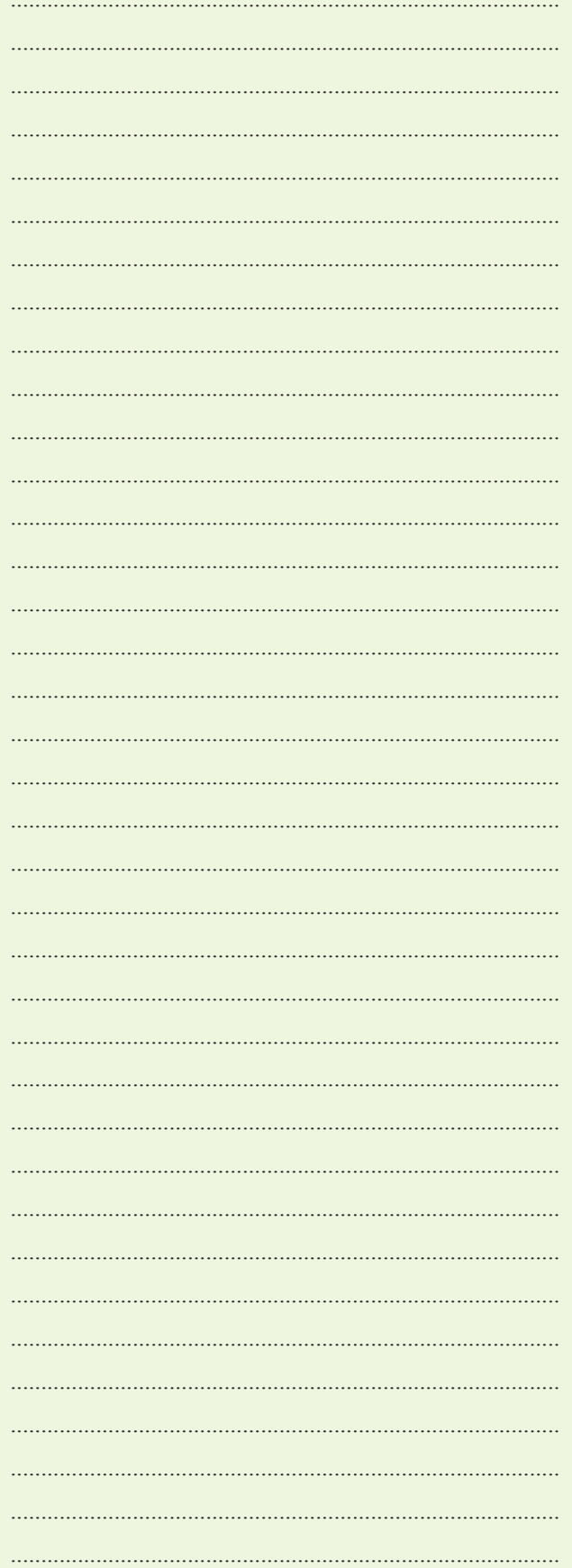
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ders işlenişinde, öğrencilerinize yönelik olarak; İstiklâl Marşı'nı nefes yerlerine, hız ve gürlük farklılıklarına dikkat ederek anlamına uygun şekilde söylemeleri; ses ve çalgı gruplarının uyum içinde performans göstermeleri; İstiklâl Marşı'nın yazım ve bestelenme sürecine ilişkin olarak yaptıkları araştırmanın içeriğinin yeterli olup olmaması bakımından geri bildirim veriniz. Ayrıca öğrencilere performansları hakkında da geri bildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri farklı yöntem ve etkinlikleri kullanarak gideriniz.

Notlarım

Notlarım

Öğrenme Alanları:

B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (9/8'lik aksak ölçü).

Uyarı: Senkop ve 9/8'lik aksak usul verilmelidir.

Uyarı: Değiştirici işaretler (diyez, bemol ve naturel) verilmelidir.

İlgili Kazanım: A.6. Yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir.

Uyarı: Seviyeye ve ses sınırlarına uygun geleneksel Türk Halk ve Türk Sanat Müziği, pop müzik ve çağdaş çok sesli Türk müziğinden seçkin örnekler verilmelidir.

B1 → A6

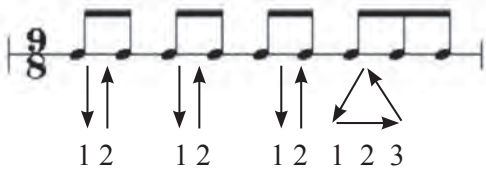
Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: “Çemberimde Gül Oya” türküsünü içeren CD, “Çayır Çimen Geze Geze” türküsünün ve “Oynaya Oynaya Gelin Çocuklar” şarkısının notaları

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Öğrencilere 9/8'lik ölçü ile ilgili aşağıdaki bilgiler verilir.

9/8'lik ölçü dört zamanlı aksak bir ölçüdür. Üç tane ikişerli basit vuruş ile bir tane üçerli bileşik vuruşun birleşmesinden oluşur. Vuruşlar 2+2+2+3, 2+2+3+2, 2+3+2+2 veya 3+2+2+2 şeklinde sıralanabilir. Genellikle Trakya (Rumeli) yöresine ait türkülerde kullanılır.

Öğrencilere 9/8'lik ölçü ile ilgili bilgiler verildikten sonra etkinliklere geçilir.

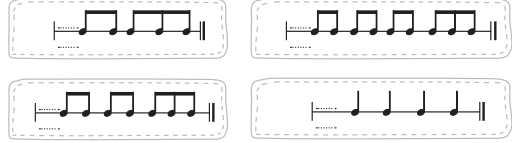
1. ETKİNLİK

Aşağıdaki ritim kümeleri tahtaya yazılarak öğrencilerden ölçü değerlerini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. ekinlik).

2- 9/8'LİK AKSAK ÖLÇÜ

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki ritimlerin (ritim kümelerinin) ölçü değerlerini yazınız.

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki ezgiyi çalgınızla çalınız.

EZGİ

Barış Arda Şendağ

11

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki türküyü çalgınızla çalınız ve söyleyiniz.

ÇAYIR ÇİMEN GEZE GEZE

Türkü
Yöresi: Isparta

12

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki şarkıyı çalgınızla çalınız ve söyleyiniz.

OYNAYA OYNAYA GELİN ÇOCUKLAR

Söz: Adnan Çakmakçioğlu
Müzik: Salih Aydoğan

3. Bir barış bırakın
Biz çocuklara
Ulaştın şarkımız
Güneşe ve aya

4. Bir dünya bırakın
Biz çocuklara
Yazalım üstüne
Sevgili dünya

2. ETKİNLİK

Öğrencilerden aşağıdaki ezgiyi çalmaları istenir.

EZGİ

Barış Arda Şendağ

3. ETKİNLİK

Öğrencilerden “Çayır Çimen Geze Geze” türküsünü çalgıları ile çalmaları ve söylemeleri istenir.

ÇAYIR ÇİMEN GEZE GEZE

Türkü
Yöresi: Isparta

Orta

4. ETKİNLİK

Öğrencilere CD'den “Çemberimde Gül Oya” türküsü dinletilir ve türküyü CD ile birlikte söyleyerek alkışla tempo tutmaları istenir. Bu şekilde 9/8'lik ölçü öğrencilere hissettirilir.

ÇEMBERİMDE GÜL OYA

Türkü

Yöresi: Çanakkale

Çemberimde gül oya, gülmedim doya doya.

Dertleri karıyorum, günleri saya saya.

Al beni kıyamam seni.

Pembe gül idim soldum, ak güle ibret oldum.

Karşı karşı dururken, yüzüne hasret kaldım.

Al beni kıyamam seni.

Köşe başı beklerim, vay benim emeklerim.

Dümbeleşti çala çala yoruldu bileklerim.

Al beni kıyamam seni.

5. ETKİNLİK

Öğrencilerden “Oynaya Oynaya Gelin Çocuklar” isimli şarkıyı çalgıları ile çalmaları ve söylemeleri istenir.

OYNAYA OYNAYA GELİN ÇOCUKLAR

Söz: Adnan Çakmakçioğlu
Müzik: Salih Aydoğan

Çabuk

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin performansını dersin işleniş sırasında sorulan sorulara verdikleri cevapların doğruluğu ve uygunluğu ile etkinliklere aktif katılımları bakımından değerlendiriniz.

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: A.7. Ses ve çalgı grupları oluşturur.

Süre: 40'

Araç ve Gereç: Ritim çalgıları (marakas, tef, zil, ritim çubukları, davul vb.), blok flüt, org, melodika vb.

Ders Öncesi Hazırlık: Eksik olabilecek ritim çalgıları (marakas, tef, zil, ritim çubukları, davul vb.) ve konu ile ilgili materyaller ders öncesi temin edilir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere ses ve nefes çalışmaları yaptırılarak derse başlanır. Nefes egzersizinde tek “S” harfler kesik nefesleri, yan yana yazılmış birden fazla “SSSS” harfler de uzun nefesleri göstermektedir.

Örnekler:

- 1- S – S – S – S – S
- 2- S – S – S – S – S – S – S – S – S – S
- 3- S – S – S – S – S – SSSSS
- 4- SSSSS – S – S – S – S – S

Uzun ve kesik nefeslerin ayrı ayrı çalıştırılmasından sonra aşağıda verilen egzersizin solfeji yaptırılır. Ardından notalar “mam” ve “mom” vb. heceler ile okutulur.

EGZERSİZ

Bu çalışma farklı heceler kullanılarak da yapılabilir ve Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlikteki oyunla pekiştirilir.

Yapılan ses ve nefes çalışmalarından sonra Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlikteki “Değirmen Üstü Çiçek” isimli türküyü söylemeleri ve blok flütle çalmaları istenir.

2. ETKİNLİK

Sınıf iki gruba ayrılarak Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlikteki ritim kalıbı ritim çalgılarıyla seslendirilir. Ardından Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlikteki “Değirmen Üstü Çiçek” isimli türkü için bir ritim düzenlemesi yapmaları ve yaptıkları ritim düzenlemesini çalmaları istenir.

3- ÇALALIM SÖYLEYELİM

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki yönergelerle dikkat ederek nefes çalışmaları yapınız.

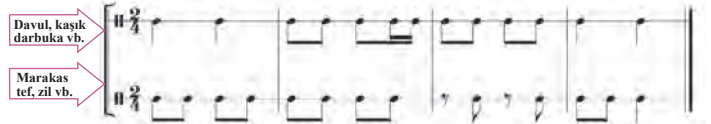
Bir A4 kağıdını ikiye bölünüz. Kağıdın yarısını duvara veya tahtaya yapıştırarak bir parmağınızla bir köşesinden bastırınız. Diyafram nefesini doğru kullanarak derin bir nefes ile kağıdın üzerine doğru, yere düşürmeyecek şekilde üfleyiniz. Üfleme başladıktan sonra parmağınızı kaldırınız. Bunu yaparken nefesinizi ani bir şekilde boşaltmayınız. Nefesinizi kontrollü bir şekilde uzun sürede veriniz.

2. ETKİNLİK: Aşağıda verilen ritim kalıbını, ritim çalgılarınızı kullanarak iki grup halinde çalınız.

14

3. ETKİNLİK

Yapılan nefes, ses, ritim ve çalgı çalışmalarının ardından sınıf üç gruba ayrılır. Birinci grup ritim çalgılarıyla, ikinci grup blok flütle ve üçüncü grup ise türküyü söyleyerek “Değirmen Üstü Çiçek” isimli türkü seslendirilir.

Notlarım

Öğrenme Alanı: A.DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: A.2. Toplum hayatımızda önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi, “Ya İstiklâl Ya Ölüm” Ünitesi: “Sakarya Meydan Savaşı’nın ve Büyük Taarruz’un kazanılmasında Atatürk’ün rolünü fark eder.” Kazanımı ile ilişkilendirilerek “Sakarya Marşı” seslendirilmelidir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Dinleme/ İzleme” Öğrenme Alanı: Söz varlığını zenginleştirme “Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler.”

A.1 → A.2

Süre: 40’ + 40’

Araç ve Gereç: Milli coşkuyu ve kahramanlık duygularını içeren cumhuriyet konulu görsel, işitsel kaynaklar (DVD, CD, mp3 çalar vb.), “Vatan Marşı” ve “Sakarya Marşı” notaları

Ders Öncesi Hazırlık: Toplum hayatımızda önemli yer tutan marşlarımıza örnek verilebilecek DVD, CD, mp3 çalar vb. materyaller sınıfa getirilir. Ayrıca öğrencilerden Cumhuriyet konulu bir marşın sözlerini yazarak derse getirmeleri istenir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

“Cumhuriyet nedir? Sizce millî duygular neyi ifade ediyor?” sorusu ile derse başlanır. Alınan cevaplar doğrultusunda edinilen bilgiler sınıfta paylaşılır. Öğrencilere yapmış oldukları araştırmaların sonucunda buldukları Cumhuriyet konulu marşı Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlikteki boşluğa yazmaları ve marşta anlatılmak istenen duyguyu 2. boşluğa yazmaları istenir.

Öğretmen Cumhuriyetin önemi üzerinde durur, millî duygularımızı öne çıkaran marşlarımızdan örnekleri DVD, CD veya Mp3 çalardan dinletir (“İleri Marşı”, “İzmir Marşı”, “Sakarya Marşı”, “Vatan Marşı”).

2. ETKİNLİK

Öğrenci Çalışma Kitabı 2 ve 3. etkinlikte verilen “Vatan Marşı” ve “Sakarya Marşı” CD veya Mp3 çalardan sınıfa dinletilir. Buradaki nüans (sesin gürlüğü ve hafifliği)

4- MARŞLARIMIZ

1. ETKİNLİK: Yaptığınız araştırma sonucunda bulmuş olduğunuz Cumhuriyet konulu marşın;
a) Sözlerini aşağıdaki boşluğa yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ETKİNLİK: Marşta anlatılmak istenen duyguyu kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

yerlerine dikkat etmeleri istenir. Marşlarımızı okurken coşkulu ve gerekli yerlerde gür bir sesle okumamız gerektiği vurgulanır.

“Vatan Marşı” ve “Sakarya Marşı”nın sözleri şiir olarak sınıftaki birkaç öğrenciye okutulur. Ardından nüans işaretlerine dikkat edilerek hep birlikte seslendirilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 2 ve 3.etkinlik).

Notlarım

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki "Vatan Marşı"nı nüans işaretlerine dikkat ederek doğru ve coşkulu bir şekilde seslendiriniz.
Crescendo (>) : Ses gücünün ve hacminin yavaş yavaş artacağını ifade eder.
Decrescendo (<) : Ses gücünün ve hacminin yavaş yavaş azalacağını ifade eder.

VATAN MARŞI

Söz: Cemal Edhem
Müzik: Musa Süreyya

Orta

mf Bay ka- bül- lük ü- lü- müz ay- lın- la- şın- yor- kal- lı- mız.

mf Ey- vü- şün- güt- yarı- la- rın- dın- sün- pe- ri- şin- çin- ki- lize-

f Göl- lü- şen- ne- şen- le- yül- şen- ay- göl- şen- bay- rak- dı- mız.

mf Ey- vü- şün- güt- yarı- la- rın- dın- sün- pe- ri- şin- çin- ki- lize-

17

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki "Sakarya Marşı"nı nüans işaretlerine dikkat ederek doğru ve coşkulu bir şekilde seslendiriniz.

SAKARYA MARŞI

Müzik: Ahmet Cemallettin Çinkilç

Çabuk

mf 1. Hük- met- öf- fâ- cı- şın- do- lu- şun- ta- şın- an-

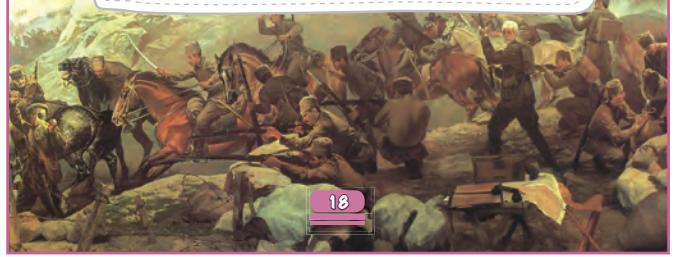
mf 2. Hük- met- öf- fâ- cı- şın- do- lu- şun- ta- şın- an-

mf 3. Hük- met- öf- fâ- cı- şın- do- lu- şun- ta- şın- an-

mf 4. Hük- met- öf- fâ- cı- şın- do- lu- şun- ta- şın- an-

mf 5. Hük- met- öf- fâ- cı- şın- do- lu- şun- ta- şın- an-

mf 6. Hük- met- öf- fâ- cı- şın- do- lu- şun- ta- şın- an-

18

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizi dersin işlenişi sırasında sorulan sorulara vermiş oldukları cevapların doğruluğu ve uygunluğu ile toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı nüans yerlerine dikkat ederek doğru şekilde söylemeleri bakımından değerlendiriniz.

Notlarım

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Notlarım

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Öğrenme Alanı: D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

İlgili Kazanım: D.5. Atatürk'ün yeni müzik kurumlarının açılmasında ve müzik sanatçılarının yetiştirilmesindeki önderliğini örneklerle açıklar.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi, “Çağdaş Türkiye Yolunda Adımlar” Ünitesi: Örnek olaylardan yararlanarak Atatürk'ün sanata ve spora verdiği önemi fark eder.

İlgili Kazanım: D.7. Atatürk'ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda yapılan çalışmaları ve sağlanan gelişmeleri anlatır.

Ara Disiplinlerle İlişkilendirme: Kariyer Bilinci Geliştirme: 16. Liderlerin davranışlarını ve aldığı kararların başkalarının yaşamını nasıl etkilediğini açıklar. Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi, “Atatürkçülük” Ünitesi: İnkılapçılık ilkesinin Türk ulusunun millî kültür değerlerini geliştirerek çağdaşlaşmasının bir aracı olarak kavrar.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Konuşma”, Öğrenme Alanı: Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır.

Süre: 40' + 40'

Araç ve Gereç: Atatürk ve Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda açılmış olan müzik kurumları ile ilgili gör-seller

Ders Öncesi Hazırlık: Atatürk ve Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda açılmış olan müzik kurumları ile ilgili görsel ve işitsel materyaller temin edilir. (DVD, CD, Mp3 çalar vb.)

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ**1. ETKİNLİK**

Öğrencilere, Atatürk'ün müziğe ve sanatçıya verdiği önem ile bu alanda yapmış olduğu atılımlarla ilgili neler bildikleri sorularak derse başlanır. Bu konuda alınan cevaplar ve toplanan bilgiler sınıfta öğrencilerle paylaşılaraq sınıfa getirilen görsellerle desteklenir.

Düşüncelerin sınıfta paylaşılmasının ardından Cumhuriyetin kurulmasından sonra Atatürk'ün, açılmasında öncülük etmiş olduğu müzik eğitimi veren kurumlar ve bu alanda yetiştirilmeleri için yurtdışına göndermiş olduğu müzik adamları hakkında öğrencilere bilgiler verilerek bu bilgileri öğrencilerin not almaları istenir. Konu

5- ATATÜRK

1. ETKİNLİK: Atatürk'ün önderliğinde kurulan ve açılan müzik kurumları ile tarihlerini eşleştiriniz.

2. ETKİNLİK: Arkadaşlarınızla iki gruba ayrılarak aşağıdaki soruları cevaplayınız. En çok doğru cevabı veren grup bu oyunun galibi olacaktır.

1. Aşağıdaki isimlerden hangisi Atatürk'ün müzik eğitimi için yurt dışına gönderdiği sanatçılardan biri değildir?

a) Ahmet Adnan SAYGUN b) Hikmet ŞİMŞEK
c) Ulvi Cemal ERKİN d) Cemal Reşit REY

2. Aşağıdakilerden hangisi, Atatürk'ün müzik görüşünü ifade etmez?

a) Millî duygu ve düşüncelerin müzik ile işlenmesi
b) Müzik kültürümüzün modern müzik kurallarına göre işlenmesi
c) Millî yüksek, deşis ve söyleşislerin toplanması
d) Öz müziğimizden vazgeçilip batı müziğinin benimsenmesi

3. Aşağıdaki okulların hangisinde sadece müzik eğitimi verilmektedir?

a) İlköğretim okulu b) Anadolu lisesi
c) Konservatuvar d) Edebiyat fakültesi

19

Öğrenci Çalışma Kitabı 1 ve 2. etkinlikteki çalışmalarla pekiştirilir.

Atatürk'ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda yeni açılan kurumlar;

- 1924 yılında Musikî Muallim Mektebi açıldı.
- 1924 yılında Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası kuruldu.
- 1926 yılında İstanbul Konservatuvarı açıldı.
- 1936 yılında Ankara Devlet Konservatuvarı açıldı.
- 1937 yılında Gazi Terbiye Enstitüsü Müzik Bölümü kuruldu.
- 1938 yılında Ankara Askeri Müzik Okulu açıldı.

Atatürk'ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda müzik eğitimi almak için yurt dışına gönderilen sanatçılar;

- 1927 yılında Atatürk'ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda müzik eğitimi almak için beş sanatçımız yurt dışına gönderilmiştir. Bu sanatçılar beş kişi oldukları için “Türk Beşleri” adıyla anılmaktadır.
- Cemal Reşit REY (1904-1985)
- Ulvi Cemal ERKİN (1906-1972)

- Hasan Ferit ALNAR (1906-1978)
- Ahmet Adnan SAYGUN (1907-1991)
- Necil Kâzım AKSES (1908-1999)

“Türk Beşleri” Cumhuriyetin kurulması ile birlikte Atatürk’ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda çalışmalarına başlamışlardır.

2. ETKİNLİK

Atatürk’ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda önemli çalışmalar yapıldığı, Atatürk’ün besteci ve sanatçılarımıza verdiği desteğin Türk müziğinin gelişmesinde çok önemli olduğu vurgulanır ve bu konuda örnekler verilir. “Millî duygu ve düşüncelerin müzik ile işlenmesi, Millî, yüksek, deyiş ve söyleyişlerin toplanması” Atatürk’ün müzik görüşleri olarak sınıfta paylaşılır ve bu konuda sorular yöneltilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerin performansını, etkinliklere aktif katılmaları ve dersin işlenişi sırasında sorulan sorulara verdikleri cevapların doğruluğu ve uygunluğu bakımından değerlendiririz.

Notlarım

Notlarım

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİ-LENME

İlgili Kazanım: B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.

Uyarı: Değiştirici işaretler (diyez, bemol, naturel) verilmelidir.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç : “Son Bahar” şarkısının ve “Hoş Bi-lezik” türküsünün notaları

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Öğrencilere aşağıdaki açıklamalar yapılarak diyez, bemol ve naturelle ilgili bilgiler verilir.

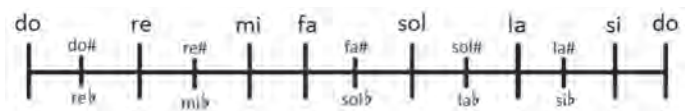
İki ses arasındaki incelik kalınlık farkına “aralık” denir. Tampere sistemde “do₁-do₂” sesleri arasında “mi-fa” ve “si-do” aralıkları yarım, diğer aralıklar ise tam aralıklardır. Ancak bazı durumlarda yarım aralıkları tam aralıklara, tam aralıkları yarım aralıklara dönüştürmek gerekebilir. Bunun için ses değiştirici işaretler kullanılmaktadır. Kullanılan ses değiştirici işaretler şunlardır.

Diyez (#): Önüne yazıldığı notanın sesini yarım ses inceltir.

Bemol (b): Önüne yazıldığı notanın sesini yarım ses kalınlaştırır.

Naturel (♮): Daha önce diyez ya da bemol olarak değiştirilmiş sesleri doğal haline getirir.

Aşağıdaki tablo tahtaya çizilerek yarım ve tam sesleri görsel olarak da algılamaları sağlanır.

1. ETKİNLİK

Öğrencilerden Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik “a” bölümünde yer alan işaretlerin adlarını ve tanımlarını yazmaları istenir. Daha sonra Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik “b” bölümünde yer alan nota adlarını dizek üzerinde göstermeleri istenir.

2. ETKİNLİK

Öğrencilere aşağıda yazılmış “iki nota arasında başka notalar var mıdır?” sorusu sorularak “sol-la” notaları arasına “sol(♯)” ve “la(b)”, “do-re” notaları arasına “do(♯)” ve “re(b)”, “la-si” notaları arasına ise “la(♯)” ve “si(b)” notalarını yazmaları sağlanır (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik).

6- SES DEĞİŞTİRİCİ İŞARETLER

1. ETKİNLİK

a) Aşağıdaki işaretlerin adlarını yazarak tanımlarını yapınız.

#:

b:

♮:

b) Aşağıdaki notaları dizek üzerinde gösteriniz.

fa#, sib, mi♯, reb, do♯, fa♯, solb, la♯, do♯

2. ETKİNLİK: Aşağıda verilen notaları, dizek üzerinde hangi notadan önce veya sonra yazılacağını düşünerek uygun yerlere yazınız.

sol♯, do♯, sib, lab, fa♯, la♯, re♯

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki notaları incelik-kalınlıklarına göre inceleyiniz.

Yukarıda verilen notaları kalından inceye doğru sıralayarak yazınız.

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki ezgileri çalgınızla çalınız

1. EZGİ

Barış Arda Şendağ

2. EZGİ

Barış Arda Şendağ

3. EZGİ

Barış Arda Şendağ

22

3. ETKİNLİK

Öğrencilerden, aşağıdaki notaları kalından inceye doğru dizek üzerinde sıralamaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

4. ETKİNLİK

Öğrencilere, çalgı üzerinde fa(♯) ve si(♭) notaları gösterilerek aşağıdaki ezgileri çalgılarıyla çalmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 5. etkinlik).

1. EZGİ

Barış Arda Şendağ

2. EZGİ

Barış Arda Şendağ

3. EZGİ

Barış Arda Şendağ

5. ETKİNLİK

a) Öğrencilerden aşağıdaki şarkıyı ses değiştirici işaretlere dikkat ederek seslendirmelerini isteyiniz.

SONBAHAR

Alman Ezgisi

b) Öğrencilerden aşağıdaki türküyü ses değiştirici işaretlere dikkat ederek seslendirmelerini isteyiniz.

HOŞ BİLEZİK

Türkü
Yöresi: Ardahan

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin performansını aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. Diyez ve bemol almış sesleri doğru olarak belirledi.
2. Verilen ezgiyi ses değiştirici işaretlere dikkat ederek çaldı.
3. Verilen bir şarkıyı ses değiştirici işaretlere dikkat ederek seslendirdi.

Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri, farklı yöntemler ya da etkinlikler kullanarak gideriniz.

Notlarım

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ETKİNLİK

a) Aşağıdaki "Sonbahar" isimli şarkıyı "sib" notasına dikkat ederek seslendiriniz.

SONBAHAR

Alman Ezgisi

23

b) Aşağıdaki türküyü fa # notasına dikkat ederek seslendiriniz.

HOŞ BİLEZİK

Türkü
Yöresi: Ardahan

24

Öğrenme Alanı: B.MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİ-LENME

İlgili Kazanım: B.2. Müzikte dizileri tanıır.

Uyarı: Söz konusu diziler; belirtilen tonal ve makamsal dizilerle sınırlıdır.

Uyarı: Bu sınıf düzeyinde, tek diyez alan “Sol majör” ve “Mi minör” dizileri ile tek bemol alan “Fa majör” ve “Re minör” dizileri verilmelidir. Ancak bu dizilerin öğretimi, kuramsal boyutta tonalite/majör-minör kavramlarına girilmeden sadece dizi boyutunda olmalıdır.

Uyarı: Bu sınıf düzeyinde, makamsal dizilerden tampere sisteme uyarlanmış; “Hicaz”, “Rast” ve “Segâh” makam dizileri verilmelidir. Ancak bu dizilerin öğretimi, kuramsal boyutta makam kavramlarına girilmeden sadece dizi boyutunda olmalıdır. Bu makamlar sadece şarkılarla değil türkülerle de verilebilmeli ve seçilen şarkı, türkü örnekleri çocukların ses sınırlarına ve düzeylerine uygun olmalıdır.

Uyarı: Makamsal nitelikli eserlerin seslendirilmesinde, çocuğun ses gelişim süreci göz önünde bulundurularak; mutlaka gerekli göçürüm/aktarımlar yapılmalıdır.

B.1 → B.2

Süre: 40' + 40' + 40'

Araç ve Gereç: “Sol majör”, “mi minör”, “fa majör” ve “re minör” tonlarda örnek ezgi notaları. “Hicaz”, “Rast” ve “Segâh” makamı dizi örnekleri, “En Güzel Şarkılar Yurduma”, “İzmir’in Kavakları”, “Divane Âşık Gibi”, “Rüya Gibi Her Hatıra” şarkı ve türkü notaları, DVD, CD, Mp3 çalar vb.

Ders Öncesi Hazırlık: Tonal ve makamsal dizilere ait şarkı ve türkü örneklerini öğrencilere dinletmek üzere CD, Mp3 çalar vb. sınıfa getirilir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere 7.sınıfta verilen dizi ve makamlarla ilgili geçmiş konulara yönelik bazı sorular yöneltilerek derse başlanır.

- Müzikte dizi nedir?
- 7. sınıfta hangi dizi ve makamları öğrenmiştik?

Alınan cevaplarla birlikte öğrencilerin geçmiş bilgileri hatırlatılır. Öğretmen konuyla ilgili gerekli tamamlamaları yapar.

Sınıf düzeyinde verilmesi gereken “Sol majör”, “Mi

7- MÜZİKTE DİZİLER VE MAKAMLAR

1. ETKİNLİK: Aşağıda notaları verilen dizilerin isimlerini, isimleri verilen dizilerinde notalarını yazınız.

A)

B)

C)

D)

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki “sol majör” ezgiyi notalarıyla seslendiriniz.

EZGİ

Aytekin Albuz

Orta

25

Aşağıda verilen “Ömürde Çiçek Gibi” isimli şarkıyı seslendiriniz.

ÖMÜRDE ÇİÇEK GİBİ

Uyarlama
Söz: Ali Ulvi Elöve

Orta

Aşağıda verilen “fa majör” ezgiyi notalarıyla okuyarak seslendiriniz.

EZGİ

Aytekin Albuz

Orta

Aşağıda verilen “En Güzel Şarkılar Yurduma” isimli şarkıyı seslendiriniz.

EN GÜZEL ŞARKILAR YURDUMA

Salih Aydoğan

Orta

26

minör”, “Fa majör” ve “Re minör” diziler dizek üzerinde tahtaya yazılarak gösterilir. Bu diziler; örnek alıştırma- lar, “En Güzel Şarkılar Yurduma”, “Ömürde Çiçek Gibi” şarkıları ile pekiştirilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1 ve 2. etkinlik).

Sol majör dizi

Mi minör dizi

Fa majör dizi

Re minör dizi

2. ETKİNLİK

Sınıf düzeyinde verilmesi gereken “Hicaz”, “Rast” ve “Segâh” makamsal dizileri dizek üzerinde tahtaya yazılarak gösterilir. Örnek şarkılar dinletilerek kulaktan yanlışlama yolu ile söylenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3, 4, 5 ve 6. etkinlik).

Hicaz Dizisi

1. Adım: Makamın orijinal dizisi

2. Adım: Tampere Re hicaz dizisi

Rast Dizisi

1. Adım: Makamın orijinal dizisi

2. Adım: Makamın tampere sisteme uyarlanmış dizisi

3. Adım: Tampere Re rast dizisi

Segâh Dizisi

1. Adım: Makamın orijinal dizisi

3. ETKİNLİK: Aşağıda verilen makam dizilerinin adlarını altlarındaki boşluğa yazınız.

4. ETKİNLİK: Aşağıda verilen hicaz makamındaki “Divane Aşk Gibi” türküsünü söyleyiniz.

DİVANE AŞK GİBİ

Türkü
Yâresi: Trabzon

27

5. ETKİNLİK: Aşağıda verilen rast makamındaki “Rüya Gibi Her Hatıra” şarkısını seslendiriniz.

RÜYA GİBİ HER HATIRA

Söz: Cengizhan Altıntaş
Müzik: Mehmet İlgin

28

İZMİRİN KAVALLARI

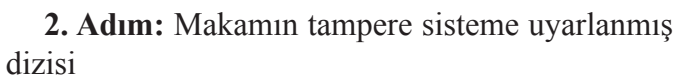
Türkü
Yöresi İzmir

Orta

1. İle em rim ka ahi la... ri Yık kıl yar yar rak... ta
2. Sel em sen ömü a zım... zık Yap rı öm dâ dâ... zım

5. Sık (Sus...) Bâ zım... de öm ler yâ ki ev... yar... fi öm... he... lani
Kâ rım... de sen... lık rî... yar... fi öm... köy... lani

7. A... yâ... nakli... lî... fi
Çâ kâ... cî... vâ... nî... zım... fâk... Ser... }

Öğrencilerinizin performansını aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

1. Sorulan sorulara doğru ve uygun şekilde cevap verdi.
2. Verilen bir dizinin adını doğru şekilde yazdı.
3. Mi minör, fa majör, re minör ve sol majör dizilerini doğru şekilde yazdı.
4. Verilen bir dizinin makamını doğru şekilde belirledi
5. Verilen bir eseri makamına uygun şekilde seslendirdi.

Notlarım

This image shows a full page of primary-ruled notebook paper. It features horizontal dashed lines for writing and two vertical solid lines on each side to create margins. The paper is white and contains no text or other markings.

Öğrenme Alanı: B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİ-LENME

İlgili Kazanım: B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (Senkop).

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Çeşitli ritim çalgıları, “Mutlu Bir Yılın Özlemi” isimli şarkının notası

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

Öğrencilere senkopla ilgili aşağıdaki bilgiler verilir.

“Ölçülerdeki vuruşların bazıları kuvvetli, bazıları zayıf, bazıları ise yarı kuvvetli zamanlıdır. Ölçülerin ilk vuruşları kuvvetli zaman, sonraki vuruşları ise ölçü sayısına bağlı olarak yarı kuvvetli ve zayıf zamanlıdır. İşte bu kuvvetli zamanla zayıf zamanın yer değiştirilmesiyle ortaya çıkan ritim aksamasına senkop (aksatım) denir.”

1. ETKİNLİK

Öğrencilerle bir oyun oynayarak derse girilir. Öğretmen dört dörtlük ölçü sayısından oluşan ve bir ölçü uzunluğunda çeşitli ritim kalıplarını alkış veya bir ritim çalgısı kullanarak seslendirir. Öğrencilerden toplu olarak bu ritim kalıplarını tekrar etmeleri istenir. Ritim kalıpları seçilirken basitten karmaşığa doğru bir yol izlenmeli ve senkoplu kalıplar da arada duyurulmalıdır. Etkinlikte metronom kullanılabilir.

2. ETKİNLİK

Öğretmen dört dörtlük ölçüde dört ayrı ritim kalıbını alkış veya ritim çalgısıyla seslendirir. Bu ritim kalıplarından birinde senkoba yer verilir. Öğrencilere “Bu dört ritim kalıbından hangisi farklıdır ve o fark sizce nedir?” sorusu yöneltilir. Senkop bulunan ritim kalıbını öğrenciler ayırt edene kadar etkinliğe devam edilir.

3. ETKİNLİK

a) Aşağıdaki ritim kalıbı sınıfla birlikte alkış veya ritim çalgıları ile seslendirilir.

b) Yandaki ritim kalıbı sınıfla birlikte alkışla seslendirilir. Ancak bağlı notalardan ikincisi ayaklar yere vurularak seslendirmelidir. Öğrenciler bunu eksiksiz olarak yapana kadar tekrar edilir. Sınıfın çoğunluğu bunu yaptıktan

8-SENKOP (AKSATIM)

1. ETKİNLİK: Aşağıdaki ritim kalıplarını inceleyiniz. Senkop kullanılan ritim kalıplarını gösteriniz.

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki ritim kalıplarını alkış veya ritim çalgıları kullanarak sınıfta seslendiriniz.

30

sonra ayakla yere vurma yerine o notada susulur. Ritim kalıbı bu şekilde yeteri kadar tekrar edilir. Böylece öğrenciler ritimdeki senkoplu bölümü uygulamış olurlar.

c) Senkopu bağ kullanmadanda gösterebileceğimizi belirterek aşağıdaki ritim kalıbı tahtaya yazılır ve ritim çalgıları ile seslendirilir.

4. ETKİNLİK

Öğrencilerden aşağıdaki ezgiyi senkoplara dikkat ederek çalgıları ile çalmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

EZGİ

Barış Arda Şendağ

Orta

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki ezgide senkop bulunan ölçüleri kırmızı kalemizle işaretleyiniz. Senkoplara dikkat ederek çalgınızla çalınız.

EZGİ

Barış Arda Şendağ

31

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki şarkıda senkop bulunan ölçüleri kırmızı kalemizle işaretleyiniz. Senkoplara dikkat ederek çalgınızla çalınız.

MUTLU BİR YILIN ÖZLEMİ

Söz: Süheyla Sinkil
Müzik: Saip Egüz

32

5. ETKİNLİK

Öğrencilerden aşağıdaki şarkıyı senkoplara dikkat ederek çalgılarıyla çalmaları ve söylemeleri istenir.

MUTLU BİR YILIN ÖZLEMİ

Söz : Süheyla Sinkil
Müzik : Saip Egüz

Orta

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin performansını aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. Etkinliklere aktif olarak katıldı.
2. Senkop bulunan ritim kalıplarını doğru şekilde belirledi.
3. Verilen bir şarkıyı senkoplara dikkat ederek doğru şekilde söyledi.
4. Verilen bir ezgiyi senkoplara dikkat ederek doğru şekilde çaldı.

Değerlendirme sonunda öğrencilerinize performansları hakkında geri bildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri farklı yöntemler ya da etkinlikler kullanarak gideriniz.

Öğrenme Alanı: C. MÜZİKTE YARATICILIK

İlgili Kazanım: C.1. Bildiği müziklere basit ritim eşlikleri yazmaktan hoşlanır.

Uyarı: Yazılacak ritim kalıpları, öğrenilmiş ölçü sayısı ve nota değerlerinden oluşmalıdır.

İlgili Kazanım: C.3. Farklı ve tekrarlanan bölümlerden oluşan ritim kalıpları oluşturur.

Uyarı: Öğrencilerden; (ab), (aba), (abaca) diziliminde ritim kalıpları oluşturmaları istenmelidir.

B.1 → C.3

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: “Vatan” marşının notası ve çeşitli ritim çalgıları

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilerden aşağıdaki ritim kalıbını tamamlayarak ritim çalgılarıyla seslendirmeleri istenir.

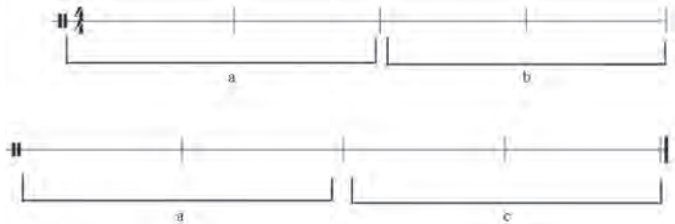
2. ETKİNLİK

Öğrencilerden aşağıdaki ritim kalıbının motiflerini işaretleyerek ritim çalgılarıyla seslendirmeleri istenir.

3. ETKİNLİK

Öğrencilerden aşağıda verilen motif sıralamasına uyarak bir ritim kalıbı oluşturmaları istenir.

4. ETKİNLİK

Öğrencilerden yandaki şarkının motiflerine dikkat ederek ritim eşliği oluşturmaları istenir.

9- RİTİM KALIBIM

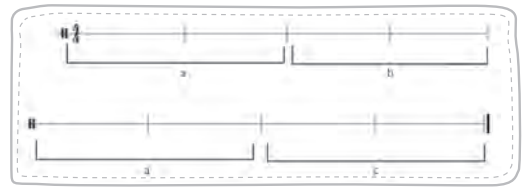
1. ETKİNLİK: Aşağıda "a" ve "b" bölümü verilen ritim kalıbının "c" ve "d" bölümünü tamamlayınız ve ritim çalgınızla seslendiriniz.

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki ritim kalıbının motiflerini işaretleyerek ritim çalgınızla seslendiriniz.

3. ETKİNLİK: Aşağıda verilen motif sıralamasına uygun ritim kalıpları oluşturunuz.

33

VATAN

Söz ve Müzik: Saip Egüz

Orta

Öğrenme Alanı: D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

İlgili Kazanım: D.6. Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrar.

Süre: 40'

Araç ve Gereç: “Müzik” isimli şarkının notası, “Masalların Masalı” isimli şiir

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere aşağıdaki bilgiler verilir.

“Güzel sanatları üç grupta inceleyebiliriz. Bunlar;

1. Görsel sanatlar: Resim, heykel, mimari, seramik, cam, fotoğraf vb.

2. İşitsel sanatlar: Müzik, edebiyat vb.

3. Sahne sanatları: Opera, bale, dans, tiyatro, sinema, müzikal, mim sanatı, kukla, gölge oyunu vb.”

Öğrencilerden yukarıda verilen sanat dallarını Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlikteki boşluklara yazmaları istenir.

Öğrencilere “Bu sanatlardan hangilerini tanıyorsunuz?” sorusu yöneltilerek bu sanat dalları ile ilgili bildiklerini paylaşmaları istenir.

Öğrencilerin görüşleri alındıktan sonra müziğin diğer sanatlarla olan ilişkisi ile ilgili bilgiler verilir.

“Müziğin resim, heykel, seramik, cam ve fotoğraf sanatlarıyla ilişkisi: Resim, heykel, seramik, cam ve fotoğraf sanatlarının sergilerinde, sanat eserlerinin sunumları müzik eşliğinde yapılmaktadır.

Müziğin mimari ile ilişkisi: Konser salonları yapılırken salonların akustik yapısının uygun olması için mimariden yararlanılır.

Müziğin edebiyatla ilişkisi: Müziğin önemli ögesi olan şarkı sözlerinde şiirlerden yararlanılır. Ayrıca şiir dinletilerinde müzik vazgeçilmezdir.

Müziğin opera ve müzikal ile ilişkisi: Opera diyalogların müzik yoluyla verildiği bir tiyatro oyununa benzer. Müzikaller ise şarkılı tiyatro oyunlarıdır. Müzik olmadan opera ve müzikal olamaz.

Müziğin bale ve dansla ilişkisi: Bale ve dans doğrudan doğruya müzikle bağlantılı sanatlardır. Müzik bu iki sanat için vazgeçilmezdir.

Müziğin tiyatro ve sinema ile ilişkisi: Tiyatro ve sinema, izleyiciye aktarılmak istenen duygu ve düşüncüyü pekiştirerek daha kolay iletebilmek için gerekli sahnelerde müziğin gücünden, etkisinden yararlanır.

10- SANAT VE MÜZİK

1. ETKİNLİK: Aşağıda isimleri verilen sanat dallarını ait oldukları alanlara yazınız.

Resim, müzik, tiyatro, dans, opera, heykel, edebiyat, bale, sinema, mimari, seramik, cam, müzikal, mim sanatı, fotoğrafçılık, kukla, gölge oyunu

GÖRSEL SANATLAR

İŞİTSEL SANATLAR

SAHNE SANATLARI

2. ETKİNLİK: Müziğin diğer sanatlarla olan ilişkisini boşluklara yazınız.

Müziğin resimle ilişkisi:

Müziğin mimari ile ilişkisi:

Müziğin edebiyat ile ilişkisi:

Müziğin opera ile ilişkisi:

Müziğin bale ve dans ile ilişkisi:

Müziğin tiyatro ve sinema ile ilişkisi:

35

Bilgiler verildikten sonra Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlikteki boşlukları doldurmaları istenir.

2. ETKİNLİK

Aşağıdaki şiir, bir öğrenci tarafından sınıfa okunur. Şiir okunurken CD’den enstrümantal bir müzik hafifçe duyurularak müziğin şiir üzerindeki etkisi tartışılır ve müziğin, şiirin anlamını güçlendirdiği belirtilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

MASALLARIN MASALI

Su basında durmuşuz,
çınarla ben.
Suda suretimiz çıkıyor,
çınarla benim.
Suyun şavkı vuruyor bize,
çınarla bana.

Su basında durmuşuz,
çınarla ben, bir de kedi.
Suda suretimiz çıkıyor,
çınarla benim, bir de kedinin.
Suyun şavkı vuruyor bize,
çınarla bana, bir de kediyi.

Su basında durmuşuz,
çınar, ben, kedi, bir de güneş.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki "Masalların Masalı" isimli şiiri enstrümantal bir müzik eşliğinde okuyunuz.

MASALLARIN MASALI

Su başında durmuşuz,
çınarla ben.
Suda suratımız çıkıyor,
çınarla benim.
Suyun çarkı vuruyor bize,
çınarla bana.

Su başında durmuşuz,
çınarla ben, bir de kedi.
Suda suretimiz çıkıyor,
çınarla benim, bir de kedinin.
Suğun şarkı vuruşu bize,
çınarla bana, bir de kediyi.

Su başında durmuşuz,
 Çınar, ben, kedi, bir de güneş.
 Suda suratımız çıkıyor,
 Çınarın, benim, kedinin, bir de güneşin.
 Suyun şarkı vurdurur bize,
 Çınara, bana, kediyeye, bir de güneşe.

Su başında durmuşuz,
 çınar, ben, kedi, güneş, bir de Emrümüz.
 Suda suratımız çıkıyor,
 çınarın, benim, kedinin, güneşin, bir de Emrümüzün.
 Suyun şarkı vuruyor bize,
 çınara, bana, kediye, güneşe, bir de Emrümüze.

Su başında durmuşuz.
Önce kedi gidecek,
kaybolacak suda surati.
Sonra ben gideceğim,
kaybolacak suda suretim.
Sonra çınar gidecek,
kaybolacak suda surati.
Sonra su gidecek
güneş kalacak;
sonra o da gidecek...

Su başında durmuşuz.
Su serin,
Çınar ulu,
Ben güler yazıyorum.
Kedi uyukluyor
Güneş sıcak.
Çok şükür yaşıyoruz.
Yarın şarkı söyleriz bize
Çınara, banı, kediyeye, güneşe, bir de emrâmlize.

NAZIM HIKMET RAN

36

Suda suretimiz çıkıyor,
 çınarın, benim, kedinin, bir de günesin.
 Suyun şavkı vuruyor bize,
 çınara, bana, kediye, bir de güneşe.

Su basında durmuşuz,
 çınar, ben, kedi, güneş, bir de ömrümüz.
 Suda suretimiz çıkıyor,
 çınarın, benim, kedinin, günesin, bir de ömrümüzün.
 Suyun şavkı vuruyor bize,
 çınara, bana, kediye, güneşe, bir de ömrümüze.

Su basında durmuşuz.
Önce kedi gidecek,
kaybolacak suda sureti.
Sonra ben gideceğim,
kaybolacak suda suretim.
Sonra çınar gidecek,
kaybolacak suda sureti.
Sonra su gidecek
güneş kalacak;
sonra o da gidecek...
Su basında durmuşuz.

Nazım Hikmet

3.ETKİNLİK

Öğrencilerden “Müzik” şarkıyı seslendirmeleri istenir (Öğrenci Çalışma Kitanı 4. etkinlik).

MÜZİK

Söz: Ziya Aydın-Şaip Egüz
Müzik: Wolfgang Amadeus Mozart

Orta

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin performansını dersin işlenişi sırasında sorulan sorulara verdikleri cevapların doğruluğu ve uygunluğu ile etkinliklere aktif katılımları bakımından değerlendiriniz.

Öğrenme Alanı

C. MÜZİKSEL YARATICILIK,

D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

İlgili Kazanımlar

D.3. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırır.

C.2. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır.

Ders İçi İlişkilendirme: “Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırır.” kazanımı ile ilişkilendirilmelidir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Konuşma” Öğrenme Alanı: Canlandırmalarda sesini, varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır.

Ölçme ve Değerlendirme: 8. sınıf kazanımları, canlandırma, sergileme, ritim tutma, görselleştirme, sözlü anlatımlar yaptırılarak; gözlem ölçekleri, çalışma yapıları, öğrenci ürün dosyası vb. kullanılarak değerlendirilebilir.

D.3 → C.2

Süre: 40' + 40' + 40'

Araç ve Gereç: “Zeytinyağlı Yiyemem” türkü notası, DVD, CD, Mp3 çalar vb.

Ders Öncesi Hazırlık: Öğrenciler birkaç gruba ayrılır. Bu grupların bir halk türküsünün yaşanmış hikâyesini araştırması ve hikâyede adı geçen kişileri canlandırmaları için kendi aralarında rol dağılımı yapmaları istenir. Örnek olabilecek “Zahidem”, “Ankara’da Yedim Taze Meyvayı”, “Kütahya’nın Pınarları”, “Yârim İstanbul’u Mesken mi Tuttun”, “Allı Turnam”, “Sarı Gelin” vb. türküler öğrencilere hatırlatılır. Öğrencilere araştırdıkları türkü hikâyesini ve hikâyede adı geçen karakterleri çalışma kitabındaki boşluğa kısaca yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere 7. sınıfta verilen yaşanmış halk türküleri ile ilgili bazı sorular yöneltilerek derse başlanır.

- Halk müziği nedir?

1 1- TÜRKÜLERİMİZİN YAŞANMIŞ ÖYKÜLERİ

1. ETKİNLİK: Araştırmış olduğunuz türkünün öyküsünü ve içinde geçen karakterleri aşağıdaki boşluğa yazınız ve grup arkadaşlarınızla birlikte bu türkünün öyküsünü sınıfta canlandırınız.

Karakterler: _____

2. ETKİNLİK: Aşağıdaki “Zeytinyağlı Yiyemem” türküsünün sözlerini okuyunuz. Sizce bu sözlerde ne anlatılmak istenmiş olabilir, altındaki boşluğa yazınız.

ZEYTİNYAĞLI YİYEMEM
 Zeytinyağlı yiyemem aman, basma da fıstın giyemem aman.
 Senin gibi cahile, ben efendim diyemem aman.
 Kaldım duman içi dağlarda, sevgili yârim nerelerde.
 Kara üzüm asması, yeşil olur yazması.
 Ben yârimden ayrılmam, kara yazı yazması.
 Kaldım duman içi dağlarda, sevgili yârim nerelerde.
 Asmadan üzüm aldım, sapını uzun aldım.
 Verin benim yârimi, annemden izin aldım.
 Kaldım duman içi dağlarda, sevgili yârim nerelerde.

38

- Halk müziğinin en belirgin özellikleri nelerdir?
- 7. sınıfta hangi halk türkülerinin hikâyelerini öğrenmiştik?

Alınan cevaplarla birlikte öğrencilerin geçmiş bilgileri yoklanır. Öğretmen konuyla ilgili gerekli tamamlamaları yapar. Öğrencilerin yapmış oldukları hikâye araştırmaları sınıfta okunur ve paylaşılır. Ardından gruplardan hikâyedeki karakterleri seçip canlandırmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

2. ETKİNLİK

Öğrencilere “Zeytinyağlı Yiyemem” türküsünün sözleri okutulur. Bu sözlerden çıkardıkları ana fikrin ne olduğu sorulur ve yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik). Ardından türkünün hikâyesi sınıfta öğrencilere okutulur. Bu konudaki düşünce ve yorumlar paylaşılır.

“ZEYTİNYAĞLI YİYEMEM” TÜRKÜSÜNÜN HİKÂYESİ

“Zeytinyağlı Yiyemem” diğer adıyla “Gelin Nazlanması” olarak da bilinen bu halk türküsü, isminden de anlaşılacağı üzere bir gelinin nazlanmasını anlatır.

3. ETKİNLİK: Aşağıdaki "Zeytinyağlı Yiyemem" türküsünü seslendiriniz.

ZEYTİNYAĞLI YİYEMEM

Türkü
Yöresi: Bursa

2. Kara üzüm asması, yeşil olur yazması.
Ben yârimden ayrılmam, kara yazı yazması.
Kaldım duman içi dağlarda, sevgili yârim nerelerde.
3. Asmadan üzüm aldım, sapını uzun aldım.
Verin benim yârimi, annemden izin aldım.
Kaldım duman içi dağlarda, sevgili yârim nerelerde.

39

ZEYTİNYAĞLI YİYEMEM

Türkü

Yöresi: Bursa

Zeytinyağlı yiyemem aman,
Basma da fistan giyemem aman.
Senin gibi cahile,
Ben efendim diyemem aman.

Kaldım duman içi dağlarda,
Sevgili yârim nerelerde.

Kara üzüm asması,
Yeşil olur yazması.
Ben yârimden ayrılmam,
Kara yazı yazması.

Kaldım duman içi dağlarda,
Sevgili yârim nerelerde.

Asmadan üzüm aldım,
Sapını uzun aldım.
Verin benim yârimi,
Annemden izin aldım.

Kaldım duman içi dağlarda,
Sevgili yârim nerelerde.

3. ETKİNLİK

"Zeytinyağlı Yiyemem" türküsü CD veya Mp3 çalar-dan öğrencilere dinletilir. Ardından türkü kulaktan yansı-lama yolu ile öğretilerek birlikte seslendirilir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin prformansını işleniş sırasında soru-lan sorulara vermiş oldukları cevapların doğruluğu ve uygunluğu ile etkinliklere aktif katılımları bakımından değerlendiriniz.

Hangi köy ya da beldede geçtiği ve şahıslar biline-memekle birlikte Bursa yöresine ait olduğu bilinen tür-kü; zengin, iyi yerlerde yetişmiş, okumuş bir genç kızın dağ yöresinde bir köye gelin olarak gitmesiyle başlar. Gelin kız yaşamaya başladığı yeni çevreye ve insanlara uyum sağlayamaz, onlar gibi basmadan elbiseler giye-meyeceğini, damak tadının onların yemeklerine uyma-dığını, böyle bir yere gelin gittiği için yaptığı çeyizlerin boşa olduğunu söyler ve duman içi dağlarda yalnız kal-dım diyerek eski yaşantısına duyduğu hasreti dile getirir.

Evlendiği insanın kendisine uygun olmadığını söy-leyerek ona "Efendim" diyemeyeceğini, hakir görerek dengi biri olmadığını söyler, kendine uygun bir eş is-teyerek "Verin bana yârimi (bana uygun olan insanı) annemden izin aldım." diyerek söylenir. Türkünün diğer bir kısmında ise yaşadığı yerin özelliklerini anlatarak kara üzüm bağlarının olduğunu ve insanların yeşil yaz-malar taktığını söyler fakat her nakaratta da "Kaldım duman içi dağlarda, sevgili yârim nerelerde" diyerek üzüntüsünü de dile getirir.

Öğrenme Alanı: D. MÜZİK KÜLTÜRÜ**İlgili Kazanımlar**

D.1. Geleneksel Türk müziklerine ilişkin türleri ayırt eder.

D.2. Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini açıklar.

D.4. Dinlediği değişik türdeki müziklerden arşiv oluşturur.

Uyarı: Türk halk müziği (kırık hava-uzun hava) ve Klasik Türk müziğine ilişkin (fasıl, dinî, mehter vb.) başlıca türler, dinletiler yoluyla ayırt ettirilmelidir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme: Türkçe dersi, “Dinleme/İzleme” Öğrenme Alanı: Kaset, CD, film vb. kaynaklardan kişisel arşiv oluşturur.

Ders Öncesi Hazırlık: Geleneksel Türk müziklerine ait eser örneklerini içeren DVD, CD, Mp3 çalar vb. hazırlanır. Öğrencilere geleneksel Türk müziğinden bir eser seçip onunla ilgili araştırma yapmaları ve bu araştırma sonunda elde ettikleri bilgileri derse getirmeleri istenir.

Süre: 40' + 40' + 40'

Araç ve Gereç: Türk halk ve klasik Türk müziği türlerine ait eser örnekleri içeren DVD, CD, Mp3 çalar, geleneksel Türk müziği eserlerine ait notalar

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ**1. ETKİNLİK**

Öğrencilere geleneksel Türk müziği konusunda neler bildikleri sorularak derse başlanır. Alınan cevaplar doğrultusunda düşünceler sınıfla paylaşılır. Ardından şarkı ve türkü kavramlarının birbirinden farklı kavramlar olduğuna dikkat çekilir.

2. ETKİNLİK

Öğrencilere halk müziği ve Türk sanat müziği ile ilgili genel bilgiler verilir ve not tutmaları istenir. Örnek ezgiler dinletilir.

TÜRK HALK MÜZİĞİ NEDİR?

Türk halk müziği toplumun ortak duygu ve düşüncelerini yalın, samimi, duygulu ve coşkulu ezgilerle anlatan köklü bir müzik sanatıdır.

Türk halkının zevkle dinlediği bu müzik doğa ve sosyal olayları acı, sevgi, özlem ve gurbet gibi ortak duygu-

12- GELENEKSEL TÜRK MÜZİKLERİ

1. ETKİNLİK: Türk halk müziği ve Klasik Türk müziğinin biçimleri ile ilgili öğrenmiş olduğunuz bilgileri aşağıdaki boşluklara kısaca yazınız.

Kırık hava.....	
Uzun hava.....	
Fasıl müziği.....	
Tasavvuf müziği.....	
Mehter müziği.....	

40

2. ETKİNLİK: Yaptığınız araştırma sonunda seçtiğiniz eserin adı, türü (şarkı, türkü), yöresi, bestecisi veya yorumcusu hakkındaki bilgileri ve eseri aşağıdaki boşluğa yazınız. Bu eser ile ilgili öğrendiklerinizi yazınız.

Eserle ilgili öğrendiklerim.....

41

3. ETKİNLİK: Dinlediğiniz eserlerden hangisinin "Klasik Türk müziği", hangisinin "Türk halk müziği" olduğunu nedenleri ile birlikte belirtiniz. Bu konu ile ilgili düşüncelerinizi aşağıdaki boşluğa yazınız.

4. ETKİNLİK: Aşağıdaki "Horon" türküsünü söyleyiniz ve çalgınızla çalınız.

HORON

Türkü
Yöresi: Artvin

ları, insanımızın mertlik ve kahramanlıklarını konu alan büyük bir kültür hazinesidir.

Türk insanının tüm yaşantısını halk müziğimizde, özellikle onun sözlü biçimi olan türkülerimizde görmek mümkündür.

Oluşumunda hiçbir sanatsal kaygı taşımayıp yalnızca duygu, düşünce ve yaşantı ürünü olarak ortaya çıkan Türk halk müziği ritim yönünden çok zengin, ezgisel açıdan ise oldukça renklidir. Tarihi çok eskilere dayanır.

Türk insanının çağlar boyunca kendi kendine ürettiği, geleneklerini koruduğu, anonim, soylu bir müziktir. Türk halk müziği sözlü eserlerine türkü denilir.

Yöresel özellikler açısından zenginlik ve çeşitlilik gösterir. Her bakımdan Anadolu halkının ruhunu anlatan köklü bir halk sanatıdır.

Türk halk müziğini sözlü ve ezgili olarak iki (2) gruba ayırabiliriz.

1) Uzun hava

2) Kırık hava

Uzun hava: Ritmi ve ölçüsü belli olmayan serbest olarak çalınıp söylenen Türk halk müziği biçimidir. En önemli özelliği ise sözlü olmasıdır. Örnek; gurbet hava-

sı, yas havası, yol havası, barak, bozlak vb.

Kırık hava: Ritmi ve ölçüsü belli olarak çalınıp söylenen bu Türk halk müziği biçimi sözlü ve sözsüz olabilir. Örnek; zeybek, halay, horon, oyun havaları vb.

KLASİK TÜRK MÜZİĞİ

Klasik Türk müziği İslam kültürünün oluşturduğu zengin birikime dayanan, Türk müzikçilerinin ürünü olan makamsal bir müziktir.

Klasik Türk müziği, en önemli kültür miraslarımızdandır. Solo veya koro olarak icra edilir. Çeşitli türleri vardır.

• Klasik Türk müziğini ayırt edebilmek amacı ile "Fasıl", "Tasavvuf (dinî müzik)" ve "Mehter" müzik biçimlerinin anlatılması, dinletilmesi ve örnek alıştırmalarla öğrencilerin bu türü ayırt etmeleri sağlanır (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

Fasıl müziği: Türk müziği geleneğinde aynı makamda ve çeşitli formdaki eserlerin sıralanmasıyla yapılan müzik demektir.

Fasıl musikisini icra eden topluluk belirli "sazende (saz çalan kişi)" ve hanende (söyleyen kişi) den oluşur. Fasıl topluluğunu "**ser hanende** (yöneten kişi)" adı verilen kişi tef 'le usul vurarak yönetir.

Tasavvuf müziği (Dinî müzik): İslamdaki Tasavvuf felsefesine uygun olarak insanın Allah'a olan kulluğunun farkına varmasını sağlamak için yapılan bir müzik çeşididir.

Mehter müziği: Osmanlı Devletinde savaşan askerleri coşturmak, cesaretlendirmek amacı ile vurmalı ve üflelemeli çalgılardan oluşan topluluğun çaldığı eserlerden oluşan müziklerdir.

3. ETKİNLİK

Öğrencilerin yaptıkları araştırma sonunda seçtikleri eserin adı, türü (şarkı, türkü), yöresi, bestecisi veya yorumcusu ile birlikte eseri yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik).

4. ETKİNLİK

Öğrencilere "Horon" türküsü ile "Yollarda Aradım İzlerini" şarkısı işitsel materyaller (CD, Mp3 çalar vb.) yolu ile dinletilir. Hangisinin Türk sanat müziği hangi-

sinin halk müziği olduğunu ayırt etmeleri söylenir. Bu konu ile ilgili duygu ve düşüncelerini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

5. ETKİNLİK

Öğrencilere “Horon” türküsü ile “Yollarda Aradım İzlerini” şarkısı dinletildikten sonra hep birlikte seslendirilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 4 ve 5. etkinlik).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin kavrama düzeylerini dersin işlenişi sırasında sorulan sorulara vermiş oldukları cevapların doğruluğu ve konuya uygunluğu, etkinliklere aktif katılımları, verilen bir eseri şarkı veya türkü şeklinde doğru olarak ayırt etmeleri, bu ayrıma ilişkin düşüncelerini doğru ve konuya uygun şekilde açıklamaları bakımından

Notlarım

[illegible]

5. ETKİNLİK: Aşağıdaki "Yollarda Aradım İzlerini" isimli nihavent şarkıyı söyleyiniz ve çalgınızla çalınız.

YOLLARDA ARADIM İZLERİNİ

Mustafa Günay

Notlarım

This image shows a full page of primary-ruled notebook paper. It features ten sets of horizontal dashed lines, each set consisting of two parallel lines. These are separated by solid vertical lines that define left and right margins. The entire page is white and contains no text or other markings.

Öğrenme Alanı: C. MÜZİKTE YARATICILIK

İlgili Kazanım: C.4. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.

Uyarı: Ezgi denemeleri; öğrenilen dizi, ölçü sayısı, süre ve küçük şarkı formlarında olmalıdır.

B.1 → C.4

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Çeşitli ritim çalgıları

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

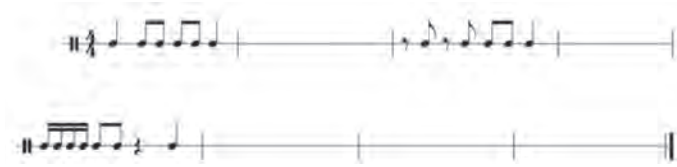
Öğretmen beden perküsyonu kullanarak bir ritim kalıbı çalar. Ön sıradan başlayarak sınıftaki öğrencilerde sırası geldikçe farklı ritim kalıplarını beden perküsyonu kullanarak seslendirir. Bu oyunun süresi sınıfın durumuna göre ayarlanmalıdır.

2. ETKİNLİK

Öğretmen sınıftan on öğrenciyi tahtaya çıkararak onlardan daire oluşturmalarını ister. Daha sonra kendisi de gruba katılarak gruptaki bir öğrencinin, adını ve soyadını alkış ile seslendirir. Aynı zamanda o öğrenci ile göz temasında bulunur. Öğrenci aynı şekilde davranarak oyunu devam ettirir. Öğretmen bundan sonra gözetmenlik yaparak yanlış yapan öğrencileri oyundan ayırır. Sınıfın tamamı oyunu oynadıktan sonra bir şampiyon belirlenerek oyun bitirilir.

3. ETKİNLİK

Öğrencilerden eksik bırakılmış ritim kalıbını tamamlamaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

4. ETKİNLİK

Öğrencilerden eksik bırakılmış ezgiyi tamamlamaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik).

13- KENDİ EZGİMİ OLUŞTURUYORUM

1. ETKİNLİK: Aşağıda verilen ritim kalıbında boş bırakılan yerleri uygun şekilde tamamlayınız ve ritim çalgıları ile seslendiriniz.

2. ETKİNLİK: Aşağıda verilen ezgide boş bırakılan yerleri uygun şekilde tamamlayınız ve çalgılarla seslendiriniz.

3. ETKİNLİK: Öğrendiğiniz süre değerlerini kullanarak bir ritim kalıbı oluşturunuz.

Oluşturduğunuz ritim kalıbına bağlı olarak bir ezgi oluşturunuz. Oluşturduğunuz ezgiyi çalgılarla seslendiriniz.

4. ETKİNLİK

Öğrencilerden öğrendikleri süre değerlerini kullanarak sekiz ölçülük bir ritim kalıbı oluşturmaları, ardından bu ritim kalıbına bağlı kalarak bir ezgi yazmaları istenir. Kendi ezgilerini oluştururken şunlara dikkat edilmelidir.

- Ezgi do sesi ile başlayıp do sesi ile bitmelidir.
- Ezgi dört dörtlük ölçü ile yazılmalıdır.
- Ezgi dörder ölçülük iki cümleden oluşmalıdır.

Oluşturdukları ezgiyi çalgılarıyla çalmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin performansını aşağıdaki ölçütleri kullanarak değerlendirebilirsiniz.

ÖLÇÜTLER

1. Verilen ritim kalıbında boş bırakılan yerleri uygun şekilde tamamladı.
2. Verilen ritim kalıbını ritim çalgısıyla doğru şekilde seslendirdi.
3. Verilen ezgideki boş bırakılan yerleri uygun şekilde tamamladı.
4. Verilen ezgiyi çalgısıyla doğru şekilde seslendirdi.
5. Öğrendiği süre değerlerini kullanarak uygun bir ritim kalıbı oluşturdu.
6. Oluşturduğu ritim kalıbına bağlı kalarak doğru bir ezgi oluşturdu.
7. Oluşturduğu ezgiyi çalgısıyla doğru şekilde seslendirdi.

Öğrencilere performansları hakkında geri bildirim veriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri farklı etkinlikler ve yöntemler kullanarak giderebilirsiniz.

Notlarım

Notlarım

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: A.4. Çok sesli örnekler seslendirir.

Uyarı: Seviyeye uygun kolay çok sesli eserler verilme-
lidir.

Ders Öncesi Hazırlık: Öğrencilerden derse gelir-
ken Kültür Bakanlığı Devlet Çok Sesli Korusu, TRT
Çok Sesli Korusu ve Cumhurbaşkanlığı Senfoni
Orkestrası'nın seslendirdiği eserlerin kayıtlarından ör-
nekleri araştırarak CD hâlinde sınıfa getirmeleri istenir.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Tek sesli ve çok sesli olarak “Ay Gız”
isimli türkünün ve Kültür Bakanlığı Devlet Çok Ses-
li Korusu, TRT Çok Sesli Korusu, Cumhurbaşkanlığı
Senfoni Orkestrasının seslendirdiği eserlerin bulunduğu
CD, “Mutluluk Şarkısı”, “Gel Gidelim Bizim Köye”,
“Yeni Dünya Senfonisi” ve “Türk Marşı”nın notaları

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere çok sesli müzik hakkında daha önce öğ-
rendikleri bilgiler sorulur. Çok sesli müziğin önemini
vurgulamak için 7. sınıf “Müzikte Çok Seslilik” konu-
sunun öğrenme-öğretme süreci bölümü okunur.

Ardından öğrencilere “Ay Gız” isimli türkünün tek-
sesli ve çok sesli düzenlemesi dinletilir (Tek sesli ve çok
sesli örneği bulunan başka türkü olabilir). Türkü dinletil-
dikten sonra aşağıdaki sorular sınıfa sorularak çok sesli
müziğe dikkat çekilmeye çalışılır.

- Tek sesli ve çok sesli olarak dinlediğiniz türkünün
iki farklı düzenlemesi arasında fark var mı?
- Fark varsa bu farkı yaratan en büyük özellik ne ola-
bilir?
- Bu türkünün çok sesli yorumunda aynı anda söyle-
nen kaç ezgi duyduunuz?
- Bu türkünün çok sesli yorumunun sizde yarattığı
duygular nelerdir?
- Bu türkünün en çok hangi düzenlemesini beğendiniz?
Neden?

Dinledikleri çok sesli türkü ile ilgili duygu ve düşün-
celerini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1.et-
kinlik).

14- MÜZİKTE ÇOK SESLİLİK

1. ETKİNLİK: Öğretmenizin dinlettiği çok sesli türkü ile ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

2. ETKİNLİK: “Mutluluk Şarkısı” isimli kanonu iki grup oluşturarak söyleyiniz ve çalgınızla çalınız.

MUTLULUK ŞARKISI
(İki Sesli Kanon)

Muammer Sun

Çabuk 1 2

1. Bir fi dâs-âi kârı kârı hayı fî lîl fi la
2. Bir i ye hayı kârı kârı hayı fî lîl fi la
3. Bir müzâk-âi kârı kârı hayı fî lîl fi la

Bir çi çek âi gârı kârı hayı fî lîl fi la
Bir i gi ho ü yâ kârı kârı hayı fî lîl fi la
Bir o yâa ey mü kârı kârı hayı fî lîl fi la

Şerîp fî lîl fi la gârı kârı hayı fî lîl fi la
Hayı fî lîl fi la gârı kârı hayı fî lîl fi la

Bey e le mi vîz hayı gârı kârı hayı fî lîl fi la
Hayı fî lîl fi la hayı gârı kârı hayı fî lîl fi la

46

3. ETKİNLİK: “Gel Gidelim Bizim Köye” isimli kanonu dört grup oluşturarak söyleyiniz ve çalgınızla çalınız.

GEL GİDELİM BİZİM KÖYE
(Dört Sesli Kanon)

Fransız Ezgisi
Söz: Halil Bedî Yönetken

Çabuk 1 2 3 4

Gel- gi- de- lim bi- zîm kö- ye
Oy- nu- ya- hat- tıs- de- gi- le-
Ör- de- ve- re- lim hay- el- e- le-
Hay- di- gı- de- lim bi- zîm kö- ye

47

2. ETKİNLİK

Öğrencilerden “Mutluluk Şarkısı” isimli kanonu söylemeleri ve çalgılarıyla çalmaları istenir.

MUTLULUK ŞARKISI (İki Sesli Kanon)

Çabuk

Söz ve Müzik: Muammer Sun

3. ETKİNLİK

Öğrencilerden “Gel Gidelim Bizim Köye” isimli kanonu söylemeleri ve çalgılarıyla çalmaları istenir.

GEL GİDELİM BİZİM KÖYE (Dört Sesli Kanon)

Fransız Ezgisi

Söz: Halil Bedî Yönetken

Çabuk

4. ETKİNLİK: “Yeni Dünya Senfonisi” ve “Türk Marşı” isimli eserlerden alınmış bölümleri iki gruba ayrılarak çalgılarınızla çalınız.

YENİ DÜNYA SENFONİSİ

Antonin Dvorak

48

4. ETKİNLİK

“Yeni Dünya Senfonisi” ve “Türk Marşı” isimli eserlerden alınmış bölümleri öğrencilerin iki gruba ayrılarak çalgılarıyla çalmaları istenir.

YENİ DÜNYA SENFONİSİ

Antonin Dvorak

Çabuk

TÜRK MARŞI

Wolfgang Amadeus Mozart

Orta

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin performansını işleniş sırasında sorulan sorulara vermiş oldukları cevapların doğruluğu ve uygunluğu ile etkinliklere aktif katılımları açısından değerlendiriniz.

Notlarım

Handwriting practice lines for notes.

Öğrenme Alanı: A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: A.3. Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürlerinden uygun örnekleri dinlemekten hoşlanır.

Süre: $40' + 40' + 40'$

Araç ve Gereç: Türk toplum ve topluluklarının müzik kültüründen örneklerin bulunduğu CD

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilere hazırlanan CD'den Türk topluluklarına ait bir eser dinletilir. Eser dinletildikten sonra öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilerek sınıfta tartışma ortamı yaratılır ve konu ile ilgili düşüncelerini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

- Eserin türü sizce ne olabilir?
- Eser sizce hangi Türk topluluğuna aittir?

2. ETKİNLİK

Öğrencilere; “ Türkiye dışındaki Türk toplum ve topluluklarından hangilerini biliyorsunuz?” sorusu sorulur. Alınan cevapların ardından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan vb. örnek olarak verilir. Daha sonra öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır.

“Türk toplumlarında müzik kültürünün temelini halk müziği oluşturur. Bu müzikler, Türk müziğinin ritmik, makamsal ve ezgisel özelliklerini korumasına rağmen, komşu ülke müzikleri ritim ve ezgilerinden de etkilenmiştir.

Türk toplum ve topluluklarına ait müzikler tek sesli ve makamsal nitelikte olup, ayrıca zengin bir ritmik yapıya sahiptirler.”

Verilen bilgilerin ardından Azerbaycan kültürüne ait olan “Nazende Sevgilim” isimli şarkı birlikte seslendirilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik).

NAZENDE SEVGİLİM

Müzik: Bekirof

Orta

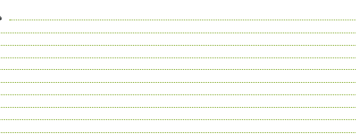
Değ di saç la nı ma ba ha ku le gi
Na zen de sev gi lın yâ di ma duş tu

İler e rin bah tı na bir gü zel dü şer

Sen de tek ma nım yâ di ma duş - tım Na zen de sev di ğim yâ di ma duş - tım

15- EZGİLERİMİZ

1. ETKİNLİK: Öğretmeninizin dinlettiği eserin türü ve hangi Türk topluluğuna ait olduğunu yazınız.

2. ETKİNLİK: Azərbaycan kultürünə aid olan "Nazende Sevgilim" isimli şarkıyı arkadaşlarınızla birlikte söyleyiniz ve çalgınızla çalınız.

NAZENDE SEVGİLİM

Müzik: Bekirof

Orta

Dış di ağc. tı rı ma ha her kü te
Nâ zem de sev üm yâ di mî duy E

Her c rîb bîl tı nâ her gû zem dî şer

Sev de rîk meñim yâ ü mî duy mîm Nâ ren ü sev şî üm yâ ü mî duy mîm

50

3. ETKİNLİK: Kıbrıs halk kültürüne ait olan "Dillirga" isimli türküyü arkadaşlarınızla birlikte söyleyiniz ve çalgınızla çalınız.

DILLIRGA

Kıbrıs Türküsü

Cabuk

1. **1** **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8** **9** **10** **11** **12** **13** **14** **15** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50** **51** **52** **53** **54** **55** **56** **57** **58** **59** **60** **61** **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100** **101** **102** **103** **104** **105** **106** **107** **108** **109** **110** **111** **112** **113** **114** **115** **116** **117** **118** **119** **120** **121** **122** **123** **124** **125** **126** **127** **128** **129** **130** **131** **132** **133** **134** **135** **136** **137** **138** **139** **140** **141** **142** **143** **144** **145** **146** **147** **148** **149** **150** **151** **152** **153** **154** **155** **156** **157** **158** **159** **160** **161** **162** **163** **164** **165** **166** **167** **168** **169** **170** **171** **172** **173** **174** **175** **176** **177** **178** **179** **180** **181** **182** **183** **184** **185** **186** **187** **188** **189** **190** **191** **192** **193** **194** **195** **196** **197** **198** **199** **200** **201** **202** **203** **204** **205** **206** **207** **208** **209** **210** **211** **212** **213** **214** **215** **216** **217** **218** **219** **220** **221** **222** **223** **224** **225** **226** **227** **228** **229** **230** **231** **232** **233** **234** **235** **236** **237** **238** **239** **240** **241** **242** **243** **244** **245** **246** **247** **248** **249** **250** **251** **252** **253** **254** **255** **256** **257** **258** **259** **260** **261** **262** **263** **264** **265** **266** **267** **268** **269** **270** **271** **272** **273** **274** **275** **276** **277** **278** **279** **280** **281** **282** **283** **284** **285** **286** **287** **288** **289** **290** **291** **292** **293** **294** **295** **296** **297** **298** **299** **300** **301** **302** **303** **304** **305** **306** **307** **308** **309** **310** **311** **312** **313** **314** **315** **316** **317** **318** **319** **320** **321** **322** **323** **324** **325** **326** **327** **328** **329** **330** **331** **332** **333** **334** **335** **336** **337** **338** **339** **340** **341** **342** **343** **344** **345** **346** **347** **348** **349** **350** **351** **352** **353** **354** **355** **356** **357** **358** **359** **360** **361** **362** **363** **364** **365** **366** **367** **368** **369** **370** **371** **372** **373** **374** **375** **376** **377** **378** **379** **380** **381** **382** **383** **384** **385** **386** **387** **388** **389** **390** **391** **392** **393** **394** **395** **396** **397** **398** **399** **400** **401** **402** **403** **404** **405** **406** **407** **408** **409** **410** **411** **412** **413** **414** **415** **416** **417** **418** **419** **420** **421** **422** **423** **424** **425** **426** **427** **428** **429** **430** **431** **432** **433** **434** **435** **436** **437** **438** **439** **440** **441** **442** **443** **444** **445** **446** **447** **448** **449** **45**

51

4. ETKİNLİK: Özbek halk kültürüne ait olan "Anayurt Marşı" isimli türküyü arkadaşlarınızla birlikte söyleyiniz ve çalgınızla çalınız.

ANAYURT MARŞI

Özbek Türküsü

3. ETKİNLİK

Öğrencilerden Kıbrıs halk kültürüne ait olan “Dil- lirga” isimli türküyü birlikte söylemeleri ve çalgılarıyla çalmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 3. etkinlik).

DILLIRGA

Kıbrıs Türküsü

Çabuk

4. ETKİNLİK

Öğrencilerden Özbek halk kültürüne ait olan “Anayurt Marşı” isimli türküyü birlikte söylemeleri ve çalgılarıyla çalmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 4. etkinlik).

ANAYURT MARŞI

Özbek Türküsü

Çabuk

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerinizin performansını dersin işlenişi sırasında sorulan sorulara vermiş oldukları cevapların doğruluğu ve konuya uygunluğu bakımından değerlendiriniz. Tespit ettiğiniz eksik ya da yanlış öğrenmeleri gidermek için farklı etkinlikler kullanabilirsiniz.

Notlarım

This image shows a single sheet of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Öğrenme Alanı: D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

İlgili Kazanım: D.8. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yeri ve önemi kavrar.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği önemle ilgili görsel ve işitsel materyaller (DVD, CD, Mp3 çalar vb.)

Ders Öncesi Hazırlık: Öğrencilere, Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği önemle ilgili bir araştırma yapmaları, yaptıkları bu araştırmayı derse getirerek sınıfta paylaşmaları istenir. Öğrenciler araştırma ve sunumu yaparken slayt, yazılı-görsel materyaller ve bilişim teknolojilerinden yararlanabilirler.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ**1. ETKİNLİK**

Öğretmen, Atatürk'ün “Hayat Musikidir” sözü ile derse başlar. Bu söz ile Atatürk'ün müziğe verdiği önemin ne kadar büyük olduğu vurgulanır. Görsel ve işitsel materyallerle Atatürk'ün bu konu ile ilgili sözleri ve düşünceleri sınıfta öğrencilerle paylaşılır.

2. ETKİNLİK

Öğrencilerin yapmış oldukları araştırma sonunda getirdikleri Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği önemle ilgili bilgiler sınıfta anlatılır. Slayt, yazılı ve görsel materyallerle konu desteklenir. Öğretmen gerekli tamamlamaları yapar, duygu ve düşünceler paylaşılır (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

3. ETKİNLİK

Öğrencilere, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı sürecinde dilinden düşürmediği “Gençlik Marşı” dinletilir. Ardından “Gençlik Marşı” kulaktan yansılama yolu ile öğretilerek hep birlikte seslendirilir (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik).

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerin kavrama düzeyini dersin işleniş sırasında sorulan sorulara verdikleri cevapların doğruluğu bakımından değerlendiriniz. Tespit ettiğiniz eksik öğrenmeleri farklı yöntemler ve etkinlikler kullanarak giderebilirsiniz.

16- ATATÜRK VE MÜZİK

1. ETKİNLİK: Yapmış olduğunuz araştırma sonunda, Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği önemi kısaca yazınız. Sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Blank lined area for student response.

53

2. ETKİNLİK: Aşağıda verilen Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı sürecinde dilinden düşürmediği “Gençlik Marşı”nı anlamına uygun şekilde seslendiriniz.

GENÇLİK MARŞI

Uyarlayan: Ali Ulvi Elöve
Müzik: Felix Körling

54

Öğrenme Alanı : A. DİNLEME, SÖYLEME, ÇALMA

İlgili Kazanım: A.8. Uluslararası müzik türlerinden eserleri dinlemekten ve çalmaktan hoşlanır.

Süre: 40'+40'

Araç ve Gereç: Pop, caz, klasik müzik vb. türleri ile ilgili görseller, DVD, CD, Mp3 çalar vb.

Ders Öncesi Hazırlık: Öğrencilere uluslararası müzik türleri ile ilgili bir araştırma yapmaları, buldukları görsel ve işitsel kaynakları sınıfa getirmeleri istenir.

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ

1. ETKİNLİK

Öğrencilerden uluslararası müzik türleri ile ilgili yapmış oldukları araştırma sonunda buldukları görsel ve işitsel kaynakları sınıfla paylaşmaları sağlanır. Öğretmen gerekli tamamlamaları yapar. Öğrencilerden bu konu ile ilgili düşüncelerini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 1. etkinlik).

2. ETKİNLİK

Ders öncesinde araştırılarak sınıfa getirilen caz, pop, klasik müzik vb. müzik türlerinde örnek eserler dinletilir. Dinletilen eserlerde öne çıkan çalgılar dinleti sırasında yeri geldikçe belirtilir. Öğrencilerden dinledikleri eserlerin türlerini yazmaları istenir (Öğrenci Çalışma Kitabı 2. etkinlik).

3. ETKİNLİK

Öğrencilerden “Cielito Lindo” isimli Meksika ezgisi-ni söylemeleri ve çalgılarıyla çalmaları istenir.

Notlarım

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

17- ULUSLARARASI MÜZİKLER

1. ETKİNLİK: Uluslararası müzik türleri ile ilgili yapmış olduğunuz araştırma sonunda elde ettiğiniz bilgilerden yola çıkarak düşüncelerinizi aşağıdaki boşluğa yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ETKİNLİK: Sınıfta dinlemiş olduğunuz eserlerin hangi türe ait olduklarını belirleyerek aşağıdaki boşluğa yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ETKİNLİK: “Cielito Lindo” isimli Meksika halk ezgisini arkadaşlarınızla birlikte söyleyiniz. çalgınızla çalınız.

CIELITO LINDO

Meksika Ezgisi

CIELITO LINDO

Meksika Ezgisi

Çabuk

De la sier ra mo re na cie li to
lin do via nen ba jan do
un par de o ji tis neg res xia li to
lin do de cou tra ban do
Ah ah ah ah
can tay no llo res por
que can tan do sea log ran cie li to
lin do los cu ra ros nes

4. ETKİNLİK

“Kalinka” isimli Rus halk ezgisi öğrencilere CD’den dinletilerek bu ezginin hangi ülkenin müzik kültürüne ait olduğu sorulur. Ardından CD ile birlikte notayı takip ederek onlardan şarkıyı söylemeleri istenir.

KALINKA

Rus Ezgisi

Çabuk

Ka lin ka ka lin ka lin ka ma ya fa du
ya ga da ma lin ka ma lin ka ma ya Ka ya Ah
Pa da sos ne ya pa da ve le no ya
Spa pa la i je vy min ya Ah
A lyu di lyu di A lyu di lyu di Spa pa la
Koda
i te vy min ya Ka lin ka ma ya

4. ETKİNLİK: “Kalinka” isimli ezginin hangi ülkenin kültürüne ait olduğunu belirleyerek sağ üstteki boşluğa yazınız ve şarkıyı söyleyiniz.

Puandorg (∞): Üzerine geldiği notanın, ritme bağlı kalmaksızın serbest bir şekilde uzaya-
cağı anlamına gelir.

Coda (⦿): Şenyo işaretinin olduğu yere dön, ilk koda işaretinin olduğu yere kadar çal, iki
koda işaretinin arasındaki bölümü geçerek çalmaya devam et anlamına gelir.

KALINKA

Ezgisi

Çabuk
Ka lin ka ka lin ka lin ka ma ya fa du
ya ga da ma lin ka ma lin ka ma ya Ka ya Ah
Pa da sos ne ya pa da ve le no ya
Spa pa la i je vy min ya Ah
A lyu di lyu di A lyu di lyu di Spa pa la
Koda
i te vy min ya Ka lin ka ma ya

5. ETKİNLİK

Öğrencilerden “Love Me Tender” isimli şarkıyı çal-
gıları ile çalmaları istenir.

LOVE ME TENDER

Söz ve Müzik: Elvis Presley-Vera Matson

Orta

1. Love me ten der love me sweet Ne ver let me go
2. Love me ten der love me long Take me to your heart
3. Love me ten der love me dear Tell me you are mine
You have made my life com plete And i love you so
For it's there that i be long And we'll ne ver part
I'll be yours through all the years Till the end of time
1.2.3. Love me ten der love me true All my drem's ful filled
For my dar lin i love you And i al ways will And i al ways will

S. ETKİNLİK: "Love Me Tender" isimli şarkıyı çalgınızla çalınız.

LOVE ME TENDER

Elvis Presley-Vera Matson

Orta

I love me ten der love me sweet No way let me go heart mine
I love me ten der love me long Tell me you are mine
You have made my life com plete And I love you so
I'm there that be long And we'll no ver part
I love me ten der love me true All my dreams (ul) filled
I'm my dar lin I love you And I al ways will And I al ways will

58

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilere farklı müzik türlerine ilişkin örnekler dinletilirken ilgi ve tutumlarına yönelik gözlemler yaparak duygu ve düşüncelerini ifade etmelerini sağlayacak sorular sorunuz. Almış olduğunuz cevaplar doğrultusunda öğrencilerinizi uluslararası müzik türlerinden eserleri dinlemeye teşvik ediniz.

Notlarım

Notlarım

[illegible]

This image shows a vertical rectangular sheet of white paper. It features numerous horizontal dotted lines spaced evenly apart, running from left to right across the entire width of the page. The lines are thin and light gray or black, typical of standard notebook paper. There are no margins, text, or other markings on the page.

8. SINIF ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABINDA YER ALAN ŞARKILARIN NOTALARI

İSTİKLÂL MARŞI

Söz: Mehmet Âkif Ersoy

Ezgi: Osman Zeki Üngör

Orta

koro

ksilofon
metalofon

davul-zil

The musical score for İstiklâl Marşı is presented in three systems. Each system contains three staves: the top staff for the Koro (Chorus), the middle staff for the Ksilofon/Metalofon (Xylophone/Metallophone), and the bottom staff for the Davul-Zil (Drum-Cymbal). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The first system shows the beginning of the piece. The second system starts at measure 5 and includes a triplet. The third system starts at measure 9 and also includes a triplet. The piece ends with a double bar line.

Türkü
Yöresi: Isparta

The musical notation for Example 6-10 consists of two measures on a single staff in treble clef. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 2+2 over 2+3. The first measure contains four eighth notes: B-flat4, A4, G4, and F#4. The second measure contains six eighth notes: E4, D4, C4, B-flat3, A3, and G3. There are no accidentals or other markings present.

The first staff of music is written on a five-line treble clef. It contains the following notes: a quarter note on G4, an eighth note on A4, a quarter note on B4, an eighth note on C5, a quarter note on D5, an eighth note on E5, a quarter note on F5, an eighth note on G5, a quarter note on A5, an eighth note on B5, a quarter note on C6, and an eighth note on D6. The notes are grouped into pairs of eighth notes with beams, and there are four quarter notes interspersed.

[illegible]

207

OYNAYA OYNAYA GELİN ÇOCUKLAR

Söz: Adnan Çakmakçıoğlu

Müzik: Salih Aydoğan

Çabuk

Oy na ya oy na ya ge lin ço cuk lar

El e le el e le ve rin ço cuk lar

1. Bir va tan bı ra kın biz ço cuk la ra
2. Bir bah çe bı ra kın biz ço cuk la ra

Is lan mış ol ma sın göz yaş la rıy la
Gök ler de yer a çın u çurt ma la ra

DEĞİRMEN ÜSTÜ ÇİÇEK

Türkü

Yöresi: Erzurum

Çabuk

1. De ğir men üs tü çi çek Oy kız lar naz ey le me
2. De ğir me nin ben di çe ne Oy kız lar naz ey le me

O rak ge ti rin bi çek Ö lü rem kız lar naz ey le me
Dö ner ken di ken di çe ne Ö lü rem kız lar naz ey le me

VATAN MARŞI

Söz: Cemal Edhem

Müzik: Musa Süreyya

Orta

mf Baş ka bir aşk is te mez aş kın la çar par kal bi miz

mf Ey va tan göz yaş la rın dın sin ye tiş tik çün kü biz

p Gül ki sen ne şen le gül sün ay gü neş top rak de niz

mf Ey va tan göz yaş la rın dın sin ye tiş tik çün kü biz

SAKARYA MARŞI

Müzik: Ahmet Cemallettin Çinkılıç

Çabuk

mf 1. Hür met şa na cy şan do lu san ca ğım
2. O se vim li yū zūn as la sol ma sın

Baş tan ba şa ar za ha kim ol şa hım
Hiç bir va kit kal bin yas la dol ma sın

Türk or du su Türk or du su sa yen de
Ey mert as ker dur ma yū rū i le ri

Sa kar ya da ku rul du şan o ta ğım
Va ta nım da bir tek düş man kal ma sın

Dün ya la ra be del dir mah ce ma lim

Al la hı ma e ma net tir Ke ma lim

SONBAHAR

Alman Ezgisi

Çabuk

1. Ku ru müş dal lar sa rı yap rak lar
2. Ey lül de hır çın rüz gâr lar e ser

A
Yap ğaç la ra lar ve da e der
rak do lar tüm bah çe ler

On la rı a hır hır çın bir rüz gâr
Bir de rin ya sa bü rü nür or man

U zak la ra sü rük ler
Hiç kı rır za man za man

Ku ru müş dal lar sa rı yap rak lar
Bir is sız lık sa rar o va la rı

Şu de re si zin i çin mi ağ lar
Bir me zar o lur si ze top rak lar

Ey za val lı yap rak lar
Ey za val lı yap rak lar

HOŞ BİLEZİK

Türkü

Yöresi: Ardahan

Orta

Hoş bi le zik hoş bi le zik

kol la rı na zik

Ben Ben ya rim den ay rı düş tüm
Ben gü zel den ay rı düş tüm

1. vay ba na ya zık

2. vay ba na ya zık

ÖMÜRDE ÇİÇEK GİBİ

Uyarlama

Söz: Ali Ulvi Elöve

Orta

1. İn ce dal la rın da ci çek sö ner e
2. Kor kunc bir yel e da ser yan dal lar kı rı la
3. Biz de yı kul ma ser yan sağ lam yü rek ler

rir rak dir Can dan e ser kal maz on da Ö mür de böy le dir
Can dan e ser kal maz on da Ö mür de böy le dir
Te miz vic dan sön mez i nan Ol mez çi çek ler dir

EN GÜZEL ŞARKILAR YURDUMA

Salih Aydoğan

Orta

mf

1. TÜR KÜ ler der le ye lim ŞAR Kİ lar söy le ye lim En gü
2. TÜR KÜ ler hal kım i çin ŞAR Kİ lar yür dum i çin TÜR KÜ

1. 2.

zel tür kü ler hal kı ma En gü zel şar kı lar yur du ma En gü ma
ler söy le riz ya şa rız Şar kı lar söy le riz co şa rız TÜR KÜ rız

DİVANE ÂŞIK GİBİ

Türkü
Yöresi: Trabzon

Orta

1. Di va ne â şık gi bi de do la nı rım yol lar da
2. Al şa lim ye şil şa lim da dün ya yı do la şa lim

Kız se nin se be bu ne yâr se nin se be bu ne
Sen yağ mur ol ben bu lut sen yağ mur ol ben bu lut

Kal dım İs tan bul lar da kal dım İs tan bul
Maç ka da bu lu şa lim maç ka da bu luş

RÜYA GİBİ HER HATIRA

Söz: Cengizhan Altuntaş

Müzik: Mehmet Ilgın

Çabuk

Rü ya gi bi her ha tı ra her ya

şan tı ba na Ne bul duy sa kay bet

ti gö nül aşk tan ya na Ö mür çi

çek ka dar na rin bir gün ka dar kı

sa Ağ la ma değ mez ha yat

bu göz yaş la rı na

Türkü
Yöresi: İzmir

215

MUTLU BİR YILIN ÖZLEMİ

Söz : Süheyla Sinkil

Müzik : Saip Egüz

Orta

1. Umutlu bir yılın göz lü yo ruz
2. Sevgi dolu bir yılın göz lü yo ruz

Bir ye ni yı lı göz lü yo ruz
Bir gü zel yı lı is ti yo ruz

Umutlu bir yılın göz lü yo ruz
Sevgi dolu bir yılın göz lü yo ruz

Bir ye ni yı lı göz lü yo ruz
Bir sı cak yı lı bek li yo ruz

A na gi bi yu va gi bi

Bir ye ni yı lı göz lü yo ruz

Bir ye ni yı lı göz lü yo ruz

VATAN

Saip Egüz

Orta

1. Ey gü zel va tan ey san gü zel va tan
2. Ner de böy le yurt ey san ki bir ci han

Tam Ner de ven böy le le genç li ye ge şil i va nan

Uğ ru na fe da her za man bu can

Hep sa na ol sun ar ma gan

MÜZİK

Söz: Ziya Aydın-Şaip Egüz

Müzik: Wolfgang Amadeus Mozart

Orta

Mes'ut tur müzik le ya şar ken in san la la la la la

la la la la la la la la Do lun ca ses ler le kal
Ne bir dert ne bir gam ka

bim her za man la la la la la la la la la la la la la la la la
lir ah i nan la la la la la la la la la la la la la la la la

ZEYTİNYAĞLI YİYEMEM

Türkü
Yöresi: Bursa

Çabuk

1. Zey tin yağ lı yi ye mem a man bas ma da fıs tan

gi ye mem a man bas ma da fıs tan gi ye mem a man

Se nin gi bi ca hi le ben e fen dim

di ye mem a man ben e fen dim di ye mem a man

Kal dım du man i çi dağ lar da

sev gi li yâ rim ne re ler de

2. Kara üzüm asması, yeşil olur yazması.
Ben yârimden ayrılmam, kara yazı yazması.
Kaldım duman içi dağlarda, sevgili yârim nerelerde.
3. Asmadan üzüm aldım, sapını uzun aldım.
Verin benim yârimi, annemden izin aldım.
Kaldım duman içi dağlarda, sevgili yârim nerelerde.

HORON

Türkü
Yöresi: Artvin

Çabuk

1. Sis da ğı nın ba şın da Bo ra na bak bo ra na
2. Vu run vu run vu ra lım Es ki le ri kı ra lım
3. Ha bu ak şam bu ra da Yap rak sal lan ma ya cak
4. Tu tar u zun bur nu nu Kıs tı rı rım tah ta cak ya

Bü tün ar ka daş la rı is ti yo ruz ho ro na
Bu ra da us ta çok tur ye ni den yap tı ra lım
Şa ka ma ka di yo ruz kim se da rıl ma ya cak
Bi zim ho ron çek me miz kal sın ge len haf ta ya

YOLLARDA ARADIM İZLERİNİ

Mustafa Günay

Çabuk

1. Yol lar da a ra dım iz le ri ni Se ni ve
2. A na rım o gü zel gün le ri mi Ha ya lın

o gü zel göz le ri ni Aş kı na muh ta cım
ya kı yor göz le ri ni Bir â şık sa nı yor

an la be ni Ne o lur bı rak ma el le ri mi
el ler be ni Ne o lur bı rak ma el le ri mi

Gel gel gel gel bı rak ma el le ri mi

Gel gel gel gel bı rak ma el le ri mi

MUTLULUK ŞARKISI
(İki Sesli Kanon)

Muammer Sun

Çabuk **1** **2**

1. Bir fi dan di ker ken hay li lil li la
2. Bir i şe baş lar ken hay li lil li la
3. Bir mûz ık dîn ler ken hay li lil li la

Bir çi çek a çar ken hay li lil li la
Bir i şi bi ti rır ken hay li lil li la
Bir o yun oy nar ken hay li lil li la

Mut lu luk ta şar göz le ri miz den
Hay li lil lil la hay li lil li la

Neş e le ni riz hey şar kı söy le riz
Hay li lil li la hey hay li lil li la

GEL GİDELİM BİZİM KÖYE
(Dört Sesli Kanon)

Fransız Ezgisi
Söz: Halil Bedî Yönetken

Çabuk

1

Gel gi de lim bi zim kö ye

2

Oy na ya lım gü le gü le

3

Or da ve re lim hep — el e — le

4

Hay di gi de lim bi — zim kö ye

YENİ DÜNYA SENFONİSİ

Antonin Dvorak

Çabuk

Son

B.D.

TÜRK MARŞI

Wolfgang Amadeus Mozart

Orta

1. Grup

2. Grup

NAZENDE SEVGİLİM

Müzik: Bekirof

Orta

Değ di saç la rı ma ba har kü le ği
Na zen de sev gi lim yâ di ma düş tû

Her e rin bah tı na bir gü zel dü şer

Sen de tek benim yâ di ma düş tûn Na zen de sev di ğim yâ di ma düş tûn

Kıbrıs Türküsü

The first system of the musical score for 'The Rose Tree' is written on a single staff with a treble clef. It begins with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The melody consists of eighth and sixteenth notes, with some beamed sixteenth notes. The system concludes with a double bar line, followed by two first endings. The first ending is marked '1.' and leads back to the beginning of the system. The second ending is marked '2.' and leads to the end of the piece.

225

ANAYURT MARŞI

Özbek Türküsü

Çabuk

1. Öz bek Türk men Uy gur Ta tar— A zer bir boy— dur
 2. Öz bek Türk men Uy gur Ta tar— A zer bir boy— dur
 3. Öz bek Türk men Uy gur Ta tar— A zer bir boy— dur

Ka ra kal pak Kır gız Ka zak— bun lar bir soy— dur
 Ka ra kal pak Kır gız Ka zak— bun lar bir soy— dur
 Ka ra kal pak Kır gız Ka zak— bun lar bir soy— dur

Öz be kis tan Türk me— nis tan kı lıp koy gen ler
 Tır kis tan A zer al dan— meyn ler ey Türk yi git ler
 Tır kis tan A zer al dan— meyn ler ey gü zel yur du muz

Uy gu ris tan Kır gı— zis tan kı lıp koy gen ler
 Tır nan meyn ler al dan— meyn ler ey Türk yi git ler
 Tır kis tan A na do— lu ey gü zel yur du muz

A na yur dum Tır kis ta nı— bö lüp koy gen— ler
 Kır a sır lık ta ri he sa— hip böl gen Türk— ler
 Se ge kur ban bu ley lik ey— a na yur du— muz

GENÇLİK MARŞI

Uyarlayan: Ali Ulvi Elöve
Müzik: Felix Körling

Çabuk

f Biz ler de mir bi lek li Türk gen cî yız

Yıl dız gi bi pa rıl dı yor al nı mız

Yur da ha yat do lun ca ne şe miz le

Tit ri yor u fuk bi zim çe lik se si miz le SON

p Her göz de sön me yen bir me şa le ya nır

Her göğ sü dol du ran va tan aş kı var

f Her say ha dan ko par ve yük se lir a *ff* zım

B.D.
A ta türk di yor bi lin Cum hu ri yet bi zim

CİELITO LINDO

Meksika Ezgisi

Çabuk

De la sier ra mo re na cie li to

lin do vie nen ba jan do

un par de o ji tos neg ros cie li to

lin do de con tra ban do

Ah ah ah ah

can tay no llo res por

que can tan do sea leg ran cie li to

lin do los co ra zo nes

KALINKA

Rus Ezgisi

Çabuk

Ka lin ka ka lin ka ka lin ka ma ya fsa du

ya go da ma lin ka ma lin ka ma ya Ka ya Ah—

Pad— sos— no yu pad— ze le— no yu

Spat pa la ji— te— viy min ya Ah

Ay— lyu di lyu di Ay— lyu di lyu di Spat pa la

ji— te— viy min ya— Ka lin ka ma ya

Koda

LOVE ME TENDER

Elvis Presley-Vera Matson

Orta

1. Love me tender love me sweet Ne ver let me go
 2. Love me tender love me long Take me to your heart
 3. Love me tender love me dear Tell me you are mine

You have made my life complete And I love you so
 For it's there that I belong And we'll never part
 I'll be yours through all the years Till the end of time

1. 2. 3. Love me tender love me true All my dreams fulfilled

For my dar lin I love you And I al ways will And I al ways will

ŞARKI DAĞARCIĞI

AH DEDE

Engin Evin

Çabuk

1.

Ah de de vah de de sen ney miş sin sen Dil le re düş tüm se nin yü zün den

2.

Dil le re düş tüm se nin yü zün den (SON) Ben de de me çek mi şim bil mem ki ne den

Bir el ma nın ya rı sı o ya rı sı da ben Ağ zım bur num göz le rim tı pa tıp ay nı

Hık de miş de bur nun dan düş mü şüm san ki B.D.

AŞŞAHDAN GELİREM

Türkü
Yöresi: Erzurum

Orta

Aş şah dan ge li rem yü küm e rik tır
E ri ğin dal la rı de lik tır
Bağ lar dan ge li rem yü küm ü züm dü r
U zü mün yap ra ğı dü züm dü r

ATATÜRK ÖLMEDİ

Erdoğan Okyay

Orta

A ta türk öl me di yü re ğim de ya şı yor

Uy gar lık sa va şın da bay ra ğı o ta şı yor

Her gü cü o a şı yor Türk lü ğe güç ve ren

dev rim ler se nin Yur du ma çiz di ğin

ay dın yol se nin Genç lik se nin

Sen genç lî ğin sîn Öl me din ö le mez

sîn Öl me din ö le mez sîn

BAYRAĞIM

Saip Egüz

Orta

1. Al bay ra ğım al bay ra ğım
2. Al bay bay ra ğım al bay bay ra ğım

Gök ler de yük sel bay
Ey ay yıl dız lı bay bay ra ğım

Sen ca nım sın sen ka nım sın
Sen be nim sin her şe yim sin

Va ta nim sın al bay bay ra ğım
Bin se lam sa na bay bay ra ğım

ÇIRA ÇAKTIM YANMADI

Türkü
Yöresi: Çankırı

Orta

Çı ra çak tım yan ma dı da Me yil ver dim
Çok yal var dım tan rı ya da Du (ğ)am ka bul

ol ma dı da ha ha ha da ha un e le
ol ma dı da ha ha da ha un e le

ha ha ha da ha dön he le ha
ha ha da ha dön e le ha

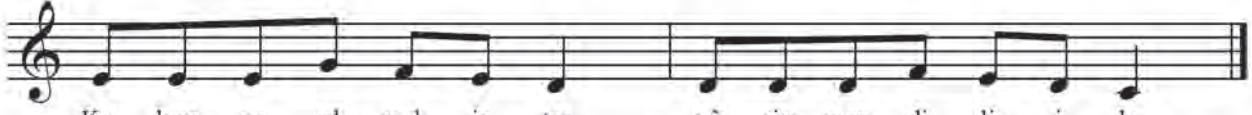
ÇORUM YOLU

Türkü
Yöresi: Çorum

Orta

Gı di yo rum Ço ru ma da bir taş ye dım ko lu ma
Ço rum yo lu bu mu dur da tes ti do lu su mu dur

Ko lum sa rıl mak is ter tin yâ rin men di li i le
Tez ge li rim de miş tin tez ge li şin bu mu dur

DALDALAN

Anonim

Orta

1. Dal da lan dal da lan dal dan a şa ğı
2. Dal da lan dal da lan Kız ni nen gel miş

Saç la rın dö kü lür bel den a şa ğı
Kız ni nen gel me den gör ne ler ol muş

Saç la rın dö kü lür bel den a şa ğı
Ka pı da dur muş san san dım ha nım şın

DANCE TIME

Priscilla Evans

Orta

Please come and please come and please come and dance with me

please come and please come and please come and dance (SON)

please come and dance keep time with me waltz ing is fun you see

please come and dance please come and dance just you and me B.D.

DAVULCU

Muammer Sun

Orta

Güm güm güm tok ma ğı vur

tok ma ğı vur vur çal da vu lu

çal da vu lu çal da vu lu

EMANETİNE SAHİBİM ATA'M

Mustafa Polat

Orta

Sön me yen bir gü neş sin yur du mun üs tün de A ta'm ay dın.

lık yo lun son zu za ka dar da mar lar da kan lar a kar İl ke ler ba na öz gür

lük ka dar e ma ne tin ol du A ta'm E ğil mez dim dik ba şım la

gö nül ver dim hür ri ye te Tür k'e ya ra şan gû cüm le bağ lı yım cum

hu ri ye te Ay dın lık yo lun son su za ka dar da mar lar da kan lar a kar il ke

ler ba na öz gür lük ka dar e ma ne tin ol du A ta'm

HATIRLA SEVGİLİ

Muhlis Sebahattin Ezgi

Orta

1. Ha tır la sev gi li _____ o me sut ge ce yi _____
2. Ba na sen öğ ret tin _____ aş kı sev da yı _____

Çam la rın al tın da _____ ver di ğin bu se yi _____
ne ça buk u nut tun _____ be ni sen her ca i _____

1.2. Be ni mec nun et tin _____ sen de o la sını _____

Aş kı mı in kâr e der sen al lah tan bu la sını _____

KARA BASMA İZ OLUR

Türkü
Anonim

Çabuk

Ka ra bas ma _____ iz o lur ka ra bas ma iz o lur
Gü zel ler de _____ naz o lur gü zel ler de naz o lur
Hop nin na yı _____ nin na yı hop nin na yı nin na yı
Gel oy na yı _____ oy na yı gel oy na yı oy na yı

KÂTİBİM

Türkü
Yöresi: İstanbul

Orta

1. Üs kü da r'a gi der i ken al dı da bir yağ
Kâ tip uy ku dan u yan mış göz le ri mah
2. Üs kü da r'a gi der i ken bir men dil bul
Kâ ti bi mi a rar i ken ya num da bul

mur Kâ ti bi min set re si u zun
mur Kâ tip be nim ben kâ ti bim
dum Men di li min i çi ne de
Kâ tip be nim ben kâ ti bim

e te ği ça mur Kâ ti bi min
el ne ka rı şır Kâ ti bi me
lo kum dol dur dum Men di li min
el ne ka rı şır Kâ ti bi me

set re si u zun e te ği ça mur
ko la lı da gôm lek ne gü zel ya ra şır

KUĞULAR

Söz: B. Enver
Müzik: Zeki Üngör

Orta

1. Bir ma vi ay na dır su lar Yü zer
2. Ku ğu lar ce vap ve rin Siz zam bak

ken naz la ku ğu lar His li de rin lik le ri
tan ge mi ler si niz Git ti ği niz sa hil le

ne Bem be yaz a kis ler dö lar
re Be ni gö tür me z mi si niz

MANASTIR TÜRKÜSÜ

Türkü
Yöresi: Rumeli

Orta

Ma nas fi r'in or ta sin da
Ma nas ti r'in or ta sin da

var bir ha vuz ca nim ha vuz
var bir çeş me ca nim çeş me

Bu yur dun kız la rı hep si de ya vuz
Bu yur dun kız la rı hep si de seç me

Biz ça lar oy na rız
Biz ça lar oy na rız

MÜZİK DERSİ

Münir Ceylan

Orta

1. Zil ça lı yor ço cuk lar var Hay di ça buk der se koş
2. Haf ta da bir sa at var O da ne ça buk ge çer

İ çim de bir se vinç var şu mü zik der si ne hoş da re mi fa
Şar kı la rı söy ler ken u zak la şır gam ke der do re mi fa

sol la si do do si la sol fa mi re do
sol la si do do si la sol fa mi re do

OY LİMAN

Türkü
Yöresi: Karadeniz

Orta

Oy li man bü yük li man da Yok mu yâ ri mi bu lan
Bü yük li man i çin de de Pa zar ku ru lur pa zar

A la cak san al be ni de Son ra o lur sun piş man
E li ka lem tu tan lar da Yâ ri ne mek tup ya zar

THE SOUND OF MUSIC

Richard Rodgers

Çabuk

Doe a deer a fe mele deer Ray a drop of gold en sun

Me a name I call my selt Far a long long way to run

Sev a nec dle pul ling thread La a note to fol low sew

Tea a dring with jam and breed That will bring us back to Do Sol Mi Do Do

YANGIN

Sefai Acay

Orta

1.

La ra la la ra la la ra la la ra la la ra la la ra la lay la lay

2.

lay la lay Yü k se li yor a lev ler ya nar ken ca

nım ev ler Yar dı mā ko şu şu yor kom şu lar gö

rev li ler Ko ş ar ka da ş sen de ko ş şu yu ta şı ça

buk ça buk Yan ma sım ha lı ki lim ü zül me sin ço luk ço cuk

SÖZLÜK

-A-

alto: Kalın kadın sesi.

aksak ölçü: İkişerli ve üçerli birimlerden oluşan karma ölçü.

anonim: Yaratıcısının adı bilinmeyen müzik eseri.

-B-

bas: Kalın erkek sesi.

bölüm: Müzikte birbirini tamamlayan en az iki müzik cümlesinden meydana gelen bütün.

-C-Ç-

crescendo: Sesin giderek kuvvetlendirilmesi.

-D-

decrescendo: Sesin giderek hafifletilmesi.

-E-

eser: Emek sonucu ortaya konulan ürün,yapıt.

ezgi : Melodi, nağme.

-G-

geleneksel: Geleneğe dayanan, gelenekle ilgili.

-K-

kastanyet: Sert iki tahta parçasından oluşan bir ritim çalgısı.

kesit: Bir müzik yapıtını oluşturan ezgi parçalarından her biri.

korno: Çember biçimindeki pistonlu bakır üflemeli bir çalgıdır.

-M-

makam : Türk müziğinde durağan hâldeki dizilerin seyir haline dönüştüğünde aldığı isim.

marakas: Latin Amerika müziğinin ritim çalgısıdır. Büyük bir yumurtayı andırır. Su kabağının içi oyularak ya da sert ağaçtan yapılır. Tutup salladıkça içindeki küçük tanecikler kendine özgü sesler çıkarır.

motif: Müzikte anlamlı en küçük yapı taşı.

musiki: Müzik

müzikte aralık: İki ses arasındaki uzaklık.

müzikte biçim: Bir eserin formu, yapısı.

müzikte dizi: Temel bir sestem hareketle belirli kurallara göre tiz eksene kadar sıralanan dizilim.

müzikte gürlük: Sesin şiddet farkı.

müzikte yansılama: Verilen bir ritim, melodi veya devrimin yinelenmesi.

-N-

nota: Müzik seslerini oluşturan işaret.

nüans: Bir müzik yapıtında kullanılan seslerin hafif, güçlü, yumuşak, şiddetli oluşu.

-O-Ö-

ölçü: Bir müzik yapıtında ritim birimi olan vuruşların eşit zamanlara bölünmesi.

-P-R-

percussion: Vurmalı çalgılar.

ritardando: Gittikçe yavaşlayarak.

ritim: Düzenli aralıklarla yinelenen süre değerlerinin belirli bir düzen içinde birbirini takip etmesi.

-S-Ş-

sayışma: Oyunda ebeyi bulmak için yapılan ritmik konuşma

senkop: Aksatım.

solfej: Bir eserin notalarını ses ve süre ile okuma.

soprano: İnce kadın veya çocuk sesi.

şarkı: Ezgi, müzik parçası, melodi.

-T-

tampere: Bir oktavın on iki eşit aralığa (yarım ton) bölündüğü akort düzeni.

tekerleme: 1. Birbiriyle uyumlu hazır söz kalıbı 2. Çoğunlukla basma kalıp söz.

tempo: Hız.

tenor: İnce erkek sesi.

transpoze: Aktarmak, bir yapıtı yazıldığı tondan başka bir tona aralıklarını aynen koruyarak taşımak. Bu işleme Türk müziğinde göçürüm denir.

türkü: Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle beselenmiş manzume.

KAYNAKÇA

- ACAY, S.** Şarkı Dağarcığı, Yurt Renkleri Yayınevi, Ankara, 1999.
- AFACAN, Ş.** Müzik Öğretimi Öz Yeterlilik Ölçeği, Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 2008.
- AKALIN, M.** Anaokulları ve İlkokulları İçin Müzik Dağarcığı El Kitabı, İstanbul.
- ANGI, H.** Marşlarla Türkülerle Atatürk, Angı Yayıncılık, Ankara, 1982.
- AYDOĞAN, S.** Müzik Dilini Öğreniyoruz, Arkadaş Yayıncılık, Ankara, 2007.
- BAHAR, M.,** Nartgün, Z., Durmuş, S. ve Bıçak, B. (2006); Geleneksel-Alternatif Ölçme Ve Değerlendirme Teknikleri Öğretmen El Kitabı, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- BÖLER, İ.** Şarkılarımızla Çevremiz, İmaj Aş., Ankara, 2001.
- BROPHY, T.S.** (2008). Assessment in Music Education: Integrating Curriculum, Theory, and Practice. USA: GIA Publications
- Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 21, 134-139.
- EGÜZ, S.** Koro Eğitimi ve Yönetimi, Doğu Matbaacılık, Ankara, 1998.
- EGÜZ, S.** Toplu Ses Eğitimi 1, Doğu Matbaacılık, Ankara, 1999.
- İLİK, A.** Yetmiş Beşinci Yılında Şiirlerle Marşlarla Cumhuriyet, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 1998.
- İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar), Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara, 2007.
- KIZILDEĞİ, N.** 2000 ve 2006 Yılları Arasında Müzik Öğretmenlerinin Mutasyon Dönemindeki Çocukların Ses Özellikleri ve Eğitimi Konusundaki Düşünce ve Deneyimlerine Karşılaştırmalı Bir Bakış, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Pamukkale Ünv. Eğt. Fak., Denizli, 26-28 Nisan 2006 (<http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/pamukkale/N-Kizildeli.pdf>)
- KUTLU, Ö.,** Doğan, D., Karakaya, İ. (2008) Öğrenci Başarısının Belirlenmesi-Performans ve Portfolyoya Dayalı Durum Belirleme, Pegem Akademi, Ankara
- MORGÜL, M.** Müzik Nasıl Öğretilir, Yurt Renkleri Yayıncılık, Ankara, 2001.
- NİTKO, A.J.** (2004). Educational Assessment of Students. EnglewoodCliffs, NJ: Prentice Hall.
- OTACIOĞLU, S.G.** (2007). İlköğretim 5.6.7. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi.
- ÖZGÜL, İ.** Müzik Eğitimi ve Öğretimi Ayvatoğlu Ofset Kastamonu, 1996.
- POPHAM, W.J.** (1997). What's Wrong and What's Right With Rubric. Educational leadership.48(5), 60-63.

SUN, M, En Güzel Okul Şarkıları Sun Yayınları, Ankara, 2005.

SUN, M, Şarkılarla Türkülerle Temel Müzik Eğitimi Yurt Renkleri Yayınevi, Ankara, 1998.

SUN, M, Kır Çiçekleri Sun Yayınevi, Ankara, 2004.

ŞENDURUR, Y., Barış, D.A. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(1), 165-174.

TARMAN, S, Atatürk ve Müzik, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara, 2011.

YURTOĞLU, Ö. F, Flütüm ve Ben, Tuna Matbaacılık, Ankara, 2005.

YURTOĞLU, Ö. F, Okul Yolu Türkü Dolu, Tuna Matbaacılık, Ankara, 2008.

TRT Müzik Dairesi Yayınları Türk Halk Müziği Repertuarı Sıra No:1109 (Erişim Tarihi 31.03.2016)

TRT Müzik Dairesi Yayınları Türk Halk Müziği Repertuarı Sıra No:341 (Erişim Tarihi 31.03.2016)

<http://www.eed.state.ak.us/tls/frameworks/arts/6assess3.htm>

Notlarım

Dotted lines for writing notes.

Notlarım

Dotted lines for writing notes.